

447.11
1.0-1.1
1.0

การเปรียบเทียบผลการเรียนการสอน
วิชาภาษาไทย ระดับป.กศ.สูง เรื่อง ราชศัพท์และคำสุภาพ
โดยการใช้นวณการเรียนการสอนกับการสอนตามปกติ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน
เลขที่ ๔๐ ถนนพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

ปริญญานิพนธ์

ของ

ฐชาติ นาสว่าง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

69218

198.8.2521

: ประธาน
 : กรรมการ
กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีก็เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือ แนะนำ ในการให้คำปรึกษาหารือในการสร้างเครื่องมือ การดำเนินการทดลอง ตลอดจนการพัฒนา คุณภาพปริญญานิพนธ์เป็นอย่างดีจาก อาจารย์ ดร.วิชัย คีตสระ และอาจารย์ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อหน้าใจไมตรี ความเมตตากรุณา ความเอื้อเฟื้อและ ช่วยเหลือในการร่วมการดำเนินการทดลองของอาจารย์พลเลื้อน คงเรืองศรี แห่งภาควิชา ภาษาไทย วิทยาลัยครูมหาสารคาม ผู้วิจัยขอสำนึกและซาบซึ้งในพระคุณไว้อย่างไม่เสื่อมคลาย ตลอดกาล

ขอขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูมหาสารคาม และ วิทยาลัยครูอุตรธานี ที่กรุณาให้ข้อมูลในการประเมินผลหน่วยการเรียนรู้ การสอน ตรวจสอบ คำศัพท์ และจำนวนภาษาจนถูกต้องและไพเราะมากกว่าเดิม โดยเฉพาะอาจารย์จินตนา สอนจันทร์ ที่ได้ช่วยแก้ไขเพิ่มเติม

ขอขอบคุณอาจารย์อรพิน นาแสง ที่ได้ให้อุปกรณ์สนับสนุนในการทำวิจัยจนสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

ชูชาติ นาแสง

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	7
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	7
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
	นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	10
	ความหมายของหน่วยการเรียนรู้การสอน	10
	ประวัติความเป็นมาของหน่วยการเรียนรู้การสอนในประเทศไทย	10
	องค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้การสอน	11
	การสร้าง การทดลอง การพัฒนาและการประเมินผลหน่วยการเรียนรู้การสอน	18
	การเปรียบเทียบการสอนตามปกติกับการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน...	20
	การวิจัยเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้การสอนในต่างประเทศ	22
	การวิจัยเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้การสอนในประเทศไทย	25
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	27
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	28
	กลุ่มตัวอย่าง	28
	การสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน	28
	การสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	30
	การสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดทัศนคติ	30
	การดำเนินการทดลอง	31
	การรวบรวมข้อมูล	31
	การวิเคราะห์ข้อมูล	32

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	43
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	43
	สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	43
	สรุปผล.....	43
	อภิปรายผล.....	43
	สิ่งที่พบจากการทดลอง.....	44
	ข้อเสนอแนะ.....	45

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	การประเมินผลหน่วยการเรียนรู้การสอน.....	29
2	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านพุทธิพิสัยก่อนทำการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	36
3	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านทัศนคติก่อนทำการ ทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	37
4	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านพุทธิพิสัยก่อนและ หลังการทดลองของกลุ่มทดลอง.....	37
5	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านพุทธิพิสัยก่อนและ หลังการทดลองของกลุ่มควบคุม.....	38
6	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านทัศนคติก่อนและ หลังการทดลองของกลุ่มทดลอง.....	38
7	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านทัศนคติก่อนและ หลังการทดลองของกลุ่มควบคุม.....	39
8	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านพุทธิพิสัยหลังการ ทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	39
9	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทางด้านทัศนคติหลัง การทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	40
10	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทางด้านทักษะพิสัยของ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	40
11	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทางด้านพฤติกรรมการ เรียนรู้ รวมทั้งหาค่าระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	40
12	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านพุทธิพิสัยหลังการ ทดลอง และหลังการทดลองที่ใช้เวลาต่างกัน 2 สัปดาห์ของกลุ่มทดลอง.....	41

13	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยค่านพหุพิสัยหลังการ ทดลองและหลังการทดลองที่ใช้เวลาต่างกัน 2 สัปดาห์ของกลุ่มควบคุม... 42
14	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยค่านความคงทนในการ เรียนรู้ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 44

บัญชีภาพ

ภาพ

หน้า

1	องค์ประกอบและลำดับขั้นตอนของหน่วยการเรียนรู้การสอน.....	17
---	---	----

บทนำภูมิหลัง

ในสถานการณ์ของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันนี้ได้ประสบปัญหาหลายประการ ที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ ปัญหาการเรียนการสอน ถึงแม้ว่าสถาบันอุดมศึกษาได้เน้นหนักในเรื่องการสอนมากกว่าหน้าที่อื่นก็ตาม แต่ยังคงขาดประสิทธิภาพและคุณภาพอยู่มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไปจนไม่ใคร่มีส่วนร่วมกับผู้สอนและผู้สอนตั้งใจจะถ่ายทอดเนื้อหาวิชาการความรู้มากกว่าการเอาใจใส่การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งมักขาดการนำเอาจิตวิทยาการเรียนรู้ เทคโนโลยีทางการศึกษาและวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ มาใช้ตามความเหมาะสม จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย จำเจและเคร่งเครียด เพราะผู้สอนนิยมใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นส่วนมาก โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและความรู้สึกของผู้เรียน ขาดการเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง ขาดปฏิริยาสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมในบทเรียน ผู้เรียนได้รับการสอนไม่แตกต่างไปจากที่เคยเรียนในชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การเรียนการสอนในลักษณะเช่นนี้ทำให้ผู้เรียนชอบที่จะรับวิชาการและประสบการณ์จากผู้สอนเท่านั้น (พบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, 2518 : ๑100-102) ดังนั้น จึงไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนให้สูงสุดได้ ไม่ว่าผู้เรียนจะอยู่ในระดับเก่งปานกลาง หรืออ่อนก็ตาม

การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาแตกต่างจากระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นอย่างมาก กล่าวคือในระดับอุดมศึกษานั้น เน้นให้ผู้เรียนสามารถหาความรู้เองได้ (Learn how to learn) พร้อมทั้งมีความใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา และให้สามารถคิดเป็นโดยอาศัยข้อมูล ข้อเท็จจริง หลักฐานและเหตุผลเป็นเครื่องมือ (อาร์ สันถวิ, 2519: 13) ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษามีฐานะ ความพร้อม ความอดทน ประสบการณ์ และความรู้พื้นฐานในด้านต่าง ๆ มากกว่าผู้เรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จึงสมควรได้รับการสอนโดยได้เรียนด้วยตนเอง (Self-pacing instruction) ใ้มากยิ่งขึ้น

ในการเรียนการสอนนี้ ผู้สอนคือ ผู้จัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนโดยใช้วิธีการหรือเทคนิค สอน การสอน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและหลักการเรียนรู้

ของบุคคลเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่พึงปรารถนา และพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพของคนที่สูงสุดได้โดยสะดวกใฝ่หาที่สุดเท่าที่จะทำได้ ด้วยเหตุนี้ นักการศึกษาจึงได้ศึกษาจนควาแล้วทดลองการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อศึกษาวิจัยเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนแบบเก่าที่เคยใช้ ถ้าปรากฏว่าผลการเรียนการสอนแบบใหม่ดีกว่าแบบเก่าก็นำมาทดลองใช้ให้แพร่หลายต่อไป

ในปัจจุบันได้มีการพูดถึงวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษานอกเหนือไปจากการสอนแบบบรรยายหรืออภิปรายมากขึ้น ทำให้ผู้คิดค้นและผู้สนับสนุนการใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ ได้เล็งเห็นถึงความไม่เหมาะสมและความไม่ประสพผลสำเร็จเท่าที่ควรของการสอนแบบบรรยายหรืออภิปราย (จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช, 2519 : 46) เพราะสถิติการเพิ่มจำนวนของผู้เรียนและผู้สอนไม่สมคูลย์กัน มีการขาดแคลนที่เรียน ทำการเรียนจึงทำให้มีปัญหาเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่ผู้เรียนไม่ค่อยสนใจเรียนนั้น อาจสืบเนื่องมาจากการสอนแบบบรรยายก็เป็นได้ (สุนันท์ บัทมาคม, 2519 : 12)

ถ้าพิจารณาการเรียนการสอนที่กำลังทำกันอยู่ในปัจจุบันและที่ผ่านมาจะเห็นว่า การทำให้ผู้เรียนเรียนรวมกันเป็นชั้นโดยเรียนวิธีเดียวกันในสิ่งเดียวกันไปพร้อม ๆ กันนั้นถือว่าไม่สอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งทุกคนมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ เช่น ความสามารถทางสมอง ความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ อัตราการเรียนรู้เร็วช้าต่างกัน การแก้ปัญหาโดยวิธีต่าง ๆ กัน ความสนใจ พฤติกรรม แรงจูงใจ ความพร้อม ความถนัด ทักษะ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกระตือรือร้น และความอยากรู้อยากเห็น (Burns, 1973 : 25)

นอกจากนั้นการเรียนการสอนแบบนี้ยังไม่สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและหลักการเรียนรู้ของบุคคล ทำให้ผู้เรียนสูญเสียความกระตือรือร้น ความอยากรู้อยากเห็น ความไม่รู้อย่างแรงกระตุ้นภายใน (Intrinsic motivation) และการคิดค้นหาหนทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองลงไปอย่างมากมาย จึงเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะช่วยกันจรรโลงและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติดังกล่าวนี้อย่างมากขึ้น (ธีระ รุญเจริญ, 2518 : 3)

จากปัญหาดังกล่าวนี้ จึงมีผู้คิดค้นการเรียนการสอนแนวใหม่ ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์ หลักจิตวิทยา และหลักการเรียนรู้ของบุคคลมากขึ้นตามลำดับ ด้วยเหตุนี้เอง กระบวนการเรียนการสอนแบบที่เรียกว่า "การสอนตามเอกลักษณ์ของบุคคล" (Individualized instruction) จึงเกิดขึ้น ซึ่งการสอนตามเอกลักษณ์ของบุคคลนี้เป็น

กระบวนการที่ชักชวนได้ในการใช้วิธีการสอนวิธีการเรียนซึ่งผู้เรียนจะรับผิดชอบในการเรียนของตนเองให้ก้าวหน้าโดยครูเป็นผู้ช่วยเหลือ แต่มีใ้หมายความว่าผู้สอนปล่อยให้ผู้เรียนเรียนเอง หรือทำกิจกรรมโดยลำพังคนเดียวตลอดเวลา การเรียนการสอนจึงจัดให้มีกิจกรรมเป็นกลุ่มหรือเป็นชั้นเรียนได้ แต่ผู้สอนไม่ได้บอกให้ผู้เรียนทำในสิ่งเหมือนกันทั้งหมด (Duane, 1974 : 10)

กระบวนการเรียนการสอนตามเอกลักษณ์ของบุคคลนี้ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนตามระดับความสามารถ ความสนใจ ความถนัด พื้นฐานความรู้เดิม ประสบการณ์เดิมมีความสัมพันธ์กับผู้สอนและได้เข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนด้วยตนเองโดยทางตรงมากที่สุด ทำให้ทราบผลการทำงานของตนเองทันที จึงสามารถปรับปรุงแก้ไขได้โดยง่าย และผู้เรียนไม่รู้สึกอายเมื่อทำไม่ถูก (Duane, 1974 : 10)

การประเมินผลและการวัดผลของการเรียนแบบนี้ จะวัดจากความก้าวหน้าในการเรียนเป็นรายบุคคล ไม่ได้เปรียบเทียบกับผู้เรียนอื่น ๆ ในชั้น แต่จะพิจารณาว่าผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ ไม่มีการเปรียบเทียบว่าคนนั้นเก่งกว่าคนนี้ แต่ผู้สอนมีการบันทึกความก้าวหน้าของผู้เรียนไว้เป็นหลักฐานตลอดเวลา ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เพราะจำเป็นต้องมีการติดตามผลการเรียนและให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการ และพบปัญหายาก ๆ (ดัดคำวัลย์ กันหสุวรรณ, 2518 : 33-34) การเรียนการสอนแบบนี้สามารถทำให้ผู้เรียนที่เรียนช้าประสบผลสำเร็จในการเรียนได้เช่นเดียวกับผู้เรียนได้เร็วทำให้ผู้เรียนช้ามีกำลังใจในการเรียนและไม่รู้สึกเบื่อหน่าย

บี เอฟ สกินเนอร์ (B.F. Skinner) นักจิตวิทยาเชิงทดลอง (Experimental psychologist) ชาวอเมริกันแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้เน้นถึงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลว่า "ถ้าไม่สามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลได้แล้ว ก็นับว่าการจัดการศึกษานั้น ๆ ไม่มีประสิทธิภาพ" (อ้างจากธีระ บุญเจริญ, 2518 : 4)

ความคิดจากการเรียนการสอนแบบนี้ทำให้มีผู้คิดการสอนแบบต่าง ๆ โดยใช้หลักการนี้มากมาย เช่น การสอนแบบโปรแกรม (Programmed instruction)

การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self instruction) การสอนตามเอกัตภาพของเคลเลอร์
(Keller Plan) การสอนโดยใช้ชุดการสอน (Packaged instruction)
การสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ (Modular instruction)
และมีสื่อการสอนใหม่ ๆ เกิดขึ้น เช่น บทเรียนโปรแกรม (Programmed lesson)
ชุดการสอน (Instructional package) และหน่วยการเรียนรู้ (Instruct-
ional module)

สื่อการสอนและวิธีการเรียนการสอนเหล่านี้ถือว่าเป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยี
ทางการศึกษา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด คือ ผู้เรียนสามารถพัฒนาปรับปรุง
เปลี่ยนแปลง และมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาเกิดขึ้น (วิจิตร ศรีสอน, 2517 : 121)

ในขบวนการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้
(Domains of learning) ดังต่อไปนี้คือ พุทธิพิสัย (Cognitive domain)

ทักษะพิสัย (Psychomotor domain) และจิตพิสัย (Affective domain)

ซึ่งผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้คือ

1. การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนโดยตรง (Active participation)
คือให้ผู้เรียนได้กระทำกิจกรรมด้วยตนเองให้มากที่สุดทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง
และมีส่วนรวมอย่างแท้จริงในกิจกรรมของผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การให้ทราบข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เช่น การที่ผู้เรียนทราบว่าสิ่งที่
ตนทำไปแล้วนั้นถูกหรือผิดอย่างไร มีข้อดีหรือข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขอย่างไร เป็นต้น
3. การที่รู้สึกว่าผู้เรียนได้รับความสำเร็จตามควรแล้ว (Successful experience)
เช่น สามารถทำแบบฝึกหัดใดถูกต้องหรือมีความรู้สึว่าตนเข้าใจในสิ่งที่อาจารย์สอนแล้ว เป็นต้น
4. การเรียนรู้ไปที่ละขั้นและขั้นละทีละน้อย (Gradual approximation or Small
steps) ตามลำดับขั้นตอนและเหมาะสมกับระดับความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล
(อารี สันทรวี, 2519 : 13)

ด้วยเหตุนี้ จึงมีผู้คิดการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ (Modular
instruction) ซึ่งมีกระบวนการที่สามารถส่งเสริมและเลือกอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ของผู้เรียน
ได้มากที่สุด เพราะมีองค์ประกอบดังกล่าวนั้นครบถ้วน เช่น การกำหนดหลักการ และ

เหตุผลของบทเรียน (Rationale) การกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม การใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group process) ในกิจกรรมการเรียนรู้การไต่ถามข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) และการประเมินผลตนเอง เป็นต้น พร้อมกันนี้ผู้เรียนสามารถเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ครบถ้วนทั้ง 3 อย่าง (Brown, 1973 : 250)

กอร์ดอน ลอเลนซ์ (Lawrence, 1973 : 1) ได้ค้นพบว่าหน่วยการเรียนรู้การสอนสามารถนำไปใช้กับเด็กจนถึงผู้ใหญ่ ถ้าผู้เรียนมีอายุและประสบการณ์มากขึ้นยิ่งได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หรือประสบผลสำเร็จในการเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนที่มีอายุมากขึ้น ย่อมมีความอดทน ประสบการณ์ ความรู้พื้นฐาน ความสนใจ และมีความสามารถในการอ่านมากกว่าเด็กเล็กเป็นธรรมดา

กรีเกอร์และคณะ (Greger and others, 1971 : 9) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการนำบทเรียนแบบหน่วยการเรียนรู้การสอนไปใช้ในการสอนดังนี้

1. การนำหน่วยการเรียนรู้การสอนไปใช้เป็นโอกาสให้สามารถรวบรวมประสบการณ์เพื่อที่จะจัดได้เป็นไปตามลำดับขั้น เพื่อสะท้อนให้เห็นความสนใจเป็นพิเศษของผู้สอนหรือผู้เรียน

2. ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้ ให้ครูผู้สอนมีโอกาสได้ช่วยผู้เรียนที่เรียนไม่ทัน

3. ช่วยให้ผู้เรียนไต่ถามความสามารถหรือความก้าวหน้าในการเรียนของตน

4. ช่วยลดภาระผู้สอนในการสอนข้อเท็จจริงต่าง ๆ ทำให้ผู้สอนมีเวลาว่างเพื่อพบปะผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้

5. ผู้สอนสามารถจัดวัสดุประกอบการเรียนการสอนได้ง่าย

6. ทำให้ผู้สอนมีเวลาเป็นของตนเองเพื่อเตรียมการสอนได้มาก

7. การใช้บทเรียนแบบหน่วยการเรียนรู้การสอนสามารถที่จะนำไปใช้แลกเปลี่ยนกันระหว่างโรงเรียนได้ง่าย แบบเรียนแบบหน่วยการเรียนรู้การสอนนอกจากจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองตามอัตราความสามารถของตนแล้ว ยังใช้เป็นเครื่องช่วยสอนแทนผู้สอนได้ โดยทำหน้าที่เป็นเครื่องผ่อนแรงผู้สอน และผู้เรียนอาจจะนำไปเรียนด้วยตนเองที่บ้านได้ ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนมีโอกาสดีที่จะพัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบในการเรียนด้วยตนเอง

ซึ่งจะเป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้ก้าวหน้าต่อไป

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของคนไทยมากที่สุด เพราะเป็นภาษาประจำชาติ ถ้าหากผู้เรียนในระดับอุดมศึกษายังขาดความรู้ทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาไทยแล้ว จะทำให้ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก และไม่มีความสามารถพอเพียงที่จะติดต่อสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์กับสังคมของตนเองได้ ดังนั้น การเรียนการสอนภาษาไทยจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มากที่สุดเพื่อเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียนให้สูงสุด แต่กระนั้นก็ตามการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับอุดมศึกษาก็ยังมีปัญหามากมายหลายด้าน เช่น การขาดแคลนตำราแบบเรียน ขาดวัสดุอุปกรณ์ หลักสูตรไม่เหมาะสมและไม่ยืดหยุ่น ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ทางภาษาไทยแตกต่างกันมาก และความสามารถในการใช้ภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ต่ำจนน่าวิตกอย่างยิ่ง (วิทยาลัยวิชาการศึกษา, 2515 : 18 - 27) อาจารย์ผู้สอนชอบใช้วิธีสอนโดยการบรรยาย ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ยาก และเกิดความเบื่อหน่าย (ผกาศรี หงส์นาค, 2517 : 35) ผู้สอนมีจำนวนชั่วโมงสอนมากและต้องสอนผู้เรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานสอนภาษาไทยได้เต็มที่ (ประยุทธ กุญชร, 2518 : 61) ผู้เรียนไม่ชอบตำราเรียนภาษาไทยที่ใช้กันอยู่ เพราะมีรูปภาพประกอบและคำอธิบายน้อยเกินไป การเรียนการสอนขาดการฝึกทักษะ และการทำแบบฝึกหัด ทำให้ขาดประสบการณ์และความมั่นใจในการใช้ภาษาไทย ผู้เรียนชอบที่จะให้ผู้สอนนำเอาเรื่องราวต่าง ๆ ที่ไม่มีอยู่ในบทเรียนหรือที่ไม่สามารถหาอ่านเองได้มาประกอบ ทำให้มีความรู้กว้างขวางมากขึ้น (สวางจิตต์ บาริวยชัย, 2517 : 63) ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออกทั้งในด้านการเขียนและการพูด เพราะกลัวผู้สอนไม่พอใจและจะเสียคะแนนในการสอบ ผู้เรียนต้องฝืนใจเห็นตามและยอมรับในสิ่งที่ผู้สอนคิดว่าดีแล้ว (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516 : 106)

จากสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยดังกล่าวมาแล้วนี้ อาจทำให้คุณภาพการเรียนของผู้เรียนค่อยลงได้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าน่าจะมีทางเลือกเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ก้าวหน้าขึ้น ด้วยการนำเอานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้มากขึ้น จึงสมควรจะได้มีการทดลองวิธีการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนการสอนซึ่งอาจเป็นการส่งเสริมการหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

A

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องราชาศัพท์และคำสุภาพของนักศึกษา ป.กศ.สูงปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้หน่วยการเรียนรู้กับการสอนตามปกติ

2. เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ (Retention) ของนักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยการใช้หน่วยการเรียนรู้กับการสอนตามปกติ

3. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อวิชาภาษาไทย เรื่องราชาศัพท์และคำสุภาพ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้านี้จะเป็นแนวทางหนึ่งสำหรับครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้นำไปศึกษาค้นคว้าและทดลอง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น กล่าวคือ ผู้เรียนเกิดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ และมีทัศนคติที่ดีสูงขึ้นจนเป็นที่พอใจ และเป็นการเสาะแสวงหาวิธีการและเครื่องมือหรือนวัตกรรมทางการสอนที่สอดคล้องกับธรรมชาติ หลักจิตวิทยาและหลักการเรียนรูของผู้เรียนแต่ละคนให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุดตามเอกภาพและศักยภาพ และเป็นการพัฒนานิสัยของผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียนของตนเองในมากที่สุดอีกทางหนึ่งด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษารั้ครั้งนี้จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะบทเรียนวิชาภาษาไทย 104 ตามหลักสูตรการฝึกหัดครูระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 เรื่อง ราชาศัพท์และคำสุภาพ เท่านั้น

2. กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษา ป.กศ.สูงปีที่ 2 ของวิทยาลัยครูมหาสารคามที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาไทย 104 ในช่วงหลังของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2520 คือ ช่วงระหว่าง 20 ธันวาคม 2520 ถึง 1 มีนาคม 2521 จำนวน 62 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 31 คน และกลุ่มควบคุม 31 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายแล้ว แบ่งกลุ่ม

ทดลองออกเป็น 2 ห้องเรียน คือ ห้องเรียนที่ 1 จำนวน 16 คน มีผู้วิจัยเป็นผู้ควบคุมการเรียนการสอน และห้องเรียนที่ 2 จำนวน 15 คน มีอาจารย์ที่ประจำรายวิชานั้นคนหนึ่งซึ่งเป็นอาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย 104 เป็นผู้ควบคุมการเรียนการสอนในห้องเรียนเดียวกันกับกลุ่มควบคุม แบ่งออกเป็นห้องเรียนที่ 1 จำนวน 15 คน มีผู้วิจัยเป็นผู้ควบคุมการเรียนการสอน และห้องเรียนที่ 2 จำนวน 16 คน มีอาจารย์ประจำรายวิชาคนเดียวกันเป็นผู้ควบคุมการเรียนการสอน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ การสอน 2 อย่าง

3.1.1 การสอนโดยการใช้หน่วยการเรียนการสอน

3.1.2 การสอนตามปกติ

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

3.2.2 ความคงทนในการเรียนของนักศึกษา

3.2.3 ทักษะของนักศึกษาที่มีต่อวิชาภาษาไทย เรื่องราชาศัพท์
และคำสุภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หน่วยการเรียนการสอน (Instructional module)

หมายถึงสื่อการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นบทเรียนและวิธีการเรียนโดยเน้นให้ผู้เรียนศึกษาจนทำความเข้าใจตนเอง และมีส่วนร่วมกิจกรรม (Participation) กับนักศึกษาอื่นร่วมชั้นเรียน และสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนได้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตน ทั้งยังมีโอกาสทราบผลการเรียนและการประเมินผลการเรียนอยู่ตลอดเวลา

2. การสอนโดยการใช้หน่วยการเรียนการสอน (Modular instruction)

หมายถึง การสอนที่ดำเนินการเรียนการสอนตามคู่มือการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้สำหรับกลุ่มทดลอง

3. คู่มือการสอนสำหรับกลุ่มทดลอง หมายถึง คำชี้แจงในการดำเนินการสอนกลุ่ม

ทดลอง

4. คู่มือการสอนสำหรับกลุ่มควบคุม หมายถึง เนื้อหาวิธีสอนและกิจกรรมการสอนสำหรับกลุ่มควบคุม

5. กลุ่มทดลอง หมายถึง นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนโดยการใชหหน่วยการเรียนการสอน

6. กลุ่มควบคุม หมายถึง นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนตามปกติ

7. การสอนตามปกติ หมายถึง การสอบแบบบรรยาย อธิบาย การอ่านและการทำกิจกรรมในชั้นเรียนตามคู่มือการสอนสำหรับกลุ่มควบคุม

8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบผลการเรียนหลังจากการสิ้นสุดการเรียนโดยการใชหข้อทดสอบฉบับเดียวกันนี้ 2 กลุ่ม

9. ความคงทนในการเรียนรู้ (Retention) หมายถึง คะแนนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ได้จากการทำข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม โดยใช้เวลาห่างกัน 2 สัปดาห์

10. ทศคติ หมายถึง คะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำข้อทดสอบเพื่อวัดความรู้สึกและความคิดเห็นที่มีต่อวิชาภาษาไทย เรื่องราชาศัพท์และคำสุภาพ ได้แก่ ลักษณะความพึงพอใจ เห็นด้วย เรียกว่าทัศนคติที่ดีหรือทางบวก (Positive attitude) ส่วนอีกลักษณะหนึ่งคือความไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย เรียกว่าทัศนคติทางลบ (Negative Attitude) สำหรับความรู้สึกเฉย ๆ ไม่ถึงกับพึงพอใจหรือไม่พอใจ หรือไม่ถึงกับชอบหรือไม่เกลียด เรียกว่าทัศนคติแบบกลาง (Indifferent attitude)

11. พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินผลการฝึกค่านักหะและแบบทดสอบทัศนคติรวมกัน

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยจะเสนอเนื้อหาตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความหมายของหน่วยการเรียนรู้การสอน
2. ประวัติความเป็นมาของหน่วยการเรียนรู้การสอนในประเทศไทย
3. องค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้การสอน
4. การสร้าง การทดลอง การพัฒนาและการประเมินผลหน่วยการเรียนรู้การสอน
5. การเปรียบเทียบการสอนตามปกติกับการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน
6. การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้การสอนในต่างประเทศ
7. การวิจัยเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้การสอนในประเทศไทย
8. สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ความหมายของหน่วยการเรียนรู้การสอน

ฮอลล์ และ โจนส์ (Hall and Jones, 1976 : 97) และ อาเรนส์ (Arends, 1971: 6) ได้ให้ความหมายของหน่วยการเรียนรู้การสอนไว้ใกล้เคียงกันว่า หน่วยการเรียนรู้การสอนหมายถึง ชุดการเรียนรู้หรือชุดประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งจัดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ประวัติความเป็นมาของหน่วยการเรียนรู้การสอนในประเทศไทย

หน่วยการเรียนรู้การสอนจัดเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหนึ่ง (บุญมี กอนทอง, 2518 : 21) ที่กำลังจะเป็นที่รู้จักและเป็นที่น่าสนใจในประเทศไทย อาจารย์สมศักดิ์ แสนสุข และศาสตราจารย์ ดร.อีโกส (E. Kos) ได้จัดให้มีการสัมมนาปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนเพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาและวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาอื่น ๆ ขึ้นที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ระหว่างวันที่ 28 ตุลาคม ถึง 2 พฤศจิกายน 2517 โดยมีอาจารย์จากวิทยาลัยครูต่าง ๆ อาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตอื่น และนิสิตปริญญาโททางการศึกษา รวมทั้งสิ้น 52 คน หลังจากการสัมมนาดังกล่าวแล้ว ได้มีการประเมินผลการสัมมนาโดยใช้แบบสอบถาม ผลการ

วิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่ร้อยละ 97 มีความเห็นว่า การเรียนการสอนโดยการให้หน่วยการเรียนการสอนมีประโยชน์ต่อผู้เรียนและครูสอน ควรส่งเสริมให้มีการนำวิธีการนี้ไปใช้กับวิชาอื่นต่อไป เพราะเชื่อว่าหน่วยการเรียนการสอนจะช่วยให้การสอนมีคุณภาพสูงขึ้น และจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียนของตนเองโดยตนเองคิดขึ้น สมาชิกร้อยละ 94 มีความเห็นว่า หน่วยการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนกระปรี้กระเปร่า (Active) ขึ้น เพราะผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการเรียนและได้กระทำกิจกรรมด้วยตนเองมากขึ้น สมาชิกร้อยละ 91 มีความเห็นว่า ควรนำหน่วยการเรียนการสอนมาใช้ในการเรียนการสอนในเมืองไทย ไม่ว่าจะเป็นการศึกษากายในหรือภายนอกโรงเรียน หรือการศึกษานอกระบบ(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517 : 1-2)

ต่อมาภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดให้มีการสัมมนาการวางแผนการเรียนการสอนขึ้นที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ระหว่างวันที่ 21 มีนาคม ถึง 23 มีนาคม 2520 โดยมีศาสตราจารย์ ดร.อารี สันตวุฒิและคณะ เป็นผู้นำในการสัมมนามีสมาชิกเข้าร่วมสัมมนาเป็นนิสิตปริญญาโททางการศึกษาของสถาบันทั้ง 2 แห่ง ปรากฏผลว่า สมาชิกให้ความสนใจในการฝึกหัดการสร้างและการใช้หน่วยการเรียนการสอนมาก

ส่วนประกอบของหน่วยการเรียนการสอน

หน่วยการเรียนการสอนมีส่วนประกอบไม่คงที่แน่นอน มีรูปแบบที่ยืดหยุ่นได้แล้วแต่ความมุ่งหมายของการเรียนการสอน โดยทั่วไปแล้วหน่วยการเรียนการสอนมีส่วนประกอบคล้ายคลึงกัน ตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากหน่วยการเรียนการสอนของอาเรนดส์ (Arends, 1971 : 6 - 33) ลอเรนซ์ (Lawrence, 1973 : 6 - 15) ฮอลล์และโจนส์ (Hall and Jones, 1976 : 97 - 102) และลีวีส์ (Lewis, 1971 : 1 - 86) ประกอบกับความคิดของผู้วิจัยที่จะให้หน่วยการเรียนการสอนเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียนและสภาพการจัดระบบการเรียนการสอนในเมืองไทยที่จัดเป็นระดับชั้น (Graded) และเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ไปจนสุดศักยภาพของตน จึงสมควรจัดให้หน่วยการเรียนการสอนประกอบไปด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. หลักการและเหตุผล (Rationale or Prospectus)
2. จุดมุ่งหมาย (Objectives)
3. ความรู้พื้นฐาน (Prerequisites)
4. การประเมินผลเบื้องต้น (Preassessment)
5. กิจกรรมการเรียนรู้ (Instructional alternatives or Learning activities or Enabling activities)
6. การประเมินผลหลังการเรียนรู้ (Postassessment)
7. การเรียนซ่อมเสริม (Remediation)
8. แหล่งวิทยากรที่จะศึกษาเพิ่มเติม (References or Resources)
9. หน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์พิเศษ (Macro Unit)

รายละเอียดของส่วนต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วนี้มีดังต่อไปนี้

1. หลักการและเหตุผล ผู้สร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนจะต้องเขียนบอกไว่ก่อนสิ่งอื่นใดทั้งหมด เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นถึงคุณค่าหรือประโยชน์ ความจำเป็นหรือความสำคัญของสิ่งที่เขากำลังจะเรียนซึ่งมีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพคร่าว ๆ โดยทั่วไปของหน่วยการเรียนรู้การสอน เป็นการสร้างการเร้าใจ พลังใจและรอยประทับใจเบื้องต้นแก่ผู้เรียน

2. จุดมุ่งหมายควรมี 2 ลักษณะ คือ จุดมุ่งหมายทั่วไปซึ่งเขียนไว้โดยกว้าง ๆ ทำให้อ่านและดูเรียนมองเห็นว่า ผู้เรียนควรจะเป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างไรตามจุดมุ่งหมายในแนวนั้น และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมซึ่งแปลจุดมุ่งหมายทั่วไปมาเป็นพฤติกรรมที่ปฏิบัติให้เห็นหรือสังเกตได้ สามารถวัดพฤติกรรมใดโดยง่าย ทำให้ผู้เรียนทราบว่าตนจะต้องทำอะไรใดบ้างหลังจากการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้การสอนไปแล้ว

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมสามารถอธิบายพฤติกรรมการเรียนรู้ (Domains of learning) ทั้งในดานพุทธิพิสัย (Cognitive domain) ทักษะพิสัย (Psychomotor) จิตพิสัย (Affective domain) ของผู้เรียนไว้อย่างชัดเจนตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) จุดมุ่งหมายนี้มี 7 พฤติกรรม (Lewis, 1971 : 70 - 76) ต่อไปนี้คือ

1.1 ความจำ เช่น ผู้เรียนสามารถบอกได้ เขียนได้ ตอบได้ รวบรวมได้ อ่านได้ ชี้ได้และท่องจำได้ เป็นต้น

1.2 ความสามารถในการแปลความ เช่น แปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย แปลบทกลอนและอธิบายความหมายของคำศัพท์ได้

1.3 ความสามารถในการตีความ เช่น ให้คำนิยามคำศัพท์ การแก้โจทย์เลข การยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย

1.4 การนำความรู้ไปใช้ เช่น สามารถนำความรู้จากการเขียนรายงานง่าย ๆ ไปสู่การเขียนรายงานวิจัยหรือรายงานยาก ๆ ได้ การพัฒนาสิ่งของเดิมให้ดีขึ้น

1.5 การวิเคราะห์ เช่น สามารถแยกปัญหาจากคำถามได้หรือเปรียบเทียบได้ และการบอกส่วนประกอบหรือรายละเอียดปลีกย่อยได้

1.6 การสังเคราะห์ เช่น แก้ไขเปลี่ยนแปลงของเดิมให้ดีขึ้น สร้างของใหม่ขึ้นใช้เองได้

1.7 การประเมินค่า เช่น สามารถบอกได้ว่าสิ่งใดมีประโยชน์หรือมีโทษพิจารณาหรือกำหนดกฎเกณฑ์ได้ หรือตัดสินได้ว่าสิ่งใดดีกว่าสิ่งใด เป็นต้น

2. พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย หมายถึง การกระทำกิจกรรมสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความสามารถและควมชำนาญ ใช้เวลาน้อยแต่ได้ผลดีและถูกต้องหรือการกระทำที่มีประสิทธิภาพสูง (High efficiency) เช่น ผู้เรียนสามารถแก้เครื่องยนต์ที่เสียให้เป็นปกติได้ภายใน 15 นาทีต่อหนึ่งเครื่อง หรือสามารถหมุนตาปูลูกเบี้ยวได้ 5 ตัวต่อ 1 นาที เป็นต้น

3. พฤติกรรมด้านจิตพิสัย ผู้สอนต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามที่พึงประสงค์ เช่น ความพอใจ ความเกลียดชัง ความรัก ความสวยงาม ความซื่อสัตย์ ความยินดี ความเต็มใจ ความตั้งใจแน่วแน่ ความรับผิดชอบ ความสงสารผู้อื่น เช่น ผู้สอนถามว่า เมื่อพบคนที่ประสบอุบัติเหตุรถยนต์แล้ว ผู้เรียนพบเห็นแล้วจะทำอย่างไร เป็นต้น ผู้สอนจะต้องปลูกฝังสอดแทรกในทุกโอกาสเท่าที่จะทำได้ถึงแม้ว่าไม่เห็นผลทันทีทันใด หลังจากการเรียนการสอนแล้วก็ตาม เพื่อต้องการให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มและสังคมสืบไป

ขั้นตอนของจิตพิสัย แบ่งออกเป็น 5 ระดับ (Lewis, 1971 : 110 - 113) คือ

- 3.1 การยอมรับ เช่น เต็มใจที่จะรับฟังหรือตั้งใจทำ
 - 3.2 การตอบสนอง เช่น อาสาสมัครอ่านกลอนหรือร้องเพลง เกิดความ
พอใจที่จะทำต่อไปจนต้องถูกบอกให้หยุด
 - 3.3 ความเชื่อ เช่น ความซาบซึ้งในคุณค่าและความเกาแก่ของประเทศ
 สามารถบอกได้ว่า ประเทศที่มีอายุเก่าแก่มีประโยชน์อย่างไร
 - 3.4 การรวมตัวของคุณค่า เช่น สามารถเลือกวิธีปฏิบัติในการดำเนินชีวิตให้
 มีความสุขในอนาคตของตนเองได้ สามารถบอกคุณสมบัติของวีรบุรุษได้ หรือได้ความไว้นับ
 เชื้อใจแก่บุคคลใดโดยบาง
 - 3.5 การทำให้มีคุณสมบัติเฉพาะตัว เช่น การเป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่ม การ
 เสียสละหรือความกล้าหาญ เป็นต้น
- จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็นจุดมุ่งหมายเฉพาะที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรม
 ให้แก่ผู้เรียนได้ง่าย และสามารถสร้างแบบวัดผลได้ง่ายด้วย
3. ความรู้พื้นฐาน (prerequisites) หมายถึง การระบุความสามารถของ
 ผู้เรียนว่า ก่อนที่จะเรียนหน่วยการเรียนรู้การสอนนั้น ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในด้าน
 ใดมาก่อน เช่น การเรียนเรื่องสมการเลขคณิต ผู้เรียนจะต้องมีสมรรถภาพในการบวก ลบ
 คูณ หหารมาก่อน จึงจะสามารถเรียนหน่วยการเรียนรู้ได้ ดังนั้น การสร้างแบบประเมินผลเบื้องต้นควร
 ให้ครอบคลุมถึงความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในส่วนแรกของแบบวัดผลหรือข้อทดสอบด้วย
4. การประเมินผลเบื้องต้น (Preassessment) มีหลายรูปแบบ ผู้สอนอาจ
 ใช้การตั้งคำถามให้ผู้เรียนได้อภิปราย หรืออาจใช้ข้อทดสอบวัดความสามารถของผู้เรียน
 เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่สอนเสียก็ได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้า
- 4.1 ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นมากน้อยเพียงใด
 - 4.2 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนมากน้อยเพียงใด
 - 4.3 ผู้เรียนมีสมรรถภาพที่ระบุไว้ในจุดหมายในข้อ 2 มากน้อยเพียงใด ถ้าหาก
 ผู้เรียนมีสมรรถภาพตามที่ระบุไว้แล้วก็ไม่จำเป็นต้องเรียนหน่วยการเรียนรู้การสอนนี้ แต่ให้เรียน
 หน่วยการเรียนรู้เสริมสร้างประสบการณ์พิเศษ (Macro unit) ได้เลย หรือให้ผ่าน

ไปเรียนหน่วยการเรียนรู้การสอนอื่นได้

4.4 เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้การสอน เช่น การเพิ่มหรือลดเนื้อหากิจกรรมบางอย่างลงไปได้

การประเมินผลเบื้องต้นที่ต้นนั้น อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน และทำให้ผู้เรียนมองเห็นลักษณะการประเมินผลหลังการเรียน (Postassessment)

5. กิจกรรมการเรียนรู้ จะต้องระบุไว้ให้ชัดเจนว่า ผู้เรียนจะต้องทำอะไรที่ไหน วัน เวลาใด และต้องใช้อุปกรณ์ในการเรียนอะไรบ้าง

กิจกรรมการเรียนรู้ควรจัดไว้ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกตามความสนใจ ความถนัด และเหมาะสมกับวิธีการเรียนของแต่ละคน กิจกรรมแต่ละชนิดให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้ฝึกหัด และได้ผลการเรียนใกล้เคียงกัน

ผู้เรียนได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองให้มากที่สุด และรับผิดชอบต่อการศึกษา เสร็จเรียนโดยตนเอง เช่น การทำกิจกรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในหน่วยการเรียนรู้การสอน

6. การประเมินผลหลังการเรียน (Postassessment) มีวิธีการวัดผลได้หลายอย่าง ถ้าเป็นเนื้อหาทางวิชาการหรือวิชาสามัญแล้วนิยมทำกันในรูปข้อทดสอบ (test) เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) ทั้ง 3 ด้าน คือ พฤติพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย การประเมินผลอาจจัดให้ทำในระหว่างการเรียนรู้ (Formative) และหลังการเรียนรู้ (Summative) ก็ได้

เครื่องมือวัดผลที่สร้างขึ้นเพื่อวัดว่าผู้เรียนได้เกิดสมรรถภาพหรือบรรลุผลการเรียนตามที่ตั้งไว้ในจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด เครื่องมือวัดผลหลังการเรียนควรมี 2 ชุดให้ผู้เรียนใช้ประเมินผลตนเอง (Self - assessment) 1 ชุด และให้ผู้สอนใช้วัดผลผู้เรียนอีก 1 ชุด ถ้าผู้เรียนมีสมรรถภาพเกิดขึ้นน้อยกว่าเกณฑ์แล้วต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซ่อมเสริมให้เขาใหม่ หรือเรียนซ้ำอีกแล้วแต่ความเหมาะสม

ข้อมูลที่ได้จากการวัดผลหลังการเรียนจะเป็นประโยชน์ในการแสดงถึงการพัฒนาทางการเรียนของผู้เรียนและเป็นข้อมูลในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้การสอนด้วย ดังนั้นเครื่องมือจึงมีความเชื่อถือและมีความเชื่อมั่นสูง โดยใช้วัดได้ครอบคลุมได้ทุกพฤติกรรมที่กำหนดไว้ใน

จุดมุ่งหมาย และใช้วิธีการวัดหลาย ๆ วิธีให้เป็นจริงและสมเหตุสมผลมากที่สุด

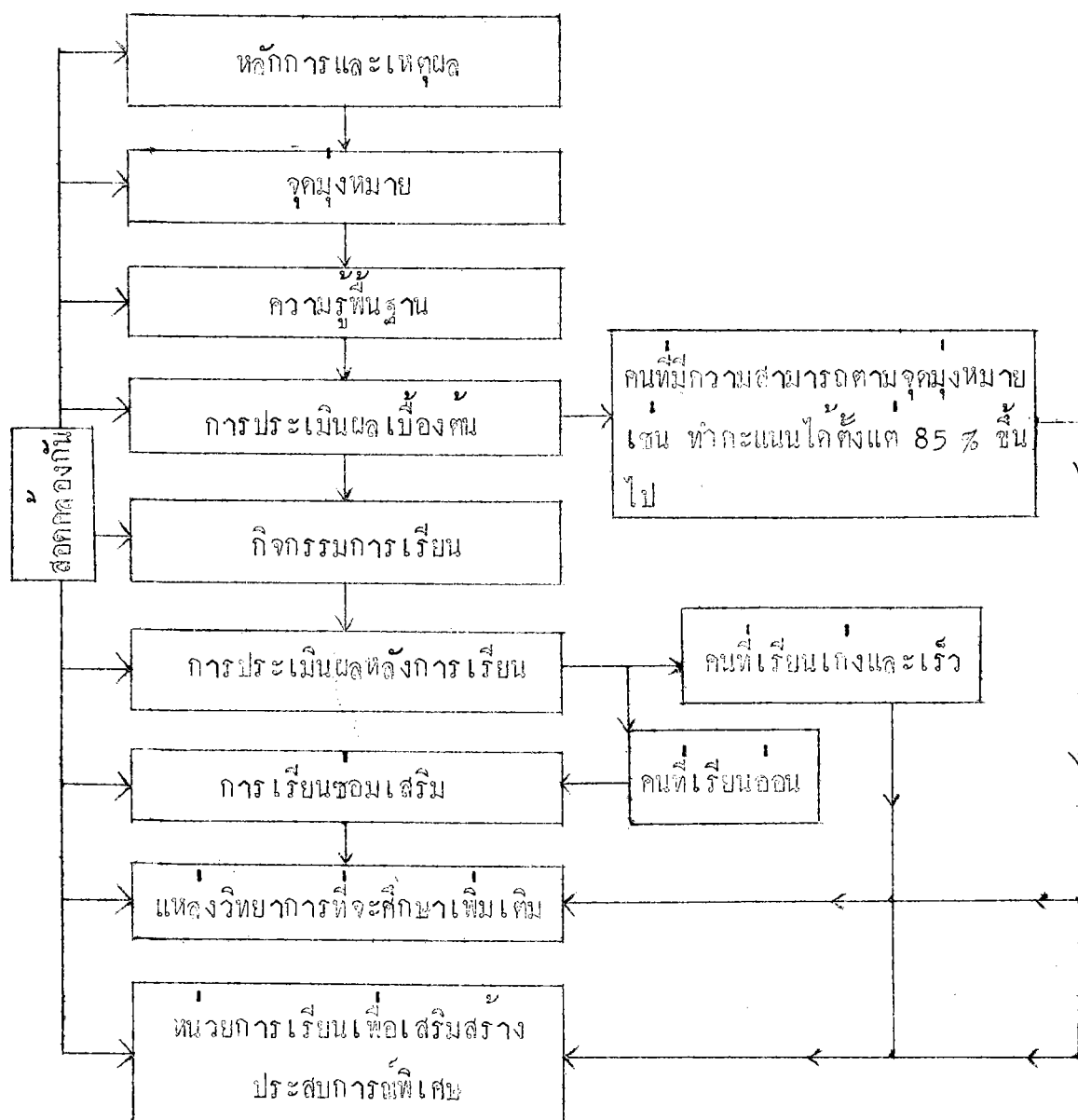
7. การเรียนซ่อมเสริม (Remdiation) เป็นกิจกรรมการเรียนที่จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนอ่อนหรือไม่วิธีการประเมินผลหลังการเรียน ผู้สอนต้องเตรียมไว้กิจกรรมที่จัดไว้อาจให้เรียนทบทวนอีก (Tutorial) หรือจัดกิจกรรมให้ใหม่ก็ได้ หรือใหญ่เรียนและนำเสนอกำหนดกิจกรรมใหม่รวมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามความสามารถของตนเอง

8. แหล่งวิทยาการที่จะศึกษาเพิ่มเติม (References of Resources) จะบอกแหล่งที่มาของความรู้ หอสมุด หนังสือ อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ฟิล์มสตริป ภาพยนตร์ เทปโทรทัศน์ ผลงานวิจัย วารสาร เอกสาร ทั่วบุคคลผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์สาขานั้น สมาคม พิพิธภัณฑ์สถาน และสถาบันต่าง ๆ ที่ผู้เรียนอาจค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติมให้ลึกซึ้งและแตกฉานต่อไปอีกได้

9. หน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์พิเศษ (Macro unit) จัดทำขึ้นสำหรับผู้เรียนที่มีระดับความสามารถที่เรียนรู้ได้ดี และรวดเร็วหรือผู้เรียนที่มีพรสวรรค์ (Gifted and talenoed) เป็นพิเศษ เพื่อให้เขาได้พัฒนาตนเองไปจนสุดศักยภาพของเขา หน่วยการเรียนรู้ชนิดนี้มีขอบข่ายที่มีลักษณะกว้าง ไม่จำเพาะเจาะจงเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลึกซึ้งและกว้างขวางในสิ่งที่สัมพันธ์กับบทเรียนนั้นให้มากยิ่งขึ้น กิจกรรมการเรียนที่จัดขึ้นยากกว่าปกติ เช่น ใช้คำถามประเภทแนวกว้าง (Higher-ordered question) มากกว่าแนวแคบ (Lower - ordered) หรือให้งานที่ต้องค้นคว้า คิดค้น ปรับปรุง คิดเปลี่ยนแปลงขึ้นมาใหม่ การวัดผลหลังการเรียนนั้นก็ใช้แบบวัดผลเป็นแบบอัตนัย และกำหนดเกณฑ์ไว้อย่างสูง เช่น ต้องทำคะแนนได้ถึงร้อยละ 90 จึงจะถือว่าผ่านหน่วยการเรียนรู้นี้เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว หน่วยการเรียนรู้การสอนมีองค์ประกอบและลำดับขั้นตอนดังภาพ

ประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบและลำดับขั้นตอนของหน่วยการเรียนรู้การสอน

การสร้าง การทดลอง การพัฒนาและการประเมินผลหน่วยการเรียนรู้การสอน

ตามปกติแล้วผู้สอนย่อมทราบว่า ผู้เรียนวัยหนึ่ง ๆ สามารถทำอะไรได้บ้าง มีธรรมชาติการพัฒนาการ ความพร้อม หรือมีคุณสมบัติอะไรบ้าง แล้วคิดต่อไปอีกว่าคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของผู้เรียนวัยนั้น ๆ ควรจะเป็นอย่างไร หรือควรจะมีสมรรถภาพอะไรบ้าง จะจัดการเรียนการสอนอย่างไรจึงจะทำให้เขาเกิดคุณสมบัติอย่างนั้นขึ้นมาได้ ผู้สอนคือ นักพัฒนาหลักสูตรนั่นเอง ที่จะคิดค้นหาคำตอบเหล่านี้ให้ได้แล้วลงมือปฏิบัติในชั้นต่อไป

ขั้นตอนในการสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนมีดังต่อไปนี้

1. ทำการศึกษาหลักสูตรจากส่วนกลางและหลักสูตรที่ใช้ในห้องเรียน
2. ศึกษาสภาพภูมิประเทศและสังคมในห้องเรียน เพื่อต้องการทราบข้อมูลที่เป็นจริงในขณะนั้น ทำให้สามารถกำหนดกิจกรรมได้สอดคล้องกับความเป็นจริงในมากที่สุด เช่น ใช้ 1 โหลมีราคา 12 บาท เราสามารถสร้างเป็นโจทย์เลขให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดได้ เป็นต้น
3. จัดประชุมปรึกษาหารือทางวิชาการกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น เพื่อนครู นักพัฒนาหลักสูตร และผู้อำนวยการสอน เพื่อทำการวิเคราะห์งาน (Task analysis) เช่น กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายการสอน การจัดกิจกรรม การประเมินเบื้องต้น และหลังการเรียน การจัดหัวข้อสัปดาห์และวิธีดำเนินการเรียนการสอน เป็นต้น บันทึกผลการประชุมควรให้ผู้เชี่ยวชาญทางสาขานั้น ๆ ตรวจสอบอีกครั้งก่อนการจัดพิมพ์
4. จัดพิมพ์วิธีการเรียน เนื้อหาและกิจกรรมที่ต้องใช้กระดานตามลำดับขั้นตอนของส่วนประกอบของหน่วยการเรียนรู้การสอน
5. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) เพื่อให้ได้ข้อมูลบางอย่างในการปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้การสอน
6. ทำการทดลองใช้ในกลุ่มเล็ก ควรใช้ตั้งแต่ 10 คนขึ้นไปเป็นครั้งแรก เมื่อจบกระบวนการเรียนแล้วให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถามหรือตอบคำถามของผู้สร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนว่า เหมาะสมกับผู้เรียนมากน้อยเพียงใด เช่น ภาษาที่ใช้เข้าใจตรงกันหรือมีความยากง่ายมากน้อยเพียงใด แบบวัดผลและกิจกรรมการเรียนมีมากหรือน้อย ยากหรือง่ายหรือมีความเหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียนมากน้อยเพียงใด ข้อมูลที่ได้มาจะเป็นเครื่องชี้บอกให้ผู้สร้าง

ไ้พัฒนา ปรับปรุงหน่วยการสอนอีกครั้ง เสร็จแล้วให้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มชนชาติใหญ่ตั้งแต่ 35 - 40 คนขึ้นไป ใช้วิธีการเดียวกันกับการทดลองใช้ครั้งแรก ข้อมูลที่ได้มาจะทำให้ผู้สร้างสามารถพัฒนาและปรับปรุงหน่วยการเรียนการสอนให้ดีขึ้นไปอีก แต่พึงระลึกเสมอว่า บทเรียนที่สร้างขึ้นย่อมเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้เสมอ

7. นำหน่วยการเรียนการสอนที่ผ่านการทดลองมาแล้วนั้นออกใช้ให้แพร่หลายต่อไป และให้ถือว่ายังเป็นเครื่องมือที่ไม่สมบูรณ์ จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นอยู่ตลอดเวลา

ในการประเมินผลของหน่วยการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาให้ดีขึ้นนั้น เราอาจให้ผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์สาขานั้นและผู้เชี่ยวชาญทางการสอนเป็นผู้วินิจฉัยว่าสมควรแก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุงอะไรอีกบ้าง โดยมีแบบรายการในลักษณะดังต่อไปนี้

แบบประเมินผลหน่วยการเรียนการสอน

วิชา _____ เรื่อง _____ ระดับชั้น _____ สถานศึกษา _____

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินผลตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ดีมาก 5	ดี 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยมาก 1
1. เหมาะสมกับผู้เรียนและระดับชั้น					
2. ตรงกับจุดมุ่งหมาย					
3. ครอบคลุมเนื้อหา					
4. ลำดับเนื้อหา					
5. ความเหมาะสมของกิจกรรมกับเนื้อหา					
6. วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน					
7. การประเมินผล					
8. สะดวกแก่การเรียนรู้ใ้					
9. ผู้เรียนได้ประสมการณ์มาก					

การประเมินผล	ดีมาก 5	ดี 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยมาก 1
10 ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้					
11 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้					
12 ผู้เรียนได้พฤติกรรมการเรียนรู้ ครบทั้ง ๖ อย่าง คือ พฤติพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย					

คะแนนรวม _____

ขอคิดเห็นและขอเสนอแนะ _____

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน
ตำแหน่ง _____ สถานที่ทำงาน
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ถ้าจะเปรียบเทียบการเรียนการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนการสอนกับการสอนตามปกติ จะมีลักษณะแตกต่างกันดังนี้ (Lewis, 1971 : 62 - 64)

การสอนตามปกติ (Conventional instruction)	การสอนโดยใช้หน่วยการเรียนการสอน (Modular instruction)
1 ผู้สอนเป็นศูนย์กลาง เป็นผู้กำหนด ประสบการณ์ที่เหมือนกันให้แก่ผู้เรียนทั้งชั้น	1 ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีส่วนร่วมในการ กำหนดกิจกรรม พฤติกรรม และประสบการณ์ ร่วมกับผู้สอน
2 จุดมุ่งหมายในการเรียนกว้างเกินไป ยากแก่การกำหนดกิจกรรมและการวัดผล	2 จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมสามารถวัดได้ สังเกตได้ กำหนดกิจกรรมและการประเมิน ผลได้ง่าย

การสอนตามปกติ	การสอนโดยการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน
3. ผู้สอนเป็นผู้กระทำกิจกรรมเป็นส่วนมาก แทนที่จะเป็นผู้เรียน ผู้สอนสามารถกำเนิ การสอนให้ชาติหรือเร็วใด ผู้เรียนมีโอกาส ในการเลือกกิจกรรมที่ตนชอบนอยมาก 4. การประเมินผลในชั้นเรียนกระทำไ้ไม่ทั่วถึง และไม่เป็ระเบียบ ทำให้ผู้เรียน ไม่ทราบวาทนบกพร่องอย่างโรมาง และ มีการประเมินผลนอยเกินไป ส่วนใหญ่ กระทำกันใในกลางภาคเรียนและปลาย ภาคเรียน 5. ผู้เรียนชอบที่จะรับวิชาการประสบการณ์ และวิธีการแก้ปัญหาจากผู้สอน 6. ผู้เรียนเก่งและอ่อนเรียนในสิ่งเดียวกัน วิธีการและอัตราในการเรียนถูกกำหนด ให้เท่ากัน 7. ผู้เรียนชอบแข่งกัน เพราะการประเมิน ผล ใช้แบบอิงกลุ่ม (Norm-referenced) เป็นส่วนใหญ่	3. ผู้เรียนไ้มีโอกาสในการค้นคว้าและเลือก กระทำกิจกรรมโดยตนเองมากขึ้น และใช้ เวลาตามความเหมาะสมกับเนื้อหาและ กิจกรรมเพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย 4. ผู้เรียนไ้มีโอกาสประเมินผลตนเองอยู่ ตลอดเวลา ทำให้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และทราบความเจริญก้าวหน้าในการศึกษา เลาเรียนของตน พร้อมทั้งมีความสบายใจ ในการเรียน 5. ผู้เรียนชอบที่จะแสวงหาความรู้และค้นหา แนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ผู้สอน เป็นผู้คอยแนะนำและช่วยเหลือบางโอกาส ที่ผู้เรียนต้องการเท่านั้น 6. ผู้เรียนมีโอกาพัฒนาศักยภาพของตนให้สูง สุดไ้เพราะไ้เรียนในสิ่งเดียวกันหมด ทั้งชั้น คนเรียนอ่อนไ้เรียนซ่อมเสริม คน เรียนเก่งไ้เรียนเพิ่มเติมมากขึ้นไปอีก 7. ผู้เรียนต้องแข่งขันกับตนเอง เพื่อให้ถึง เกณฑ์ ที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายและการประเมินผล ใช้แบบอิงเกณฑ์ (Criterion-referenced)

การวิจัยเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้การสอนในต่างประเทศ

ในครั้งแรกหน่วยการเรียนรู้การสอนเป็นสื่อการสอนสำคัญในการสร้างสมรรถภาพครูเป็นรายบุคคล โดยเน้นในการฝึกทักษะเฉพาะที่ใช้ในการสอนที่เกี่ยวกับการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน (Competency-based Teacher Education) (Charistian, 1970 : 1-5) ต่อมาในปี 1970 ซูทเตอร์ (Suiter) ได้สร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนในการฝึกอบรมครูประจำการเรื่อง การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ (Interaction Analysis) ปรากฏว่าได้รับผลสำเร็จสูงมาก ในขณะเดียวกันมีผู้นำเอาวิธีการนี้ไปใช้ในการสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนกับวิชาอื่นมากขึ้น เช่น ในปี 1971 ที่วิทยาลัยวีเบอร์สเตท (Weber State College) ของมหาวิทยาลัยยูทาห์ (Utah University) ได้สร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนขึ้นเรียกว่า WILKits ซึ่งย่อมาจาก Weber Individualized Learning Kits และในปีต่อ ๆ มามีนิสิตทางการศึกษาระดับปริญญาเอกได้สร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนแล้วทดลองใช้เปรียบเทียบกับการสอนแบบเดิมมากขึ้นเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เช่น

ดิชเนอร์ (Dishner, 1974 : 6494-) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนตามปกติในวิชาวิธีการอ่าน กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาปริญญาตรีของวิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยจอร์เจีย จำนวน 117 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 2 ชั้นเรียน จำนวน 57 คน และกลุ่มทดลอง 2 ชั้นเรียน จำนวน 60 คน กลุ่มทดลองเรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนที่สร้างขึ้นและพัฒนาโดยคณะอาจารย์ภาควิชาการอ่าน และกลุ่มควบคุมเรียนโดยฟังการบรรยาย การอภิปรายกลุ่มและการทำการบ้านจากแบบเรียน

เนื้อหาที่ใช้เรียนทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) ทักษะในการจำคำศัพท์และการยกเว้นการออกเสียง (2) การออกเสียง (3) ทักษะในการอ่านเพื่อความเข้าใจ (4) บทเรียนการอ่านที่ถูกต้อง (5) การจัดห้องเรียนเพื่อให้เกิดผลต่อการเรียนการสอนอ่าน

การทดลองใช้เวลา 6 สัปดาห์ เมื่อนิสิตเรียนจบเนื้อหาข้อหนึ่งแล้ว ให้ทำข้อทดสอบย่อยครั้งหนึ่ง จนครบ 5 ครั้ง ในเนื้อหา 5 หัวข้อ แล้วทดสอบรวมครั้งใหญ่ 1 ครั้ง ปรากฏว่ากลุ่มทดลองทำคะแนนจากข้อทดสอบย่อย 4 ครั้งแรกใน 4 หัวข้อแรกได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมและทำคะแนนจากข้อทดสอบรวมได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมอีกด้วย ส่วนกลุ่มควบคุมทำคะแนนจากข้อทดสอบย่อยเนื้อหาข้อ 5 ได้ดีกว่ากลุ่มทดลองเท่านั้น

สตีเฟนส์ (Stephens, 1974 : 4973-A) ได้พัฒนาอุปกรณ์ที่ใช้ในหน่วยการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์มหาวิทยาลัยจอร์เจียซึ่งเป็นผู้พัฒนาหลักสูตรรายวิชาการอ่าน เขาได้นำหน่วยการเรียนการสอนนี้ไปทดลองสอนกับนักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี (Graduates) ที่กำลังเรียนวิชาการอ่าน จำนวน 37 คน แบ่งเป็น 2 ห้องเรียน (Two module classes) ได้เสร็จแล้วให้ทำข้อทดสอบแบบเลือกตอบ 45 ข้อ และแบบทดสอบวัดทัศนคติ 14 ข้อ ปรากฏว่า อุปกรณ์ที่ใช้ในหน่วยการเรียนการสอนให้ผลดีในการเพิ่มพูนความรู้ นักศึกษาทั้งหมดประสบความสำเร็จในการทำข้อทดสอบ ทำคะแนนได้ร้อยละ 90 ขึ้นไป นักศึกษา 35 คน มีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน นักศึกษา 1 คน มีทัศนคติแบบเป็นกลาง (Indifferent) และอีก 1 คน มีทัศนคติไม่ดีต่อการอ่าน แสดงว่า นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนสูง

สภาราตา (Sbarata, 1975 : 1280-A) ได้สร้างหน่วยการเรียนการสอน 5 ชุดที่ยืดหยุ่นได้ ประกอบกันเพื่อใช้ในการสอนเรียงความแก่นักศึกษาปีที่ 1 ซึ่งได้แก่ (1) การเล่นเกมสภาษา (2) ประสบการณ์ส่วนตัว (3) เทคนิคในการเขียนงานศึกษาคนควาหรืองานวิจัย (4) การเขียนในเชิงโต้แย้ง (Controversy) และ (5) การเขียนเชิงวิจารณ์ เขาได้นำหน่วยการเรียนการสอนนี้ไปใช้กับกลุ่มทดลองโดยให้โอกาสแก่นักศึกษาในการรับผิดชอบการเรียนโดยตนเอง และเรียนซ่อมเสริมใครจนกว่าจะสอบผ่านหน่วยการเรียนการสอนแต่ละชุด ส่วนกลุ่มควบคุมนั้นให้เรียนโดยให้อ่าน ทำแบบฝึกหัดและอภิปรายการเขียนเรียงความ และการเขียนแบบฝึกหัด เมื่อสิ้นสุดการเรียนแล้วให้ทำข้อทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ 2 ฉบับ ฉบับละไมต่ำกว่า 200 คำ และให้ทำข้อทดสอบวัดทัศนคติต่อการเขียนเรียงความ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถทั่วไปในการเขียนเรียงความ, การเขียนโครงสร้างของประโยค และการเขียนส่วนประกอบของประโยค ได้ดี สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01 และกลุ่มทดลองมีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนเรียงความสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ผลการทดลองนี้แสดงว่า หน่วยการเรียนการสอนเป็นชุดที่ยืดหยุ่นได้ เป็นสื่อการสอนเรียงความที่ได้ผลดีกว่าวิธีการสอนตามปกติซึ่งนักศึกษามีความเบื่อหน่าย จำเจ และซ้ำซาก และทำให้นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเขียนเรียงความได้

ไรซ์ (Rice, 1977 : 4298-A) ได้สร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนเพื่อฝึกครูประจำการให้มีสมรรถภาพในการอ่านตามลำดับขั้นตอนในการสร้างมีดังนี้คือ ขั้นแรกทบทวนความรู้เกี่ยวกับการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน (Competency-based Teacher Education) ก่อนแล้วศึกษาความต้องการของครูประจำการและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตครู ขั้นที่สองสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนเพื่อฝึกสมรรถภาพในการอ่านแล้วเชิญชาวสถานการฝึกหัดครูจากสมาคมการสอนอ่านสากล (International Reading Teaching Association) เป็นผู้ตรวจสอบและให้คำแนะนำ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้การสอนขั้นสุดท้าย นำหน่วยการเรียนรู้การสอนนี้ไปทดลองใช้กับครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเขตเมืองคานส์ (Karns) 20 คน ซึ่งอาสาสมัครมาฝึกสมรรถภาพการอ่านโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนนี้ ผลปรากฏว่า หน่วยการเรียนรู้การสอนสามารถทำให้ครูประจำการมีสมรรถภาพในการอ่านสูงขึ้นมาก ทุกคนชอบที่จะได้รับการบริการแบบนี้มากกว่าการบริการแบบเดิม

บรูกเกอร์ (Brucker, 1977 : 4294 - A) ได้สร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนวิชาการใช้ภาษาเรื่อง การสร้างสรรค์ (Creativity) การเขียนแบบสร้างสรรค์ (Creative Writing) การฟัง การเขียนลายมือ และการเขียนตัวสะกด เพื่อนำไปใช้กับนักศึกษาครู 37 คน ที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอริโซนา ในภาคเรียนฤดูใบไม้ผลิปี 1976 ซ้อมย้อนกลับ เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้การสอนได้จากนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามชนิดที่ไม่เป็นมาตรฐาน (Non-standardized Questionnaire) และการอภิปรายแบบไม่เป็นทางการ (Informal discussion) เสนาข้อมูลมาวิเคราะห์โดยไม่ใช้ระเบียบวิธีทางสถิติ (Non-statistical Procedure) เพื่อนำมาปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้การสอน

ผลจากการทดลองนี้ปรากฏว่า หน่วยการเรียนรู้การสอนเป็นเครื่องมือที่ทำให้นักศึกษาครูประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ทั้งในค่านความรู้ ทักษะ และทัศนคติอย่างพอเพียง และมีความสามารถในการเขียนแบบสร้างสรรค์ การฟัง การเขียนลายมือ และการเขียนตัวสะกดได้ดีมาก

จากผลการวิจัยในต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้การสอนดังกล่าวมาแล้วนี้ เป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่าหน่วยการเรียนรู้การสอนเป็นเครื่องมือที่ช่วยใหญ่เรียนเกิด

การเรียนรู้หรือประสพผลสำเร็จในการเรียนสูงมาก ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนโดยการ
ใช้หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งสามารถนำมาใช้กับวิชาที่เกี่ยวกับภาษาได้เช่นเดียวกันกับ
วิชาอื่น ๆ

การวิจัยเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้การสอนในประเทศไทย

ในด้านการศึกษเปรียบเทียบผลการสอนระหว่างการสอนโดยการ^๑ใช้หน่วยการ
เรียนการสอนกับการสอนตามปกติในประเทศไทยนั้น ยังไม่มีผู้คนที่ทดลองกันมากนัก
เพราะยังไม่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย มีผู้ทำวิจัยในเรื่องนี้ในระดับมัธยมศึกษาเพียง 3 คน
และเป็นการศึกษาเปรียบเทียบที่ไม่เกี่ยวข้องกับทางด้านภาษาเลย คือ

ธีระ จิตต์จนะ (ธีระ จิตต์จนะ, 2519 : 42) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบ
ผลการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องไฟฟ้า ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการ^๒ใช้หน่วยการ
เรียนการสอนกับการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของ
โรงเรียนอุทัยวิทยาคม จำนวน 388 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม
3 กลุ่ม วิชาสอนเป็นอาจารย์วิทยาศาสตร์ในโรงเรียน 3 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการสอนของอาจารย์ 3 คน ไม่แตกต่างกัน แต่
นักเรียนในกลุ่มทดลองมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอนมาก ในทำนองเดียวกันกับการ
วิจัยของเบญจมา โสทรโยธ (เบญจมา โสทรโยธ, 2520 : 33) ซึ่งกระทำกับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่องสมการเชิงเส้นหนึ่งตัวแปร ปรากฏผลว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน และได้ให้เหตุผลว่า นักเรียนในกลุ่มทดลอง
ยังไม่คุ้นเคยกับวิธีการเรียนการสอน โดยการ^๓ใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน นักเรียนบางส่วน
ไม่ดำเนินการเรียนของตนเองตามลำดับขั้นตอน และไม่ทำตามคำชี้แจงอย่างเคร่งครัด และ
อาจารย์ที่สอนกลุ่มควบคุมสอนได้ดีมาก คือ มีความรู้และประสบการณ์ในการสอนเป็นอย่างดี

นิยม ทองอุคม (นิยม ทองอุคม, 2520 : 28) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผล
การ^๔สอนวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องบรรยากาศ โดยการ^๕ใช้หน่วยการ
เรียนการสอนกับการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของ
โรงเรียนวัดเพลงโสภณศิริราษฎร์ อ.วัดเพลง จ.ราชบุรี จำนวน 60 คน แบ่งเป็น

กลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น และนักเรียนกลุ่มทดลองมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอน

ผลการวิจัยตามที่ได้นำมาเสนอนี้ แสดงให้เห็นว่า ยังไม่อาจสรุปได้ว่าวิธีการเรียนการสอนแบบใดดีกว่ากัน โดยเฉพาะยังไม่มีผู้วิจัยทางด้านภาษาศาสตร์มาทดลอง ดังนั้นจึงควรจะทดลองคนควากันในแพร่หลายมากกว่านี้ เพื่อเป็นการฝึกให้ผู้เรียนรับผิดชอบในการเรียนด้วยตนเอง และเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการคงทนในการเรียนรู้ (Retention) ในการเรียนการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนนั้นยังไม่มีผู้ทำวิจัยไว้ แต่มีผู้ใช้สื่อการสอนที่มีลักษณะและวิธีการใกล้เคียงกันกับหน่วยการเรียนรู้การสอน ทดลองเปรียบเทียบกับการสอนตามปกติ เช่น ศิริพงศ์ พยอมแย้ม (ศิริพงศ์ พยอมแย้ม, 2519 : 37) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการสอนตามปกติในวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏว่า ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รวิพันธุ์ งามแดง (รวิพันธุ์ งามแดง, 2520 : 73) ที่ได้เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในวิชาหลักการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา โดยการใช้สไลด์ เทปอัดโน้ต และโปรแกรมสไลด์ เทปอัดโน้ตกับการสอนแบบบรรยายปรากฏว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม ในทำนองเดียวกันกับการวิจัยของ คล่อง มณีฉาย (คล่อง มณีฉาย, 2519 : 41) เกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดยการใช้สมุดภาพโปรแกรมและสมุดลำดับภาพกับการสอนตามปกติ ปรากฏผลว่า กลุ่มทดลองมีความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม

โชคดี สุทธิพันธ์ (โชคดี สุทธิพันธ์, 2519 : 25) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการใช้กล้องบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนโดยวิธีธรรมดา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความคงทนในการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ โสภณ วงศ์เพ็ญ (โสภณ วงศ์เพ็ญ, 2520 : 35)

ที่ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ในวิชาเทคโนโลยีทางการสอนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษา ในการใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามปกติ ปรากฏผลรวมทดสอบและกลุ่มควบคุมมีความคงทนในการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่แสดงไว้นี้ยังไม่อาจสรุปได้ว่า ความคงทนในการเรียนรู้จากการเรียนการสอนแบบใดสูงกว่ากัน เพราะมีผู้ทำวิจัยในค่านี้น้อยมาก สมควรที่ทดลองคนด้วยกันให้แพร่หลายต่อไป

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการที่จะทดลองการสอนวิชาภาษาไทย โดยการใช้หน่วยการเรียนการสอนกับการสอนตามปกติ เพื่อศึกษาว่าการสอนแบบใดให้ผลการเรียนรู้ได้สูงกว่าและเป็นการแสวงหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ดีมากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและครูอาจารย์ต่อไป

สมมุติฐานในการศึกษาครั้งนี้

นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยการใช้หน่วยการเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้และทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย เรื่อง ราชาศัพท์และคำสุภาพสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนตามปกติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการคนควา

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับปีที่ 1 ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาไทย 104 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2520 ของวิทยาลัยครูมหาสารคาม จำนวน 62 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 31 คน และกลุ่มควบคุม 31 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน แบ่งออกเป็น 2 ห้องเรียนคือ ห้องเรียนที่ 1 จำนวน 16 คน มีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเรียนการสอนและห้องเรียนที่ 2 จำนวน 15 คน มีอาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย 104 คนหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการเรียนการสอน

กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามปกติ แบ่งเป็น 2 ห้องเรียนคือ ห้องเรียนที่ 1 จำนวน 15 คน มีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนและห้องเรียนที่ 2 จำนวน 16 คน มีอาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย 104 คนเดียวกันเป็นผู้ดำเนินการเรียนการสอน

2. การสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ทำการศึกษาหลักสูตรที่ใช้กันอยู่ในวิทยาลัยครู

2.2 ทำการสำรวจวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

2.3 ทำการศึกษายุทธวิธีเรียนว่า ได้เรียนรายวิชาภาษาไทยอะไรมาแล้วเพื่อประโยชน์ในการจัดเนื้อหาและกิจกรรมในบทเรียน

2.4 เขียนเค้าโครงหน่วยการเรียนรู้การสอน ซึ่งประกอบไปด้วย

2.4.1 หลักการและเหตุผล

2.4.2 จุดมุ่งหมาย

2.4.3 ความรู้พื้นฐาน

2.4.4 การประเมินผลเบื้องต้น

2.4.5 กิจกรรมการเรียนรู้

2.4.6 การประเมินผลหลังการเรียนรู้

2.4.7 การเรียนซ่อมเสริม

2.4.8 แหล่งวิทยาการที่จะศึกษาเพิ่มเติม

2.4.9 หน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์พิเศษ

หลังจากนี้ ทำการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องและอาจารย์ในภาควิชาภาษาไทย เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้การสอน

2.5 สร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนและคู่มือสำหรับผู้สอน

2.6 ทำการทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับนักศึกษาประมาณ 10 คน เป็นครั้งแรก แล้วนำข้อมูลมาปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้การสอนให้ดีขึ้น ต่อมาทำการทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนที่ปรับปรุงแล้วกับนักศึกษา 35 คน นำข้อมูลที่ได้นำมาปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้การสอนให้ดียิ่งขึ้นอีก

2.7 ทำการประเมินผลคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้การสอน โดยให้อาจารย์ภาษาไทย ภาควิชาลัทธิคุณธรรม และวิทยาลัยครูมหาสารคาม จำนวน 10 คน เป็นผู้ประเมินผล การวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามที่แสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงข้อมูลที่ได้อาจจากการประเมินผลหน่วยการเรียนรู้การสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม	เฉลี่ย	ร้อยละ
คะแนน	48	55	58	56	54	56	53	57	58	54	549	54.90	91.50

จากตาราง 1 นี้แสดงให้เห็นว่า ตามทัศนะของอาจารย์ทั้ง 10 ท่านเห็นว่าหน่วยการเรียนรู้การสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีคุณภาพสูงพอสมควร สามารถนำไปใช้ในการทดลองเพื่อการวิจัยได้

3. การสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยสร้างเป็นข้อทดสอบปรนัย 5 ตัวเลือกให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะวัดจำนวน 110 ข้อ โดยมีวิธีสร้างดังนี้

ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบจากหนังสือเทคนิคการวัดผลของ
 ชาวาล แพร์ทกุล (ชาวาล แพร์ทกุล, 2516 : 110-223) นำแบบทดสอบมาพิจารณาหา
 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษา
 กลุ่มเดียวกันกับการทดลองใช้หน่วยการเรียนการสอน จำนวน 36 คน และนักศึกษา
 กลุ่มที่ได้รับการบรรยายวิชาภาษาไทย เรื่อง ราชศัพท์ และคำสุภาพมาแล้ว จำนวน 36 คน
 รวมเป็น 72 คนที่วิทยาลัยครูอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องตามหลักการตัดกลุ่ม 27% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
 หาค่า P_H และ P_L เปิดตารางสำเร็จรูปของ จุง เทห์ฟาน (Fan's Item
 Analysis Table) เพื่อหาความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายชื่อ แล้ว
 เลือกเอาข้อทดสอบที่มีความยากง่ายระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่
 .20 ขึ้นไปให้เหลือประมาณ 100 ข้อ KR 21

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน
 (Kuder-Richardson) (Kuder-Richardson, 1971 : 362) ได้ 0.82 แสดงว่าแบบทดสอบ
 อยู่ในขั้นที่พอควร สามารถนำไปใช้ในการทดลองได้ (C)

4. การสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดทัศนคติที่มีต่อวิชาภาษาไทย เรื่อง ราชศัพท์
 และคำสุภาพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบ Seven-point
 Semantic Differential Scale ตามแนวของ Osgood ซึ่งดำเนินการสร้าง
 ดังต่อไปนี้

4.1 รวบรวมคำคุณศัพท์ที่แสดงคุณลักษณะหรือคุณสมบัติเป็นคำคู่ โดยให้นักศึกษาที่
 ผ่านการเรียนวิชาภาษาไทย 104 มาแล้ว จำนวน 70 คน ได้มาคำคุณศัพท์ที่แสดง
 คุณลักษณะของการเรียนการสอนโดยให้เวลาเติมคำคนละ 3 นาที ให้ได้อย่างน้อยคนละ
 -3 คำ คำคุณศัพท์เหล่านี้เป็นคำที่ได้จากความคิดเห็นครั้งแรกของผู้ตอบและเป็นความรู้สึก
 ที่เกิดขึ้นทันที

4.2 นำคำที่ได้มาแจกแจง เลือกคำคุณศัพท์ที่มีความถี่สูงไว้ 20 คำ แล้วหา
 คำตรงข้ามกับคำเหล่านี้

4.3 นำค่าที่รวบรวมได้ 20 คูณไปสร้างมาตราวัดทัศนคติ 20 มาตรา ตามแนวของ Osgood โดยแบ่งมาตราเป็น 7 ช่วง แต่ละช่วงมีน้ำหนักเท่ากัน

4.4 นำแบบสอบถามไปสอบกับนักศึกษาภาคค่ำเดียวกันกับการทดลองแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

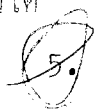
4.5 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนโดยถือว่าแต่ละมาตรามีคะแนนเต็มคะแนน จึงให้เอา 4 ขวากเข้ากับคะแนนในแต่ละช่วงของมาตราในแบบสอบถาม เช่น ถ้าขีด 1 ถือว่าได้ $4 + 1 = 5$ คะแนน ถ้าขีด -2 ถือว่าได้ $4 + (-2)$ ได้ 2 คะแนน คุณลักษณะในด้านบวกถือว่าเป็นลักษณะที่ดี และคุณลักษณะทางด้านลบถือว่าเป็นลักษณะไม่ดี และปรับเป็นคะแนนตามตัวอย่าง

น่าสนใจ	3	2	1	0	-1	-2	-3	น่าเบื่อหน่าย
สนุก	3	2	1	0	-1	-2	-3	รำคาญ
สบายใจ	3	2	1	0	-1	-2	-3	กังวลใจ
มีอิสระ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่มีอิสระ
มีคุณค่า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไร้คุณค่า
ชอบ	3	2	1	0	-1	-2	-3	เกลียด

4.6 นำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์

4.6.1 หากอำนาจจำแนก โดยวิเคราะห์เป็นรายข้อใช้ t-test (Edwards, 1957:156) ระหว่าง 25% ของผู้ได้คะแนนสูง และ 25% ของผู้ได้คะแนนต่ำ ปรากฏว่าแบบสอบถามแต่ละข้อมีอำนาจจำแนกดีมาก คือจะแนบแนบของผู้ได้คะแนนสูงแตกต่างจากผู้ได้คะแนนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

4.6.2 หากความเชื่อมั่น ใช้สูตร Coefficient Alpha (Conbach, 1951 : 297) ได้ 0.86 แสดงว่าเป็นแบบสอบถามที่พอสมควร สามารถนำไปใช้ในการทดสอบได้

5. การดำเนินการทดลอง

5.1 ทำการทดสอบก่อนเรียนเพื่อศึกษาความรู้ดั้งเดิมและความเจริญงอกงามของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

5.2 ดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างดังที่กล่าวไว้แล้วในข้อ 1 โดยใช้ เวลา 11 ชั่วโมงเท่ากันทุกกลุ่มในช่วงเวลาดังกล่าว 12-19 มกราคม 2521

5.3 หลังจากการสอนสิ้นสุดลงแล้ว 1 วัน ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์ต่อไป

5.4 ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเพื่อวัดทัศนคติ และตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์ต่อไป

5.5 ผู้วิจัยเก็บสื่อการเรียนทุกชนิดคืนจากกลุ่มตัวอย่าง

5.6 นำแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนฉบับเดียวกันกับข้อ ให้นักศึกษาทำอีก หลังจากครั้งแรก 2 สัปดาห์ ตรวจให้คะแนนแล้ววิเคราะห์ต่อไป

5.7 นำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ $t - test$

6 การรวบรวมข้อมูล นำคะแนนที่ได้จากกลุ่มทดลอง 2 ห้องเรียนรวมกัน เป็น 1 กลุ่ม และนำของเดียวกันกับกลุ่มควบคุม 2 ห้องเรียนรวมกันเป็น 1 กลุ่ม

7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้

7.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum x$ แทนผลรวมของคะแนน
 N แทนจำนวนนักศึกษาในกลุ่ม

7.2 หาค่าความแปรปรวนของคะแนนจากสูตร

$$s^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 แทนความแปรปรวนของคะแนน
 $\sum x$ แทนผลรวมของคะแนน
 $\sum x^2$ แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทนจำนวนนักศึกษาในกลุ่ม

7.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\bar{X} (n - \bar{X})}{n s^2} \right] \quad (\text{Ferguson, 1971 : 368})$$

เมื่อ r_{tt} แทนความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

$\bar{X}$ แทนคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบ

s^2 แทนความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมดของแบบทดสอบ

n แทนจำนวนข้อสอบทั้งหมดในแบบทดสอบ

7.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อวัดทัศนคติ

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum i^2}{\bar{x}^2} \right] \quad (\text{Conbach, 1951 : 297})$$

เมื่อ α แทนความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

$\sum i^2$ แทนความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

$\bar{x}^2$ แทนความแปรปรวนของแบบสอบถาม

n แทนจำนวนข้อในแบบสอบถาม

7.5 การหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีทดสอบ t-test ของแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยใช้สูตรของเอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards, 1957 : 256)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{\sum (X_H - \bar{X}_H)^2 + \sum (X_L - \bar{X}_L)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $\bar{X}_H$ แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง (25 % ของผู้ได้คะแนนสูง)

$\bar{X}_L$ แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ (25 % ของผู้ได้คะแนนต่ำ)

X_H, X_L แทนคะแนนแต่ละค่าของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

n แทนจำนวนนักศึกษาในแต่ละกลุ่ม

7.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม

โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}} \quad (\text{Ferguson, 1971 : 152})$$

เมื่อ $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

s_1^2, s_2^2 แทนค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

N_1, N_2 แทนจำนวนนักศึกษาในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

7.7 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนในกลุ่มเดียวกัน โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}} \quad (\text{Ferguson, 1971:152})$$

เมื่อ $\sum D$ แทนผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบทั้ง 2 ครั้ง นำมาเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคล

$\sum D^2$ แทนผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบทั้ง 2 ครั้ง นำมาเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลแต่ละตัวยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ด้านพุทธิพิสัยก่อนทำการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านทัศนคติก่อนทำการ
ทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
3. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนด้านพุทธิพิสัยก่อนและหลังการ
ทดลองของกลุ่มทดลอง
4. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านพุทธิพิสัยก่อนและหลัง
การทดลองของกลุ่มควบคุม
5. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านทัศนคติก่อนและหลัง
การทดลองของกลุ่มทดลอง
6. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านทัศนคติก่อนและหลัง
การทดลองของกลุ่มควบคุม
7. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านพุทธิพิสัยหลังการท
ดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
8. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทางด้านทัศนคติหลังการ
ทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
9. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทางด้านทักษะพิสัยของ
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
10. การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทางด้านพฤติกรรมการเรียนรู้
รวมทั้งหมด ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
11. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านพุทธิพิสัยหลังการทดลอง
และหลังการทดลองที่ใช้เวลาต่างกัน 2 สัปดาห์ ของกลุ่มทดลอง

12. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยค่านพหุวิธีพิสัยหลังการทดลอง และหลังการทดลองที่ใช้เวลาต่างกัน 2 สัปดาห์ของกลุ่มควบคุม

13. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยค่านความคงทนในการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

N = จำนวนนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนน

s^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนน

t = ค่าอัตราส่วนนัยสำคัญทางสถิติ

p = ระดับความเชื่อมั่น

$\sum D$ = ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองที่นำมาเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคล

$\sum D^2$ = ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองที่นำมาเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลแต่ละตัวยกกำลังสอง

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยค่านพหุวิธีพิสัยก่อนทำการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ก่อนทำการทดลองผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความรู้ในเนื้อหาที่จะเรียนกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อศึกษาว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในเรื่องราชาศัพท์และคำสุภาพมากน้อยเพียงใด และแตกต่างกันหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างได้เรียนเรื่องนี้เป็นพื้นฐานแบบง่ายมาแล้วในระดับชั้น ม.ศ. 3, ม.ศ. 5 หรือระดับป.กศ.มาแล้วทุกคน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามที่แสดงไว้ในตาราง

ตาราง 2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยค่านพหุวิธีพิสัยก่อนทำการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (คะแนนเต็ม = 100)

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	t	p
กลุ่มควบคุม	31	37.9677	33.9655	0.1481	0.05
กลุ่มทดลอง	31	37.7419	38.0639		

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มนี้มีความรู้ในเนื้อหาเรื่องราวราชศัพท์ และคำสุภาพหัดเดียวกัน และพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีความรู้ในเรื่องนี้อยู่ในเกณฑ์ดีมาก สมควรได้รับการเรียนการสอนต่อไป

ตาราง 3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทางคณิตศาสตร์ ก่อนทำการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (คะแนนเต็ม = 140)

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	t	p
กลุ่มทดลอง	31	105.2903	188.7430	0.0481	0.05
กลุ่มควบคุม	31	105.1290	241.9829		

$$df = 60, t_{.05} = 2.00$$

จากตาราง 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษาก่อนทั้ง 2 กลุ่มนี้ที่ศึกษาคือวิชาภาษาไทย เรื่องราชศัพท์และคำสุภาพอยู่ในระดับหัดเดียวกัน

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทางคณิตศาสตร์ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

ชั้นการทดลอง	N	$\bar{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t	p
ก่อนทดลอง	31	37.7419	939	31031	18.1564	0.001
หลังทดลอง	31	68.0322				

$$df = 30, t_{.001} = 3.646$$

จากตาราง 4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ากลุ่มทดลองเกิดการเรียนรู้สูงขึ้นหรือมีความเจริญงอกงามทางคณิตศาสตร์สูงขึ้นกว่าเดิมหลังจากที่ได้รับการเรียนการสอนโดยการใช้หน่วยการเรียนการสอนแล้ว

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทางานพุทธิพิสัย
ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม (คะแนนเต็ม = 100)

ชั้นการทดลอง	N	$\bar{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t	p
ก่อนทดลอง	31	37.9677	785	22665	14.6291	0.001
หลังทดลอง	31	62.9032				

$$df = 30, t_{.001} = 3.646$$

จากตาราง 5 พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ากลุ่มควบคุมเกิดการเรียนรู้หรือมีความเจริญงอก
งามทางานพุทธิพิสัยสูงขึ้นกว่าเดิมอยู่ในระดับพอใช้หลังจากที่ได้รับการเรียนการสอนตามปกติ
แล้ว

ตาราง 6 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านทัศนคติก่อน
และหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง (คะแนนเต็ม = 140)

ชั้นการทดลอง	N	$\bar{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t	p
ก่อนทดลอง	31	105.2903	446	14262	4.9534	0.001
หลังทดลอง	31	119.6774				

$$df = 30, t_{.001} = 3.646$$

จากตาราง 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองแตก
ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ากลุ่มทดลองมีความเจริญงอกงามในทัศนคติสูง
ขึ้นกว่าเดิมอยู่ในระดับมาก หลังจากที่ได้รับการเรียนการสอนโดยการให้หน่วยการเรียนรู้
สอนแล้ว

ตาราง 7 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านทัศนคติก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

ชั้นการทดลอง	N	$\bar{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t	p
ก่อนทดลอง	31	105.1290	331	15903	2.9279	.01
หลังทดลอง	31	116.0967				

$$df = 30, t_{.01} = 2.750$$

จากตาราง 7 พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ากลุ่มควบคุมมีความเจริญงอกงามในด้านทัศนคติสูงขึ้นกว่าเดิมอยู่ในขั้นนี้หลังจากที่ได้รับการเรียนการสอนตามปกติแล้ว

ตาราง 8 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านพฤติพิสัยหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	t	p
กลุ่มทดลอง	31	68.0322	52.4987	2.3738	0.05
กลุ่มควบคุม	31	62.9032	92.2233		

$$df = 60, t_{.05} = 2.00, t_{.02} = 2.390$$

จากตาราง 8 พบว่าคะแนนเฉลี่ยด้านพฤติพิสัยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05 แสดงว่า กลุ่มทดลองเกิดการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุมจริง

ตาราง 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทางคณิตศาสตร์

ทัศนคติหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	t	p
กลุ่มทดลอง	31	119.6774	163.9577	1.2056	.05
กลุ่มควบคุม	31	116.0967	109.4890		

$$df = 60, t_{.05} = 2.00$$

จากตาราง 9 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีทัศนคติเชิงบวกสูงขึ้นทั้งคู่เพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้รับการเรียนการสอนแล้ว

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะพิสัยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (คะแนนเต็ม = 140)

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	t	p
กลุ่มทดลอง	31	116.2903	69.0128	0.1772	.05
กลุ่มควบคุม	31	115.9032	78.8899		

$$df = 60, t_{.05} = 2.00$$

จากตาราง 10 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถทางคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นทั้งคู่เพิ่มขึ้น

ตาราง 11 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทางคณิตศาสตร์การเรียนรู้ทั้งหมดระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (คะแนนเต็ม = 380)

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	t	p
กลุ่มทดลอง	31	304.00	283.0666	2.1261	.05
กลุ่มควบคุม	31	294.9032	285.8903		

$$df = 60, t_{.05} = 2.00$$

จากตาราง 11 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 แสดงว่าโดยส่วนรวมของคะแนนที่วัดจากด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและทัศนคติรวมกันแล้ว กลุ่มทดลองมีความเจริญงอกงามและเกิดการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านพุทธิพิสัยหลังการทดลองและหลังการทดลองที่ใช้เวลาต่างกัน 2 สัปดาห์ของกลุ่มทดลอง

ชั้นการทดลอง	N	$\bar{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t	p
หลังการทดลอง 1 วัน	31	68.0322	-3	43	-0.4518	.05
หลังการทดลอง 14 วัน	31	67.9387				

$$df = 30, t_{.05} = \pm 2.042$$

จากตาราง 12 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าหลังจากการเห็นทางการศึกษาเล่าเรียนเนื้อหาวิชาภาษาไทย เรื่องราชาศัพท์ และคำสุภาพไปแล้ว 2 สัปดาห์ กลุ่มทดลองยังคงรักษาความสามารถด้านพุทธิพิสัยไว้ได้นานตลอดระยะเวลา 2 สัปดาห์

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านพุทธิพิสัยหลังการทดลองและหลังการทดลองที่ใช้เวลาต่างกัน 2 สัปดาห์ของกลุ่มควบคุม

ชั้นการทดลอง	N	$\bar{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t	p
หลังการทดลอง 1 วัน	31	62.9032	-6	89	-0.6297	.05
หลังการทดลอง 14 วัน	31	62.7096				

$$df = 30, t_{.05} = \pm 2.042$$

จากตาราง 13 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าหลังจากการเห็นทางการศึกษาเล่าเรียนเนื้อหาวิชาภาษาไทยเรื่องราชาศัพท์และคำสุภาพไปแล้ว 2 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมยังคงรักษาความสามารถด้านพุทธิพิสัยไว้ได้นานตลอดระยะเวลา 2 สัปดาห์

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านความคงทนในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	t	p
กลุ่มทดลอง	31	67.9387	51.7956	2.4056	.02
กลุ่มควบคุม	31	62.7096	94.6787		

$$df = 60, t_{.02} = 2.390$$

จากตาราง 14 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น .02 แสดงว่ากลุ่มทดลองยังคงสามารถรักษาคะแนนไว้ได้สูงกว่ากลุ่มควบคุมอยู่เช่นเดิม

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการทดสอบเปรียบเทียบผลการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง ราชศัพท์และคำสุภาพ ของนักศึกษา ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ที่สอนโดยการใช้หน่วยการเรียน การสอนกับการสอนตามปกติดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทฤษฎีและทักษะพิสัย
2. เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อวิชาภาษาไทย เรื่อง ราชศัพท์และคำสุภาพ
3. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยการใช้หน่วยการเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทัศนคติ และความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนตามปกติ

สรุปผล

1. ในการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดโดยรวมกันแล้ว กลุ่มทดลองมีความเจริญงอกงามหรือเกิดการเรียนรู้ได้สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05
2. กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทฤษฎีสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05
3. กลุ่มทดลองมีความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05
4. หลังการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีทัศนคติสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 และทั้ง 2 กลุ่มมีความเจริญงอกงามด้านทัศนคติเท่าเทียมกัน
5. กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถในด้านทักษะพิสัย ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การเปรียบเทียบผลการเรียนการสอน วิชาภาษาไทย เรื่อง ราชศัพท์และคำสุภาพในระดับ

ป.กศ.สูง ปรากฏผลว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนโดย การใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนมีความสามารถ ในด้านต่าง ๆ รวมกันแล้วสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนตามปกติ ที่เป็นเช่นนั้นผู้วิจัยคิดว่า ถึงแม้ นักศึกษาจะได้เรียนเนื้อหาเดียวกัน และผู้สอนทั้งจุดมุ่งหมายไว้เหมือนกันแต่กระบวนการเรียนการสอน โดยการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนนั้น นักศึกษาได้ศึกษาเล่าเรียนโดยอิสระด้วยตนเอง เมื่อไม่เข้าใจ หรือจำไม่ได้ก็สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ตามโอกาส ทั้งในและนอกเวลาภายในวิทยาลัย หรือที่พัก มี โอกาสได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษาทั้งการพูด การเขียน และการอ่านมากกว่าการสอนตามปกติ เพราะ มีแบบฝึกหัดมากกว่า นักศึกษามีความสนใจและความกระตือรือร้นในการศึกษาเล่าเรียนเพราะมีรูป ภาพประกอบมากกว่า มีโอกาสได้ทราบผลการศึกษาก่อนและได้ประเมินผล ตนเองอยู่ตลอดเวลาจึง ทำให้สามารถพัฒนาตนเอง ได้โดยง่าย เมื่อมีปัญหายาก ๆ ที่ตน ไม่สามารถแก้ไข ได้ก็มีโอกาสซักถาม ผู้สอนได้โดยไม่ต้องพะวงว่าจะ เป็นการทำให้เสียเวลาเพื่อนร่วมชั้น หรือเสียเวลาในการสอน กระบวน การเรียนเช่นนี้ ผู้เรียนได้รวมกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนอีกด้วย เป็นการส่งเสริมวิธีการศึกษา เล่าเรียนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์ หลักจิตวิทยา และหลักการเรียนรู้ พฤติกรรมการเรียน รู้ทั้งหลายเกิดขึ้นก็เพราะตัวเขาเองทั้งสิ้นที่จะค้นคว้าหาประสบการณ์เอง เป็นการฝึกให้รู้จักรับผิดชอบ และช่วยเหลือตนเองในการศึกษาเล่าเรียนของตน

เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายละเอียดเปรียบเทียบอีกนั้นพบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความสามารถเท่าเทียมกันในด้านทักษะพิสัยและทัศนคติผู้วิจัยมีความเห็นว่า การสอนตามปกติสามารถ สร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นได้สูงกว่าเดิม โดยการพูด อธิบาย ยกตัวอย่างให้เห็นจนได้ผลเท่าเทียมกัน กับการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนได้ซึ่งก็เป็นการประหยัดได้อย่างหนึ่งโดยไม่ต้องเสียเงินในการ พิมพ์และทำสื่อให้นักศึกษาอ่าน ส่วนความสามารถด้านด้านทักษะพิสัยนั้น กลุ่มควบคุมได้รับเอกสาร ประ กอบคำบรรยายอีกด้วย จึงทำให้สามารถพูด เขียน และแสดงออกได้ดีเท่าเทียมกันกับกลุ่มทดลอง

ความคงทนในการเรียนรู้นั้น การใช้เวลา 2 สัปดาห์อาจเป็นเวลาที่ยังสั้นเกินไปกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสองจึงยังคงรักษาความสามารถไว้คงเดิม แต่กลุ่มทดลองก็ยังคงรักษาความสามารถไว้สูงกว่ากลุ่ม ควบคุมอยู่เช่นเดิม ผู้วิจัยได้เก็บสื่อการสอนทุกชนิดคืนหมดและไม่ได้บอกนักศึกษาว่าจะมีการทดสอบอีก จึงเป็นความสามารถที่มั่นคงตัวอย่างแท้จริง

สิ่งที่พบจากการทดลอง

1. นักศึกษามีความสนใจและความกระตือรือร้นสูงมากเพราะมีรูปภาพและอุปกรณ์ที่เป็น

หนังสือที่มีรูปภาพสวย ๆ ประกอบมาก นักศึกษาได้อ่านข้อความที่บรรยายรูปภาพจึงมีความสามารถ
ในคำพูดที่เขียนขึ้นกว่าเดิมอีกมากและไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อการศึกษาค้นคว้าเรียน

2. จากการทดสอบก่อนสอนและหลังจากการสอนแล้ว ไม่ปรากฏว่า มีนักศึกษาที่มีความ
สามารถสูงตามเกณฑ์พอที่จะให้ศึกษาต่อในหน่วยการเรียนเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์พิเศษได้ ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาไทย เป็นวิชาบังคับและเป็นนักศึกษาวิชาเอก
อนุปริญญาทุกคนจึงอาจไม่เห็นความสำคัญในการนำไปใช้สอนในอาชีพของตนเอง

3. กลุ่มทดลองเรียนด้วยความสะดวกสบาย ไม่เคร่งเครียดเหมือนกลุ่มควบคุม มีความ
สบายใจและกล่าวขอบคุณผู้สอนมากกว่า

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า การสอนโดยใช้หน่วยการเรียนการสอนนั้นสามารถเอื้อ
อำนวยให้ครูเรียนในระดับอุดมศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้สูงกว่าหรือทัดเทียมกันกับการสอนตามปกติ ด้วย
เหตุนี้จึงสมควรจะได้มีการทดลองสร้างหน่วยการเรียนการสอนขึ้นใช้ในเนื้อหาวิชาอื่นและในระดับอื่น
ให้แพร่หลายกันต่อไป โดยอาจทำได้ดังนี้คือ

1.1 สถาบันอุดมศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย หรือ วิทยาลัยหรือศูนย์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
ควรจะมีการผลิตหรือสร้างหน่วยการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามเอกภาพของ
บุคคลให้ก้าวหน้าแพร่หลายยิ่งขึ้นโดยจัดประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อจัดสร้างและหาวัสดุตลอดจนวิธีการ
เรียนการสอนที่ประหยัด ราคาถูกและเหมาะสมกับประเทศไทย

1.2 สถาบันอุดมศึกษาควรศึกษาว่า วิชาใด เนื้อหาใดที่สามารถจะให้ผู้เรียนได้ศึกษา
ด้วยตนเองโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน จะเข้าชั้นเรียนก็ต่อเมื่อเพื่อเสนอผลงานของตน การฝึกทักษะ
และการประเมินผลจากผู้สอนเท่านั้น วิธีการนี้อาจสามารถลดเวลาในการศึกษาในหลักสูตรลงได้ เช่น
ระดับปริญญาตรีใช้เวลา 4 ปี อาจลดลงเป็น 3 ปี หรือ 3 ปีกับ 1 ภาคเรียนก็ได้ ตามความเหมาะสม
ของแต่ละบุคคล

1.3 ในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม เช่น การประชุมเชิงวิชาการ การอบรม
การสัมมนา ควรใช้หน่วยการเรียนการสอน โดยเฉพาะการอบรมครูประจำการของวิทยาลัยครู เช่น
มีการอบรมภาคฤดูร้อน (อ.ศ.ร.) วิชาครูภาษาไทย สังคมศึกษา และวิชาอื่น ๆ สมควรสร้างหน่วย

การเรียนการสอนขึ้นจําหน่ายให้แก่สมาชิกล่วงหน้าก่อน การที่สมาชิกเข้ามารับการอบรมที่วิทยาลัยครูนั้น เป็นการเข้ามาเพื่อฝึกทักษะเพิ่มเติมอีกและเพื่อการประเมินผลการศึกษาของตนเองเท่านั้น ไม่ควรมีการบรรยายที่ใช้เวลานานเกินไปและการบอกจกตามคำบอกอีกต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ปรับปรุงหน่วยการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการทดลองครั้งนี้ ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างอื่นและเปรียบเทียบกับการสอนตามปกติ เช่น นักศึกษาในระดับชั้น ป.กศ. สูง ปีที่ 1 นิสิตมหาวิทยาลัยปีที่ 1 หรือ 2 นิสิตวิชาเอกวิชาภาษาไทยและครูประจำการที่มาอบรมวิชาภาษาไทยชุด ป.ม. หรือ พ.ม. เพื่อศึกษาคู่มือที่ได้นำข้อมูลมาพัฒนาหน่วยการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและมีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

2.2 ควรศึกษาว่า ผลการเรียนการสอนโดยเนื้อหาและวิธีการเรียนเดียวกันระหว่างเพศชายและเพศหญิงจะแตกต่างกันหรือไม่และจะมีความสัมพันธ์กันกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเนื้อหาวิชานี้หรือไม่

2.3 ควรทำการทดลองกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มใหญ่กว่านี้ เพื่อศึกษาว่า จะมีผลการเรียนการสอนแตกต่างไปจากกลุ่มเล็กหรือไม่

2.4 การทดสอบความคงทนในการเรียนรู้นั้น อาจจะยืดเวลาหลังการทดลองออกไปอย่างน้อย 3 สัปดาห์ เพื่อศึกษาว่า กลุ่มตัวอย่างยังคงมีความสามารถเหมือนเดิมหรือลดลงไปมากน้อยเพียงใด

2.5 ควรแยกกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมให้อยู่ห่างจากกัน เพื่อป้องกันไม่ให้กลุ่มทั้ง 2 ได้คลุกคลีกัน เพราะจะทำให้ผลที่ได้คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง

2.6 ในการทดลองที่ให้ผู้สอน 2 คน ควรจะมีการเปรียบเทียบผลการเรียนการสอนจากการสอนของผู้สอนแต่ละคนด้วย

2.7 หน่วยการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นในโอกาสต่อไป ควรคำนึงถึงการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ง่ายและราคาถูกเพื่อความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของไทย

บรรณานุกรม

กรรณิ หังสนาวิน "การสอนตามเอกัตภาพของบุคคล" สามัญศึกษา ๑๑ (๑) : ๑๖-๒๐

มกราคม ๒๕๑๓

กลา สมตระกูล "การเรียนรู้แบบรายบุคคล" การศึกษานานาชาติ ๑๑ (๖๔) : ๑๓-๑๗

พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๑๓

โกศล เจริญรวบ การสร้างชุดการสอนตามเอกัตภาพวิชาหลักการสอนและการเตรียม
ประสบการณ์ภาคปฏิบัติระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยนพนธ์ จ.ม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๒๐, ๑๓๕ หน้า

คลอง มณีฉาย การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาชั้น ป.๗ โดยใช้สมุดภาพ

โปรแกรมและสมุดคำอธิบาย วิทยาลัยนพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร ๒๕๑๙, ๒๐๘ หน้า

จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช "ประเมินผลการสอนแบบ Keller Plan" การศึกษาศาสตร์ ๑ (๒):

๔๖-๕๑ พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๑๘

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รายงานการสัมมนาเรื่อง การสอนภาษาไทยในระดับอุดมศึกษา

บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด กรุงเทพฯ ๒๕๑๗, ๑๘๘ หน้า

ชวาล แพทย์กุล เทคนิคการวัดผล โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด ๒๕๑๖, ๔๕๒ หน้า

โชคดี สุทธินันท์ การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการใช้บทเรียน

สำเร็จรูปกับการสอนโดยวิธีธรรมชาติ วิทยาลัยนพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๑๙, ๒๗ หน้า

ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการเรียนการสอนใน

มหาวิทยาลัย: เอกสารอัดสำเนา ๒๕๑๘, ๑๐๘ หน้า

ธีระ จิตต์จนะ การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่องไฟฟ้า โดยใช้บทเรียนโมเดลกับการสอนปกติ วิทยาลัยนพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๑๙, ๒๕ หน้า

ธีระ รุญเจริญ "การสอนตามเอกลักษณ์ของบุคคล" ศึกษาศาสตร์ ๑(๒) : ๓ - ๑๖

พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๑๘

นิยม ทองอุดม การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิทยาศาสตร์ชั้น ม.ศ. ๑ เรื่อง
บรรยากาศโดยรอบที่เรียนแบบโมดูลกับการสอนตามปกติ ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๐, ๓๑ หน้า

บุญมี กอนทอง "บทเรียนมอดูล" วิทยาสาร ๒๖: ๒๑ - ๒๒, ๑ มกราคม ๒๕๑๘

เบญจมา โสทรโยม การทดลองเปรียบเทียบผลการสอนสมการเชิงเส้นหนึ่งตัวแปรโดยใช้
หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนตามปกติ ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๐, ๓๕ หน้า

ประยุต กุญสาร บทบาทหัวหน้าหมวดภาษาไทย วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๕๒๐, ๒๑ หน้า

เป็รื่อง กุมุท การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เอกสารอค์สำเนา ๒๕๑๕, ๑๓๑ หน้า

ณาศรี หงส์นาค การเรียนการสอนหลักภาษาไทยตามหลักสูตร ป.กศ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๗, ๓๕ หน้า

รวิพันธุ์ งามแดง การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในวิชาหลักการสอนในระดับ ป.กศ. โดย
ใช้สไลด์เทปอัดโน้ตและโปรแกรมสไลด์เทปอัดโน้ต ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๐, ๑๐๘ หน้า

ฉัตรดาวัลย์ กัณธุสุวรรณ "การเรียนการสอนตามความสามารถ" วารสารวิทยาศาสตร์
๒๕(๕) : ๓๓ - ๔๖ พฤษภาคม ๒๕๑๘

วิทยาลัยวิชาการศึกษาสงขลา รายการสัมมนา เรื่อง ปัญหาการสอนภาษาไทยในระดับ
อุดมศึกษา เอกสารอค์สำเนา ๒๕๑๕, ๕๓ หน้า

วิจิตร ศรีสอาน "เทคนิควิทยาทางการศึกษา" ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและ
เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๗, ๒๕๐ หน้า

สว่างจิต บาร์ธวชัย การสอนวรรณคดีไทยในวิทยาลัยครูส่วนกลาง วิทยานิพนธ์ ค.ม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๗, ๖๙ หน้า

สุนันท์ ปัทมาคม "ระบบการสอนตามเอกลักษณ์ของเคลเลอร์" ครูศาสตร์ ๖(๑) : ๑๒-๒๔

พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๑๙

โสภณ วงศ์เพ็ญ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้ในวิชาเทคโนโลยี

ทางการสอนของนิสิตระดับปริญญาตรีทางการศึกษาโดยใช้เวลาเรียนสำเร็จรูปกับ

การสอนตามปกติ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร ๒๕๒๐, ๙๐ หน้า

ศิริพงษ์ พยอมแย้ม การศึกษาลักษณะสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำโดยการให้

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในวิชาสังคมศึกษา วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๑๙, ๑๕๑ หน้า

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, มหาวิทยาลัย การประเมินผลการสัมมนาการใช้โมดูลใน

การสอนชีววิทยาและวิทยาศาสตร์สาขาอื่น ๆ ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร ๒๔ ตุลาคม - ๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ เอกสารอัดสำเนา ๕ หน้า

อรสา อีสสระ "การสอนเป็นรายบุคคล" ศรีนครินทร์สาร ๑(๑) : ๕ - ๑๐, มิถุนายน-

กันยายน ๒๕๑๗

อารี สันหลวี "การสอนในระดับอุดมศึกษา" รายงานการสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียน

การสอน ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ๓-๖ มิถุนายน ๒๕๑๙ หน้า ๑

Allia, Mary Ann, "Examination of Selected Influences of a Module

Entitled "Orientation to Teaching", Dissertation Abstracts,

30(1) : 2264-A, July 1975.

Arends, Robert L., Handbook for the Development of Instructional

Modules Competency-based Teacher Education Programs,

New York Center for the Study of Teaching, State University,

College at Buffalo, 1971.

Brown, Robert M., Educational Media : A Competency-based Approach, Charles E. MEXCRILL Publishing Co., Columbus, Ohio, 1973, 292 pp.

Brucker, Benjamin Wayne Jr., "Teacher Preparation in Elementary School Language : The Development of a Modular Approach", Dissertation Abstracts, 37(7) : 4294-A, January 1977.

Burns, Richard W., and Kingstedt, Joe Laes, Individualized Learning Using Instructional Modules, Educational Technology Publication, Englewood Cliffs, New Jersey, 1974.

Chaiken, William E., "The Development and Field Testing of a Series of Humanistic Competency-based Teacher Education Modules for the College of Education at the University of South Carolina", Dissertation Abstracts, 36(6) : 3347-A, December 1975.

Charistian, Floyed T., Florida Modules on Individualized Teacher Education Materials, The State of Florida Department of Education, Tallahassee, Florida, 1970.

Cheyney, Frazier Ray, "The Development of a Series of Instructional Modules Utilizing Simulation Techniques to Train Prospective Teachers Selected Specific Reading Skills", Dissertation Abstracts, 36(1) : 6020-A, March 1976.

Creger, Joan G., and others, The Use of Modules in College Biology Teaching, Commission on Undergraduate Education in the Biology Science, 1971, 184 pp.

Conbach, L.J., "Coefficient Alpha and the Internal Structure of Test",

Psychometrika, 1951, pp.299-334.

Duane, James E., Individualized Instruction-Programs and Materials,
Technology Publications Englewood Cliffs, New Jersey, 1974.

/Dishner, Ernest Keith, "Proficiency Modules VS Traditional Teaching
in Developmental Reading Methodology Courses", Dissertation
Abstracts, 34(10) : 6494-A, April 1974.

Edwards, Allen L., Techniques of Attitude Scale Construction,
Appleton and Century Crofts Inc., 1975, 156 pp.

Ferguson, George A., Statistical Analysis in Psychology and Education,
McGraw-Hill Book Company, New York, 1971, 605 pp.

Hall, Gene E., and Jones, Howard L., Competency-based Education :
A Process for the Improvement of Education, Prentice-Hall,
Inc., Englewood Cliffs, New Jersey, 1976, 396 pp.

Houston, W. Robert and others, Developing Instructional Modules,
College of Education, University of Houston, 1972, 72 pp.

Johnson, Rita B., and Johnson, Stuart R., Toward Individualized
Learning, Addison-Westley Publishing Company, London, 1973,
393 pp.

Kryspin, William Joseph, "A Study of the Improvement and Validation
on Three Self-Instructional Modules Designed for Students
in Education Psychology", Dissertation Abstracts, 36(1) :
7127-A, May 1975.

Lange, Dale L., Individualized Instruction, Skokie Ill., National
Text Book Company, 1974, 396 pp.

Lawrence, Gordon, Module on Module, Florida Modules Generic Competency,

University of Florida, 1973, 66 pp.

Lewis, James Jr., Administering the Individualized Instruction

Programs, Parker Publication Inc., New York, 1971, 238 pp.

Peterquin, Gagnor, Individualizing Learning through Modular Flexible

Programming, McGraw-Hill Book Company, 1968, 180 pp.

Rice, Charles Duane, "Competency-based Instructional Modules for In-

Service Education in Reading", Dissertation Abstracts, 37(6):

4298-A, January 1977.

Sbaratta, Phillip Anthony, "A Flexible Modular System : An Experiment

in Teaching Freshmen Composition", Dissertation Abstracts,

37(6) : 1280-A, September 1975.

Spriggs, Haroldie Kent, "Developing Instructional Modules for

Planning and Implementation of Plans in a Competency-based

Teacher Education Program", Dissertation Abstracts, 35(9) :

5996-A, March 1975.

Suiter, Phil Edward, "The Development and Validation of a Series of

Self-Instructional Modules in Interaction Analysis",

Dissertation Abstracts, 30(7) : 2980-A, January 1970.

Stephen, Carolyn Anderson, "Developing and Field Testing a Content

Area Reading Proficiency Modular-based In-Service Program",

Dissertation Abstracts, 4(8) : 4973-A, February 1974.

Willdell, Idajean, "Development and Evaluation of a Module to Train

Special Education Teacher Trainees to Determine a Pupils'

Instructional Reading Level", Dissertation Abstracts, 35(9) :

8243-A, July 1975.

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์แบบทดสอบและข้อมูล

ตารางแสดงค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของ

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r	ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
1	.23	.31	33	.76	.39	65	.23	.28	97	.33	.28
2	.74	.24	34	.80	.40	66	.26	.28	98	.50	.20
3	.42	.41	35	.52	.50	67	.43	.21	99	.25	.21
4	.69	.20	36	.67	.27	68	.10	.29	100	.47	.48
5	.50	.20	37	.79	.59	69	.20	.21	101	.35	.51
6	.24	.34	38	.50	.34	70	.30	.24	102	.33	.55
7	.73	.45	39	.20	.00	71	.42	.31	103	.67	.24
8	.50	.46	40	.80	.40	72	.15	.27	104	.30	.48
9	.69	.30	41	.59	.20	73	.52	.30	105	.50	.40
10	.48	.45	42	.78	.26	74	.36	.43	106	.59	.24
11	.31	.45	43	.67	.37	75	.37	.48	107	.33	.28
12	.53	.40	44	.45	.26	76	.57	.48	108	.34	.69
13	.38	.21	45	.25	.23	77	.23	.25	109	.28	.40
14	.36	.29	46	.45	.37	78	.40	.27	110	.59	.24
15	.38	.28	47	.24	.50	79	.46	.27			
16	.46	.34	48	.37	.32	80	.31	.27			
17	.75	.21	49	.31	.27	81	.37	.27			
18	.75	.21	50	.31	.01	82	.33	.25			
19	.52	.20	51	.20	.29	83	.61	.42			
20	.39	.36	52	.33	.25	84	.24	.50			
21	.70	.43	53	.33	.30	85	.25	.05			
22	.25	.51	54	.56	.64	86	.29	.58			
23	.78	.26	55	.48	.58	87	.29	.50			
24	.38	.28	56	.43	.50	88	.21	.40			
25	.65	.24	57	.06	.24	89	.33	.23			
26	.65	.45	58	.50	.44	90	.48	.30			
27	.50	.34	59	.61	.64	91	.36	.60			
28	.58	.31	60	.33	.55	92	.29	.31			
29	.22	.21	61	.28	.21	93	.58	.28			
30	.62	.39	62	.60	.21	94	.52	.27			
31	.55	.31	63	.76	.39	95	.79	.46			
32	.48	.30	64	.30	.20	96	.71	.58			

ตารางค่า t ที่ได้จากทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ
ของ 25 % ของผู้ไ้คะแนนสูง และ 25 % ของผู้ไ้คะแนนต่ำจากแบบสอบถามทัศนคติ

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
1	5.7286	0.6666	4.0128	1.1111	5.1479**
2	5.4600	1.0666	4.2352	1.5661	3.0881**
3	5.3857	0.8276	4.4116	1.5999	4.0630**
4	5.8246	1.0928	4.5130	1.6111	8.0620**
5	5.9122	1.1248	4.6102	1.3498	8.3686**
6	5.8046	1.7642	4.7112	1.8016	5.5502**
7	5.9662	1.8016	4.5236	1.7442	3.2403**
8	6.0857	1.1966	4.9582	1.2132	7.2709**
9	6.1876	1.4528	5.0700	1.7258	6.2786**
10	3.9668	1.3672	1.9821	1.8472	11.0893**
11	4.9822	1.7216	3.1112	3.0118	8.5479**
12	5.4281	1.1626	3.5818	3.0164	9.1034**
13	5.7412	3.0192	2.1168	2.9100	14.9505**
14	4.8427	1.8257	2.7142	1.7582	11.2652**
15	4.7514	1.8676	3.1162	2.5714	7.7876**
16	4.6428	1.7432	2.0916	1.1145	4.7570**
17	5.6428	3.0164	4.1422	2.9100	6.1983**
18	5.4285	1.1868	4.2672	1.1122	7.6754**
19	5.4281	1.3626	4.3116	1.8642	6.3522**
20	5.4285	2.5714	4.1428	1.2967	6.7775**

df = 30, $t_{.01} = 2.70$

การแสดงความเชื่อมั่นของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$$\begin{aligned}
 s_x^2 &= \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)} \\
 &= \frac{72 \times 191871 - 13126129}{72(71)} \\
 &= \frac{13814712 - 13126129}{5112} = \frac{688583}{5112} \\
 &= 134.6993
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \sum x &= 3623 \\
 (\sum x)^2 &= 13126129 \\
 \sum x^2 &= 191871 \\
 N &= 72
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 r_{xx} &= \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\bar{X}(n - \bar{X})}{n s_x^2} \right] \\
 &= \frac{100}{99} \left[1 - \frac{51.31(100 - 51.31)}{100 \times 134.6993} \right] \\
 &= \frac{100}{99} \left[1 - \frac{2498.2839}{13469.93} \right] \\
 &= \frac{100}{99} \left[1 - 0.1854 \right] \\
 &= \frac{100}{99} \times 0.8146 \\
 &= 0.8228
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 n &= 100 \\
 \bar{X} &= 51.31 \\
 s_x^2 &= 134.6993
 \end{aligned}$$

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อวัดทัศนคติ

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma_x^2} \right]$$

$$= \frac{20}{19} \left[1 - \frac{33.6156}{189.6150} \right]$$

$$= \frac{20}{19} \left[1 - 0.1772 \right]$$

$$= \frac{20}{19} \times 0.8228$$

$$= \frac{16.4560}{19}$$

$$= 0.8661$$

$$\sum \sigma_i^2 = 33.6156$$

$$\sigma_x^2 = 189.6150$$

$$n = 20$$

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	D	D ²
1	32	63	31	961
2	30	70	40	1600
3	34	62	28	784
4	36	79	43	1849
5	35	73	38	1444
6	28	60	32	1024
7	35	70	35	1225
8	40	81	41	1681
9	41	79	38	1444
10	43	77	34	1156
11	42	86	44	1936
12	42	72	30	900
13	40	61	21	441
14	47	57	10	100
15	30	70	46	2116
16	46	64	18	324
17	24	66	42	1764
18	41	71	30	900
19	32	64	32	1024
20	42	65	23	529
21	40	56	16	256
22	39	73	34	1156
23	39	70	31	961
24	40	66	26	676
25	37	66	29	841
26	35	65	30	900
27	38	64	26	676
28	55	64	9	81
29	31	63	32	1024
30	36	63	27	729
31	40	63	23	529

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$= \frac{939}{\sqrt{\frac{31(31031) - 881721}{30}}}$$

$$= \frac{939}{\sqrt{\frac{961961 - 881721}{30}}}$$

$$= \frac{939}{\sqrt{\frac{80240}{30}}}$$

$$= \frac{939}{51.7171}$$

$$= 18.1564$$

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	D	D ²
1	39	64	25	625
2	44	56	12	144
3	36	50	14	196
4	48	62	14	196
5	44	54	10	100
6	35	64	29	841
7	39	61	22	484
8	39	65	26	676
9	37	64	27	729
10	37	50	13	169
11	46	54	8	64
12	26	57	31	961
13	21	49	28	784
14	39	56	17	289
15	34	43	9	81
16	46	65	19	361
17	41	53	12	144
18	40	52	12	144
19	39	65	26	676
20	41	66	25	625
21	30	61	31	961
22	40	74	34	1156
23	38	75	37	1369
24	41	70	29	841
25	43	73	30	900
26	41	73	32	1024
27	30	71	41	1681
28	35	70	35	1225
29	32	75	43	1849
30	36	79	43	1849
31	40	79	39	1521

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

$$= \frac{785}{\sqrt{\frac{31(22665) - 616225}{30}}}$$

$$= \frac{785}{\sqrt{\frac{702615 - 616225}{30}}}$$

$$= \frac{785}{\sqrt{\frac{86390}{30}}}$$

$$= \frac{785}{\sqrt{2879.6666}}$$

$$= \frac{785}{53.6625}$$

$$= 14.6291$$

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	D	D ²
1	117	119	2	4
2	114	124	10	100
3	106	128	22	484
4	82	111	29	841
5	50	140	90	8100
6	93	121	28	784
7	118	125	7	49
8	104	115	11	121
9	107	121	14	196
10	94	120	26	676
11	102	106	4	16
12	85	115	30	900
13	94	92	-2	4
14	97	128	31	961
15	109	120	11	121
16	104	118	14	196
17	109	114	5	25
18	114	113	-1	1
19	119	111	-8	64
20	118	131	13	169
21	112	120	8	64
22	120	128	8	64
23	122	123	1	1
24	126	112	-14	196
25	125	99	-26	676
26	118	114	-4	16
27	116	98	-18	324
28	94	107	13	169
29	94	110	16	256
30	106	100	-6	36
31	90	116	17	289

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}} \\
 &= \frac{331}{\sqrt{\frac{31(15903) - 109561}{30}}} \\
 &= \frac{331}{\sqrt{\frac{492993 - 109561}{30}}} \\
 &= \frac{331}{\sqrt{\frac{383432}{30}}} \\
 &= \frac{331}{\sqrt{12781.0666}} \\
 &= \frac{331}{113.0533} \\
 &= 2.9279
 \end{aligned}$$

ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนทัศนคติหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและ

กลุ่มควบคุม	
กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
134	119
118	124
126	128
110	111
125	140
135	121
135	125
115	115
108	121
131	120
130	106
127	115
112	92
101	128
137	120
116	118
104	114
128	113
125	111
88	131
120	120
92	128
124	123
99	112
128	99
129	114
125	98
127	107
129	110
116	100
116	116

$$\text{กลุ่มทดลอง} \quad \bar{X} = 119.6774$$

$$S^2 = 163.9577$$

$$\text{กลุ่มควบคุม} \quad \bar{X} = 116.0967$$

$$S^2 = 109.4890$$

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}} \\
 &= \frac{119.6774 - 116.0967}{\sqrt{\frac{163.9577}{31} + \frac{109.4890}{31}}} \\
 &= \frac{3.5807}{\sqrt{8.8208}} \\
 &= \frac{3.5807}{2.9699} \\
 &= 1.2056
 \end{aligned}$$

ตารางการเปรียบเทียบคะแนนงานทักษะพิสัยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
122	104
120	122
131	120
132	117
110	114
105	120
109	107
111	118
121	102
130	116
103	104
124	119
126	120
119	114
118	105
120	130
115	108
114	120
119	130
120	119
102	104
106	124
114	126
118	110
108	106
119	109
120	104
111	133
114	126
101	118
123	124

$$\text{กลุ่มทดลอง } \bar{X} = 116.2903$$

$$s^2 = 69.0128$$

$$\text{กลุ่มควบคุม } \bar{X} = 115.9032$$

$$s^2 = 78.8890$$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

$$= \frac{116.2903 - 115.9032}{\sqrt{\frac{69.0128}{31} + \frac{78.8890}{31}}}$$

$$= \frac{0.3871}{\sqrt{\frac{147.9027}{31}}}$$

$$= \frac{0.3871}{2.1842}$$

$$= 0.1772$$

ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดของกลุ่มทดลอง

และกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
319	287
308	302
319	298
321	290
308	308
300	305
314	293
307	298
308	287
338	286
319	264
323	291
299	261
277	298
331	268
300	313
285	275
313	285
308	306
273	316
278	285
271	326
308	324
283	292
302	278
313	296
309	273
302	310
306	311
280	297
302	319

$$\text{กลุ่มทดลอง } \bar{X} = 304.00$$

$$s^2 = 283.0666$$

$$\text{กลุ่มควบคุม } \bar{X} = 294.9032$$

$$s^2 = 285.8903$$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

$$= \frac{304 - 294.9032}{\sqrt{\frac{283.0666}{31} + \frac{285.8903}{31}}}$$

$$= \frac{9.10}{4.28}$$

$$= 2.1261$$

ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองของ

กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
63	64
70	56
62	50
79	62
73	54
60	64
70	61
81	65
79	64
77	50
86	54
72	57
61	49
57	56
70	43
64	65
66	53
71	52
64	65
65	66
56	61
73	74
70	75
66	70
66	73
65	73
64	71
64	70
63	75
63	79
63	79

$$\text{กลุ่มทดลอง } \bar{X} = 68.0322$$

$$s^2 = 52.4987$$

$$\text{กลุ่มควบคุม } \bar{X} = 62.9032$$

$$s^2 = 92.2233$$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

$$= \frac{68.0322 - 62.9032}{\sqrt{\frac{52.4987}{31} + \frac{92.2233}{31}}}$$

$$= \frac{5.1290}{\sqrt{\frac{144.7220}{31}}}$$

$$= \frac{5.1290}{2.1606}$$

$$= 2.3738$$

การเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
57	45
55	47
60	49
61	49
61	53
63	51
65	52
63	53
61	55
64	58
65	57
64	58
65	57
64	64
65	60
65	63
64	62
66	64
67	62
64	64
73	67
71	65
68	67
71	74
72	69
74	70
73	76
75	71
76	72
79	76
80	74
80	78
84	77

กลุ่มทดลอง $\bar{X} = 67.9387$

$s^2 = 51.7956$

กลุ่มควบคุม $\bar{X} = 62.7096$

$s^2 = 94.6787$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

$$= \frac{67.9387 - 62.7096}{\sqrt{\frac{51.7956}{31} + \frac{94.6787}{31}}}$$

$$= \frac{5.2291}{\sqrt{\frac{146.4743}{31}}}$$

$$= \frac{5.2291}{2.1737}$$

$$= 2.4056$$

ภาคผนวก ข
หน่วยการเรียนรู้การสอน
วิชาภาษาไทย เรื่อง ราชศัพท์และคำสุภาพ
ระดับ ป.กศ.สูง

หน่วยการเรียนรู้การสอน

ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง

เรื่อง ราชศัพท์และคำสุภาพ (ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิชาภาษาไทย 104 เป็นวิชาบังคับ
ของหลักสูตร ป.กศ.ชั้นสูง)

ให้นักศึกษาอ่านข้อความต่อไปนี้อย่างระมัดระวังและด้วยความละเอียดถี่ถ้วน

1. หลักการและเหตุผล

ชาติที่เป็นเอกราชเท่านั้นที่มีภาษาประจำชาติของตนเอง ชาติไทยเป็นชาติที่มีเอกราชมาช้านาน จึงมีภาษาของตนเองใช้มาหลายศตวรรษแล้ว ซึ่งเป็นสิ่งที่คนไทยทุกคนจะต้องหวงแหนและรักษาภาษาของเราไว้มิให้เสื่อมคลายไป คุณจึงกระแสนพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โคตรพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานไว้ว่า

.....ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษยชาติ
ชนิดหนึ่ง คือเป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็น
อย่างหนึ่ง และเป็นสิ่งสวยงามอีกอย่างหนึ่ง เช่น
ในทางวรรณคดีเป็นต้น ฉะนั้น จึงจำเป็นต้อง
รักษาไว้ให้ดี ประเทศไทยมีภาษาของเราเอง
ซึ่งต้องหวงแหน.....เรามีโชคที่มีภาษาของ
ตนเองแต่โบราณ จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้

ภาษาไทยมีอวัจนวิภาษลักษณะหลายอย่าง เช่น มีถ้อยคำใช้หลายคำในความหมายเดียวกัน มีความไพเราะเพราะพริ้ง อ่อนหวาน สุภาพอ่อนโยน มีความงดงามอยู่ในตนเอง มีศิลปะในการใช้คำที่แตกต่างกันออกไป ทำให้มองเห็นความเจริญงอกงามทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีที่แสดงถึงจิตใจอันสูงส่งของคนไทยเรา ซึ่งเป็นผู้มีกิริยามารยาทอันดีต่อกันมีมาตั้งแต่โบราณกาลจนถึงปัจจุบัน

ราชศัพท์และคำสุภาพเป็นเรื่องของการใช้คำให้ไพเราะ สุภาพ และถูกมารยาทในการใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้เอง พร้อมทั้งเป็นการใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของทางราชการซึ่งผู้ใดรับการศึกษาควรศึกษาไว้เพื่อให้สามารถใช้เขียนและพูดจาแบบไทยได้ถูกต้อง

การระเบียบแบบแผนประเพณีไทยทุกประการ

เนื่องจากเรามีถ้อยคำไขหลายคำในความหมายเดียวกัน เช่น กิน ให้ ตาย เกิด
นอน เราใช้ รับประทาน เสวย จิบ ถวาย ถึงแก่กรรม มรณภาพ สิ้นพระชนม์ สวรรคต
ประสูติ สมภพ บรรทม จำวัด เป็นต้น หรือ สรรพนามบุรุษที่ 1 เราใช้ ฉัน คิฉัน ผม กระผม
กู ข้า ข้าพเจ้า อาตมา สรรพนามบุรุษที่ 2 เราใช้ คุณ เธอ ท่าน มึง เอ็ง แก โยม พระ
คุณท่าน เป็นต้น เราจึงจำเป็นต้องศึกษาเพื่อใช้ให้ถูกต้องกับวัยและฐานะของแต่ละบุคคล
เช่น คนแก่ ผู้อาวุโส พระภิกษุ บิณฑบาตฯ ผู้บังคับบัญชา พระบรมวงศ์ และพระมหากษัตริย์
 เป็นต้น อีกทั้งจะต้องใช้คำลงท้ายให้มีความสุภาพไพเราะเช่น กราบ กะ ขอรับ ขอเคาะ เป็นต้น

ประเพณีของการให้ช่อดอกคำเหล่านี้ คนไทยเรานิยมสืบเนื่องกันมาช้านานแล้ว แม้
หากว่าในปัจจุบันนี้ มีภาษาต่างชาติเขามาปะปนอยู่ด้วย ที่เราหยิบยืมมาใช้ปะปนกับภาษาไทย
เป็นจำนวนมากก็ตาม แต่เราก็มิได้ทอดทิ้งระเบียบประเพณีของเราไปเสียทีเดียว เราได้
รักษาสิ่งดั้งเดิมของเราไว้ไม่เสื่อมคลาย ประเทศไทยจึงเป็นประเทศหนึ่งที่มีวัฒนธรรมในด้าน
ภาษาสูงส่งละเมียดละไม เรามักศึกษาของอนุรักษวัฒนธรรมอันดีงามไว้ให้ลูกหลานได้ภูมิใจกัน
ต่อไปนานเท่านาน

ทุกคนคงทราบกันว่า ประโยชน์ของการใช้ถอยคำให้เหมาะสม สภาพ ไฟเราะ อ่อน
หวานแล้วมีมากมาย ถือว่าเป็นการลงทุนที่น้อยที่สุดแต่ได้ผลกำไรมากที่สุด ถ้าเราเคารพ
น้ำมันและรักไคร่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เราจะต้องใช้ถอยคำให้เหมาะสม สภาพ และไฟเราะ
ให้มากยิ่งขึ้นเท่านั้น ถ้าเราใช้ไม่สุภาพและไม่ไฟเราะแล้ว เขาจะทราบได้อย่างไรว่า เรา
เคารพและรักเขาในตนเองเดียวกัน เราทุกคนมีความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช
สมเด็จพะเทพรัตนราชสุดา สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณ และสมเด็จพระศรีนคริน-
ทราบรมราชชนนี ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อคนไทยทุกคน ทรงเป็นสัญลักษณ์แห่งความ
สมัครสมานสามัคคีของคนไทยในชาติและความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตของคนไทยทุกคน พระคุณ
ความดีของพระองค์เป็นที่ยอมรับในหมู่ชาวไทยและชาวต่างชาติทุกประเทศในโลก

การใช้ราชาศัพท์ให้ถูกต้อง เป็นการเทิดทูนพระบรมเดชานุภาพ พระเกียรติยศ และเป็นการถวายความจงรักภักดี ตามองในมุมกลับ เราผู้ได้รับการศึกษาแต่โตไม่เป็นที่ถูกด้วย เป็นลิเก เป็นตัวตลก ทำให้ไม่สมศักดิ์ศรีแก่โตเมืองพระยุคลบาทก็ไ้ แต่สำหรับชาวบ้าน ผู้ได้รับการศึกษามาน้อย ใช้อย่คำกราบบังคมทูลด้วยความรู้ที่ไ้ นั้น ย่อมไ้รับพระราชทานอภัยโทษโดยปริยาย แต่ผู้ไ้ได้รับการศึกษาค้แล้ว ก็สมควรจะไ้ศึกษาเพื่อไ้ใช้ให้ถูกต้อง ตามประเพณีซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมสูงส่ง เพื่อให้สมกับไ้รับการศึกษามาแล้วไม่สูญประโยชน์เปล่า มีเสียแรงที่เรากนไทยมีวัฒนธรรมทางภาษาที่เจริญรุ่งเรืองมาช้านนแล้ว

โอกาสที่เราจะใช้ราชาศัพท์มีมาก คนไทยทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงออกถึงความจงรักภักดี ในการเขียนร่ายแถว ร้อยกรอง หรือการพูดในโอกาสมงคลต่าง ๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันขึ้นปีใหม่ งานมงคล หรืองานชุมนุมเนื่องในโอกาสต่าง ๆ ควรมีการเชิญชวน ค้ถวายพระพรเป็นเบื้องแรกก่อนเข้าสู่กิจกรรมนั้น ๆ ทุกครั้งไป เพราะเราค้ถือว่าเป็นสิริมงคล ในการแสดงกตัญญูทเวที ที่เรามีโอกาสจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ หรืองานมงคลขึ้นไ้ก็เพราะพระบารมีโดยแท้ ซึ่งประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านของไทยไม่มีโอกาสที่จะจัดงาน เช่นนี้ขึ้นไ้ไ้ และเป็นการแสดงพลังความจงรักภักดีและพลังยึดเหนี่ยวจิตใจคนไทยให้สามัคคีซึ่งจะเป็นการป้องปรามศัตรูของชาติ หรือผู้ค้จะทำลายสถาบันพระมหากษัตริย์ของคนไทยไ้โดยยั้งหนึ่ง

ในชีวิตประจำวันของนักศึกษาค้มีโอกาสดังชาวจากวิทยุ โทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์ วารสารจะพบว่า มีข่าวเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจทุกวันในทุกฉบับ ในการชมโฆษณาและการแสดงต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่มีการใช้อย่คำที่เมาะสมและเป็นสิ่ปะทั้งสิ้น ในทำนองเดียวกัน นักศึกษาต้องติดต่อดัมพันธ์กับเพื่อนนักศึกษาค้ด้วยกัน ครูอาจารย์ ผู้อาวุโส และผู้ ที่เราเคารพนับถ้อยอยู่เป็นประจำ การศึกษาเรื่องนี้จึงนับว่ามีประโยชน์ค้มาอย้างยิ่ง อีกทั้งยังจะเื้อ้ออำนวยไ้ให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจใ้กายและจดจำไ้แม่นย้าในการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ และวรรณคดีทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนใ้สูงกว่าที่ไ้ไ้ศึกษาเรื่องนี้มาก่อนเลย เพราะวิชาดังกล่าวนี้นี้เื้อ้อราวเื้อ้อพันถึงหรือเื้อ้อพันกับพระพุทธเจ้า ศาสดาของศาสนาต่าง ๆ

เทวดา พระเจ้า พระสังฆราช พระภิกษุ พระราชาหรือพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระราชวงศ์ ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี ออกจนถึงประชาชนทั่วไป

ขอให้นักศึกษาตั้งใจศึกษาอย่างจริงจังด้วยตนเองให้มากที่สุด อันจะบังเกิดผลดี
 ต่อตัวนักศึกษาเอง เรื่องนี้มีข้อเป็นที่ยากเกินไปที่จะเรียนรู้ได้ หากแต่มีหลักเกณฑ์
 ระเบียบวิธี และเป็นเรื่องที่เราเคยได้ยินได้ฟัง หรือได้อ่านมาแล้วอยู่เสมออยู่แล้ว ขอให้
 รับผิดชอบการศึกษาเล่าเรียนของตัวให้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด ความสมหวังก็จะเป็น
 ของเราโดยไม่ต้องสงสัย

2. จุดมุ่งหมาย

หลังจากการศึกษาเรื่องนี้แล้ว นักศึกษาควรมีความสามารถต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ✓ 1. สามารถบอกความหมายของราชาศัพท์และคำสุภาพได้
2. สามารถเล่าประวัติความเป็นมาของราชาศัพท์ได้
3. สามารถบอกที่มาของภาษาในราชาศัพท์ได้
- ✓ 4. สามารถบอกได้ว่า คำหรือข้อความใดสุภาพหรือไม่ และสามารถเปลี่ยนภาษา
 ที่ไม่สุภาพเป็นภาษาที่สุภาพได้
- ✓ 5. สามารถใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับบุคคลได้
- ✓ 6. สามารถบอกวิธีหรือหลักเกณฑ์การเปลี่ยนคำสามัญเป็นราชาศัพท์ได้ ทั้งคำถาม
 สรรพนาม กริยา และการใช้ทูล
- ✓ 7. สามารถแปลความหมายราชาศัพท์เป็นภาษาสามัญได้
- ✓ 8. สามารถเปลี่ยนภาษาสามัญเป็นราชาศัพท์ได้
9. สามารถเขียนและรายงานเกี่ยวกับพระ ราชประวัติ และพระ ราชกรณียกิจที่
 สนใจเป็นพิเศษได้
- ✓ 10. สามารถเขียนบรรยายรูปภาพเกี่ยวกับพระ ราชกรณียกิจได้
11. สามารถเขียนจดหมายเพื่อให้คำอวยพรเหมาะสมกับบุคคลได้
12. สามารถเชิญชวนและนำกล่าวถวายคำอวยพรได้
13. สามารถแสดงการถวายของถวายเป็นการเข้ารับพระราชทานสิ่งของได้อย่างถูกต้อง

3. ความรู้พื้นฐาน

นักศึกษาได้เรียนเรื่องวชิรภาค คือ ลักษณะของคำนาม สรรพนาม กริยา คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำบวช สันสกฤต คำเขมร และคำจากภาษาต่างประเทศที่นำมาใช้ในภาษาไทยมาแล้ว ความรู้เหล่านี้เป็นพื้นฐานประกอบการศึกษาเรื่องราชาศัพท์ โดยเฉพาะการทอวิเคราะห์ไวยากรณ์ คำนี้เป็นคำนามหรือคำกริยาบางตามสมควร

4. การประเมินผลเบื้องต้น

เป็นการประเมินผลก่อนการเรียน ให้นักศึกษาทำข้อทดสอบที่กำหนดให้จากอาจารย์ให้พยายามทำให้ได้มากที่สุด สำหรับผู้ที่ทำถูกเกิน 85 เปอร์เซ็นต์ ในตอนเรียนหน่วยการเรียนการสอนนี้ แต่ให้ไปรับหน่วยการเรียนเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์พิเศษที่จัดให้จากอาจารย์นำไปศึกษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แตกฉานและเชี่ยวชาญในเรื่องนี้มากยิ่งขึ้นไปอีก

5. กิจกรรมการเรียน

1. ชั่วโมงที่ 1 ถึง 6 ให้นักศึกษาศึกษาบทเรียนและฝึกทักษะเพื่อให้เกิดความชำนาญและความแม่นยำที่กำหนดได้ในเอกสารฉบับที่ 1-3 ด้วยตนเองตามลำดับขั้นตอนที่แนะนำไว้โดยเคร่งครัด ถ้ามีปัญหาสงสัยหรือไม่เข้าใจให้ปรึกษาหารือกับอาจารย์ประจำวิชาได้ตลอดเวลา

ตอนท้ายของชั่วโมงที่ 6 ให้นักศึกษาเขียนบรรยายภาพที่เกี่ยวข้องกับพระราชกรณียกิจจากป้านิเทศ เสร็จแล้วนำส่งอาจารย์หลังจากนั้นให้นักศึกษาใช้เวลาว่างที่มี เชนในชั่วโมงว่างหรือหลังจากเลิกเรียนประจำวันแล้วอ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร และหนังสือที่เกี่ยวข้องกับพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจที่จัดไว้ให้บนโต๊ะยาวในห้องสมุดของภาควิชาภาษาไทย ให้ได้อีกเขียนรายงาน 1 เรื่องที่สนใจยาว 10 บรรทัดส่งอาจารย์และเตรียมพูดหน้าชั้น

1. หนังสือพิมพ์ทุกฉบับ ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม (วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระบรมราชินีนาถ) วันที่ 5 ธันวาคม (วันชาติไทย และวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว) 28 กรกฎาคม (วันเฉลิมพระชนมายุ หรือคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร)

2. กลุ่มนักข่าวหญิง สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เนื่องในพระวโรกาส

เฉลิมพระชนมพรรษารอบ 6 รอบ 21 ตุลาคม 2515 โรงพิมพ์คุรุสภา

ลาดพร้าว 2515

3. เกื้อ นกร เพลงยาวสรรเสริญพระเกียรติ พระราชประวัติ และพระราชนิธิกิจ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สัตยการพิมพ์ กรุงเทพฯ 2517
4. กองบรรณาธิการ น.ส.พ. เสรีรัฐ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
สัตยการพิมพ์ 2518
5. คณะกรรมการจัดงานพระราชพิธีรัชดาภิเษก พระมหากษัตริย์องค์ต่อประชาชน และพระ
ราชกรณียกิจใน 25 ปี โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี 2514
6. ประยุทธ์ สิทธิพันธ์ ราชตระกูล สำนักพิมพ์สยาม กรุงเทพฯ 2517
7. สำนักราชเลขาธิการ พระราชนิธิกิจ บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด
กรุงเทพฯ 2520
8. สำนักราชเลขาธิการ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลง-
กรณ สยามมกุฎราชกุมาร บ.โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด กรุงเทพฯ 2516
9. สโมสรการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พระราชนิธิกิจของ พระบาทสมเด็จพระ-
เจ้าอยู่หัว โรงพิมพ์คุรุสภา 2514
10. สิริเปรมจิตต์ และจิตตสอาด กรียงศ์ พระบรมจักรีวงศ์ โรงพิมพ์เสวภาค กรุงเทพฯ 2514
11. กิดปากกร กรม สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร โรงพิมพ์ศาสนา 2515
12. ศูนย์ชุมชนห้วยขวาง ประมวลภาพพระบรมฉายาลักษณ์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยาม-
มกุฎราชกุมาร โรงพิมพ์สหสยามพัฒนา กรุงเทพฯ 2516

2. ชั่วโมงที่ 7 และ 8 ให้นักศึกษาเข้าชั้นเรียนเพื่อเปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาและ
ข้อสงสัย และเสนอรายงานผลงานของตนหน้าชั้นเรียน คนละ 3 นาที

3. ช่วงท้ายของชั่วโมงที่ 8 ให้แบ่งกลุ่มทำงานรวมกันมี 18 คน แบ่งได้ 6 กลุ่ม
กลุ่มละ 3 คน เลือกเรื่องต่อไปนี้เพียง 1 เรื่อง

1. พระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระ-
นางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระ-
ศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพียง 1 พระองค์เท่านั้น ให้เขียนเป็นรายงาน
ความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ

2. หรือ พระราชกรณียกิจของพระองค์(ในข้อ 1) ความยาว 1 หน้ากระดาษ
แต่ละกลุ่มให้เลือกที่สนใจแต่ไม่ซ้ำกัน

4. หลังจากที่ได้รวมปรึกษารื้อและเขียนรายงานแล้ว ให้ฝึกซ้อมการพูดรายงาน
หน้าชั้นเรียนทั้ง 3 คนใน 1 กลุ่ม ๆ ละไม่เกิน 8 นาที

5. ชั่วโมงที่ 9 และ 10 ให้กลุ่มออกมาเสนอผลงานของตนหน้าชั้นเรียน

6. ชั่วโมงที่ 11 ให้ออกมาแสดงการเชิญชวนและนำกล่าวถวายคำอวยพรแก่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นรายบุคคล และมีกล่าวถึงของการเข้ารับพระราชทาน
สิ่งของ

6. การประเมินผลหลังการเรียน

ให้นักศึกษาทำข้อทดสอบที่กำหนดให้จากอาจารย์โดยถือเกณฑ์ 80 เปอร์เซนต์จึงจะถือว่า
ผ่านหน่วยการเรียนการสอนนี้ ผู้ใดต่ำกว่าเกณฑ์ต้องเรียนซ่อมเสริมอีก เพราะฉะนั้นจึง
ควรเอาใจใส่และรับผิดชอบการเล่าเรียนของตนให้มากที่สุด

7. การเรียนซ่อมเสริม

สำหรับผู้ที่ทำคะแนนได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดต่ำกว่า 80 เปอร์เซนต์ ให้เวลาเรียนทบทวน
ในหน่วยการเรียนการสอนซ้ำอีก 5 ชั่วโมงด้วยตนเองที่บ้านหรือที่พัก หลังจากนั้นให้ทำข้อ
ทดสอบเดิมอีกครั้งหนึ่ง ถ้าไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดถือว่า ทานหรือบทเรียนนี้อาจไม่เหมาะสม
กับก็ได้ สมควรจะต้องเข้าฟังหน่วยบริการแนะแนวเสียแล้ว

8. แหล่งวิทยาการที่จะศึกษาเพิ่มเติม

ไม่มีตำราเล่มใดสมบูรณ์ที่สุดหรือมีเนื้อหาครบถ้วนทุกอย่าง จึงได้เสนอแนะให้อ่าน
หลาย ๆ เล่มประกอบกัน เนื้อหาในบางเล่มอาจพิมพ์ผิดหรือผิดให้ถือตามหน่วยการเรียน
การสอนเป็นฉบับที่ใดกรองจนถูกต้องแล้ว เป็นแบบฉบับมาตรฐานได้

แหล่งวิทยาการที่น่าจะศึกษาเพิ่มเติมเมื่อมีโอกาสเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แตกฉานมาก
ยิ่งขึ้น จึงได้เสนอกังต่อไปนี้

เจริญ ไชยชนะ ราชาศัพท์ เกมมบรรณกิจ 2501, 251 หน้า
 ชำนาญ สงวนพงศ์ ราชาศัพท์ โอเคียนสโตร์ 2513, 84 หน้า
 หวีพงศ์ ถวัลย์ศักดิ์ พลตรีหม่อม ราชาศัพท์ โรงพิมพ์กรุงสภา 2513, 51 หน้า
 ทองเครือ เกมมสุวรรณ "การใช้ราชาศัพท์" วิทยศึกษา 9: 16-20 เมษายน 2515
 บรรจบ พันธุเมธา ราชาศัพท์ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2514, 309 หน้า
 ประมวลสาส์น สำนักพิมพ์ ราชาศัพท์ 2508, 48 หน้า
 ปรักษ์ (นามแฝง) "เล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับราชาศัพท์" มิตรครู 21: 10-11,
 พฤศจิกายน 2510

ปิยะ มาลากุล มล. ราชาศัพท์ สำนักงานปลัดกระทรวง 2510, 57 หน้า
 ปิยะ มาลากุล มล. มารยาทไทย-ราชาศัพท์ โรงพิมพ์กรรมการทหารสื่อสาร 2509, 51 หน้า
 ปิยะ มาลากุล มล. ระเบียบสำนักพระราชวังที่เกี่ยวกับข้าราชการและประชาชน
โรงพิมพ์พระจันทร์ 2512, 95 หน้า

เปลื้อง ณ นคร "ราชาศัพท์" วิทยาสาร 15: 16-17 เมษายน 2513
 พระเทพวลี ราชาศัพท์และมารยาทการใช้ถ้อยคำ เสริมวิทยบรรณาคาร กรุงเทพฯ
 2516, 152 หน้า

เรืองอุไร กุศลาสัย "ราชาศัพท์" มิตรครู 24: 19, 45, 50, 2508
 สงวน อึ้งคง ราชาศัพท์ฉบับสมบูรณ์ กวางหนา 2507, 345 หน้า
 สำเนียง รำลึก ราชาศัพท์ โรงพิมพ์สุทธิสารการพิมพ์ 2507, 38 หน้า
 อนันต์ พระยา ราชาศัพท์และคำอธิบาย เกมมบรรณกิจ กรุงเทพฯ 2511, 116 หน้า

๑. หน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์พิเศษ

สำหรับผู้ที่ทำข้อทดสอบก่อนการเรียนใด ๆ ก็ตามตั้งแต่ 85 เปอร์เซ็นต์ และผู้ทำข้อทดสอบ
 หลังการเรียนใด 90 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป ให้ไปรับหน่วยการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความรู้อีกทักษะ
 เพิ่มขึ้นจนแตกฉานจากอาจารย์ได้ โดยใช้เวลาศึกษาเองเรียนในหน่วยการเรียนรู้นี้เพียง
 2 ชั่วโมงเท่านั้น

เอกสารฉบับที่ 1

ตอนที่ 1

เรื่อง ความหมายของราชาศัพท์และคำสุภาพ
ประวัติความเป็นมาของราชาศัพท์
ที่มาของภาษาในราชาศัพท์
คำสุภาพและการใช้ตอบคำกับพระภิกษุสงฆ์

ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้ ถ้าตอบไม่ได้ก็ให้มานไปอ่านในเนื้อหาต่อไป เสร็จแล้วจึงย้อนกลับมาตอบอีกครั้งหนึ่ง

1. ราชาศัพท์ ก่ออะไร
2. ถ้าเราตอบปฏิเสธอยู่กับบัญชาหรืออยู่อาโลที่เราเคารพนับถือ โดยการตั้งรับแทนคำพูด เป็นการสุภาพหรือไม่ ถ้าไม่สุภาพของพูดควาอย่างไร
3. ถ้าเราพูดว่ากิน ถือว่าไม่สุภาพ ควรพูดควาอย่างไร จึงจะสุภาพ
4. ชายสามัญคนหนึ่งพูดกับพระราชาพระองค์หนึ่งว่า
“ข้าพระพุทธเจ้าไม่เคยเสวยพระกระยาหารมาหลายวันแล้ว พระพุทธเจ้าข้าขอรับ
ที่ซีกเสนาที่ถือว่าถูกหรือผิด ถ้าผิดแก้ใหม่เป็นอะไร
5. พระราชาตรัสว่า “ฉันก็ไม่เคยเสวยพระกระยาหารมาเช่นกัน” ที่จริงและที่ถูกต้องแล้ว
พระองค์ตรัสเช่นนี้หรือไม่ ถ้าไม่ใช่จะแก้ใหม่เป็นอย่างไร
6. ราชาศัพท์ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรและเป็นหลักฐานฉบับแรกมีใช้ในรัชกาลใด
7. คำราชาศัพท์มาจากภาษาหรือคำไทยแท้เท่านั้นหรือไม่ หรือมาจากภาษาอื่นด้วย เช่น
มาจากภาษาอะไรบ้าง
8. ธรรมชาติของคนโดยทั่วไป ชอบการสรรเสริญ เป็นขอและถ้อยคำไพเราะใช้หรือไม่ ถ้า
เราใช้ภาษาที่ให้เกียรติ ยกยอ ไพเราะและเหมาะสมโดยเจตนากับผู้ฟัง ผู้รับฟัง
บัญชา เพื่อนร่วมงานจะมีประโยชน์หรือไม่ อย่างไรบ้าง

9. คำที่ใช้กับพระภิกษุสงฆ์ต่อไปนี้ใช่ว่าอย่างไร (ตั้งแต่พระราชาคณะลงมา)

เจิมป่วย	อาบนํ้า
กาย	ซักผ้า
มอบให้พระ	โกนผม
เวียงพระ	พระแจ้งความผิด
นอน	พระแจ้งให้พระสงฆ์ทราบ
กิน	พระรับใช้พระอาจารย์ (พระ)
เราถวายของให้พระ	จดหมายของพระ

10. คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำต่อไปนี้ เพื่อใช้กับบุคคลต่าง ๆ มีคำอะไรบ้าง เช่น

ขอบคุณ ชอบใจ ชอบพระคุณ กราบขอบพระคุณ เป็นบุญคุณอย่างสูง

- เชิญ
- ขอโทษ
- บอก กล่าว
- สรรพนามบุรุษที่ 2 คุณ เอิ

11. คำต่อไปนี้ ใดเป็นคำสุภาพหรือราชาศัพท์อย่างไร

1. หมอคำแย	6. โรคทา
2. สากกระเบือ	7. ชู้หรือ
3. ชู้เหี้ยว	8. อีแรง
4. เอาขาวใส่ยุง	9. ชักว้าย
5. ฝึกาด	10. นัวเนีย

12. ก. เมื่อเชิญพระสงฆ์ตั้งแต่พระราชาคณะลงมาใช้นิมนต์ ถ้าใช้กับสมเด็จพระสังฆราช หรือสมเด็จพระสังฆราชเจ้า ว่า

ข. เมื่อว่า พระสงฆ์ตั้งแต่พระราชาคณะลงมาใช้นิมนต์การลา หรือ กราบลา ถ้าใช้กับสมเด็จพระสังฆราช หรือสมเด็จพระสังฆราชเจ้าว่า

ประวัติความเป็นมาของราชาศัพท์

ช่วงวัน อึ้งคง (จากหนังสือราชาศัพท์ฉบับสมบูรณ์ สำนักพิมพ์ก้าวหน้า กรุงเทพฯ 2504 หน้า 1) ได้ขอสันนิษฐานว่า ราชาศัพท์คงเกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยพญาลิไท แห่ง กรุงสุโขทัย เพราะมี หลักฐานปรากฏว่ามีการใช้คำราชาศัพท์บ้างแล้วในศิลาจารึกวัดศรีชุม และวรรณคดีในเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง แต่ก็ไม่มีหลักฐานปรากฏเด่นชัดว่าได้มีการใช้ราชาศัพท์เป็นแบบแผนแต่อย่างใด

ในสมัยพระเจ้าอู่ทองขึ้นครองราชสมบัติ พระองค์ได้ตรากฎหมายว่าด้วยลักษณะ พยานขึ้น ก็ปรากฏว่ามีการใช้ราชาศัพท์แต่น้อยคำ และไม่มีปรากฏเด่นชัดเป็นหลักฐานการ ประกาศใช้ราชาศัพท์เป็นทางการแต่อย่างใด

ครั้นถึงแผ่นดินสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ พระองค์ได้ทรงบัญญัติเกี่ยวกับพระราชฐานและพระราชวังขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2001 ชื่อว่า "กฎหมายเพียรบาล" และในตอนท้ายของกฎหมายฉบับนี้เอง มีบัญญัติการใช้ถ้อยคำให้ดูสูงส่งว่าตนเป็นสมัยแรกที่มีการวางระเบียบการใช้ราชาศัพท์ที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร และเป็นหลักฐานฉบับแรก หรืออาจถือว่าเป็นตำราราชาศัพท์ฉบับแรกก็ได้

ที่มาของราชาศัพท์

ตั้งแต่ไทยเริ่มเป็นประเทศเอกราชขึ้นที่กรุงสุโขทัย เราได้ใช้ภาษาเขมร และสันสกฤตมากขึ้น ดังปรากฏในศิลาจารึกกรุงสุโขทัย ราวพ.ศ. 1800 เช่น นามพระชนกของพ่อขุนรามคำแหงว่า กมร เองอัญศรีอินทราธิปติมหาธิกษ ซึ่งเป็นภาษาเขมร และภาษาสันสกฤตต่อกัน คือ กมร เองอัญ (คำเขมร) องค์พระเป็นเจ้า เป็นคำยกย่องกษัตริย์ และเทวดาชั้นสูง ส่วนคำ ศรีอินทราธิปติมหาธิกษ (สันสกฤต) ผู้เป็นมิ่งขวัญแห่งวงศ์พระอาทิตย์ ผู้เป็นใหญ่ยิ่งกว่าผู้เป็นใหญ่ทั้งหลาย เมื่อใช้คำเขมรก็ต้องใช้ภาษาสันสกฤตด้วย เนื่องจากว่า ครั้งนั้นเขมรนิยมใช้ภาษาสันสกฤตอยู่มาก อาจเรียกว่าใช้ควบคู่กันตลอดมา เราจึงควรไต่ตราม

คำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์นั้นที่เป็นภาษาไทยแท้ก็มี แต่ไม่มากนัก มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนมากแล้วมาจากภาษาอื่น เช่น บาลี สันสกฤต เขมร และภาษาอื่นอีก

คำราชาศัพท์ที่เก็บพระ นำหน้าคำไทยแท้ เช่น

พระนาง	(ทวิ)	พระอ	(แปล)
พระแทน	(เคียงนอน)	พระที่	(ที่นอน)
พระเตา	(หม้อ, กาน้ำ)	พระเกี้ยว	(ไทยแท้ - ค้างเค็มจีน)

คำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์ ส่วนมากแล้วมาจากภาษาอื่น ดังนี้

1. จากภาษาบาลี คอยเหตฺวาเป็นภาษาคำศัพท์และเป็นของสูง ภาษาที่บันทึกคำสอน (พระธรรม) ของพระพุทธเจ้าในรวบรวมอยู่ในคัมภีร์พระไตรปิฎกทั้ง 3 หมวด (พระสูตร พระธรรม และธรรมวินัย) นอกจากนั้นบาลียังเป็นภาษาที่พระองค์ทรงใช้ประกาศพระธรรมในระหว่างยังทรงดำรงพระชนม์ชีพอยู่ด้วย เมื่อพระพุทธศาสนาแพร่หลายมาถึงเมืองไทย ก็ได้รับเอาภาษาบาลีมาใช้ เพราะคัมภีร์ต่าง ๆ ในนิกายหินยาน และเถรวาทนั้น ล้วนเป็นภาษาบาลีทั้งสิ้น คำบาลีที่ใช้อยู่ในราชาศัพท์เป็นต้นว่า

พระนาสิก	(จมูก)	พระหนต์	(ฟัน)
พระมัสสุ	(หนวด)	พระชีวหา	(ลิ้น)
พระอังสะ	(อังสะ-บา)	พระพยุ	(ตะ-นุ - คาง)
พระกัณฐ์	(คอ เขมรใช้ คอ)		

2. มาจากภาษาสันสกฤต โปรดอย่าดูอันไกลเลย คำราชาศัพท์ตนเองเป็นคำศัพท์สันสกฤตอยู่แล้ว มีกำเนิดมาจากการถือว่า วรรณพราหมณ์ และวรรณ กษัตริย์เป็นวรรณประเสริฐของชาวอินเดีย นอกจากนั้นภาษาสันสกฤตยังเป็นภาษาทางพุทธศาสนานิกายมหายานหรืออูตรนิกายอีกด้วย ถือว่า ภาษาสันสกฤตเป็นภาษาสูง ในภาษาไทยเราก็นิยมเช่นนั้น (เพราะผู้คนไทยส่วนมากเป็นภาษาสันสกฤตมากกว่าเป็นไทยแท้) คำราชาศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต เช่น พระเกศ (เกศ) (ผม) พระจักขุ (ตา) พระกรรณ (หู) พระโอษฐ์ (ปาก) พระเศียร (หัว) พระพักตร์ (หน้า) พระครรณ (อุทร) (ท้อง) พระราชสวามี (พระภักดา) พระเชษฐา พระสุธารส (น้ำ) พระภูษา (ผ้า) พระบรมฉายาลักษณ์ (ภาพ)

เนื่องจากเราถือว่า ภาษาบาลีและสันสกฤตเป็นภาษาสูง จึงใช้พระนำหน้าส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเป็นบาลี สันสกฤตเช่น

พระกรรม (จะไม่ใช้ พระหนู) พระเกศ (จะไม่ใช้ พระผม)

พระเกียร (จะไม่ใช้ พระหัว)

เพราะเราถือว่า พระมหากษัตริย์อยู่ในฐานะเป็นที่เคารพสักการะนั่นเอง

3. จากภาษาเขมร คำราชาศัพท์ส่วนหนึ่ง มาจากภาษาเขมร คนไทยถือว่าเป็นภาษาขกั คำศัพท์ที่มีอิทธิพลที่จริงแล้วคนเขมรใช้เป็นภาษาสามัญประจำวัน เป็นปกติธรรมดา มิได้ถือเป็นราชาศัพท์ เช่นคนเขมรธรรมดาจะกล่าวว่า เสวย บรรทม ประชวร เสด็จ กันทุกคนไม่ว่าใครก็ตาม คำเขมรบางคำเราไม่นำมาใช้เป็นราชาศัพท์เลยทีเดียว แต่เพิ่มคำเขมรบางคำเพื่อบอกความมีศรีสง่าเสียก่อน เช่น เติมพระ พระราช พระบรม หรือพระบรมราช เช่น

เขมย (หมอน) เป็น พระเขมย ชนง (คิ้ว) เป็น พระชนง

ศอ (คอ) เป็น พระศอ ศก (สก)(ผม)เป็น พระศก

กระยาหาร(อาหาร)เป็น พระกระยาหาร เพลา (ตัก) เป็น พระเพลา

กรรเจียก (จอนหู) เป็น พระกรรเจียก

1. ทับทรวง (เครื่องประดับ) 2. สนับเพลา (กางเกง)

3. ฉลององค์ (พระองค์) เสื้อ

1-2-3 ใช้เป็นราชาศัพท์ได้เลย เช่นเดียวกับคำว่า "ทรง" เป็นคำเขมร หรือทรงพระราช ให้นำหน้ากริยา

สรุปแล้ว คำภาษาเขมรที่ใช้ในราชาศัพท์มี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. คำที่ไม่ต้องเปลี่ยนแปลงใช้เป็นราชาศัพท์ได้เลย เช่น เสวย เสด็จ บรรทม สรง
ตรัส ประทับ ฯลฯ

2. คำที่ต้องต่อเติมเพื่อช่วยให้เป็นราชาศัพท์ เช่น พระศอ พระเขมย พระชนง ทรง
พระราชดำเนิน ฯลฯ

ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่มีใช้ในราชาศัพท์ เช่น ประทับ เหนง ภาษาทวาว่า บันนิง
แปลว่า เข็มขัด พระโอรน (throne) พระที่นั่งในพระราชพิธี เป็นคำอังกฤษ พระสุจุฬี
(suji) ภาษาเปอร์เซีย (ผ้าปกคลุมบัลลังก์)

ให้นักศึกษาอ่านข้อความต่อไปนี้หลาย ๆ ครั้งจนเข้าใจและจำได้เพื่อตอบคำถามท้ายบทเรียน
ให้ถูกต้อง

ความหมายของราชาศัพท์

ราชาศัพท์คืออะไร

ราชาศัพท์แต่เดิมหมายถึง คำที่ใช้สำหรับกล่าวถึงหรือกราบบังคมทูลพระมหากษัตริย์
และพระบรมวงศานุวงศ์ แต่ในความหมายปัจจุบันนี้ หมายถึง ศัพท์หลวง หรือศัพท์ราชการ และ
รวมถึงคำสุภาพด้วยซึ่งเป็นคำที่บุคคลทั่วไปใช้สำหรับการกล่าวถึงหรือกราบบังคมทูลพระมหา-
กษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ และยกย่องเชิดชูบุคคลที่มีคุณความดี เป็นผู้เจริญด้วยคุณวุฒิ และ
วิบุลยิ และเป็นการแสดงความเคารพนับถือต่อพระพุทธรูป พระภิกษุในพระพุทธศาสนา
เทพเจ้า ศาสดาของศาสนา เทวดาหรือพระผู้เป็นเจ้าในศาสนาต่าง ๆ

คำพูดและถ้อยคำในภาษาไทย เราใช้แตกต่างกันตามฐานะของบุคคลลดหลั่นกันไป
ตามลำดับ ไม่ใช่เหมือนกันทีเดียวนัก ลำดับได้ดังนี้

1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
2. พระบรมวงศานุวงศ์
 - 2.1 สมเด็จพระบรมราชินีในรัชกาลก่อน สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช
สมเด็จพระบรมราชชนนี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
 - 2.2 สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอและสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
 - 2.3 พระเจ้าบรมวงศ์เธอขึ้นไป
 - 2.4 พระเจ้าวรวงศ์เธอและพระวรวงศ์เธอทั้งที่ทรงกรม และที่ยังไม่ทรงกรม
 - 2.5 หม่อมเจ้า
3. พระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนา
 - 3.1 สมเด็จพระสังฆราชเจ้า ตามฐานะของพระองค์ก่อนที่จะทรงเป็น
สมเด็จพระสังฆราชเจ้า
 - 3.2 สมเด็จพระสังฆราช

3.3 สมเด็จพระราชาคณะ คือภิกษุที่มีราชทินนามนำหน้าด้วยคำว่า

สมเด็จพระ... เช่น สมเด็จพระวันรัต สมเด็จพระมหาวีรวงศ์

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ เป็นต้น

3.4 พระราชาคณะ คือภิกษุที่มีราชทินนามนำหน้าด้วยคำว่า "พระ..." แบ่งเป็น

3.4.1 ชั้นเจ้าคุณรอง คือ รองจากชั้นสมเด็จพระราชาคณะ

3.4.2 ชั้นธรรม ส่วนใหญ่ใช้ "พระธรรม..." นำหน้า เช่น

พระธรรมเจดีย์ พระธรรมโกศาจารย์ เป็นต้น

3.4.3 ชั้นเทพ มีคำว่า "พระเทพ..." นำหน้าเช่น พระเทพเมธาจารย์

พระเทพเมธากร เป็นต้น

3.4.4 ชั้นราช มีคำว่า "พระราช..." นำหน้า เช่น พระราชเมธ-

จารย์ พระราชเมธี เป็นต้น

3.4.5 ชั้นสามัญ มีแต่ "พระ..." นำหน้า เช่น พระจันทโศปมาจารย์

เป็นต้น

พระราชาคณะเหล่านี้ชาวพุทธเรียก "เจ้าคุณ..." นำหน้าทั้งนี้

พระครู เป็นพระที่ได้รับพระราชทานราชทินนาม เช่นกัน

พระภิกษุที่สอบได้เปรียญธรรมตั้งแต่ ป.3 ขึ้นไป เรียกพระมหา... นำหน้าชื่อ

พระภิกษุอื่น เรียกตามวัยหรืออายุ เช่น หลวงปู่ หลวงตา หลวงพ่อ หลวงพี่

นำหน้าชื่อที่เราเคารพถึง

4. บิณฑบาต บุคคลผู้มีอายุได้ ผู้บังคับบัญชาและข้าราชการ

5. สามัญสุภาพชนทั่วไป

ดอยคำที่จัดว่าเป็น "คำสุภาพ" และ "เหนียม"

ก่อนที่จะทำความเข้าใจในลักษณะของการใช้ถ้อยคำต่อบุคคลและระดับดังกล่าวนี้ เราควรจะแบ่งแยกถ้อยคำที่เรียกว่า "คำสุภาพ" และที่เรียกว่า "คำเหนียม" ให้เป็นที่เข้าใจเสียก่อน คำที่สุภาพนั้น เราอาจจะอนุมานได้ว่าเป็นคำที่อยู่ในลักษณะไหนไร แต่ "คำเหนียม" นั้น เราจำเป็นจะต้องแยกกับลักษณะของคำไวพจน์หาก เพราะ "คำเหนียม" บางคำดังที่กล่าวมาแล้ว มิใช่เป็น "คำเหนียม" ที่เดียว หากแต่ถือว่าเป็นคำไม่สุภาพ เป็นคำสามัญ หรือเป็นคำที่ฟังแล้วไม่ระรื่นหู ส่วนที่จะเรียกว่า "คำเหนียม" อีกชนิดหนึ่งนั้น แท้จริงต้องเรียกว่า "คำโลน" หรือ "คำเหนียมโลน" คือเป็นถ้อยคำที่พูดออกมาแล้ว ไม่สมควรจะนำมาเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร คำเหล่านี้ส่วนใหญ่มักใช้เป็นการคำทอ ทะเลาะโต้เถียงกันหรือเป็นคำที่ขมขื่นเอาอวัยวะเพศของร่างกาย ส่วนที่เราปกปิดกันนักหนา ออกมาคลาไคล หยอกล้อกันโดยไม่กระดากปาก ซึ่งอาจจะเรียกว่าเป็น "คำเหนียม" แต่ไม่ถึงกับ "เหนียมคาย" หรือ "เหนียมโลน" ที่เดียวนัก เป็นคำสามัญที่เรารู้จักกันอยู่ทั่ว ๆ ไปในสมัยหนึ่ง หรือในหมู่นักที่ห่างไกลจากวัฒนธรรม ซึ่งไม่เป็นที่ระเกะระกะหรือระคายหูนัก แต่เป็นคำง่าย หรือเรียกว่าภาษาชาวบ้าน หรือภาษาไทยเดิมของเรา คำเหล่านี้ได้แก่คำว่า จู้, เปี้ยว, อาย, อี, กิน, คิน, คต ฯลฯ ซึ่งบางครั้ง เราก็อาจจะหลีกเลี่ยงคำเหล่านี้ไปไม่หมด เมื่อถึงคราวจำเป็นจะต้องใช้ เรน เราใช้เรียกสัตว์ ว่า อีเผือก, อายจอบ ฯลฯ แต่ก็มีคำบางคำ ซึ่งเราจำเป็นจะต้องหลีกเลี่ยงไปหากำสุภาพเข้าไว้ เมื่อจะต้องใช้กับบุคคลชั้นอาวุโส ไม่สมควรจะนำมาใช้ เรนคำว่า "จู้" เราก็เปลี่ยนเป็น "ฉายอุจจาระ" และ "เปี้ยว" เป็น "ปัสสาวะ" แทน หรือจะไร้คำว่า "เมา" ก็ได้ แปลว่า "ปัสสาวะ" เรนเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน เราจำเป็นจะต้องเข้าไปอยู่ในสังคมของคนส่วนมาก ซึ่งเจริญแล้วควยวัฒนธรรม เราก็จำเป็นจะต้องพยายามเลือกสรรเอาคำสุภาพและไพเราะเข้าไว้ก่อน โดยพยายามทำตัวของเราเองให้เป็นผู้มีวัฒนธรรมตามไปควย ถึงอย่างไรคำที่สุภาพนั้น เราก็สามารถจะนำไปใช้ได้ทุกแห่ง เพราะเป็นคำที่ผู้ใดรับฟังทั่ว ๆ ไปย่อมรู้สึกระรื่นหูเป็นอย่างดี

และคำหรือถ้อยคำที่เราถือว่าเป็น "คำสุภาพ" นั้นก็พอจะอนุมานได้ว่า จะต้องเป็นถ้อยคำที่มีลักษณะดังนี้ คือ

1. ไม่เป็นถ้อยคำที่หลุดออกไปอย่างหวาน ๆ หรือกระตังไม่เมื่อนำหนักแห่งความอ่อนหวาน หรือขาดการแสดงความเคารพ เช่น คำลงท้ายว่า "วะ" หรือ "เออ" ซึ่งฟังแล้วดูเหมือนเป็นการแสดงความไม่ศรัทธาของเรา หรือใช้คำพูดหวาน ๆ ตอบคำถามของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งมีอายุไล่กว่า ถึงแม้ในส่วนตัวจิตใจของเรา จะแสดงความเคารพต่อคนผู้นั้น แต่เมื่อนำหนักถ้อยคำของเรา เปรียบจากความอ่อนหวานไปเพราะแล้ว ก็ไม่ชวนให้อีกฝ่ายเอ็นดู เช่น คำว่า "เปล่า" "ไม่ใช่" หรือ "ไม่" ฯลฯ คำเหล่านี้ ถ้าหากจะมีคำลงท้ายว่า "ครับ" หรือ "ค่ะ" ก็จะทำให้เมื่อนำหนักของความสุภาพมากยิ่งขึ้น แต่ถาเราจะไม่เปลี่ยนทั้งถ้อยคำเดิมเสีย ประทับ คำลงท้ายลงไปก็ยิ่งจะทำให้เมื่อนำหนักของความสุภาพอ่อนน้อมมากขึ้น เช่น "เปล่าครับ" ก็ควรจะเป็น "มิใช่ครับ" หรือ "ไม่ใช่ค่ะ" ก็ควรจะเป็น "หา มิใช่ค่ะ" หรือ "มิใช่เช่นนั้น" ดังนี้ เป็นต้น

2. ต้องรู้จักหลีกเลี่ยงคำสามัญบางคำที่เห็นว่าไม่ควรใช้ เช่น คำว่า "ขึ้น" เขียน, ขึ้น กับ และ ตก ฯลฯ แต่ไม่ถึงกับจะต้องไปเปลี่ยนคำเดิม หรือรู้เดิมที่เขานิยมเรียกใช้กันมาก่อน แล้วจนเกินไปนัก คำว่า "ขึ้น" นั้น เราเปลี่ยนเป็นคำว่า "อุจจาระ" แต่ถาเป็น "ขึ้น" หรือ "ขึ้น" ก็ไม่ต้องไปใช้คำว่า "อุจจาระ" หรือ "อุจจาระ" ที่เดี๋ยวนัก คำว่า "ขนมขึ้น" ก็คงปล่อยชื่อเดิมของเราไว้ ไม่ต้องไปเปลี่ยนเป็น "ขนมอุจจาระ" เพราะจะกลายเป็นถ้อยคำอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งไม่เรียกว่า "คำสุภาพ" แต่จะกลายเป็น "คำตลก" ไป และส่วนที่เป็นของสัตว์ เช่น ช้าง, ช้าง, หรือช้างคาวนั้น เราจะเลี่ยงไปใช้คำว่า "มู" แทน คำว่า "ขึ้น" ก็ได้ เช่น "มูสุโข" หรือ "มูสุกร" แต่ช้างคาวนี้ก็ไม่ให้มีใครคอยใช้คำว่า "มูคาว" กันนัก คงปล่อยให้มันเป็นคำสามัญที่ไม่หยาบ และใช้ไต่ทั่วไป ส่วนคำว่า "ตก" นั้น เราจะต้องไต่กันบ้างแล้วว่า คำสุภาพที่ไต่กันทั่วไปคือคำว่า "นายลม" ถาเหล่านี้ถาหากผู้ใหญ่จะไต่กับเราผู้มีอายุไล่กว่า ก็ถือว่า ไม่หยาบคายเป็นคำที่แสดงความอ่อนน้อมและให้ความสนิทสนมกับเราดีเสียอีก แต่เราเป็นผู้มีอายุไล่กว่าก็ไม่สมควรที่จะใช้คำเหล่านั้น ไต่ตอบ

3. ต้องไม่ใช้คำที่เปรียบเทียบไปในทางหยาบคายหรือของหยาบ เช่น กล่าวถึงหรือหาชนะบางอย่างที่เปรียบกับอวัยวะเพศ หรือ กล่าวคำที่เปรียบเทียบไปในทางรวมเพศกับผู้มีอายุไล่ เพราะปัจจุบันนี้ คำเหล่านี้ดูเหมือนจะแพร่หลายอยู่ในกลุ่มของคนหนุ่มประเภทหยาบ

โลนอยู่มาก ถ้าหากเราจะช่วยกันรักษาประเพณีอันดีงาม หรือวัฒนธรรมของชาติเราไว้ให้ได้อีก ก็ไม่แน่ว่าจะนำมาก้าวในอันไม่สมควร เช่น การพูดกับผู้อาวุโส, ครูบาอาจารย์ บิคารมารคา หรือพระภิกษุ ฯลฯ

4. ควรกล่าวคำที่เป็นเกียรติแก่ตัวเอง ไม่นิยมนำเอาคำสบถสาบาน หรือคำที่ฟังแล้ว ระคายหู เช่นคำว่า "สา" หรือ "โหดาย โหงตายหา" หรือคำลงท้าวว่า "ฉิบหาย" เช่น "ช่วยฉิบหายเลย" ฯลฯ ทั้งนี้เป็นตน ควรหลีกเลี่ยงเสีย เพราะคำเหล่านี้ แม้คนในสมัยโบราณ ก็ถือว่า เป็นคำที่ไม่เป็นเกียรติแก่ตัวเอง หรือเรียกว่าเป็นคำอัปมงคล

5. ควรลงท้ายคำขอร้องที่สุภาพพอสมควร หรือพอเหมาะกับผู้ที่เราขอร้อง โดยแก คำว่า "ครับ" "ค่ะ" "ขอรับ" และ "จะ" ฯลฯ ซึ่งเราจะเคยได้ยินผู้ใหญ่บางคนใช้คำว่า "จะ" กับเราบ่อยครั้งมาแล้วทุกใจ คำนี้มีน้ำหนักของความสุภาพน้อยกว่าคำว่า "ครับ" หรือ "ค่ะ" แต่ถือว่าเป็นคำลงท้ายที่สุภาพเพียงพอ

เท่าที่อนุมานมานี้ เป็นส่วนหนึ่งของถ้อยคำที่เราจักได้ว่าเป็นถ้อยคำที่สุภาพ ซึ่งใช้กันอยู่ส่วนมากในปัจจุบัน แต่การใช้ถ้อยคำเหล่านี้ ยังมีการแย่งระดับกันออกไปได้อีกดังที่กล่าว มาแล้วว่า เราต้องรู้จักใช้กับบุคคลแต่ละชั้นให้เหมาะสม เช่น การใช้ถ้อยคำกับผู้อาวุโสกว่า อย่างพูดหรือคุยกับบิคารมารคา หรือศิษย์พูดกับครูบาอาจารย์ เป็นต้น

การใช้ถ้อยคำสุภาพสำหรับผู้อาวุโส

ผู้มีอาวุโสในที่นี้ หมายถึง บุคคล 3 ประเภท ดังนี้คือ

1. ผู้มีอาวุโสสูงกว่านักศึกษาทั้งในค่านวายุวุฒิ และหน้าที่การงาน
2. ผู้ที่มีอาวุโสกว่านักศึกษาเฉพาะในค่านวายุวุฒิเท่านั้น แต่เป็นบุคคลที่นักศึกษามี

ความเคารพนับถือเป็นพิเศษ เช่น อาจเป็นผู้ที่มีพระคุณต่อนักศึกษา หรืออาจเป็นญาติของนักศึกษา เป็นต้น

3. ผู้ที่มีอาวุโสกว่านักศึกษาในค่านวายุวุฒิ แต่คุณวุฒิและหน้าที่การงานต่ำกว่านักศึกษา ถึงแม้จะเป็นผู้ที่นักศึกษามีความเคารพนับถือเป็นพิเศษ

การใช้ถ้อยคำสำหรับผู้ที่มีอาวุโสพวกที่ 1 และ 2 นี้ ใช้ถ้อยคำเหมือนกันจึงต้องใช้คำให้สุภาพอ่อนน้อม กว่าถ้อยคำปกติที่ไวกันในระดับเพื่อนฝูง หรือผู้ที่สนิทสนมด้วย

ต่อไปนี้จะเป็นการอธิบายถึงการใช้อย่างใดบ้างที่นักศึกษาต้องใช้เป็นประจำเท่านั้น คือ

1. คำว่า "บอก" หรือ "กล่าว" คำนี้ นักศึกษาใช้กับผู้ที่มีอาวุโส 1 และ 2 นักศึกษาควรใช้คำว่า กราบเรียน หรือ เรียน แทนซึ่งไม่มีหลักเกณฑ์กำหนดตายตัวไปว่า นักศึกษาควรใช้คำว่ากราบเรียน กับบุคคลใด และคำว่า "เรียน" กับบุคคลใด (เว้นแต่จะเป็นการใช้คำขึ้นต้นในการเขียนหนังสือราชการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2506 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า คำ "กราบเรียน" ใช้กับประธานองคมนตรี นายกรัฐมนตรี และประธานสภาผู้แทนราษฎร เท่านั้น บุคคลนอกจากนี้ใช้คำว่า "เรียน" ทั้งสิ้น) นักศึกษาต้องใช้ดุลยพินิจของตนเอง โดยถือหลักความมีอาวุโสเป็นสำคัญ หมายความว่า ถ้าบุคคลใดก็ตามที่มีวัยวุฒิ คุณวุฒิ และหน้าที่การงานสูงกว่านักศึกษามาก นักศึกษาก็ควรใช้คำว่า "กราบเรียน" ถ้าอาวุโสไม่มากนัก นักศึกษาควรใช้คำว่า "เรียน" สำหรับบุคคลที่นักศึกษามีความเคารพนับถือเป็นพิเศษ หรือบุคคลที่มีพระคุณต่อนักศึกษา นักศึกษาอาจใช้อย่างใดก็ได้ตามสมควรยิ่งขึ้น เพื่อแสดงความยกย่องนับถือก็ได้ สุดแล้วแต่ดุลยพินิจของนักศึกษาที่จะใช้ในแต่ละกรณีไป

2. คำว่า "เชิญ" คำนี้ นักศึกษาใช้กับผู้ที่มีอาวุโสในพวกที่ 1 และ 2 นักศึกษาควรใช้ว่า "กราบเรียนเชิญ" หรือ "เรียนเชิญ" โดยถือหลักการใช้เช่นเดียวกับคำว่า "กราบเรียน" และ "เรียน"

3. คำว่า "ขอใจ" ถ้า นักศึกษาใช้กับผู้ที่มีอาวุโสพวกที่ 1 และ 2 นักศึกษาควรใช้ว่า "กราบขอพระคุณ" หรือ "ขอพระคุณ" โดยพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสม ตามความมีอาวุโส และความเคารพนับต่อนักศึกษานั้นต่อผู้ที่นักศึกษาพูดคุย รวมทั้งได้เหมาะสมกับเหตุการณ์และสถานการณ์นั้น ๆ

4. คำว่า "ขอโทษ" ถ้าใช้กับผู้ที่มีอาวุโสพวกที่ 1 และ 2 นักศึกษาควรใช้ว่า "กราบขอโทษ" หรือ "ขอประทานโทษ" หรืออาจใช้ว่า "กราบขออภัย" หรือ "ขอประทานอภัย" ก็ได้

5. คำว่า "ขออนุญาต" คำว่า "ขออนุญาต" นี้ในตำราหลักภาษาไทยว่าด้วยเรื่อง "ราชาศัพท์" ของพระยาอุปกิตศิลปสาร กำหนดไว้ว่า คำขออนุญาตนี้ถ้าใช้กับบุคคลที่เป็นขุนนางชั้นผู้ใหญ่ หรือพระราชาคณะชั้นสูงให้ใช้ว่า "ขอประทานอนุญาต" ซึ่งในปัจจุบันนี้ได้ถือหลักเกณฑ์การใช้เช่นเดียวกับในตำราของพระยาอุปกิตศิลปสาร แต่เนื่องจากในปัจจุบันเราไม่มีตำแหน่ง

คนหนึ่ง จึงมีหลักความมีอาวุโสเป็นสำคัญ โดยนิยมใช้คำว่า "ขอประทานอนุญาต" กับบุคคลที่มีอาวุโสสูงทั้งในคามวัยวุฒิ คุณวุฒิ และตำแหน่งหน้าที่การงาน บุคคลนอกนี้ใช้ขออนุญาตเช่นเดียวกับการใช้คำว่า "ขออนุญาต" นิยมใช้ร่วมกับคำอื่น เช่น คำว่า กราบเรียน หรือ เรียน เพื่อให้ได้ถ้อยคำอ่อนน้อมสุภาพเช่น เช่น "....จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดอนุญาต...." หรือ "เรียนมาเพื่อให้ทราบเพื่อขออนุญาต" ฯลฯ เป็นต้น

การนำคำ กราบเรียน หรือ เรียนมาใช้ประกอบคำขออนุญาตนี้ เมื่อใช้เป็นภาษาพูดจึงมักจะพูดกันรวบรัด แทนที่จะพูดประโยคเต็ม "....มากราบเรียนเพื่อขออนุญาต...." หรือ "....มาเรียนขออนุญาต...." กลายเป็น "....มากราบเรียนขออนุญาต...." และ "....มาเรียนขออนุญาต...." แทน ซึ่งเมื่อเป็นภาษาพูดก็ขอไม่ได้ใช้ใด แต่ถาเป็นภาษาเขียน ซึ่งจำเป็นจะต้องเป็นภาษาที่ถูกต้องตามแบบแผนและไม่ว่าเราจะสละสลวย ถ้านักศึกษาเขียนนัยขอเท่นี้ ความไพเราะสละสลวยจะขาดหายไป จึงเห็นว่านักศึกษาควรใช้ถ้อยคำเต็มที่มีส้นฐานของประโยคเขียน จะทำให้สำนวนภาษาไพเราะสละสลวย ทั้งจะไ้รับยกย่องควยวาทิภาษาเป็น

6. การใช้คำพูดในเชิงขอร้อง หรือ ขอความช่วยเหลือ ถ้านักศึกษาจะกล่าวคำพูดในเชิงขอร้อง หรือขอความช่วยเหลือ จากผู้มีอาวุโสสูงทั้งคามวัยวุฒิ คุณวุฒิ และตำแหน่งหน้าที่การงาน ประกอบกับเป็นบุคคลที่นักศึกษาเคารพนับถือ และต้องการพูดให้อ่อนน้อมเป็นพิเศษ นักศึกษาควรใช้ว่า "กราบขอความกรุณา" ตามลำดับ

ส่วนการใช้ถ้อยคำสำหรับผู้มีอาวุโสวาทิ 3 คือผู้สูงเฉพาะในคามวัยวุฒิ และคุณวุฒิ และหน้าที่การงานต่ำกว่านักศึกษา นักศึกษาไม่ตองใช้คำขอเนอนกยว แต่ตองใช้ถ้อยคำที่สุภาพ เช่นจะพูดว่า บอกก็ไมบอก ไม่ตองใช้ว่า เรียน หรือจะขอความช่วยเหลือก็พูดว่า "ช่วยทำ..." ไม่ตองใช้ว่า กรุณา หรือ ขอความกรุณา แต่การพูดตองไม่ใช้คำคำ ทยายถาย คำฉวน และคำสะแดง ทั้งไมใช้ คำเป็นการไว้อำนาจ การพูดจาไมควรพูดทวน ๆ ควรมีคำลงท้าย หรือคำขานรับบาง เช่น อะ ครับ จะ จะ ไตเหมาะสมควรกับขอความและเหตุการณ์แต่ละกรณีไป

ขอทวรวะวังเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำสุภาพ

ในระดับของบุคคลที่อาวุโสกว่า เช่น บิดามารดา ครูบาอาจารย์ ผู้บังคับบัญชา พระภิกษุ เหล่านี้ คำสุภาพที่ตองระมัดระวังในการใช้คือ

1. คำแทนชื่อของตัวผู้พูด
2. คำรับหรือคำลงท้าย
3. คำแทนตัวของผู้ที่เราพูดด้วย

ทั้งสามประการนี้ ใช้อย่างกันตามอาวุโส เช่นคำแทนตัวผู้พูด หรือ ฉันทน์ (บุรุษที่ 1)

- ถ้าเป็นผู้ชายจะตองใช้ว่า "ผม" หรือ "กระผม"
- ถ้าเป็นผู้หญิงจะตองใช้ว่า "ดิฉัน"

ส่วนคำแทนตัวของผู้ที่เราพูดด้วย ซึ่งเป็นผู้มีอาวุโสกว่าเรา (เช่นผู้บังคับบัญชาพูดกับผู้ อยู่ใต้อำนาจบัญชา) จะใช้ "ฉัน" แทนคำว่า "ผม" ก็ได้ คือความหมายว่า เราใช้คำว่า "ผม" ในการพูดกับผู้อาวุโสสูงกว่า แต่ผู้ที่อาวุโสสูงกว่า ใช้คำว่า "ฉัน" แทนดังนี้ ก็ไม่เป็นการผิด มารยาทอะไร เพราะผู้มีอาวุโสกว่าเราขอมใช้ได้

ส่วนคำรับหรือคำลงท้ายนั้น ถ้าเป็นผู้ชายก็ลงท้ายด้วยคำว่า "ครับ" หรือ "ขอรับ" หรือ "ครับกระผม" ซึ่งมีน้ำหนักของความอ่อนน้อมนอยมากตามลำดับ

ถ้าเป็นผู้หญิงก็จะตองรับคำว่า "ค่ะ" หรือ "คะ" หรือ "เจาค่ะ" คำ "เจาค่ะ" ส่วนมาก เป็นคำที่นางไพร่หรือคนใช้ตอบรับคำกับเจ้านายที่มีอาวุโสกว่าหรือมียศ เช่น สาวใช้ พูดกับผู้หญิง คุณนายที่มียศฐานบรรดาศักดิ์

คำแทนตัวของผู้ที่เราพูดด้วย หรือหมายถึงบุรุษที่ 2 ก็มีอยู่ด้วยกันหลายคำ เช่น ท่าน ไต่เต้า, คุณ หรือคำเรียกตำแหน่งของบุคคลนั้น เช่นใช้กับผู้บังคับบัญชาของเราเราก็ต้องใช้คำว่า "ท่าน" ถ้าเป็นผู้มีอายุสูงกว่า หรือแซกแปดชั้น เราใช้คำว่า "คุณ"

ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ เราก็นิยมเรียกตำแหน่งของท่านเป็นคำแทนชื่อ เช่น "คุณครู" "ครู" หรือ "อาจารย์" เป็นต้น

ถ้าเป็นพระภิกษุชั้นสามัญ เราก็ใช้คำแทนชื่อเรียก "ท่าน" หรือสมณศักดิ์ของท่าน เช่น "พระครู" หรือ "ท่านมหา" หรือ "หลวงพ่อ" "หลวงพี่" ตามแต่อาวุโสของท่าน ยกเว้นเฉพาะ พระภิกษุชั้นสมเด็จพระราชาคณะ ซึ่งจะตองใช้คำราชาศัพท์อยู่บ้าง แต่โดยเฉพาะ "สมเด็จพระสังฆราช" เท่านั้นหรือเว้นเฉพาะพระภิกษุรูปนั้นมีฐานันดรศักดิ์ทรงพระราชวงศอยู่เช่น พระองค์เจ้า หม่อมเจ้า ทรงผนวชเป็นพระภิกษุแต่เฉพาะคำที่ใช้กับพระภิกษุนี้ ก็อยู่มาก แตกต่างกับราชาศัพท์ ซึ่งจะดูคำอธิบายอีกครั้งหนึ่งได้ ที่หัวข้อการใช้ถ้อยคำกับพระภิกษุ

ถ้าเป็นการใช้ในการกราบบังคมทูล หรือกราบทูล ก็จำเป็นจะต้องใช้คำราชาศัพท์ด้วย
 พักฉาว

ถ้อยคำที่ไม่สมควรนำมาใช้

การใช้ถ้อยคำกับบุคคลธรรมดาหรือผู้มีอาวุโส หรือใครก็ตาม ในทางมารยาทแล้ว ถือว่า นอกจากจะใช้คำที่สุภาพแล้ว ควรพยายามหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำสำนวน หรือการเจินล้น หรือ มีภาษาต่างประเทศปะปนไปมากนัก เพราะเท่ากับเป็นการขาดการแสดงความอ่อนน้อมหรือเคารพ และยังเป็นการแสดงให้อีกฝ่ายรู้สึกไปในทางไม่ดีต่อเรา เช่น เกิดการหมั่นไส้ หรือออกปากทำหน้า เราได้ ควรพยายามใช้ถ้อยคำที่เข้าใจได้ง่าย เป็นภาษาไทยแท้ ๆ ไม่มีภาษาต่างประเทศเจือปน (ในกรณีที่สามารถแปลเป็นไทย) แม้จะเป็นการพูดหรือใช้ถ้อยคำในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม คำสรรพนามที่มาจากภาษาต่างประเทศ เช่น "อูว์" "ลื้อ" หรือ "ไอ" "ยู" ก็ควรจะหลีกเลี่ยงมาใช้คำว่า "ผม" "คุณ" หรือ "คุณ" แทนจะสุภาพกว่า ทั้งจะเป็นตัวอย่างอันดีงามแก่กุลบุตรกุลธิดาทั้งหลาย อีกด้วย

โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ เรามักจะนิยมเอาคำใหม่ ๆ ในภาษาต่างประเทศมาใช้อยู่เสมอ คำเหล่านั้นบางคำก็มีความหมายไปในทาง "หยามโหม่น" (เช่นคำว่า "คิงคอง" จากภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง ซึ่งมีความหมายไปในทาง "รวมเพศ") คำเหล่านี้ แม้ผู้ใหญ่บางคนอาจจะตีความหมายไม่ออก แต่อย่างน้อยก็ทำให้ผู้ใหญ่ที่ใคร่ฟังเข้าใจไปอีกทางหนึ่ง ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อผู้พูดนัก

คำสุภาพพจน์ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของราชาศัพท์ คำบางคำไม่ไพเราะและไม่เหมาะสม จึงเปลี่ยนใหม่ให้เป็นคำสุภาพ ใช้ในภาษาเขียนหรือภาษาราชการ การพูดคุย การเพีญทูล และนิยมใช้ในราชาศัพท์ ดังตัวอย่างเช่น

หมา	เป็น	สุนัข	หมา	เป็น	สุกร
ควาย	"	กระบือ	ขี้กลาก	"	โรคกลาก
วัว	"	โค	ขี้เรื้อน	"	โรคเรื้อน
ทวารหนัก	"	เวจมรรค	ขี้หิด	"	โรคหิด
ผด	"	ผายลม	(สัตว์) ออกอุก		ตกอุก
ขี้	"	อุจจาระ	(คน) ออกอุก "		คลออุก

เขี้ยว	เป็น	บัสสาวะ เบา	กะปิ	เป็น	เขื่อเคย
ผักขม	"	ผักสามหา	ถั่งออก	"	ถั่วเพาะ
ผักบุ้ง	"	ผักทอดยอด	ปลาร้า	"	ปลาบั้งจะ
ผักกะเจก	"	ผักร่อน	ลูกไม้	"	ผลไม้
ปลาอินทรี	"	ปลาคินสุนัข	หมอคำแย	"	ผดุงครรภ์, แพทย์
ปลาธอน	"	ปลาหาง	ใส่ทราย	"	จอบจำ
ปลาไหล	"	ปลายาว	ใส่กัญแจ	"	สันกัญแจ
ปลาสลิก	"	ปลาใบไม้	ใส่กระดุม	"	กลัดกระดุม
ขนมขี้หนู	"	ขนมทราย	ตากกระเปือ	"	ไม้ตีพริก
ใส่เคื่อน	"	รากคิน	ไต่ยา	"	ทายา
อแรง	"	แรง	ฉัว	"	สำนี้
อสุกอีโต	"	สุกใส	เบี่ย	"	กรรยา
อกา	"	กา	ใส่ตุก	"	ติดตุก
ผักขี้เหล็ก	"	ผักเหล็ก	ต้มคำแย	"	ต้มเอนกคุณ
ขมูก	"	น้ำมูก	ขนมใส่ไส้	"	ขนมสอดไส้
ขตา	"	มูตา	ใส่หมวก	"	สวมหมวก
ขเลื่อย	"	มูเลื่อย	โองผี	"	โองศพ
ขนก	"	มูนก	หมู 4 ตัว	"	สุกร 2 คู่
อเล้ง	"	นางเล้ง	โรคหา	"	กาฬโรค
ขวางผู	"	พลาย	เป็นไซ	"	จับไซ
ขวางเมีย	"	หัง	ผีคาค	"	ไซหรีพิษ
ขวาง 2 ตัว	"	ขวาง 2 เชือก	ใส่กรง	"	ขังกรง
ขผ้ง	"	ผผ้ง	ใส่ถัง	"	บรรจุถัง
ขผ้อย	"	กุ่มผ้อย	ใส่หลุม	"	ลงหลุม
ขเหนียว	"	เหนียวแนน	ใส่ยุ้ง	"	ขึ้นยุ้ง
ขคค	"	กระหน	ขนมจีน	"	ขนมเส้น

จันทร์	เป็น	เดาจันทร์	กลางวัน	เป็น	พิพา
งงฝอย	"	เคย	กลางคืน	"	ราตรี
น้ำปลา	"	น้ำเคย	กลวยบวช	"	นารีจำศีล
หัวปลี	"	ปลีกลวย	คนขอทาน	"	ยาจก
ลูกหัวปลี	"	บุตรคนที่หนึ่ง	ชอมแซม	"	ปฏิสังขรณ์
พิหา	"	ครบหา	วันพิหา	"	วันครบหา

การใช้ถ้อยคำต่อพระภิกษุ

ถ้อยคำที่ใช้เฉพาะกับพระภิกษุบางคำ เป็นถ้อยคำที่แตกต่างกับถ้อยคำใน "ราชาศัพท์" พระภิกษุจะมีคำพูดสำหรับท่านโดยเฉพาะ หลักของการใช้ถ้อยคำเช่นนี้กับพระภิกษุต่างกับราชาศัพท์ในข้อหนึ่งที่ว่า

เป็นคำที่สมราวาส หรือคนธรรมดาใช้พูดกับท่าน และพระภิกษุท่านก็ใช้คำพูดสำหรับท่าน

แต่ส่วนราชาศัพท์นั้น เป็นคนที่ชนสามัญใช้กราบทูลหรือใช้กล่าวถึงองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี หรือพระบรมวงศานุวงศ์ โดยที่พระองค์เองไม่ตองใช้คำเหล่านั้น พระองค์จะมีกระแสด พระราชดำรัสหรือรับสั่งเป็น "ถ้อยคำธรรมดา" เท่านั้น

ถ้อยคำสำหรับใช้กับพระภิกษุทั่วไป ยกเว้น "สมเด็จพระสังฆราช" (ซึ่งต้องใช้คำราชาศัพท์) หรือพระภิกษุที่อยู่ในฐานันดรศักดิ์ทรงพระราชวงศ์อยู่ นอกนั้นก็ใช้คำเฉพาะพระภิกษุ ซึ่งมีอยู่ไม่มากนัก คือ

ฉัน พระภิกษุใช้ "อาตมาภาพ" คือท่านใช้คำแทนตัวท่านเอง เช่น "อาตมาภาพจะลงโบสถ์" บางทีก็ใช้ "อาตมา" สั้น ๆ แปลว่า "ฉัน" หรือ "ตัวท่านเอง"

นอน พระภิกษุใช้ "จำวัด"

กิน พระภิกษุใช้ "ฉัน" (การ "ฉันภัตตาหาร" สำหรับภิกษุเมื่ออยู่กุฏิกันสองเฒ่า คือ ตอนเช้า กับตอนกลางวัน เวลา 11.00 น. แล้ว ตอนกลางวันเรียกว่า "ฉันเพล")

ตาย ใช้มรณภาพ ถึงแก่มรณภาพ

เจ็บไข้ ใช้ "อาพาธ"

มอบให้ พระราชโอรสกับพระภิกษุทอง "ถวาย" เช่น "ถวายไทยทาน" ถวาย
อาหารเพล เมื่อยกอาหารหรือมอบถวายสิ่งของให้แก่พระภิกษุ ผู้รับของทั้งสองมือยกส่งมอบให้
ท่านกับมือ เรียกว่า "ประเคน" ถ้าเป็นผู้หญิงจะยกประเคนส่งถึงมือให้ท่านรับไม่ได้ ท่านจะต้อง
เอาผ้าวางรองรับ โดยท่านถือชายผ้าอีกข้างหนึ่งไว้ ให้ผู้หญิงประเคนของนั้นลงบนผ้า

เชิญ พระราชโอรสกับพระภิกษุทอง ว่า "นิมนต์" เช่น "นิมนต์นั่งครับ" หรือ
"นิมนต์ก่อนครับ"

อุบาสก - อุบาสิกา หมายถึงบุรุษ - สตรีที่นับถือพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง ซึ่งภิกษุนำ
มาไว้เรียกผู้ชายว่าอุบาสก และหญิงว่า อุบาสิกา

โยม คำนี้ พระภิกษุใช้เรียกญาติผู้ใหญ่ของท่านหรือผู้มีอาวุโส เช่น บิดามารดา ถ้า
เป็นบิดาก็มักใช้ "โยมผู้ชาย" และมารดาใช้ "โยมผู้หญิง" พระราชาจะกล่าวถึงญาติผู้ใหญ่ของท่าน
ก็ใช้คำนี้ด้วย

คำที่นอกเหนือไปจากนี้ เช่น คำว่า "ปิ่นบาท" "ปลงอาบัติ" หรือ "ภัตตาหาร" ฯลฯ
เป็นคำที่ภิกษุใช้โดยเฉพาะตามความหมายของสงฆ์

ส่วนการใช้คำพูดกับพระภิกษุที่ทรงสมณศักดิ์ (พระภิกษุที่มีราชทินนาม) ก็ต้องใช้ให้เหมาะ
สมแก่สมณศักดิ์ของท่าน เช่น คำว่า "ท่าน" ถ้าใช้กับสมเด็จพระราชาคณะ (รองจากสมเด็จพระ-
สังฆราช) ก็ควรต้องใช้ "พระคุณเจ้า" ถ้าใช้กับพระราชาคณะชั้นธรรม (รองจากสมเด็จพระราชา-
คณะ) ก็ควรต้องใช้ "พระคุณท่าน" ชั้นรอง ๆ ลงมาจากนี้ใช้ "ท่าน" ส่วนการใช้คำพูดกับพระ
ภิกษุชั้นใดก็ตาม จะต้องให้มีการวะ มีการสำรวม ไม่ใช่ลอยคำชี้เป็นเชิงล้อเลียน คำทุกคำที่
ใช้ต่อหน้าของใ้หมื่นนำหนักของการแสดงความเคารพอยู่ตลอดเวลา จะดูกล่าจากท่านไปควรกราบ
หรือไหว้ถวายจิตสำรวมตรง

ถ้าเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร หรือจดหมายถึงพระภิกษุทั่วไป ยกเว้นสมเด็จพระสังฆราช
หรือสมเด็จพระราชาคณะต้องใช้คำขึ้นต้นว่า "นมัสการ..." (แปลว่า กราบไหว้) เช่น

"นมัสการพระคุณท่านที่เคารพ" หรือ "นมัสการพระมหาที่เคารพ" ฯลฯ

ภิกษุที่เขียนจดหมายถึงพระราชวาท์ ๆ ไป ท่านจะใช้ขึ้นต้นด้วยคำว่า "เจริญพร"
(เป็นการไหว้พรทอผู้รับ) เช่น "เจริญพรมายังคุณ..."

ทั้งนี้ การใจคำพูดกับพระภิกษุ จะสูงต่ำหรือแตกต่างกันอย่างไร จะต้องถือตามสมณศักดิ์ และอาวุโส หรือความเคารพนับถือ เป็นส่วนสำคัญประกอบด้วย ส่วนคำราชาศัพท์ที่จะใช้คือ "สมเด็จพระสังฆราช" และ "สมเด็จพระราชาคณะ" นั้นควรถือหลัก ดังนี้

ถ้าสมเด็จพระราชาคณะ ที่มีใจเป็นเจ้าพระบรมวงศานุวงศ์ หรือมิได้เป็นพระราชวงศ์ และได้รับการสถาปนาให้เป็น "สมเด็จพระสังฆราช" ฐานันดรศักดิ์ของท่านก็เป็น สมเด็จพระราชาวงศ์ หรือพระบรมวงศานุวงศ์ "ชั้นพระองค์เจ้า" (คู่คำราชาศัพท์ใช้กับชั้นพระองค์เจ้า หรือพระเจ้าวรวงศ์) คำที่สามัญชนใช้กับท่านจะต้องเปลี่ยนเป็นคำราชาศัพท์ชั้นพระองค์เจ้าทั้งสิ้น

ถ้าเป็น "สมเด็จพระสังฆราชเจ้า" (มีคำว่า "เจ้า" ต่อท้าย) ซึ่งแสดงว่า ท่านมีฐานันดรศักดิ์เพิ่มขึ้น หม่อมเจ้า หรือ พระองค์เจ้า อยู่แล้ว หรือทรงพระกรุณาโปรดสถาปนาจากสมเด็จพระสังฆราช ฐานันดรศักดิ์ของพระองค์ท่านจะต้อง เป็นระดับ "พระเจ้าบรมวงศ์" (รองจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินี) คำที่ใช้กับท่าน จะต้องเป็นคำราชาศัพท์ ตามชั้น พระเจ้าบรมวงศ์ด้วย

พระภิกษุที่ทรงสมณศักดิ์ถึงแก่ "สมเด็จพระราชาคณะ" ลงมา ถ้ามิได้มีฐานันดรศักดิ์ เกษมชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไปก็ต้องใช้ราชาศัพท์ (ซึ่งเห็นจะเป็นเพราะมีคำว่า "สมเด็จพระ" นำหน้า ชนชั้นมากจึงเข้าใจว่า จะเข้าอยู่ในชายที่ครองใช้ราชาศัพท์ ความจริงแล้วมีเฉพาะสมเด็จพระสังฆราช เท่านั้น ถึงทำให้หลักเกณฑ์โดยสังเขปไว้แล้ว)

เพื่อแสดงเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจนโดยเสนอในรูปของตาราง เพื่อนักศึกษาจะได้เห็นถึงความแตกต่างในการใช้ ถอยคำไถ่ขายขึ้น ดังนี้ คือ

คำสามัญ	สมณศักดิ์ของสงฆ์	คำที่ใช้กับพระสงฆ์
1. เชิญ	1. สมเด็จพระสังฆราชเจ้า และ สมเด็จพระสังฆราช 2. พระภิกษุสงฆ์ตั้งแต่ชั้นสมเด็จ พระราชาคณะลงมา	- กราบพูลเชิญ - นิมนต์
2. เชิญไปในงาน ทำบุญ(งานมงคล)	1. สมเด็จพระสังฆราชเจ้า และ สมเด็จพระสังฆราช 2. พระภิกษุตั้งแต่ชั้นสมเด็จพระ ราชาคณะลงมา	- กราบพูลเชิญเสด็จไป เจริญพระพุทธรูป - นิมนต์ไปเจริญพระพุทธรูป
3. ขอคุณ	1. สมเด็จพระสังฆราชเจ้า 2. สมเด็จพระสังฆราช 3. สมเด็จพระราชาคณะ 4. พระราชาคณะ 5. พระภิกษุสงฆ์พระครู และชั้นธรรมดาศา	- เป็นพระกรุณาอย่างที่สุด มิไค - เป็นพระกรุณาอย่างยิ่ง - เป็นพระคุณอย่างยิ่ง - เป็นพระคุณอย่างยิ่ง - เป็นพระคุณ
4. ลา	1. สมเด็จพระสังฆราชเจ้า และ พระสังฆราช 2. พระภิกษุสงฆ์ตั้งแต่ชั้นสมเด็จพระ ราชาคณะลงมา	- กราบพูลลา - นมัสการลา(ใช้ในการเขียน และการพูดที่เป็นพิธีการ) - กราบลา (ใช้ในการพูด)
5. ให้	พระภิกษุทั้งหมด	- ถวาย

คำสามัญ	สมณศักดิ์ของสงฆ์	คำที่ใช้กับพระภิกษุสงฆ์
6. เชิญไปงานบำเพ็ญกุศล (งานศพ)	พระภิกษุสงฆ์ตั้งแต่ชั้นสมเด็จพร ราชาคณะลงมา	- นิมนต์ไปสวดพระพุทธรูป ในงานบำเพ็ญกุศลครบ รอบ.....วัน
7. เชิญไปสวดมนต์ในงาน ศพ	พระภิกษุสงฆ์ชั้นพระครูและชั้น ธรรมคา	- นิมนต์ไปสวดพระอภิธรรม ในงานศพ
8. กิน	1. สมเด็จพระสังฆราชเจ้า และสมเด็จพระสังฆราช 2. พระภิกษุสงฆ์ตั้งแต่ชั้นสมเด็จ พรราชาคณะลงมา	- เสวย - ฉับ
9. ป่วย	1. สมเด็จพระสังฆราชเจ้า และสมเด็จพระสังฆราช 2. พระภิกษุสงฆ์ตั้งแต่ชั้นสมเด็จ พรราชาคณะลงมา	- ประชวร - อาพาธ
10. นอน	1. สมเด็จพระสังฆราชเจ้า และสมเด็จพระสังฆราช 2. พระภิกษุสงฆ์ตั้งแต่ชั้นสมเด็จ พรราชาคณะลงมา	- บรรทม - จำวัด
11. ตาย	1. สมเด็จพระสังฆราชเจ้า และสมเด็จพระสังฆราช 2. พระภิกษุสงฆ์ตั้งแต่ชั้นสมเด็จ พรราชาคณะลงมา	- สิ้นพระชนม์ - มรณภาพ

หมายเหตุ

คำว่า "ขอบุญ" ถ้าเป็นการพูดกับพระภิกษุสงฆ์ ซึ่งมีสมณศักดิ์ตั้งแต่ชั้นสมเด็จพรราชา
คณะลงมา นักศึกษาอาจใช้ว่า "กราบขอพระคุณ" ก็ได้

แบบทดสอบตอนที่ 1
เพื่อประเมินผลการอ่านของตนเอง

1. จงเติมคำลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ก. ราชาศัพท์ที่ปรากฏหลักฐานการใช้เป็นระเบียบแบบแผนในรัชสมัยของ

ข. คำราชาศัพท์นอกจากมาจากภาษาไทยแท้ แล้วยังมาจากภาษาอื่นอีก เช่น

ค. ตัวอย่างคำราชาศัพท์ที่มาจากภาษาเขมร เช่น

ง. ตัวอย่างคำราชาศัพท์ที่มาจากภาษาไทยแท้ เช่น

จ. จงเปลี่ยนให้เป็นคำสุภาพ

หมอคำแย _____ หมา _____

คนคำแย _____ สากกระเบือ _____

พริกขี้หนู _____ คนออกลูก _____

อึ้ง _____ โลงผี _____

ขี้มูกไหล _____ ขี้เรื้อน _____

ควาย 6 ตัว _____ เยี่ยว _____

ขางยุ _____ ขางเมี่ยง _____

2. "สมเด็จพระสังฆราชเจ้า" แตกต่างจาก "สมเด็จพระสังฆราช" อย่างไร

3. ข้อความต่อไปนี้ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมจงแก้ไขให้ถูกต้อง

ก. ขอบใจมาก ๆ นะแมนะ _____

ข. แกจงไปบอกอธิการบดีนะว่า ฉันจะไม่เชิญท่านมางานฉันเด็ดขาด

ค. ขอให้ท่านให้ผมยืมเงินสัก 100 เกอะ จะขอบคุณมาก ผมชั้คนจริง ๆ

ง. ผมมาบอกให้พระมหาไปสวดมนต์และทานอาหารเที่ยงที่บ้านครับ

4. คำสามัญว่า เจริญ ใช้กับพระสงฆ์ว่า _____
ใช้กับสมเด็จพระสังฆราชว่า _____
5. คำสามัญว่า กิน ใช้กับพระสงฆ์ว่า _____
ใช้กับสมเด็จพระสังฆราชว่า _____
6. คำสามัญว่า ลา ใช้กับพระสงฆ์ว่า _____
ใช้กับสมเด็จพระสังฆราชว่า _____
7. ภาษาไมสุภาพว่า "เฮ้อ พวกเรากู้นั้นชัระ ยายคนนั้นส่วยฉิบหายเลยวะ"
ภาษาที่สุภาพคือ _____
8. ภาษาไมสุภาพว่า "ลื้อไปไหนมาวะ อ้าวตามหาทั้งวัน"
"ไปกูหนิงมา ไม่อยากเชกเลยวะ หนิงนางวงฉิบเป้งเลย"
ภาษาที่สุภาพคือ _____
9. เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำรัสกับประชาชน
พระองค์ทรงใช้ราชาศัพท์หรือไม่ _____
10. คำสรรพนามบุรุษที่ 1 (ผู้พูด) ที่ใช้พูดและเขียนในภาษาไทย มีอะไรบ้าง

- แต่เป็นคำสุภาพที่ควรใช้คือ _____
11. คำสรรพนามบุรุษที่ 2 (ผู้ฟัง) ที่ใช้พูดและเขียนในภาษาไทย มีอะไรบ้าง

- แต่เป็นคำสุภาพที่ควรใช้คือ _____
12. เมื่อพระภิกษุพูดกับชาวบ้านใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 2 ว่า _____
ใช้คำแทนตนเองว่า _____
13. พระภิกษุใช้สรรพนามของพระราชาว่า _____
และใช้สรรพนามแทนตนเองว่า _____
14. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานนามโรงเรียนแห่งหนึ่งว่า "โรงเรียน
เพาะช่าง" ปัจจุบันมีอาจารย์และนักศึกษาบางคนต้องการเปลี่ยนชื่อโรงเรียนนี้ใหม่เป็น
"วิทยาลัย....." ท่านมีความเห็นอย่างไร

เอกสารฉบับที่ 1

ตอนที่ 2

เรื่อง ตำนานราชาศัพท์

ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้ ถ้าตอบไม่ได้ให้หาไปอ่านในหน้าถัดไป เสร็จแล้วจึงย้อนกลับมาตอบอีกครั้งหนึ่ง

1. ประมุขของประเทศอังกฤษในปัจจุบัน คือ พระราชินีเอลิซาเบธ
ดังนั้นพระราชินี แปลเป็นคำสามัญว่า _____
2. ที่ประเทศอิหร่าน มีพระราชาองค์หนึ่ง คือ พระราชินีฟาราดิ พระราชินีแปลว่า _____
3. เมื่อกลางปี 2520 หนังสือพิมพ์ทุกฉบับลงข่าวว่า สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงพระประชวร
แพทย์ต้องถวายการผ่าตัดพระที่จะเป็นการควน พระที่จะแปลว่า _____
4. พระบรมราชินีที่ทรงได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ สถาปนาเป็นสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
ในประเทศไทยมี _____ องค์ คือ _____
ในรัชกาลที่ 5 และ _____ ในรัชกาลปัจจุบัน
5. ประเทศไทยมีสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร 3 พระองค์ คือ
 1. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เจ้าฟ้าดิเรกธวัชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 2. _____
ซึ่งต่อมาได้ทรงเป็นพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 3. _____
 ในรัชกาลปัจจุบัน
6. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุภา ทรงได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ
ในดำรงพระอิสริยยศเป็น สมเด็จพระ _____
7. พระตำหนักของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จังหวัดชลบทนคร มีชื่อเรียกว่า
พระตำหนัก _____
ที่จังหวัดเชียงใหม่มีชื่อเรียกว่า _____
ที่ภาคใต้ในจังหวัดนราธิวาสมีชื่อเรียกว่า _____
8. รong เหาเราใช้กับพระราชาวา นลองพระบาท ใช้กับพระราชวงศาวา _____

9. คำว่า โอกาส เราใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่าพระบรมราช _____

สมเด็จพระบรมราชชนนี, สมเด็จพระบรมราชินีนาถ, สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช และ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ พระราช _____

พระราชวงศ์โอรส พระวโรรส

10. คำสามัญต่อไปนี้ใช้เป็นคำราชาศัพท์อย่างไร

เก้าอี้ _____

กุศ _____

หวี _____

พาดะ _____

ข้าง _____

มือ _____

มา _____

เท้า _____

สวน _____

แว่นตา _____

อุ _____

หมวก _____

แทน _____

ตะเกียบ _____

ความเมตตา _____

รถยนต์ _____

11. คำราชาศัพท์ต่อไปนี้แปลเป็นคำสามัญอย่างไร

พระฉาย _____

พระโสดมวน _____

พระกลด _____

พระราชดำริ _____

พระเชนย _____

ปรากฏ _____

น้ำจันท _____

พระแสง (พระบัญชา) _____

พระกระยาเสว _____

พระทวาร _____

12. คำสามัญว่า จ้อ สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโอรส _____

สมเด็จพระบรมราชินี _____ พระราชวงศ์ _____

13. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช หรือพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล

อดุลยเดช ทรงเป็นพระราชโอรสของ _____

14. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็น _____ (หลาน) ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า -

เจ้าอยู่หัว

15. ชายผู้หนึ่งทำหมวกด้วยตนเองเพื่อขียนบนเกล้าถวาย ถ้าโอรสเราจะถวายพระมาลาถูกหรือไม่

ถ้าไม่ถูกโอรสอย่างไร _____

ให้นักศึกษาอ่านเรื่องต่อไปนี้ด้วยความรอบคอบ

หลักเกณฑ์การเปลี่ยนคำสามัญเป็นนามราชาศัพท์

การเปลี่ยนคำนามสามัญให้เป็นนามราชาศัพท์ มีหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนคำนามสามัญจากรูปศัพท์เดิมเป็นรูปศัพท์ใหม่ที่มีความหมายเหมือนเดิม โดยกำหนดให้รูปศัพท์ใหม่เป็นราชาศัพท์ เช่น กับข้าว เป็น เครื่องคาว ของหวาน เป็น เครื่องหวาน ของว่าง เป็น เครื่องว่าง เหล้า เป็น น้ำจันทน์ ฯลฯ เป็นต้น

2. ใช้คำว่า "หลวง" หรือ "คน" ประกอบหลังคำนามที่เป็นคำไทยแท้ เช่น

หลวง

เรือน	เป็น	เรือนหลวง
วัง	เป็น	วังหลวง
สวน	เป็น	สวนหลวง
คน		
มา	เป็น	มาคน (มาทรงเครื่อง)
ช่าง	เป็น	ช่างคน (ช่างทรงเครื่อง)

"หลวง" กับ "คน" มีที่ใช้ต่างกันอยู่คือ

หลวง ใช้กับคน สัตว์ สิ่งของ

คน ใช้กับที่ทาง สิ่งของ และสัตว์ บางโอกาสใช้ประกอบกริยาด้วย เช่น

ประพาสคน (หมายถึงการเสด็จโดยลำลอง)

ราชาศัพท์ที่ใช้คำ "หลวง" หรือ "คน" มาประกอบข้างท้ายนี้ ใช้เฉพาะกับพระเจ้าแผ่นดินเท่านั้น เช่น วังหลวง หมายถึง วังที่พระเจ้าแผ่นดินประทับ มาคน ก็หมายถึงมาของพระเจ้าแผ่นดิน

3. ใช้ "ทรง" ประกอบหลังคำนามสามัญที่เป็นไทย ซึ่งหมายถึงว่าสิ่งของนั้นเป็นของพระมหากษัตริย์ หรือ พระราชวงศ์ เช่น

ช่าง	เป็น	ช่างทรง
มา	เป็น	มาทรง
เครื่อง	เป็น	เครื่องทรง

"ตน" กับ "ทรง" เมื่อนำมาประกอบหลังคำนาม แม้นั้นจะเป็นคำเดียวกัน แต่มีความหมายและใช้ต่างกัน คือ

ตน จะหมายถึง สิ่งที่มีลักษณะเด่นเป็นเอก ซึ่งจะเป็นของ ๆ พระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะ

ทรง จะหมายถึง สิ่งของโดยทั่วไปที่พระมหากษัตริย์ หรือพระราชวงศ์ ทรงเป็นเจ้าของ หรือทรงใช้อยู่ เช่น มาทรง ก็หมายถึง มาพระที่นั่งของพระเจ้าแผ่นดิน หรือพระราชวงศ์ แต่การมาคน หมายถึง มาที่มีลักษณะเด่นเหนือมาคนอื่น และเป็นมาของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ ซึ่งอาจใช้เป็นมาพระที่นั่ง หรือไม่ใช้ก็ได้

4. ใช้คำว่า "พระ" นำหน้าคำนามที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤตและเขมร (ส่วนมากเป็นคำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต) เช่น

หัตถ์	เป็น	พระหัตถ์
เนตร	เป็น	พระเนตร
เขมย	เป็น	พระเขมย
เมตตา	เป็น	พระเมตตา
กรุณา	เป็น	พระกรุณา
อุทสาหะ	เป็น	พระอุทสาหะ

ฯลฯ

การใช้ "พระ" นำนี้ ส่วนมากจะไม่ใช้กับคำนามที่เป็นคำไทยแท้ ยกเว้นคำไทยบางคำที่ใช้คำอื่นประกอบไม่เหมาะสม ไม่พอเพราะสั้นๆ จึงใช้พระนำหน้าคำไทยเหล่านี้ เช่น

แทน	เป็น	พระแทน
ที่	เป็น	พระที่
อุ	เป็น	พระอุ

ฯลฯ

5. ใช้คำว่า "พระราช" นำหน้าคำนามที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต เช่น

ทรัพย์สิน	เป็น	พระราชทรัพย์สิน
พาหนะ	เป็น	พระราชพาหนะ
หัตถ์	เป็น	พระราชหัตถ์
ประวัติก	เป็น	พระราชประวัติก
กุศล	เป็น	พระราชกุศล
หัตถ์เลขา	เป็น	พระราชหัตถ์เลขา
โอรส	เป็น	พระราชโอรส
ธิดา	เป็น	พระราชธิดา

คำที่ใช้ "พระราช" นี้ ใช้กับสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมเด็จพระบรมราชชนนีเท่านั้น พระราชวงศ์อื่น ๆ ใช้แต่เพียง "พระ" นำ ยกเว้นคำนามในหมวดร่างกายเท่านั้นที่ใช้ "พระ" นำหน้าเหมือนกันหมด ตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจนถึงพระราชวงศ์ชั้นพระองค์เจ้า

ส่วนมากคำว่า "พระราช" จะนำหน้าคำนามที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต แต่ก็มิใช่อยกเว้นเป็นบางคำที่ใช้หน้าคำไทย เช่น คำว่า พระราชวัง คือคำเขมร เช่น คำว่า พระราชอำนาจ พระราชกำหนด พระราชดำริ เป็นต้น

6. ใช้คำว่า "พระบรม" หรือ "พระบรมราช" นำหน้าคำนามที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต เช่น

นามาภิไธย	เป็น	พระบรมนามาภิไธย (พระปรมาภิไธย)
วงศ์วานวงศ์	เป็น	พระบรมวงศ์วานวงศ์
โองการ	เป็น	พระบรมราชโองการ
อัฐมัมภ	เป็น	พระบรมราชอัฐมัมภ
อนุเคราะห์	เป็น	พระบรมราชอนุเคราะห์
โอวาท	เป็น	พระบรมราชโอวาท
นโยบาย	เป็น	พระบรมราชนโยบาย
อนุญาต	เป็น	พระบรมราชอนุญาต

การใช้ "บรม" หรือ "พระบรมราช" นี้ ถาถ้อมตามพระราชกระแสพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแล้ว ให้ใช้คำนี้สำหรับพระเจ้าอยู่หัวเท่านั้น ยกเว้นคำว่า "พระบรมศพ" "พระบรมอัฐิ" ซึ่งใช้ในกรณีที่จะเกิดพระเกียรติยศสมเด็จพระอัครมเหสี พระบรมโอรสาธิราช และพระบรมราชชนนีได้

กล่าวเช่นนี้ นักศึกษาอาจแย้งได้ว่า มีการใช้คำ "บรม" กับสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เช่น ศัพท์ว่า "พระบรมราชินีูปถัมภ์" หรือ "พระบรมราชินีนาถุเคราะห์" เป็นต้น การใช้บรมนำหน้าในกรณีเช่นนี้ มิได้มีความหมายว่า "ความยิ่งใหญ่" หรือแสดงถึงความสำคัญยิ่งของสิ่งนั้น ดังเช่น ใช้ต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่คำว่า "บรม" ในที่นี้หมายถึงคำที่เป็นพระสุพรรณบัฏของพระอัครมเหสี ว่ามียศเป็น สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ฉะนั้น "พระบรมราชินีูปถัมภ์" จึงหมายความว่า เป็นการอุปถัมภ์ของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เช่นเดียวกับ "พระบรมราชินีนาถุเคราะห์" ก็หมายถึงการอนุเคราะห์ของสมเด็จพระบรมราชินีนาถนั่นเอง

การใช้ราชาศัพท์สำหรับพระพุทธเจ้า

ใช้ "พระพุทธ" หรือ "พุทธ" สำหรับ พระพุทธเจ้า เช่น พระพุทธโอรสาht พระพุทธคุณ พระพุทธบาท พุทธสุภาษิต

การใช้ราชาศัพท์สำหรับเทวดาผู้ใหญ่

เทวดาผู้ใหญ่ ได้แก่ พระพรหม พระอิศวร พระนารายณ์ ใช้ "เทว" หรือ "เทพ" สำหรับเทวดาผู้ใหญ่ เช่น เทวโองการ เทวบัญชา เทวสถาน เทพบุตร

คำนามราชาศัพท์ที่ควรทราบ

หมวดร่างกาย

หัว	พระเจ้า, พระเศียร	จันโก, ฅนลัน	มุดพระชีวทา
ผม	เส้นพระเจ้า, พระเจ้า, พระเกศา, พระเกศ	กาง	พระหนุ
ไรผม	ไรพระเกศา	ซากกรรไกร	ฅนพระหนุ
จุก	พระโมลี, พระเมาลี	หู, ใบหู	พระกรรณ
หน้าผาก	พระนลาฏ	ช่องหู	พระโสศ, ช่องพระกรรณ
คิ้ว	พระขนง, พระภมู	ควงหนา	พระพักตร์
ขนระหว่างคิ้ว	พระอุมาโลม	คอ	พระส่อ
คาง	พระเนตร, พระจักขุ	โหนปลาร้า	พระรากขวัญ
ขอบตา	ขอบพระเนตร	บา, ไหล	พระอังสา
หลังตา	หลังพระเนตร	ฅนแขน	พระพาหา
จมูก	พระนาสา, พระนาสิก	(ตั้งแต่ไหล่ถึงข้อศอก)	
ของจมูก	ของพระนาสิก	ปลายแขน	พระกร
แก้ม	พระปราง	(ตั้งแต่ข้อศอกถึงฅนมือ)	
กระพุ้งแก้ม	พระกำไบ	มือ	พระหัตถ์
หนวด	พระมัสสุ	ขอมือ	ขอพระกร, ขอพระหัตถ์
ปาก, ริมฝีปาก	พระโอษฐ์	ฝ่ามือ	ฝ่าพระหัตถ์
ฟัน	พระทนต์	นิ้วมือ	พระองคุลี, นิ้วพระหัตถ์
ไรฟัน	ไรพระทนต์	นิ้วหัวแม่มือ	พระอังคุ
คิ้ว	พระชีวทา	นิ้วชี้	พระคัชนี
นิ้วนาง	พระอนามิกา	นิ้วกลาง	พระมัชฌิมา
เล็บ	พระนขา	นิ้วก้อย	พระกนิษฐา
นม	พระถัน, พระเตา	อก	พระอุระ, พระทรวง
		ท้อง	พระอุทร

ตะคือ	พระนากี
ตะโพก	พระโสภี
เสลด	พระเสมหะ
น้ำนุก	มูลพระนาสิก
ไกล	พระเมโท
กระดูก	พระอัฐิ
รก	พระสกุ
ปัสสาวะ	พระบังคนเบา
ขำ, ตัก	พระเพลา
แขนง	พระขงข
เทา	พระบาท
ฝ่าเท้า	ฝ่าพระบาท
เงา	พระฉายา
ผิวหนัง	พระราศี
หนัง	พระตะจะ
ไผ่, ไข่มแมลงวัน	พระปิกะ
ปอด	พระปิตตะ
ลมหายใจออก	พระอัสสาสะ

ตะเอา	พระกณฐี, บันพระองค์
ก้น, ทิ้งทับ	พระนั่งทับ
น้ำตา	น้ำพระเนตร
เตงอ	พระเสโท
เลือด	พระโลหิต
เถากระดูก	พระอังคาร
อุจจาระ	พระบังคนหนัก
ก้นขา	พระอุร
เขา	พระขาน
น่อง	หลังพระขงข
ขอเท้า	หลังพระบาท
ผิวหนัง	พระฉวี
ขน	พระโอบา
เนื้อ	พระมังสา
สิว	พระอสา
หัวใจ	พระหทัย, พระกมล
ลมหายใจเข้า	พระอัสสาสะ

เครื่องภาชนะใช้สอย, เครื่องประดับ, และเครื่องตกแต่ง

กระโถนเล็ก	พระสุพรรณศรี
กระโถน	พานพระโอษฐ์
หีบหมาก	หีบพระศรี, หีบหมากเสวย
ก้นโพน้า, หมอน้า	พระตะพาบ, พระเตา
หมาก	พระศรี
น้ำชา	พระสุธารสชา
ของวาง	เครื่องวาง

กระโถนใหญ่	พระสุพรรณราช
พานหมาก	พานพระศรี, พานหมากเสวย
ถาดน้ำรอน	ถาดพระสุธารส
หมอน้าที่ทำด้วยทองคำ	พระสุวรรณกิงการ
น้ำดื่ม	พระสุธารส
ของกิน, กับข้าว	เครื่องคาว
ข้าว	พระกระยาเสวย

ยารักษาโรค พระโอสถ
 ยาเส้นสำหรับสูบ พระโอสถเส้น
 เพล่า น้ำจันท
 เสื่อ ฉลองพระองค์
 ขอม ฉลองพระหัตถ์ขอม
 รองเท้า ฉลองพระบาท, รองพระบาท
 กัศตราฐ พระแสง
 ไมเท้า, ไมวา ชารพระกร
 ทวารราชอิสรียาภรณ์ พระตรา
 หวี พระสาาง
 น้ำหอมเชนกระแจะ,
 แป้งร่ำ, แป้งหอม
 สบู่หอม เครื่องสำอาง
 ที่สำหรับนั่ง,
 เครื่องลาด,
 เครื่องปู พระราชอาสน์
 ฉาบักลายงาม
 ขอบสำหรับรองนั่ง พระสุจหนัก
 หมอนอิง พระชนน
 เปด พระอุ
 กางเกง พระสนับเพลา
 เครื่องประดับเกียรติยศไคแก่
 ฉัตร, พัดโบก, จามร บังสูรย์
 กุดด เครื่องสูง
 นาน พระบรมมหาราชวัง
 ผาพนมบน กลุ่มบรรทม

ยาดาย พระโอสถประจุ
 มุตร พระโอสถมวน
 แวนตา ฉลองพระเนตร
 ขอม ฉลองพระหัตถ์
 ตะเกียบ ฉลองพระหัตถ์ตะเกียบ
 รองเท้า รองพระบาท
 มีดโกน, มีดเจียนหมาก พระแสงกรรบิก
 ทรา(สำหรับไชประทับ) พระราชฉัตร, พระตรา
 กระจกสอง พระฉาบ
 น้ำอม, น้ำหอม, น้ำปรุง พระสุกนธ์
 หอมแต่งตัว, หอมสุชา หอมพระสำอาง
 เคียง พระแท่น
 เคียงนอน พระแท่นบรรทม
 พินอน พระบรรจรณ์
 พินอน, พินั่ง, พูก
 นวม พระยี่ภู่
 เก้าอี้ พระเก้าอี้
 หมอนหนุน พระเชนย
 มาน, มุง พระวิสูตร, พระสุกตร
 ผาฉาง พระภูษา, ผาทรง
 ร่ม พระกุดด
 หนากาง พระบัญญัติ, พระแทล
 ประตู พระทวาร
 เรือน พระที่นั่ง, พระตำหนัก
 ที่พักชั่วคราว พลับพลา
 ผาเช็ดตัว ชับพระองค์

ผาเช็ดหน้า	ทับพระพักตร์	ผาอาบนํ้า	พระภูษาชุบสรง, ผาชุบสรง
หมวก	พระมาลา		ผาสรง
คันท	พระกฤษณ, คมพระกรรณ	จอนหู, คอกไม้ทัดหู	พระกรรเจียก
สร้อยออน,		เครื่องประคัมภักทลายกำไล	
สายสร้อย, กำไล	พระเกยूर	สวมทนแขน	พระพาหุรัด
กำไลข้อมือ	ทรง (ขอ) พระกร	กำไลข้อมือ	ทรง (ขอ) พระบาท
แหวน	พระธำมรงค์	สร้อยยาวสวม	
เข็มขัด	พระปั้นแถม, รัชพระองค์	สะพายแล่ง	พระสังวาล

คำแสดง เครื่องอาภรณ์ในราชตระกูล

1. พระเจาบรมวงศ์เธอ....ใช้สำหรับเจ้านายที่เป็นพระราชโอรสของกษัตริย์องค์ก่อน และเป็นทั้งแต่พระเจาอาของพระเจาแผ่นดินองค์ปัจจุบันขึ้นไป ถ้าเป็นเจ้าฟ้าก็ใช้คำ "สมเด็จ" นำหน้า เช่น พระเจาบรมวงศ์เธอกรมพระไชยนาทนเรนทร
2. พระเจ้าพี่ยาเธอ....พระเจาองยาเธอ....ใช้สำหรับฝ่ายหน้า ส่วนฝ่ายในใช้พระเจ้าพี่นางเธอ....พระเจาองนางเธอ.....
3. พระเจ้าลูกยาเธอ....., พระเจ้าลูกเธอ.....ใช้สำหรับเรียกพระราชโอรสและพระราชธิดาตามลำดับ
4. พระเจาจารย์เธอ....ใช้สำหรับโอรสเจ้าฟ้าที่ดำรงพระยศเป็นพระองค์เจา มาแต่เดิม หรือหม่อมเจ้า แล้วสถาปนาเป็นพระองค์เจา เช่น พระเจาจารย์เธอสร้อยองค์เจาจุลจักรพงษ์
5. พระราชวรวงศ์เธอ....ใช้สำหรับพระโอรสของกรมพระราชวังบวร ซึ่งเล็กในสมัยรัชกาลที่ 5 เช่น พระราชวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์

บุคลลฝ่ายใน (ในวัง ในพระตำหนัก)

1. ข้าราชการวิชัย คือ ผู้เฝ้าที่มีชื่อเป็นเจ้าแต่เป็นข้าหรือยายของพระราชโอรสและพระราชธิดา
2. เจาแม่ยั่วเมือง (เจาแม่อยู่เมือง) คือ บุคลลธรรมดาที่ได้เป็นสนมที่พระเจ้าแผ่นดินโปรดปรานมาก จึงยกให้เป็นสนมเอก

3. ทานาง คือ สตรีผู้ใหญ่ เป็นหัวหน้าหญิงรับใช้ฝ่ายใน
4. เฒ่าแก่ เป็นตำแหน่งสตรีรองจากทานาง
5. โขลน คือ สตรีผู้เป็นยามเฝ้าประตูในพระบรมมหาราชวัง
6. จาโชน คือ สตรีผู้เป็นหัวหน้าโชน
7. ชะแม คือ สตรีผู้ดูแลและควบคุมโชนและจาโชน
8. นางสนองพระโอษฐ์ คือ นางข้าหลวงผู้ทำหน้าที่รับใช้หรือโดยเสด็จพระบรมราชินี
9. นางข้าหลวง คือ สตรีที่รับใช้พระราชินีหรือพระราชธิดา
10. นางกำนัล คือ สตรีผู้รับใช้ในวัง

ศัพทนิยามตระกูล

ปู่ทวด, ตาทวด	พระปิตามหัยิกา	ย่าทวด, ยายทวด	พระปิตามหัยยิกา
(พ่อของปู่หรือตา)		(แม่ของปู่ของตา)	
ปู่ทวด, ตาทวด	พระมาตามหัยิกา	ย่าทวด, ยายทวด	พระมาตามหัยยิกา
(พ่อของยายของยาย)		(แม่ของยายของยาย)	
ปู่, ตา	พระอัยกา	ย่า, ยาย	พระอัยยิกา
ลุง (พี่ชายของพ่อ)	พระปิตุลา	ป้า (พี่สาวของพ่อ)	พระปิตุจฉา
ลุง (พี่ชายของแม่)	พระมาตุลา	ป้า (พี่สาวของแม่)	พระมาตุจฉา
พ่อ	พระชนก, พระบิดา	แม่	พระชนนี, พระมารดา
หลาน (น้องชายของพ่อ)	พระปิตุลา	หลาน (น้องสาวของพ่อ)	พระปิตุจฉา
หลาน (น้องชายของแม่)	พระมาตุลา	หลาน (น้องสาวของแม่)	พระมาตุจฉา
พี่ชาย	พระเชษฐา	พี่สาว	พระเชษฐภคินี
น้องชาย	พระอนุชา, พระชนิษฐา	น้องสาว	พระชนิษฐภคินี
	พระชนิษฐภคินา	ลูกชาย	พระโอรส, พระราชโอรส
ลูกสาว	พระธิดา, พระราชธิดา	หลาน (ลูกของลูก)	พระนัดดา
หลาน (ลูกของพี่ชาย, น้องชาย)	พระภาติยะ	หลาน (ลูกของพี่สาว, น้องสาว)	พระภาติไยน
เหลน (หลานของลูก)	พระปนัดดา	พ่وتا, พ่อตัว	พระสัสสุระ
แม่ยาย, แม่น้า	พระสัสสุ	ลูกเขย	พระชามาดา
ลูกสะใภ้	พระสุณิสา		

บทเรียนแบบโปรแกรม

เรื่อง การวิเคราะห์พหุทางคำสำหรับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศ์
ให้นักศึกษาวิเคราะห์ความหรือไม่วรรคหาคำตอบทางขวามือไว่ก่อน แล้วอ่านเนื้อหา
ถ้าคิดไม่ได้จึงค่อยเปิดออกดูก็ได้ที่ละข้อ

เนื้อหา	คำตอบ
1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เจริญ พระชนมพรรษาสิริรวมได้ 48 พรรษา เพราะ ฉะนั้น "พระชนมพรรษา" แปลว่า..... และพรรษาแปลว่า.....	
2. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจริญ พระชนมายุได้ 21 พรรษา ดังนั้น "พระชนมายุ" แปลว่า..... "พรรษา" แปลว่า.....	อายุ ปี
3. พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า ภาณุพันธุ์ยุคล ทรงมีพระชันษา 65 ปี ฉะนั้น "พระชันษา" แปลว่า.....	อายุ ปี
4. รวมความแล้วพระชนมพรรษา พระชนมายุ พระชันษา มีความหมายเหมือนกัน แต่ใช้ต่างกัน ตามฐานะเกียรติยศ และเมื่อใช้ พระชนม- พรรษา พระชนมายุ จำนวนปีใช้ราชาศัพท์ว่าส่วนพระชันษา จำนวนปีจะใช้ ว่า.....	อายุ

ผู้ เนื้อหา	คำตอบ
5. ตามลำดับชั้นของบุคคล คำว่า อายุไขครั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรม ราชินีนาถ ไขเหมือนกัน คือ ไขวา..... สมเด็จพระบรมราชชนนี สมเด็จพระมหาสมณเจ้า และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ ไขเช่นเดียวกับสมเด็จพระ บรมโอรสาธิราช คือ ไขวา..... เจ้านายนอกนั้น ไข.....ทั้งสิ้น	พรรษา ปี
6. คำว่า พระหทัย แปลว่าใจ ส่วนพระทัย พระ หฤทัย และพระราชหฤทัยก็แปลว่า..... เหมือนกัน แต่มิติไขต่างกัน	พระชนมพรรษา พระชนมายุ พระชันษา
7. "พระหทัย" หมายถึงเฉพาะ หัวใจ ซึ่งเป็น อวัยวะของร่างกาย มีลักษณะเป็นรูปธรรม ฉะนั้นถ้า จะกล่าวถึง พระองค์เจ้าชุมทนต์ เสนียนกิจนหัวใจ เอนแรง ทองไขราชาที่พบว่า พระองค์เจ้าชุม ทรง ฟัน เสนียนกิจน..... เอนแรง	ใจ
8. ส่วนคำว่า "พระทัย พระหฤทัย และพระราช หฤทัย" นั้น หมายถึงจิตใจ มีลักษณะเป็นนามธรรม แต่ไขต่างกันตามลำดับของบุคคล ถ้าเป็นพระมหา- กษัตริย์และเจ้านายชั้นผู้ใหญ่ ไขพระราชหฤทัย เจ้านาย ชั้นรองและสมเด็จพระเจ้าฟ้าถึงหม่อมเจ้าไข พระทัย หรือ พระหฤทัย ฉนั้น ถ้าสมเด็จพระบรมราชชนนี ซึ่งเป็นเจ้านาย ชั้นผู้ใหญ่ ทองไขวา.....	พระทัย

เนื้อหา	คำตอบ
9. ถ้าจะกล่าววา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สนใจในความเป็นอยู่ของพลนิกรชาวไทยทุกคน จะ ต้องไวยุทธศาสตร์พหุว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสน.....ในความเป็นอยู่ของพลนิกร ชาวไทยทุกคน	พระราชนิพนธ์
10. แต่ถากล่าวว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ จุฬาราชวิทยาลัย สนใจในความเป็นอยู่ของชาวเขา เป็นอย่างมาก ต้องไวยุทธศาสตร์พหุว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ จุฬาราชวิทยาลัย ทรงสน..... ในความเป็นอยู่ของชาวเขาเป็นอย่างมาก	พระราชนิพนธ์
11. พระพุทธ พระนาคี พระกรรม มีความหมายเหมือน กัน พระพุทธ แปลว่า ทอง ฉะนั้นพระนาคี และพระกรรม จึงแปลว่า.....เช่นกัน	พระทัย หรือ พระหฤทัย
12. ถ้ามพระพุทธ พระ นาคี และพระกรรม จะแปลว่า ทองเหมือนกัน แต่ใช้ต่างกัน พระพุทธใช้เฉพาะความหมาย ให้เห็นถึงสายสัมพันธ์รวมทอง ดังนั้นถ้าใช้รวมทอง ก็ ต้องใช้ว่า พระเชษฐารวม	ทอง
13. ส่วนพระนาคี ใช้ในความหมายถึงทอง และ สะคือ ซึ่งเป็นอวัยวะในร่างกาย ฉะนั้น ถ้าจะไวยุทธศาสตร์พหุให้ ตรงกับความหมายว่า ปวดทอง ต้องใช้ว่า ประจวบ.....	พระพุทธรูป
14. พระกรรม มีความหมายเฉพาะอย่างเดียว คือ มีกรรมหรือทั้งกรรม ถ้าจะไวยุทธศาสตร์พหุให้ตรงกับ ความหมายนี้ ต้องใช้ว่า ทรง.....	พระนาคี

เนื้อหา	คำตอบ
15. คำว่ารูป เมื่อทำเป็นราชาศัพท์ มีหลักเกณฑ์ให้เติมคำว่า พระ ขางหน้า เป็น..... ใช้สำหรับเจ้านาย ถ้าพระมหากษัตริย์จะทรงเพิ่มพระบรม เป็น.....	พระกรรภ
16. นอกจากคำว่า พระรูปแล้ว ยังมีราชาศัพท์อีก 2 คำ ที่แปลว่ารูปเช่นเดียวกัน คือ พระฉายาลักษณ์ และพระฉายาสถิตลักษณ์ ทั้งหมดนี้มีความหมายในส่วนกว้างจะแปลว่า..... เหมือนกันก็ตาม แต่ความหมายที่แท้จริงนั้นไม่เหมือนกัน	พระรูป พระบรมรูป
17. พระรูป หรือพระบรมรูป มีความหมายไ้ทั้งรูปถ่าย รูปเขียน รูปปั้น รูปหล่อ เช่น.....ทรงมา	รูป
18. พระฉายาลักษณ์ มีความหมายเฉพาะรูปถ่าย และรูปเขียน ส่วนพระฉายาสถิตลักษณ์ มีความหมายแคบที่สุด หมายความว่าเฉพาะรูปถ่ายเท่านั้น ถ้านักเรียนเห็นรูปเขียนองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ หรือพระฉายาสถิตลักษณ์	พระบรมรูป
19. พระฉายาลักษณ์ และพระฉายาสถิตลักษณ์ ถ้าใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต้องเติมคำว่า "บรม" ต่อคำว่า "พระ" เป็น..... และ.....	พระฉายาลักษณ์
20. พระราชคำรัสและพระราชกระแสด มีความหมายเหมือนกัน ใจในข้อความอย่างเดียวกัน ต่างกันที่กริยาที่ใช้ประกอบ พระราชคำรัส แปลว่า คำพูด ฉะนั้น พระราชกระแสดจึงแปลว่า.....	พระบรมฉายาลักษณ์ พระบรมฉายาสถิตลักษณ์

เนื้อหา	คำตอบ
21. พระราชดำรัส ใชกริยาประกอบว่า "ทรงมี หรือ "มี" เฉย ๆ เช่น สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑ ทรงมี.....ชมเชยเหล่าลูกเสื่อที่ช่วย บำเพ็ญประโยชน์ให้บ้านเมือง	คำพูด
22. ส่วนพระราชกระแส กริยาที่ใชประกอบใชคำว่า "พระราชทาน" เช่นสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑ ราชทาน.....ชมเชยเหล่าลูกเสื่อที่ช่วย บำเพ็ญประโยชน์ให้บ้านเมือง คำพระราชกระแสถึง จะใชกริยาประกอบว่า "ทรงมีพระราชกระแส" ก็ได้ แต่ไม่ใชเพราะและไม่ใช่ที่นิยม ใชกันนัก	พระราชดำรัส
23. วันพระบรมราชสมภพ หมายถึงวันที่พระมหากษัตริย์ ประสูติ ฉะนั้น วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2470 คือวัน.....ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช	พระราชกระแส
24. วันเฉลิมพระชนมพรรษา หมายถึงวันบำเพ็ญพระ ราชกุศล เฉลิมฉลอง เนื่องในมหามงคลสมัย กล่าววัน พระบรมราชสมภพที่ใดเวียนบรรจบบ้างอีกครั้งหนึ่ง ฉะนั้น ถ้าจะกล่าวเป็นคำสามัญ วันเฉลิมพระชนมพรรษาก็คือ วัน.....นั่นเอง	พระบรมราชสมภพ
25. ฉะนั้น วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2520 นี้ คือ วัน.....ของพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช	วันคล้ายวันเกิด

เนื้อหา	คำตอบ
26. วันที่ 12 สิงหาคมของทุกปี ถือว่าเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาหรือวันคล้ายวัน.....ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ	วันเฉลิมพระชนมพรรษาหรือวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพ
27. วันที่ 28 กรกฎาคมของทุกปี เป็นวันเฉลิม.....หรือวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร	พระราชสมภพ
28. คำสามัญ คำสั่ง พระมหากษัตริย์เราใช้.....สมเด็จพระบรมราชินีใช้.....และพระราชวงศ์ใช้.....	พระชนมายุ
29. คำสามัญว่า ชื่อ ของพระมหากษัตริย์เราใช้.....หรือพระบรมนามาภิไธยพระบรมราชินีใช้.....พระราชวงศ์ใช้.....	พระบรมราชโองการ พระราชเสาวนีย์ รับสั่ง
30. คำสามัญ คำสอน ของพระมหากษัตริย์เราใช้.....สมเด็จพระบรมราชินีใช้.....และพระราชวงศ์ใช้.....และพระพุทธเจ้าเราใช้.....	พระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย พระนาม
31. ในงานพระราชพิธี เราจะเห็นพระมยุรีพุ่มจากรถยนต์พระที่นั่งไปสู่ที่ประทับสำหรับการเสด็จพระราชดำเนินเราเรียกพระมยุรีพุ่มนี้ว่า	พระบรมราโชวาท, พระราโชวาท, พระโอวาท พระพุทธโอวาท

เนื้อหา	คำตอบ
32. สมมุติว่าคุณอยู่ในความอุปถัมภ์ของพระราชา ใชว่าอยู่ใน ถ้าอยู่ในความอุปถัมภ์ของพระราชนี เราใชว่าอยู่ใน ในทำนองเดียวกันกับอยู่ในความอุปถัมภ์ของพระ ราชารึดีกว่าอยู่ใน และพระราชนีเรียกว่า อยู่ใน	ลาคพระที่
33. เราเรียกเครื่องประดับพระเกียรติยศอันใดแก่ ฉัตร พัดโบก จามร มังสุราย และ กลดว่า.....	พระบรมราชูปถัมภ์ พระบรมราชินูปถัมภ์ พระบรมราชานุเคราะห์ พระบรมราชินีนาถ
34. เมื่อสมเด็จพระบรมราชินีทรงเป็นประธานใน ที่ประชุม เราใชว่า ทรงเป็น..... (ใชเฉพาะสมเด็จพระบรมราชินีเท่านั้น)	เครื่องสูง
35. น้ำที่โปรยเป็นละอองฝนคล้ายฝักบัว สำหรับทรง หรือ พระราชทานเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ผู้เฝ้ารับเสด็จ เรียกว่า.....	องค์สถานายิกา
	น้ำพระสุหร่าย

ขอควรสังเกตุในการใช้ถำนามราชาศัพท์

ใ้ถกถองตามฐานันดรศักดิ์ของบุคคล

1. ชื่อของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เราใช้ว่า พระบรมนามาภิไธย หรือพระปรมาภิไธย
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระ
บรมราชกุมารี ใช้ พระนามาภิไธย พระราชวงศ์ใช้ พระนาม
2. โฉวาทของพระพุทธเจ้า เราใช้ว่า พระพุทธโฉวาท
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ใช้ว่า พระบรมราโฉวาท
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ใช้ว่า พระราโฉวาท
พระราชวงศ์ ใช้ว่า พระโฉวาท
3. คำสั่ง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เราใช้ว่า พระบรมราชโองการ
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ " พระราชเสาวนีย์
พระราชวงศ์ " รับสั่ง
4. โอกาสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เราใช้ว่า พระบรมราชวโรกาส
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ " พระราชวโรกาส
พระราชวงศ์ " พระวโรกาส
5. การทักท้วง พูดยกยอตอบรับ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมราชินีนาถ พระบรม
ราชชนนี พระบรมโอรสาธิราช และพระบรมราชกุมารีเราใช้ว่า พระราชปฏิสันถาร
พระราชวงศ์ ใช้ว่า พระปฏิสันถาร
6. จดหมาย ในทำนองเกี่ยวกับกับข้อ 5 ใช้ว่า พระราชหัตถเลขา พระราชวงศ์ใช้ ลายพระหัตถ์
ถ้าเป็นจดหมายที่เขียนด้วยมือ เราใช้ว่า ลายพระหัตถ์ กับบุคคลทุกระดับฐานันดรศักดิ์

แบบฝึกหัดตอนที่ 2

1 จงเปลี่ยนคำสามัญต่อไปนี้ เป็นราชาศัพท์

ขาว _____

น้ำดื่ม _____

ยารักษาโรค _____

ยาน เรือ _____

อาหาร _____

เสื้อผ้า _____

ปู _____

เพ็ชร์ _____

ความประพฤติ _____

อุ _____

รถยนต์ _____

ชอม _____

ตะเกียบ _____

บุหรื _____

เตียงนอน _____

ยา _____

โกล _____

แขกของพระราชา _____

2 จงเปลี่ยนคำราชาศัพท์เป็นคำสามัญ

พระแท่นบรรทม _____

พระราชเสาวนีย์ _____

พระราชดำริ _____

พระปรมาภิไธย _____

พระนาถิ _____

พระราชกระแด้ _____

พระตำมรงค์ _____

พระสกุณธ _____

พระเชนย _____

พระสุธารสชา _____

เครื่องวาง _____

พระอัคร _____

3 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระเชษฐภคินีพระองค์หนึ่งคือ สมเด็จพระ _____

พระบรมราชชนกคือ สมเด็จพระ _____

4 และพระอัยกา คือ _____

5 บทเพลงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแต่งไว้เรียกว่า _____

หนังสือที่พระองค์ทรงแต่งไว้เรียกว่า _____

6 พระที่นั่งที่ใช่ เป็นที่ถวายสำสดนตราตั้งของบรรดาทูตต่าง ๆ ประจำประเทศไทยคือ _____

และพระที่นั่งที่ใช่ เป็นที่ประกอบพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา(5 ธันวาคม)คือ _____

เอกสารฉบับที่ 1

ตอนที่ 3

เรื่อง คำกริยาราชศัพท์

ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้ หากตอบไม่ได้ให้ผ่านไปเลยอ่านเนื้อหาหน้าถัดไป เสร็จแล้ว
ย้อนกลับมาตอบอีกครั้งหนึ่ง

1. คำสามัญต่อไปนี้ใช่เป็นคำราชศัพท์หรือไม่

ชีราวง _____

อาบน้ํา _____

เอมกีฬา _____

ล้างมือ _____

เป่าแตร _____

ฟังเทศน์ _____

สี่ช่อ _____

ใส่บาตร _____

กิน _____

ยิ้ม _____

ยื่น _____

นั่ง _____

หัวเราะ _____

นอน _____

คิด _____

แต่งตัว _____

อ่านหรือเขียนหนังสือ _____

อาเจียน _____

2. จงแปลราชศัพท์ต่อไปนี้เป็นคำสามัญ

โสกันต์ _____

ทรงพวงฟ้าหรือทรงจำเริญพระองค์ _____

ทรงพระประจักษ์ _____

ทรงพระกรรแสง _____

ทรงผนวช _____

ทรงพระราชมงคล _____

ทรงพระสุบิน _____

เสด็จปรินิพพาน _____

3. จงเปลี่ยนคำนามต่อไปนี้ให้เป็นคำกริยา

พระราชประสงค์ _____

พระราชกรณียกิจ _____

พระราชปฏิสันถาร _____

พระโขนง _____

พระราชดำริ _____

พระราชดำรัส _____

พระสุพรรณ _____

พระปรมาภิไธย _____

หลักเกณฑ์การเปลี่ยนคำสามัญเป็นกริยาราชศัพท์

การเปลี่ยนคำสามัญให้เป็นกริยาราชศัพท์ มีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ใช้คำว่า "ทรง" ประกอบคำต่อไปนี้

1.1 ใช้คำว่า "ทรง" นำหน้ากริยาสำนัญในกรณีนี้คำว่า "ทรง" ไม่มีความหมายในตัวของมันเองแต่อย่างใด เป็นเพียงคำที่นำมาประกอบกับกริยาสำนัญเพื่อให้เป็นกริยาราชศัพท์เท่านั้น เช่น คำว่า ทรงทราบ ทรงนั่ง ทรงยืน ทรงกล่าว ทรงสลับ ทรงรำพึง ทรงฟัง ทรงวาง ทรงถือ ทรงขับ ทรงแกล้ง ฯลฯ เป็นต้น

1.2 ใช้คำว่า "ทรง" นำหน้าคำนามสามัญ กลายเป็นคำกริยาแท้ "ทรง" ในที่นี้มีความหมายหลายประการ เปลี่ยนไปตามเนื้อความข้างหลัง ฉะนั้นเวลาแปลหรือนำมาใช้ต้องพิจารณาที่คำสามัญ ซึ่งเป็นองค์ประกอบ เช่น

1. ทรงเมตตา	ทรงกรุณา	แปลว่า	มีเมตตา มีกรุณา	5. ทรงถือ	แปลว่า	รับถือ
2. ทรงมา	"	ขึ้นมา		6. ทรงธรรม	"	พึงเทศน์
3. ทรงช้าง	"	ขี่ช้าง		7. ทรงบาตร	"	ตักบาตร
4. ทรงรถ	"	โดยสารรถยนต์		8. ทรงราชย์	"	ครองราชย์

1.3 ใช้คำว่า "ทรง" นำหน้าคำนามราชศัพท์บางคำ กลายเป็นคำกริยาราชศัพท์ เช่น

1. ทรงพระประจวร	แปลว่า	ป่วย	7. ทรงพระราชปรารภ	แปลว่า	พูดปรารภ
2. ทรงพระเมตตา	"	เมตตา	8. ทรงมีพระราชดำริ	"	คิด
3. ทรงพระกรุณา	"	กรุณา	9. ทรงพระราชดำนุภาพ	"	เกิด
4. ทรงพระอุทิศ	"	มีความพยายาม	10. ทรงพร	"	ถือน้ำ
5. ทรงฉลองพระบาท	"	สวมรองเท้า	11. ทรงเครื่อง	"	แต่งตัว
6. ทรงฉลองพระเนตร	"	สวมแว่นตา	12. ทรงพระโสดมวน	"	สูบบุหรี่

คำที่เป็นคำราชศัพท์อยู่แล้ว เช่น

ประสูติ สวรรคต เสวย ประทับ เสด็จ ทรัส ทรง ประจวร เข้าบรรทม

ถวาย เณร

ดังนั้น อย่าใช้ ทรงเสวย ทรงทรัส ทรงเสด็จ เป็นต้น

ข้อสังเกต

พระราช - พระมหากษัตริย์ไทย ทรงพระประชวร
 พระราชวงศ์ไทย ประชวร
 ผนวช - ทรงผนวช (บวช)

คำนาม	คำกริยา
1. พระบรมราชโองการ	ทรงมีพระบรมราชโองการ
2. พระราชเสาวนีย์	ทรงมีพระราชเสาวนีย์
3. พระบรมราชวินิจฉัย	ทรงมีพระบรมราชวินิจฉัย
4. พระแสงพระราชดำรัส	ทรงมีพระแสงพระราชดำรัส
พระกระแสรับสั่ง	ทรงมีพระกระแสรับสั่ง
พระราชดำรัส	ทรงมีพระราชดำรัส
5. พระบรมราชาโหวาท	ทรงมีพระบรมราชาโหวาท
6. พระราชปฏิสันถาร	ทรงมีพระราชปฏิสันถาร
7. พระราชดำริ	ทรงมีพระราชดำริ
8. พระบรมราชูปถัมภ์	ทรงอุปถัมภ์
9. พระบรมราชินูปถัมภ์	ทรงอุปถัมภ์
10. พระราชประสงค์	ทรงมีพระราชประสงค์
11. พระราชนิพนธ์	ทรงพระราชนิพนธ์
12. พระปรมาภิไธย	ทรงลงพระปรมาภิไธย
(พระนามาภิไธย)	

คำกริยาราชศัพท์

ลงชื่อ	ทรงลงพระปรมาภิไธย	ให้	พระราชทาน, ประทาน
	ทรงลงพระนามาภิไธย	ทำบุญ	ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล
สั่งแทน	ทรงธรรม, ทรงสดับพระ-	โลภ, เคือง	ทรงพระพิโรธ, กริ้ว
	ธรรมเทศนา	ชอบ, รัก, เอ็นดู	โปรด
ยื่น	แย้มพระโอษฐ์	หัวเราะ	ทรงพระสรวล
ร้องให้	ทรงพระกรรแสง	อ่านหนังสือ, เขียนหนังสือ	ทรงพระอักษร
ฝัน	ทรงพระสุบิน	เรียน	ทรงเล่าเรียน
สลายกายสลายใจ	ทรงพระสำราญ	อวน	ทรงพระเจริญ, ทรงพวงพี,
นอน	ซมพระองค์		หรือจำเริญพระองค์
มีกรรม	ทรงกรรม	เจ็บ	ทรงพระประชวร, ประชวร
อาเจียน	ทรงพระอาเจียน	เสียงกระแอม	พระขิปปัสทโท
ไอ	ทรงพระสรวลสะ,	หายใจ	หายใจ
	ทรงพระกาสะ	จาม	ทรงพระบิดาสะ
เรอ	ทรงพระอุเทกะ	ใช้น้ำหอม (เช่น น้ำอบ)	ทรงพระสุกนธ์
ใช้เครื่องหอม	ทรงพระสำอาง	ตัดผม	ทรงพระเครื่องใหญ่
(เช่น ผักหนา, ลูกแก้วยสบูหอม)			เจริญพระเกศา, ทรงเครื่อง
แต่งตัว	ทรงเครื่อง, แต่งพระองค์	เล่นกีฬา	ทรงกีฬา
ชว้าง	ทรงชว้าง	ขึ้นมา	ทรงมา
ชวัก	ทรงชวัก	ขี่เรือ	ทรงเรือ
เกิด	ทรงพระราชสมภพ, ประสูติ	วันเกิด	วันพระราชสมภพ, ประสูติ
งานเลี้ยง, งานรื่นเริง สมโภช		อาบนํ้า	สรงนํ้า
ล้างหน้า	สรงพระพักตร์	ล้างมือ	ชำระพระพักตร์
ล้างเท้า	ชำระพระบาท	นั่ง, อยู่	ประทับ
กิน	เสวย	ชิมอาหาร	เทียบเครื่อง
ไปนอน	เข้าในพระบรรทม, บรรทม	ปูที่นอน	ลาดพระที่

โกนจุก โสกันต์
พระราชวังชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป
หม่อมเจ้า เกศากันต์

นอก กราบบังคมทูลพระกรุณา
กราบทูล, ทูล

อา กราบบำเพ็ญบังคมลา, ทูลลา

ไปหา, ไปพบ เป้าทูลละอองธุลีพระบาท

ไหว กราบบังคม

หักได้ ถวายอยู่งานพัก

เชิญไปหรืออุม เชิญเสด็จ

ตาย สวรรคต, หิวอด, สิ้นพระชนม์
หม่อมเจ้า ถึงชีพิตักษัย

เจ้าประเทภราช, สมเด็จพระเจ้าพระยา

เจ้าอนุราชนิกุล ถึงแก่อนิจกรรม

เจ้าพระยาหรือเทียบเท่า ถึงแก่อสัญกรรม

ถึงอสัญกรรม

เจ้าพระยาหรือเทียบเท่า ถึงแก่อนิจกรรม

ถึงอนิจกรรม

กันรมได้ ถวายพระกลด, อยู่งานพระกลด

ถือ, ยก, นำไป เชิญ

ขอควรสังเกตในการใช้คำกริยาราชศัพท์

1. คาย มีใช้หลายคำ เช่น

เสด็จสวรรคต	ใช้กับพระราชา พระราชินี พระยุพราช
ทิวงคต	ใช้กับพระราชาต่างประเทศ
สิ้นพระชนม์	ใช้กับพระบรมราชวงศ์ชั้นสูง สมเด็จพระเจ้า สมเด็จพระสังฆราช
ถึงชีพิตักษัย	ใช้กับพระราชวงศ์ชั้นหม่อมเจ้า
ถึงแก่พิราลัย	ใช้กับเจ้าประเทศราช สมเด็จพระยา
ถึงแก่อสัญกรรม	ใช้กับประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี เจ้าพระยา
ถึงแก่อนิจกรรม	ใช้กับพระยา หรือเทียบเท่า จอมจอมมารดา
ถึงแกมรณภาพ , มรณภาพ	ใช้กับพระสงฆ์
ถึงแก่กรรม	ใช้กับสุภาพชนทั่วไป

2. เกิด ใช้กับพระมหากษัตริย์ว่า ทรงพระราชสมภพ

ราชวงศ์ ว่า ประสูติ

3. บอกกล่าว เขียนใ้พราหมณ์ มีใช้หลายคำเช่น

กราบบังคมทูลพระกรุณา	- พระราชา
กราบบังคมทูล	- พระราชินี, พระยุพราช, พระบรมราชินี
กราบทูล, ทูล	- พระราชวงศ์
กราบเรียน	- นายกรัฐมนตรี ประธานสภา
กราบเรียน, เรียน	- ผู้บังคับบัญชา
ถวายพระพร	- พระสงฆ์ใช้กับพระราชาและพระราชวงศ์
เจริญพร	- พระสงฆ์ใช้กับสุภาพชนทั่วไป

4. ทำนุญ ใช้ ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล กับ พระราชา พระบรมราชินี

ทรงบำเพ็ญพระกุศล กับ พระราชวงศ์

5. ถิธ ใช้ ทรงมีพระราชดำริ หรือ ทรงพระราชดำริ เช่นเดียวกับข้อ 4

ทรงพระดำริ กับ พระราชวงศ์

6. ในทำนองเดียวกันกับข้อ 4 ทักทายใช้ ทรงมีพระราชปฏิสันถาร และ ทรงปฏิสันถารตามลำดับ

แบบฝึกหัด

1. ให้นักศึกษาอ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ และหาคำที่ใช้เป็นราชาศัพท์ (ทั้งคำนาม สรรพนาม และกริยา) ให้ได้ 15 คำ เป็นอย่างน้อย โดยระบุด้วยว่าคำใดเป็นคำนาม สรรพนาม หรือ กริยา (เขียนลงในกระดาษคำตอบของนักศึกษา)

ขอแทรกเรื่องเนื่องพระกระยาหาร
และสมเด็จพระราชินีศรีวิไล

โดยเฉพาะนั้นนำพริกกระปิ
พร้อมผักสดทางต่างว้างละนิก

เช่นมะ เชื้อรูปไข่เอาไปทอด
หรือถั่วเพาะ - ผักนุ่นทอดกอนนิก

ของในหลวงเป็นเครื่องเครื่องพิเศษ
ไม่ว่าจะประทับนั้นอยู่ใน

ห้องเครื่องจัดทำถวายหมายเสวย
เนื้อสะเต๊ะทองพระทัย ไม่มีจาง

โดยทรงจัดเจ้าหน้าท้าวซ้าย
โตะเสวยทุกครั้งทั้งเตาไฟ

เป็นพระราชประสงค์องค์ศรี
เนื้อสะเต๊ะเย็นหมกรด ไม่มี

ส่วนของโปรดของสมเด็จพระราชินี
ว่ามีแพนเมืองเหนือเมื่อเอาไป

แต่อย่างไรก็ตามความเปิดเผย
ทุกมนิคนันตองพระองค์ยัง

เสวยรสกลางกลางอย่างธรรมดา
คือมือเขาดองพระองค์ทั้งคัมพิตร

และเสวยพันทิบริชชา

ทรงโปรดปรานของบพิตรอภัย

นั่นคืออาหาร ไทยทุกชนิด

จะขาดมิได้เสวยเสวยพิศ

เพียงประคิระคือท่ากรรมวิธี

ผักทอดคุดคุดคุดน้ำมันอันรอนดี

นอกจากนั้นของทองพระทัย

มีพระเจดให้จัดเคยเสวยได้

หรือนอกเขตประเทศไทยทรงให้ทาง

เป็นนิจเคยเรื่องนี้มีเอียงอ้าง

พระองค์บ้างโปรดปรานนานแต่ไร

นำเอาปิ้งปิ้งหมายถวายใกล้ใกล้

เสวยไปปิ้ง ไปในเรือนนี้

จะเสวยรอนรอนเสียก่อนที่

ทราบกันดีตลอดทั้งหัววังใน

นั่นก็มีไม่มากหากกล่าวได้

ทอดเสียใหม่ให้สุกก่อนทุกครั้ง

ในบรรดาเครื่องเสวยเคยรับสั่ง

ไม่โปรดรสจัดดังบางคนคิด

ลามาเวลาปกติมิให้ผิด

เสวยนิตนอยเมื่อคืนบรรทม

โดยทรงโปรดพระกระยาหารแบบคม

คำที่ขีดเส้นใต้แปลเป็นภาษาสามัญว่าอย่างไร (บทกลอนนี้มาจาก เกื้อ นกร เพลงยาว
สรรเสริญพระเกียรติ หน้า 156)

2. ให้นักศึกษาอ่านข้อความต่อไปนี้ และ

2.1 หากอ่านราชาศัพท์ 5 คำ

2.2 หากทำกริยาราชศัพท์ 10 คำ

โดยบอกความหมายของคำราชาศัพท์นั้นด้วย ให้เขียนลงในกระดาษคำตอบของนักศึกษา

วันจันทร์ 2 กุมภาพันธ์ 2513

เวลา 15.30 น. เสด็จฯ โดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังคอยบ๊วย แล้วทรงพระดำเนิน
จากคอยบ๊วย ลงเขาหลายลูกไปยังบ้านแมว ที่หมู่บ้านขุนแม่ในอำเภอแม่วัง ซึ่งเป็นหมู่บ้านแมว
ขาว มีอยู่ 12 หลังคาเรือน มีแมว 85 คน ที่หมู่บ้านนี้ เมื่อมีพี่แล้วเคยพระราชทานทอดสุก
มาทำพันธุ์ ซึ่งมันก็เกิดลูกสุกหลายตัว วันนี้พระราชทานไก่โรตไอแลนด์เรด 6 ตัว สำหรับ
บำรุงพันธุ์ไก่ในหมู่บ้านเป็นส่วนรวม สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระราชทานถุงขนมเกี๊ยวเด็กทั้ง
หมู่บ้าน ซึ่งมีราว 20 คน ผู้หญิงแมวคนหนึ่งบอกหาเงินมีมือสอถึงคางจากนิ้วของตน เขา
มาขอพระราชทานสวมถวายที่นิ้วพระหัตถ์ ทรงอนุญาต ทำความยินดีแก่เจ้าของแมวมาก
ครั้งแล้วทั้งสองพระองค์ก็เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรคนทอ 3 คน ซึ่งทางโครงการพระบรมราชา-
นุเคราะห์หาเขาไก่ทอดของทอดถึงไว้ จากหมู่บ้านขุนแม่ใน ทรงพระดำเนินลงเขาอีกหลายลูก
ซึ่งชันมาก ลงไปยังหมู่บ้านเขา ขอนานช้างเกียน ซึ่งมีบ้าน 12 หลังคาเรือน มีชาวเขา 92 คน
เด็ก 30 คน ทางที่จะลงไปถึงหมู่บ้านนี้เป็นเขาที่ชันและชันถึง เจ้าหน้าไพร่ทนต์หนึ่งไปยึด
พื้นตรงพื้นคอยตรงที่ชันที่สุดจนถึงหมู่บ้าน ลอยบันทึกลาดประหลาด ๆ ของผู้ตามเสด็จก่อนลง
มาถึงหมู่บ้าน สุภาพสตรีบางคนก็ลงมาเกือบตลอดทาง มีคนหนึ่งลงมาคุมปามอยู่หน้าคอง
โทรทัศน์พอดี เจาหน้าผู้บันทึกถ่ายภาพลง หัวเราะพลาง มีการร้องว่า ขอบคุนที่ทำให้โทรทัศน์
วันนี้มีชีวิตว่าขึ้น ผู้บันทึกก่อนมากที่สุดในวันนี้ เห็นจะเป็นชายหนุ่มผู้ ที่สวาทตามเสด็จเข้าใจ
มากที่สุดก็คือ เจาหน้าถ่ายภาพทุกคนถึงหมู่บ้านนี้ทางรถจี๊ป จึงไม่ไคล่ลูกคลุกกลาน ขึ้นเขา
ลงเขาเป็นชั่วโมง ๆ อย่างขบวมหลวง

ที่หมู่บ้านเขานานช้างเกียน สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระราชทานถุงขนมแจกเด็ก
ทุกคน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานไก่พันธุ์โรตไอแลนด์เรด 3 ตัว แก่หัวหน้า
หมู่บ้านไปทำพันธุ์ เพื่อบำรุงพันธุ์ไก่ในหมู่บ้าน พระราชทานเกลือไอโอดีนแก่หัวหน้าครอบครัว
คนละถุง ทำความยินดีให้แก่เขาเป็นอันมาก เพราะเกลือเป็นของจำเป็นที่หายาก อันนี้

พ่อสุกรสี่แคว ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานมาทำพันธุ์เมื่อปีที่ผ่านมา ไม่ประสมพันธุ์
กับสุกรพื้นเมือง เกิดลูกสี่แควลายคำเป็นอันมาก จึงเกิดลูกคอกอยู่หัวหมู่บ้าน หัวหน้าสถานี
บำรุงพันธุ์สัตว์หายแก้ว นายสังเวียน โพธิ์ศรี วิศวกร ของโครงการพระบรมราชานุเคราะห์
ชาวเขา แนะนำวิธีเลี้ยงไก่ที่ถูกต้องแก่บรรดาชาวเขา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังได้
ทรงแนะนำชาวเขาให้เลี้ยงไก่ควบปลวก กับพระราชทานพระราชดำริแก่เจ้าหน้าที่บำรุงสัตว์
หายแก้วว่า โครงการนี้ควร ส่งเสริมให้ชาวเขาเลี้ยงและสำหรับบริโภค และให้ชนทำเครื่อง
นุ่งห่ม ทั้งนี้เพราะและจะเป็นสัตว์ที่ทนทาน และไม่ทำลายต้นไม้ยางพารา กับไม่ต้องปลูกพืช
พันธุ์ให้รับประทานอย่างสุกรอีกควย อนึ่ง ระหว่างที่ทรงเยี่ยมชาวเขาทั้งสองหมู่บ้านทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้แพทย์ในกระบวนเสด็จฯ ปลูกฝี ตรวจโรค และแจกยาแก่ชาวเขาดวย

ที่บ้านชาวเขายื่น เสด็จพระราชดำเนินลงมาไปทอดพระเนตรไร่นา หอของชาวเขา
ครั้งแล้วก็เสด็จฯ กลับโดยรถยนต์พระที่นั่งซึ่งทรงขับเองถึงพระตำหนักราว 19 น.

ตอนกลางวันโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ที่จะกราบถวายบังคมลากลับกรุงเทพมหานคร ในวันรุ่งขึ้น
รวมโต๊ะเสวยคือ หม่อมหลวง ทวีศักดิ์ และหม่อมราชวงศ์ บุญบา อควดัย และผู้เขามา
เฝ้าฯ คือ พลโทสำราญ แพทยกุล กับแขกรับเชิญที่เพิ่งมาถึง คือ หม่อมราชวงศ์นิวัตร เกษมศิริ
กับภริยา และนางสาว วิภาวดี วีรานุกต์ เมื่อเสวยเสร็จ เสด็จพระราชดำเนินขึ้นเขาไป
ทอดพระเนตรน้ำเพื่อทอดพระเนตรถาวร ราว 23 น. เสด็จฯ ขึ้น

จาก "เสด็จคอย"

จดหมายเหตุรายวันตราประทับภูมิจังหวัดราชบุรี

พ.ศ. 2513 หน้า 18 - 20

(ตรวจสอบคำตอบในหน้าถัดไป)

คำเฉลยแบบฝึกหัดที่ 1

1.1 นามราชาศัพท์

- พระกระยาหาร
- พระเจด
- พระราชประสงค์
- เครื่องเสวย
- เครื่องไทย
- พระราชอาณาชัย

1.2 คำสรรพนามราชาศัพท์

- สมเด็จพระราชินี
- พระองค์

1.3 กริยาราชศัพท์

- ทรงโปรดปราน
- เสวย
- ทอดพระเนตร
- ประทับ
- ทรงจัก
- ถวาย
- โปรด
- รับสั่ง
- บรรทม
- ทรงนิยมน

คำที่ใส่เส้นใต้

ผักทอดยอด	-	ผักขี้เหล็ก
ตัวเตาะ	-	ตัวงอก
ผักนอ	-	ผักกะเจต

คำเฉลยแบบฝึกหัดที่ 2

2.1 นามราชาศัพท์

- รดพระที่นั่ง
- พระที่นั่ง
- พระบรมราชานุเคราะห์
- พระราชดำริ
- พระทำนบก
- โต๊ะเสวย

2.2 กริยาราชศัพท์

- ทรงพระดำเนิน - (เดิน)
- พระราชทาน
- ถวาย
- ทรงอนุญาต
- ทอดพระเนตร
- ทรงแนะนำ
- ทรงเยี่ยม
- เสด็จพระราชดำเนิน
- ทรงประทับ
- กราบถวายบังคมลา

3. จงเปลี่ยนต่อยกบางแห่งในประโยคต่อไปนี้ให้เป็นราชาศัพท์ (ตอนในกระดาษของตนเอง)

1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกิดเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2470
2. วันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปี เป็นวันคล้ายวันเกิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
3. ชาวเขาบางแห่งในคำกล่าวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ให้แก่ประชาชนในวันขึ้นปีใหม่
4. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ลงชื่อในสมุดเยี่ยมของมหาวิทยาลัย
5. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสนทนากับนายกรัฐมนตรี
6. สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ รับของที่ระลึกจากราษฎร
7. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ แจกเข็มกลัดแก่ผู้บริจาคโลหิต
8. นายอิทธิเดช มอบรถแทรกเตอร์ให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
9. นายกเหล่ากาชาดอุดรธานีนำคณะเขาพบสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เพื่อ
มอบเงิน 10,000 บาท โดยเสด็จพระราชกุศล
10. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแจกเสื้อผาแก่ชาวเขา
11. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้อิโหวาทแกินิสิตที่สำเร็จการศึกษา
12. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กำลังสนทนากับลูกสาวทั้งสองคน ณ พระตำหนักภูพานฯ
13. สมเด็จพระราชินีอลิซาเบธที่ 2 มาเยือนประเทศไทยเป็นการส่วนตัวและเป็นแขก
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตลอดเวลาที่พำนักในประเทศไทย
14. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทำบุญ 15. นี่ก็รูปถ่ายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
16. คนเหล่านี้ ทั้งสองพระองค์ไปวางศิลาฤกษ์พระอุโบสถวัดราชนัดดาราม
17. นี่คือภาพฝีมือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 18. สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงบนเกล้า
19. เป็นที่ยกย่องทั่วไปว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ นั้นสวยมากและเรียนเก่งมาก
20. ม.จ.วิภาวดี รังสิต เสียชีวิตด้วยน้ำมือผู้ก่อการร้าย
21. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จถึงประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา
22. สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ป้อนสมแกทหาวนาคเจ็บที่ทุ่งวาง
23. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
24. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บอกให้หน่วยทำฝนเทียมไปช่วยภาคอีสานที่กำลังแห้งแล้งโดยด่วน

เอกสารฉบับที่ ๑

ตอนที่ ๔

คำสรรพนามราชาศัพท์ คำขานรับ การเฝ้าทูล

ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้ ตอบไม่ทันให้อ่านเนื้อหาในหน้าถัดไป แล้วย้อนกลับมาตอบใหม่อีกครั้งหนึ่ง

1. คำรับว่า ครับ กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
เราเฝ้าว่า _____
คำรับว่า อะ เราเฝ้าว่า _____
คำแทนตัวเราเองทั้งชายและหญิงเฝ้าว่า _____
2. ในการกราบบังคมทูลพระกรุณาอย่างเป็นทางการก่อนที่จะพูดขอความทั้งหลายใช้คำขึ้นต้นว่า _____ และใช้คำลงท้ายว่า _____
3. คำรับว่า ครับ กับ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช
สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เราเฝ้าว่า _____
4. ในการกราบบังคมทูลอย่างเป็นทางการ ก่อนที่จะพูดขอความใด ๆ ใช้คำขึ้นต้น
ว่า _____ และใช้คำลงท้ายว่า _____
5. ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสถามว่า "เราชื่ออะไร สมบายชื่ออยู่หรือ"
เราสมบายที่ เราจะกราบบังคมทูลพระกรุณาว่า _____
ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้าชื่อ _____
ถวายแด่พระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อมข้าพระพุทธเจ้าสมบายที่ พระพุทธเจ้าข้าขอรับ
ถวายเกล้าถวายกระหม่อมขอเดชะ (ถ้าเป็นหญิงใช้พระพุทธเจ้าเพคะ)

ในกรณีที่ไม่เป็นแบบต้นทางการใช้แบบธรรมดาเราไม่ต้องใช้คำขึ้นต้นและคำลงท้ายก็ได้ (ดูในตารางหน้าถัดไป)

[illegible]

ตารางการใช้คำขึ้นต้นและคำลงท้ายในการกราบบังคมทูล ทูล และการบอกกล่าว

ฐานันดรศักดิ์ของบุคคล	คำขึ้นต้น	คำลงท้าย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาท	ควยเกล้าควยกระหม่อม
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ	ปกเกล้าปกกระหม่อม ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาท	ขอเดชะ ควยเกล้าควยกระหม่อม
สมเด็จพระบรมราชินีใน รัชกาลก่อน	ขอพระราชทานกราบบังคมทูล ทราบฝ่าละอองพระบาท	ควยเกล้าควยกระหม่อม
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช	ขอพระราชทานกราบบังคมทูล ทราบฝ่าละอองพระบาท	ควยเกล้าควยกระหม่อม
สมเด็จพระบรมราชชนนี	ขอพระราชทานกราบบังคมทูล ทราบฝ่าละอองพระบาท	ควยเกล้าควยกระหม่อม
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอและ ลูกยาเธอ	ขอพระราชทานกราบทูลทูลทราบ ฝ่าพระบาท	ควยเกล้าควยกระหม่อม
พระบรมวงศ์ชั้นพระองค์เจ้า	ขอประทานกราบทูลใต้ฝ่าพระบาท	
พระเจ้าวรวงศ์เธอและพระ วรวงศ์ทรวงกรม	กราบทูลฝ่าพระบาท	
พระวรวงศ์เธอและหม่อมเจ้า	ทูลฝ่าพระบาท	
สมเด็จพระสังฆราชเจ้า	ขอประทานกราบทูลใต้ฝ่าพระบาท	
สมเด็จพระสังฆราช	ขอประทานกราบทูลฝ่าพระบาท	
พระภิกษุสงฆ์	นมัสการ	
ผู้มีอาวุโสสูง สุภาพชนทั่วไป	กราบเรียน หรือ เรียน เรียน	

ถ้าเป็นแบบธรรมเนียมโดยคำลง ไม่ต้องใช้คำขึ้นต้นและคำลงท้ายก็ได้

แบบฝึกหัด
เรื่อง การใช้คำสรรพนามและคำชานรับ

ลำดับที่	เนื้อหา	คำตอบ
1	ในการกราบบังคมทูลทอพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ นักศึกษาจะต้องใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ว่า..... และสรรพนามบุรุษที่ 2 ว่า.....	
2	คำชานรับซึ่งเทียบกับคำว่า ครั้น ละ นั้น ถ้าใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ จะต้องใช้.....	- ขาพระพุทธรเจ้า - ไทฝ่าละอองธุลีพระบาท
3	ในการกราบบังคมทูลทอสมเด็จพระบรมราชินีในรัชกาลก่อน สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช และสมเด็จพระบรมราชชนนี นักศึกษาต้องใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ว่า..... และสรรพนามบุรุษที่ 2 ว่า.....	- พระพุทธรเจ้าหรือพระพุทธรเจ้าชอรับหรือพระพุทธรเจ้าชอรับ ใจเกล้าไคกร ะตมอม
4	การใช้คำชานรับทอสมเด็จพระบรมราชินีในรัชกาลก่อน สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช และสมเด็จพระบรมราชชนนี นักศึกษาต้องใช้คำชานรับว่า.....	- ขาพระพุทธรเจ้า - ไทฝ่าละอองพระบาท
5	ในการกราบทูลทอสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ นักศึกษาต้องใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ว่า..... สรรพนามบุรุษที่ 2 ว่า..... และใช้คำชานรับว่า.....	- พระพุทธรเจ้าชา
6	ถ้านักศึกษาจะกราบทูลทอสมเด็จพระสังฆราช นักศึกษาต้องใช้คำแทนชื่อตัวเองว่า..... และใช้คำแทนพระนามพระองค์ท่านว่า..... ใช้คำชานรับว่า.....	- ขาพระพุทธรเจ้า - ไทฝ่าพระบาท - พระพุทธรเจ้าชา หรือเพคะ

ลำดับที่	เนื้อหา	คำตอบ
7	ถ้านักศึกษาพบกับพระภิกษุสงฆ์ในพระราชา คณะ นักศึกษาทออะไรสรพนามบุรุษที่ 1 ว่า..... สรพนามบุรุษที่ 2 ว่า..... และใช้คำขานรับว่า.....	- เกล้ากระหม่อมหรือเกล้า กระหม่อมฉัน - ข้าพระบาท - กระหม่อม, พระยะกะ หรือ เพคะ
8	ถ้านักศึกษาพบกับพระภิกษุสงฆ์ทั่วไป นักศึกษา ทอใช้คำแทนชื่อตัวเองว่า..... คำแทนชื่อพระภิกษุสงฆ์องค์นั้นว่า..... และใช้คำขานรับว่า.....	- กระหม่อม หรือ คัจฉิน - พระคุณท่าน
9	การพบกับผู้มีอาวุโสกว่านักศึกษามาก และไม่ เป็นที่คุ้นเคยกับนักศึกษา นักศึกษาควรใช้สรพนาม แทนตัวเองว่า..... และสรพนามแทนผู้พบนักศึกษาพูดควยว่า.....	- ผม หรือ คัจฉิน - ท่าน - ข้ารับ หรือ กะ
10	การพบกับผู้มีอาวุโสเท่ากัน แต่มีใครเป็นผู้ที่ นักศึกษาคูเคยควย นักศึกษาควรใช้ สรพนามบุรุษที่ 1 ว่า..... สรพนามบุรุษที่ 2 ว่า.....	- ผม หรือ คัจฉิน - ท่าน
11	พระภิกษุใช้คำแทนชาวบ้านผู้อาวุโสว่า โยม ถ้าใช้แทนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไว้ ว่า.....	- ผม หรือ คัจฉิน - กุล
12	ประชาชนขอใช้คำ ในหลวงและพระราชนิ ซึ่งไม่ถูก ถ้าจะให้เฉพาะสมและถูกต้องควรใช้และ.....	- สมเด็จพระมหามหิตรราช สมภารเจ้า หรือสมเด็จ พระมหากษัตริย์
13	พระเจ้าแผ่นดินของอังกฤษปัจจุบันคือ..... (พระราชินีเอลิซาเบธ)	- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ หัวหรือพระเจ้าอยู่หัวและ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

เอกสารฉบับที่ 1

ตอนที่ 5

การนำกล่าวถวายคำอวยพรแด่องค์พระประมุขของชาติไทย

ให้นักศึกษาอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วให้นักศึกษาทุกคนเองและจะต้องออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน

เนื่องในโอกาสที่จัดงานมงคลต่าง ๆ เช่น งานมงคลสมรส งานเลี้ยงตั้งสุรศักดิ์ งานรื่นเริงในเทศกาลต่าง ๆ หรืองานวันเฉลิมพระชนมพรรษา เราควรมีเอกลักษณ์แบบไทยเพื่อแสดงถึงความเป็นคนไทย และแสดงถึงความจงรักภักดีและความกตัญญูต่อบุคคลที่เราได้มีโอกาสจัดงานเหล่านั้น ก็เพราะพระบารมีของพระองค์โดยแท้ ประเทศเพื่อนบ้านของเราหรือประเทศคอมมิวนิสต์นั้น ประชาชนของเขามีโอกาสดีเช่นชาวไทย

เราคนไทยเป็นผู้มีน้ำใจกตัญญู ต้องตอบแทนบุญคุณตามโอกาส หน้าที่ที่สุด จึงจะนำมาศาลองคือจะทำกิจการใดก็จะพบแต่โชคดี ในทางตรงกันข้าม คนอกัญญูจะกระทำสิ่งใดก็ไม่สำเร็จ จะพบแต่อุปสรรคหรือขวากหนามอยู่เป็นนิจ

ด้วยเหตุนี้นี้ เราจึงสมควรแสดงออกเป็นเบื้องแรกก่อนเข้าสู่พิธีการทุกอย่าง เพื่อให้เป็นสิริมงคลแก่ผู้มาร่วมงาน เช่น ในการเลี้ยงงานแต่งงาน หลังจากแขกรับประทานอาหารไปใดตามสมควรแล้ว พิธีกรขึ้นเวทีบอกกล่าว

"ท่านผู้มีเกียรติทั้งสุภาพสตรี และสุภาพบุรุษที่เคารพ งานมงคลสมรสครั้งนี้ เราจัดใหม่ขึ้นในบ้านเมืองเราได้ ก็เพราะพระบารมีขององค์พระประมุขที่แผ่มาถึงพวกเราโดยแท้ เพื่อแสดงถึงความกตัญญูและเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่คู่บ่าวสาว และแก่ท่านทั้งหลายกระผมใคร่ขอกราบเรียนเชิญท่าน..... (ชื่อ)..... ตำแหน่ง.... (ครูใหญ่, ผู้ใหญ่บ้าน, กำนัน) ชื่นมานำกล่าวเชิญชวนดื่มถวายคำอวยพรแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอกราบเรียนเชิญกับ (พิธีกรกระซิบบอกวงดนตรีให้เตรียมพร้อมที่จะเล่นเพลงสรรเสริญพระบารมีไว้ทันที หลังจากประธานกล่าวจบ)

ขอประธานขึ้นมากล่าว ก็จะใช้เวลา

"ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพทุกท่านกรุณาหยิบแก้วเครื่องดื่ม แล้วยืนขึ้นครับ ยืนหันหน้าไปทางที่ประทับคือทิศ.....ครับ"

เอกสารฉบับที่ 1

ตอนที่ 6

เรื่อง การใช้คำขึ้นต้น-คำลงท้ายในการเขียนหนังสือและจดหมาย

ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้ ถ้าตอบไม่ได้ให้เปิดไปอ่านหน้าถัดไป แล้วย้อนกลับมาตอบใหม่อีก

1. ในการเขียนจดหมายเพื่อส่งทูตเกล้าฯ ถวาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเราใช้ว่า
ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้า.....ชื่อตัวเอง.....
ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณาทวงฝ่าละอองธุลีพระบาท....
.....ขอความ.....

(คำลงท้ายว่า) ควรมีศักรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า.....(ออกชื่อของเรา).....

สำหรับพระบรมราชินีแล้ว มีที่ใช้แตกต่างกันเพียงแห่งเดียวคือทรงที่ ขอพระราชทานพระ
บรมราชวโรกาส ให้เปลี่ยนเป็น _____

2. คำขึ้นต้นจดหมายของเราใช้กับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามมกุฎราชกุมาร และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
เราใช้คำขึ้นต้นเหมือนกัน แตกต่างกันเฉพาะที่พระนามเท่านั้น เช่น

ขอพระราชทานกราบบังคมทูล สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทราบบฝ่าละอองพระบาท
คำลงท้ายใช้เหมือนกันว่า _____

3. คำขึ้นต้นในการเขียนจดหมายถึงสมเด็จพระสังฆราชเจ้าและสมเด็จพระสังฆราช ใช้เหมือนกัน
หรือต่างกันวาทะอย่างไร _____

4. พระสงฆ์เขียนจดหมายถึงญาติโยม ใช้คำขึ้นต้นว่า.....มายัง.....(ออกชื่อ).....

การใช้คำขึ้นต้น - ลงท้ายในการเขียนหนังสือ

ในการเขียนหนังสือนั้นทางสำนักพระราชวังได้กำหนดให้ใช้คำขึ้นต้น-ลงท้ายตามลำดับ
ชั้นของบุคคล ดังนี้

ตารางการใช้คำขึ้นต้น - ลงท้ายในการเขียนหนังสือ

ฐานันดรศักดิ์ของบุคคล	คำขึ้นต้น	คำลงท้าย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปก เกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้า (ออกชื่อ) ขอพระราชทานพระบรม ราชวโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณา ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท	ควรมิควรแล้วแต่จะ ทรงพระกรุณาโปรด เกล้าโปรดกระหม่อม ขอเดชะข้าพระพุทธ เจ้า..... (ลงชื่อ)หรือข้าพระพุทธ เจ้า..... (ลงชื่อ)ขอเดชะ
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ	... (เหมือนกัน ต่างกันเฉพาะที่พระราชวโรกาส).....	ควรมิควรแล้วแต่จะทรง พระกรุณาโปรดเกล้า โปรดกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้า.... (ลงชื่อ).....
สมเด็จพระบรมราชินีในรัช- กาลก่อน สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมเด็จพระบรมราชชนนี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา	ขอพระราชทานกราบบังคมทูล... (ออกพระนาม)..... ทราบฝ่าละอองพระบาท	ควรมิควรแล้วแต่จะทรง พระกรุณาโปรดเกล้า โปรดกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้า.... (ลงชื่อ).....
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอและ ลูกยาเธอ	ขอประทานกราบทูล..... (ออกพระนาม)..... ทราบฝ่าพระบาท	ควรมิควรแล้วแต่จะ โปรดเกล้าโปรดกระ หม่อม ข้าพระพุทธเจ้า (ลงชื่อ).....
พระบรมวงศ์ชั้นพระองค์เจ้า	ขอประทานกราบทูล..... (ออกพระนาม).....ทราบ ฝ่าพระบาท	ควรมิควรแล้วแต่จะ โปรดเกล้าโปรด กระหม่อม (ลงชื่อ)....

ตาราง การใช้คำขึ้นต้น - ลงท้ายในการเขียนหนังสือ (ต่อ)

ฐานันดรศักดิ์ของบุคคล	คำขึ้นต้น	คำลงท้าย
พระเจ้าวรวงศ์เธอและพระวรวงศ์เธอ	กราบทูล (ออกพระนาม) ทราบฝ่าพระบาท	ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด (ลงชื่อ).....
พระวรวงศ์เธอ	ทูล (ออกพระนาม) ทราบฝ่าพระบาท	ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด (ลงชื่อ).....
หม่อมเจ้า	ทูล (ออกพระนาม) ทราบฝ่าพระบาท	แล้วแต่จะโปรด (ลงชื่อ).....
สมเด็จพระสังฆราชเจ้า	ขอประทานกราบทูล.....	ควรมิควรแล้วแต่จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม (ลงชื่อ)....
สมเด็จพระสังฆราช	กราบทูล.....	ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด
สมเด็จพระราชาคณะ กรรมการมหาเถรสมาคม พระราชาคณะ	นมัสการ..... นมัสการ.....	ขอนมัสการมาด้วยความเคารพอย่างยิ่ง ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง
พระภิกษุสงฆ์ทั่วไป	นมัสการ.....	ขอนมัสการด้วยความเคารพ
ประธานองคมนตรี นายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร องคมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี รองประธานสภา ผู้แทนราษฎร	กราบเรียน เรียน	ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ตาราง แบบการจำแนกของ

ลำดับฐานันดรศักดิ์ของบุคคลที่เป็นผู้รับหนังสือ	แบบการจำแนกของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินี	ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ขอเคาะ
สมเด็จพระบรมราชินีในรัชกาลก่อน สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช และสมเด็จพระบรมราชชนนี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา	ขอพระราชทานกราบบังคมทูล (ออกพระนาม)
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ และลูกยาเธอ พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้า	ขอพระราชทานกราบทูล (ออกพระนาม) ขอประทานกราบทูล (ออกพระนาม)
พระเจ้าวรวงศ์เธอ และพระวรวงศ์เธอ (ที่ทรงกรม)	กราบทูล (ออกพระนาม)
พระวรวงศ์เธอ(ที่มีโคตรทรงกรม) และหม่อมเจ้า	ทูล (ออกพระนาม)
สมเด็จพระสังฆราชเจ้า	ขอประทานกราบทูล (ออกพระนาม)
สมเด็จพระสังฆราช	กราบทูล (ออกพระนาม)
พระภิกษุสงฆ์	นมัสการ.....
ประธานองคมนตรี นายกรัฐมนตรี	กราบเรียน.....
ประธานสภาผู้แทนราษฎร	
องคมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี	เรียน.....
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร	
ปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด	เรียน.....
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	
บุคคลทั่วไป	เรียน.....

เอกสารฉบับที่ 1

ตอนที่ 6

แบบฝึกหัดเพื่อฝึกทักษะ

1. ให้นักศึกษาเขียนจดหมายถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือสมเด็จพระบรมราชินีนาถ หรือพระบรมโอรสาธิราช หรือสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา หรือสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ หรือสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้าภราเธอวีระ หรือสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โดยคำอวยพรในวันขึ้นปีใหม่ พร้อมทั้งจําหน่ายของให้เรียบร้อย เสร็จแล้วให้นำส่งอาจารย์เพื่อตรวจสอบ
2. สมมุติว่านักศึกษาเป็นครูใหญ่ของโรงเรียนร่มเกล้าแห่งหนึ่ง ต้องร่างหนังสือเพื่อกล่าวรายงานถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ในการเสด็จมาทรงเปิดและทรงเยี่ยมโรงเรียน พร้อมทั้งพระราชทานแบบเรียน สิ่งของแก่ลูกศิษย์ของท่าน เขียนบรรยายถึงความซามั่งในพระมหากรุณาธิคุณและรายงานจำนวนครู นักเรียน และสภาพท้องถิ่นบางเล็กน้อยประกอบถวาย เสร็จแล้วให้นำส่งอาจารย์

ขอควรระวังในการใช้ราชาศัพท์

1. "ถวายการต้อนรับ" "ถวายความจงรักภักดี" ชอบใจกันมาก คำนี้ในภาษาไทยมีอยู่แล้วคือ "เฝ้ารับเสด็จ" หรือ "รับเสด็จ" เช่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ไปที่ใดมีราษฎรมาชุมนุมหนาแน่น ก็ใช้ว่า "ราษฎรมาเฝ้าฯ รับเสด็จอย่างหนาแน่น" ความจงรักภักดีเป็นของที่ถวายกันไม่ได้ เป็นสิ่งที่มีประจำตน จึงควรใช้ว่า "มีความจงรักภักดี" หรือ "จงรักภักดี"
2. คำกริยาใดที่เป็นราชาศัพท์อยู่แล้ว เช่น เสด็จ, เสวย, ตรีศ, ห้ามใช้คำ "ทรง" นำหน้า จะใช้ ทรงเสวย ทรงเสด็จ ทรงตรีศไม่ได้ แต่ถ้ามกริยานั้นเป็นคำไทย เช่น ถือน้ำ จิบ วาด เมื่อจะใช้เป็นราชาศัพท์เติม "ทรง" ข้างหน้าได้ เช่น ทรงถือน้ำ, ทรงจิบ, ทรงวาด เป็นต้น
3. การใช้คำ "พระบรม" นำหน้านั้น ใช้เฉพาะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เช่น พระบรมราชา, พระบรมราชินี (พระบรมนามาภิไธย) พระบรมราโชวาท สำหรับสมเด็จพระบรมราชินีองค์คำว่า "บรม" ออก เช่น พระนามาภิไธย พระราโชวาท ถ้าจะกล่าววาทะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงลงชื่อก็ต้องใช้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงลงพระปรมาภิไธย และพระนามาภิไธย
4. พระราชวงศ์ที่ทรงฐานันดรศักดิ์มีพระนำหน้า (พระวรวงศ์เธอ, พระเจ้าวรวงศ์เธอ, สมเด็จพระบรมวงศ์เธอ) ใช้ "พระ" นำหน้าราชาศัพท์ เช่น พระหัตถ์ พระกร ถ้าเป็นชั้นหม่อมเจ้า ไม่ต้องมีพระนำหน้า ใช้เพียงราชาศัพท์เฉย ๆ เช่น หัตถ์ กร เป็นต้น
"พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า.....ประจักษ์พระโรคหทัย - สิ้นพระชนม์
พระราชทานน้ำสรงพระศพที่วัด....."
5. เมื่อกล่าวถึงการแสดงใด ๆ ถวายทอดพระเนตร มักจะใช้ว่า "แสดงหน้าพระพักตร์" ซึ่งมักต้องใช้ว่า "แสดงเฉพาะพระพักตร์" หรือ "แสดงหน้าที่นั่ง" หรือไม่ใช่ "เป็นแสดงหน้าพระที่นั่ง" เพราะคำว่า พระที่นั่ง แปลว่าอาคารที่ประทับ เช่น พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท พระที่นั่งคูสิต พระที่นั่งอนันตสมาคม ฯลฯ

6. ในเมื่อประมุขต่างประเทศมาเยือนประเทศไทย หรือเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยือนประเทศใด มักใช้คำว่า "ราชอาคันตุกะ" หรือ อาคันตุกะ" นิด คำนี้จะมีคำ "ราช" นำหน้าหรือไม่แล้วแต่บุคคล แยกของบุคคลที่เป็นพระมหากษัตริย์ใช้ราชนำหน้า ถ้าไม่ใช่แขกของพระมหากษัตริย์ก็ไม่ต้องมีราชนำ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ไปทรงเป็นแขกของผู้ใด ถ้าผู้นั้นเป็นพระมหากษัตริย์ ก็ใช้ว่า "ทรงเป็นราชอาคันตุกะ" เช่น "พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นราชอาคันตุกะของสมเด็จพระราชินีอลิซาเบธ" ถ้าเป็นแขกของประธานาธิบดี จะใช้ว่า ทรงเป็นพระราชอาคันตุกะของประธานาธิบดีไม่ได้ เพราะประธานาธิบดีไม่ใช่พระมหากษัตริย์ ต้องใช้ว่า ทรงเป็นอาคันตุกะของประธานาธิบดี

7. การกล่าวขานถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ มักใช้กันไม่ถูกต้อง. เช่น "พระเจ้าอยู่หัวและพระราชินี" ในหลวงและราชินี" ใช้เช่นนี้ไม่ถูกต้องและไม่งามอย่างยิ่ง การกล่าวขานถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอให้อ่านว่า "พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือ "พระเจ้าอยู่หัว" และไม่ควรใช้ว่า "ลนเกล้าอนรรฆมอม" ซึ่งไม่มีความหมายอะไรเลย เมื่อจะกล่าวขานถึงสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ก็กล่าวเต็มว่า "สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ" หรือ "สมเด็จพระบรมราชินีนาถ" อย่าให้คำว่า "พระราชินี" หรือ "ราชินี" ซึ่งแปลว่าพระเจ้าแผ่นดินหญิง ถ้าจะเรียกสมเด็จพระราชินีอลิซาเบธ เรียกได้ แคอย่าเรียกสมเด็จพระนางเจ้าอลิซาเบธ เพราะพระราชสาวนของพระองค์ท่านมิใช่พระมหากษัตริย์ ถ้าจะพูดว่าลนเกล้า ในหลวง สมเด็จพระนางเจ้าอยู่หัว

ทูลกระหม่อมชาย ใช้ว่า "สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ ทูลกระหม่อมหญิง ใช้ว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ" ถ้าจะเรียกรวมใช้ว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ ถาษาพระนามสั้น ๆ ใช้ทูลกระหม่อมชาย ทูลกระหม่อมหญิง ทูลกระหม่อม อย่าใช้ฝ่ายชาย ฝ่ายหญิง หรือพระเจ้าลูกยาเธอ พระเจ้าลูกเธอ

การเรียกทูลกระหม่อม ไม่ควรใช้ว่าทูลกระหม่อมฝ่ายชาย ทูลกระหม่อมฝ่ายหญิง เพราะคำว่าทูลกระหม่อม หมายถึงสมเด็จพระราชโอรส สมเด็จพระราชธิดา ซึ่งทรงเป็นเจ้าฟ้าอยู่แล้ว ถาทรงเป็นเพียงพระราชโอรส พระราชธิดา เรียกต่างว่า "เสด็จ" คำว่า "เสด็จ" ใช้เฉพาะพระราชโอรส พระธิดา ซึ่งเป็นพระองค์เจ้าเท่านั้น เช่น พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าวชิราภรณ์ เรียกต่างว่า"เสด็จ" ได้ แต่ พระองค์เจ้าที่มีไถทรงเป็นพระราชโอรส.

พระราชธิดาจะเรียกพระองค์ท่านว่า "เสด็จ" ไม่ได้

8. การเรียกตำแหน่งพระองค์เจ้า หม่อมเจ้า หม่อมราชวงศ์ อย่างล้าลอง พระองค์เจ้าไช "พระองค์ชาย-พระองค์หญิง" หม่อมเจ้าไช "ท่านชาย-ท่านหญิง" หม่อมราชวงศ์ไช "คุณชาย-คุณหญิง" หม่อมหลวงไช "คุณ" ทั้งชายและหญิง

9. การใช้คำ "ถวายเป็น" ถ้าสิ่งของนั้นเป็นของเล็กใช้ "ทูลเกล้าฯ ถวายเป็น" ของใหญ่ใช้ "ทูลเกล้าฯ ถวาย" หรือ "ถวาย" เฉย ๆ

10. คำว่า "บอก" มักใช้ผิดเสมอ คือขอรับใช้ว่า "กราบบังคมทูล" ที่ถูกต้องใช้ว่า "กราบบังคมทูล" เช่น "กราบบังคมทูลถวายรายงาน" กราบบังคมทูลรายงานกิจการ

11. คำว่า "ขอใจ" ถ้าจะกล่าววาทะบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงขอใจ ก็ใช้ว่า "ทรงขอใจ" หรือ "พระราชทานพระราชกระแสขอใจ" ไม่ใช่ "ขอพระทัย" เว้นแต่ผู้ที่ทรงขอใจนั้นเป็นพระราชวงศ์ จึงใช้ "ขอพระทัย"

"พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานกระแสขอใจประชาชน"

"พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสขอพระทัย พระวรราชโอรสกรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร"

12. การใช้ราชาศัพท์ต้องระมัดระวังในทุกคำ เช่น ทูลกระหม่อมชายเสด็จรานคา เจ้าของรานถวายหมวก เช่นนี้ จะใช้ว่าถวายพระมาลาไม่ได้ เพราะหมวกนั้นยังไม่ได้เป็นของพระองค์ท่าน ถ้าว่าฉลองพระองค์กระวังอย่าใช้ว่า "ทรงฉลองพระองค์ชาลัน" เพราะฉลองพระองค์ ก็คือเสื้อ หรือคำว่า พระภูษา แปลว่า ผ้านุ่ง อย่าใช้ในกรณีแปลว่ายาคลุม ต้องใช้ว่า "ทรงพระสนับเพลาชาลัน" "นาคคลุมพระเกศา"

13. คำใหม่ ๆ ที่ไม่มีราชาศัพท์โดยเฉพาะ เช่น กระเป๋าสตางค์ โทรศัพท์ ลิปสติก เซตผม สเปรย์ เมื่อจะใช้ให้เป็นราชาศัพท์ คำใดที่เปลี่ยนได้ก็เปลี่ยน ที่เปลี่ยนไม่ได้ก็ควรคงรูปศัพท์เดิมไว้ เช่น กระเป๋าสตางค์ เครื่องพระสำอาง ลิปสติก ทรงผมพระเกศา ทรงฉีกพระเกศา ทรงฉีกเส้นพระเกศา เป็นต้น

ก่อนจบคำอธิบาย ใครใคร่กล่าวถึงเรื่องที่มีผู้สงสัยอยู่เสมอ คือ เมื่อกล่าวถึงสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อกล่าวถึงพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์ต่างประเทศ และเมื่อกล่าวถึงตัวละครในวรรณคดีที่เป็นเจ้า เช่น อีเหนา จะต้องใช้ราชาศัพท์หรือไม่ในเรื่องนี้ขอสรุปว่าต้องใช้ตามฐานันดรที่แท้จริง เว้นแต่คำว่า "บรม" ใช้สำหรับสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น

เอกสารฉบับที่ 2
วิธีทูลเกล้าฯ ถวายสิ่งของ
วิธีการเข้ารับพระราชทานสิ่งของ

ให้นักศึกษาอ่านวิธีการต่อไปนี้ ด้วยความละเอียดรอบคอบ

วิธีถวายของ

การเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายของ กระทำได้ 2 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 ให้ใช้ท่านรองหรือรับของที่จะถวาย ถือกานของถวายนั่นด้วยมือทั้งสองข้างในระดับอก พอแลเห็นพระองค์ก็ถวายคำนับครั้งหนึ่ง เมื่อเดินไปถึงใกล้ที่ประทับ ถวายคำนับอีกครั้งหนึ่ง แล้วคุกเข่าข้างหนึ่ง ประคองพานขึ้นถวายด้วยสองมือ เมื่อทรงรับของแล้ว จึงคุกเข่าถวายคำนับแล้วยืนตรงที่เดิม เพื่อว่าจะทรงมีพระราชดำรัสตอบ แล้วจึงค่อยเดินถอยหลังไปจนทางที่ประทับพอสมควร จึงถวายคำนับอีกครั้งหนึ่ง และออกไปจากที่เฝ้าฯ

วิธีที่ 2 คลานยกพานของถวายเข้าไปจนใกล้ที่ประทับ หมอบคุกเข่าลง ยกพานขึ้นถวายด้วยมือทั้งสอง เมื่อทรงรับของแล้ว วางพานลงหมอบกราบ แล้วคลานถอยหลังโดยเข่าทั้งสอง และมือซ้ายยันพื้น มือขวาถือกาน หรือโดยวิธีถือกานทั้งสองมือ และคลานถวายเข่าถอยหลังในท่ากระยอง เมื่อทางที่ประทับพอสมควร แล้ววางพานลง คุกหมอบกราบอีกครั้งหนึ่ง จึงออกไปจากที่เฝ้าฯ

การถวายของ จะต้องไม่กระทำไปอย่างดุจดั่งทุก โดยมีใ้มีการจัดเตรียมพานรองรับให้สมเด็จพระเกียรติ การถวายของเล็กใช้ "พานเกล้าถวาย" ถ้าเป็นของใหญ่ใช้ "นมเกล้าถวาย" หรือ "ถวาย" เฉย ๆ

การเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อรับพระราชทานของ

การเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในกรณีใดก็ตาม ต้องแต่งกายเรียบร้อยตามประเพณีนิยม สวมถุงเท้าและรองเท้าหุ้มส้น ถ้ามีโกศสวมถุงเท้า ให้ถอดรองเท้าออก ในกรณีเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อรับพระราชทานของทำได้ 3 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 ถวายคำนับครั้งหนึ่งก่อน เมื่อแลเห็นพระองค์เมื่อเดินเข้าไปใกล้ที่ประทับ ถวายคำนับอีกครั้งหนึ่ง แล้วคุกเข่าข้างหนึ่งและยกมือขวาขึ้นเอางาน (คือยกมือขวาขึ้นถึงระดับสูงกวาสอกเล็กน้อย แล้วกระดกข้อมือถวายก้นและลงโดยเร็ว) แล้วใช้มือขวานั้น

แปรับของพระราชทานแล้ว ยกมือซ้ายขึ้นไปรวมกับมือขวา เพื่อประคองของพระราชทานนั้น แล้วถอยไปจนห่างจากที่ประทับ ถวายคำนับอีกครั้งหนึ่ง จึงออกจากที่เฝ้าฯ

วิธีที่ 2 ถวายคำนับเมื่อแลเห็นพระองค์ครั้งแรก แล้วเดินเข้าไปใกล้ที่ประทับ ถวายคำนับอีกครั้งหนึ่ง แล้วหมอบกราบ ขณะอยู่ในท่าหมอบกราบนั้น ให้ยกมือขวาขึ้นเอวงาน แล้วรับพระราชทานสิ่งของ หมอบกราบอีกครั้งหนึ่ง แล้วคลานถอยหลังออกมาจน โดยลงเข่าทั้งสองและมือซ้ายยันพื้น แล้วยืนขึ้นถวายคำนับและเดินถอยหลังไปจนห่างที่ประทับพอสมควร ถวายคำนับอีกครั้งหนึ่งก่อนจะออกไปจากที่เฝ้าฯ

วิธีที่ 3 ให้คลานธรรมดาเข้าไป ในระยะที่ใกล้ที่ประทับหรือเห็นพระองค์ ให้หมอบกราบอีกครั้งหนึ่ง แล้วคลานเข้าไปจนใกล้ที่ประทับหมอบกราบอีกครั้งหนึ่ง แล้วยกมือขวาขึ้นเอวงาน (ขณะอยู่ในท่าหมอบ) เมื่อรับพระราชทานแล้ว หมอบกราบและเคลื่อนตัวถอยหลัง โดยให้ศอกยันนากับพื้นทั้งสองข้างก่อน คลานถอยหลังทางมาระยะพอสมควร จึงหมอบกราบอีกครั้งหนึ่ง แล้วคลานออกไปจากที่เฝ้าฯ

การเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในงานที่นั่งเก้าอี้หรือยืนเฝ้าฯ เมื่อพระองค์เสด็จออกพอเห็นถ้านั่งต้องยืนขึ้นถวายคำนับ และบอญนาสุที่ประทับเรียบร้อยแล้วจึงลงนั่งไ้ ในกรณียืนเฝ้า เมื่อถวายคำนับแล้ว ให้ยืนสำรวมอยู่ เมื่อเสด็จขึ้นให้ถวายคำนับอีกครั้งหนึ่ง

การเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในทรีโหลาน ที่มีไค่นั่งเก้าอี้ หรือมีไค่ยืน ให้คลานเข้าไปหาท่าเช่นเดียวกับวิธีหมอบคลานเข้าไปรับพระราชทานของ เมื่อใกล้ที่ประทับหมอบกราบอีกครั้งหนึ่ง แล้วหมอบฟังพระราชดำรัส เมื่อจะออกจากที่เฝ้าฯ ต้องหมอบกราบอีกครั้งหนึ่ง ท่าเช่นเดียวกับที่กล่าวแล้ว

การเขียนบัตรทูลเกล้าฯ ถวาย และกราบบังคมทูลฯ ถวายสิ่งของ

สิ่งของที่นำทูลเกล้าถวายจะมีบัตรคิคอยู่หรือผูกคิคอยู่ควาย หรือซองใส่ของ มีแบบฟอร์มในการเขียนบัตรหรือซองใส่ของ ถ้าหากมีเวลามาก หรือมีโอกาศก็ควรกราบบังคมทูลถวายวาจาพร้อมกับการถวายของและการรับพระราชทานของควาย

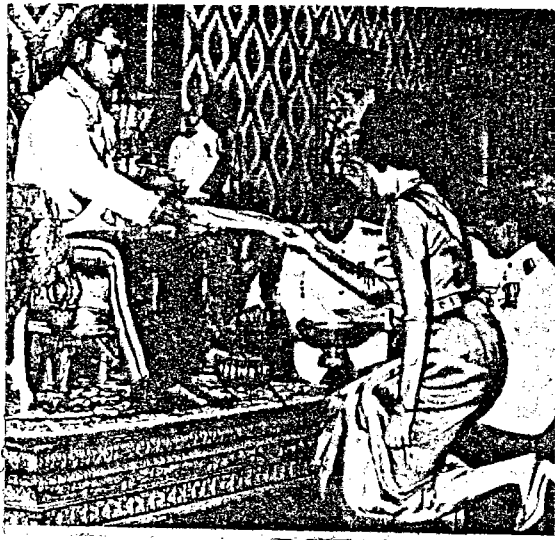
ขอให้นักศึกษาฝึกเขียนแบบฟอร์มดังต่อไปนี้

1. ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

โรงเรียน (หรือสังกัด)
 (หรือข้าพระพุทธเจ้า.....(ออกชื่อ))
 ขอพระราชทานทูลเกล้าฯ ถวาย ขอเคหะ
 (ขอพระราชทานทูลเกล้าฯ ถวาย(ระบุ
 พระนาม) ขอเคหะ)

- หมายเหตุ 1. ถ้าทูลเกล้าฯ ถวายพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีด้วยกัน ใ้ว่า
 ขอพระราชทานทูลเกล้าฯ ถวายขอเคหะ หรือขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อม
 ถวายขอเคหะ (ไม่ต้องออกพระปรมาภิไธยและพระนามาภิไธย)
 2. ถ้าจะทูลเกล้าฯ ถวายพระองค์ใด พระองค์หนึ่ง โดยเฉพาะ ก็ให้ระบุพระนาม
 หลังคำถวายไว้ด้วย
2. เมื่อจะนำของถวายพระบรมวงศ์ ใช้แบบฟอร์มเดียวกัน แต่ใช้ข้อความว่า ขอประทาน
 ถวาย (พระนาม) ก็พอ
3. ถ้ามีเวลามากจะกราบบังคมทูลด้วย ให้ใช้ข้อความตามที่เรียนมาแล้วในหน้า 65 ระบุ
 สิ่งของที่นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถือน้อมเกล้าฯ ถวายว่า เป็นอะไร

ขอให้นักศึกษาฝึกทำต่างๆตามรูปภาพที่เสนอมาให้ดูในหน้าถัดไป ต่อจากนั้นจะมีการ
 ประเมินผลโดยให้ออกมาแสดงหน้าชั้นเรียนเป็นรายบุคคล.

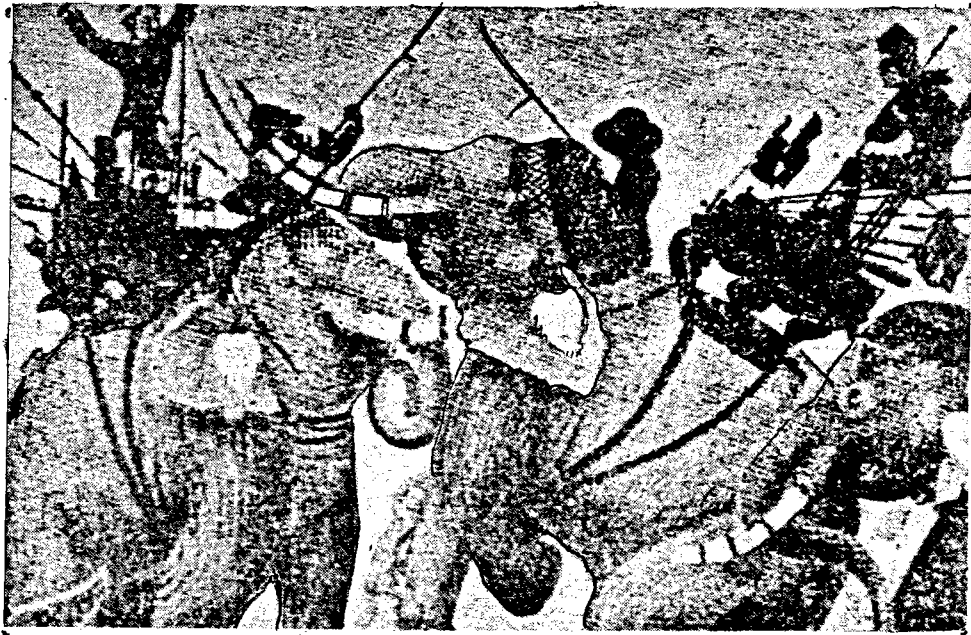

ภาพแสดง การทูลเกล้าฯ ถวาย และการเข้ารับพระราชทานสิ่งของ

เอกสารฉบับที่ ๓

การประเมินผลการศึกษาของตนเอง

จงเขียนบรรยายรูปภาพต่อไปนี้ให้ถูกต้องตรงหมายเลขในกระดานของนักศึกษาเอง

(๑) สมเด็จพระนเรศวรมหาราช.....พระมหาอุปราชา

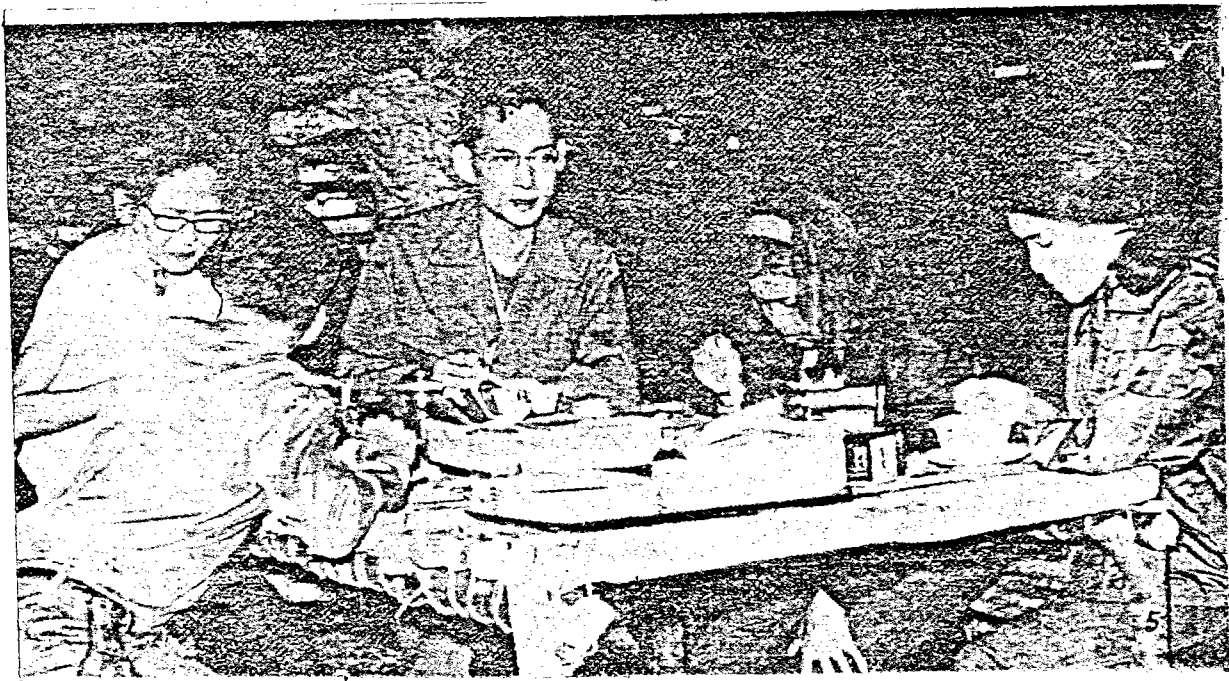
(๒) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....
.....รัฐธรรมนูญ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๓๕

(๓) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....
.....

(๔) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.....ถวายพระองค์เอง

(๕) สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรม-
ราชินี.....ถ่ายภาพที่ทรงเตรียมมาใน.....เยี่ยมค่าย ค.ช.ค.แห่งหนึ่ง.

(๖) จอมพลพระปรมาภิไธย พระนามาภิไธยและพระนามทั้ง ๙ พระองค์นี้

(๗) สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.....(ทักษาย)นายแพทย์อาสาชนบท

(๘) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....สมเด็จพระ.....
 สมเด็จพระ.....จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.
 สมเด็จพระบรมราชินีนาถ.....

(๙) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....กับบัณฑิตคนหนึ่ง
 บัณฑิตคนหนึ่ง.....จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

(๑๐) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว..... (๑๑) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา.....

(๑๒) สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช.....(ย่า).

(๑๓) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
.....(โอรสท้าวแก้วมิ่งพิตร)

(๑๔) สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช.....

(๑๕) สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ.....

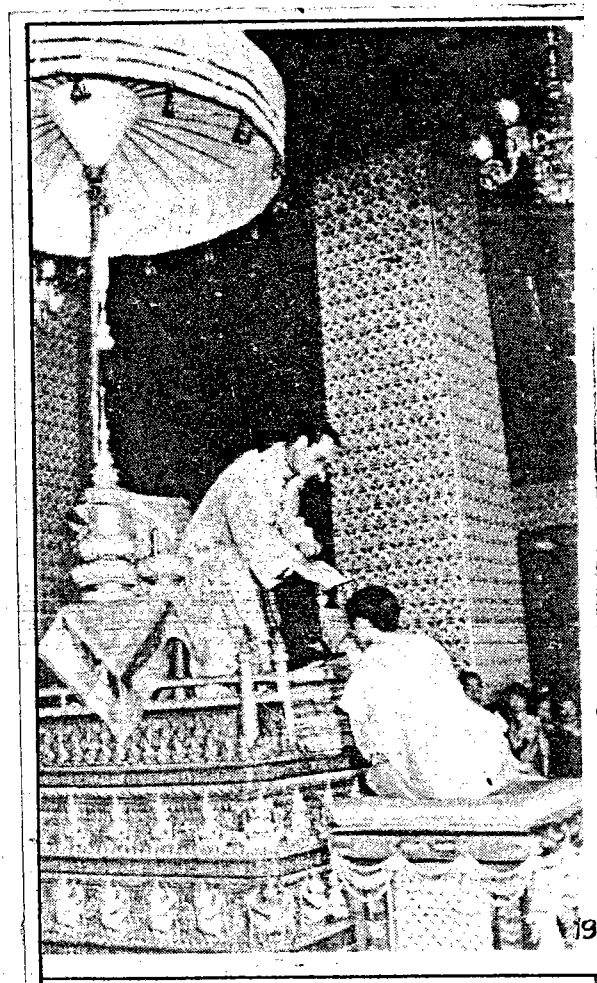
(๑๖) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....
เกษกรกรคนหนึ่ง.....

(๑๗) สมเด็จพระบรมราชินีนาถ.....

(๑๘) สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช.....

(๑๙) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา.....
นำพระมูรธาภิเษก

(๒๐) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....

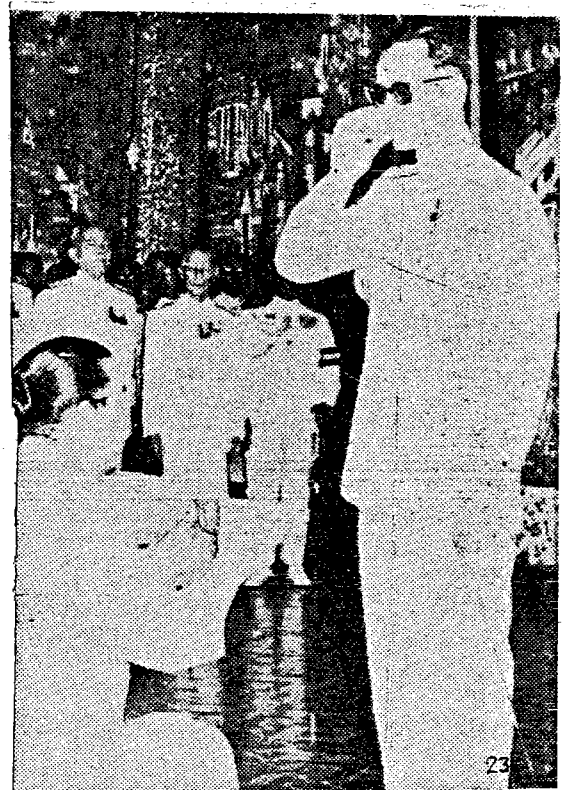
เทียบพระราชา

(๒๑) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....

(๒๒) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....

(๒๓) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....
.....พิพิธภัณฑ์ฯ วัดพระแก้ว

(๒๔) สมเด็จพระ
บรมราชินีนาถ.....

(๒๕) สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี...

(๒๖) สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช.....

(๒๗) สมเด็จพระเทพรัตน-
ราชสุภา.....

(๒๙) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

(๒๘) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....สมเด็จพระสังฆราช

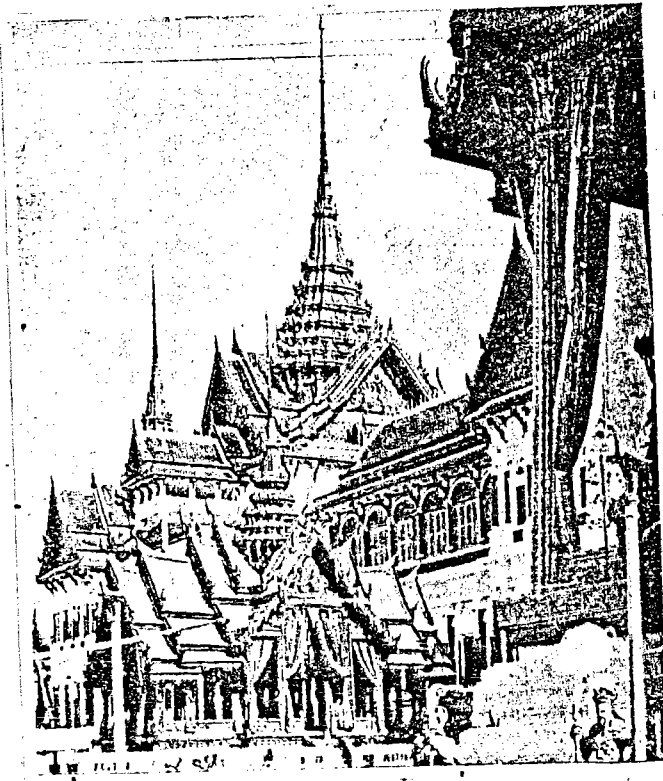
.....

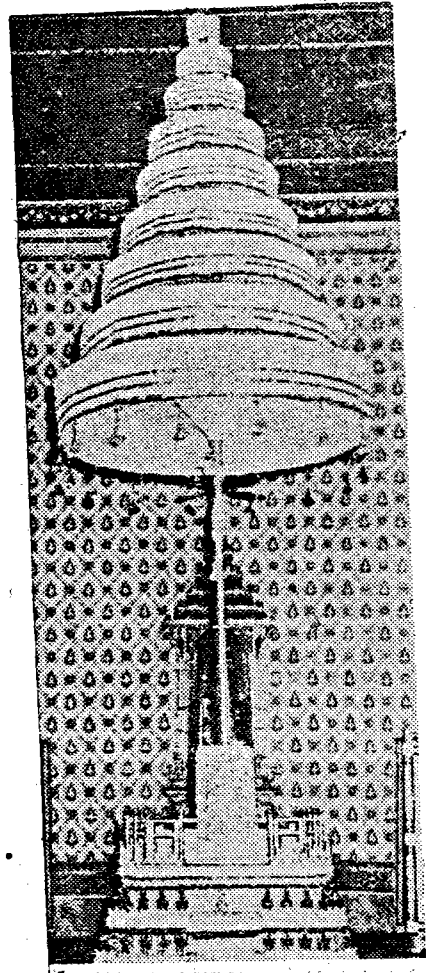
(๓๐) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....

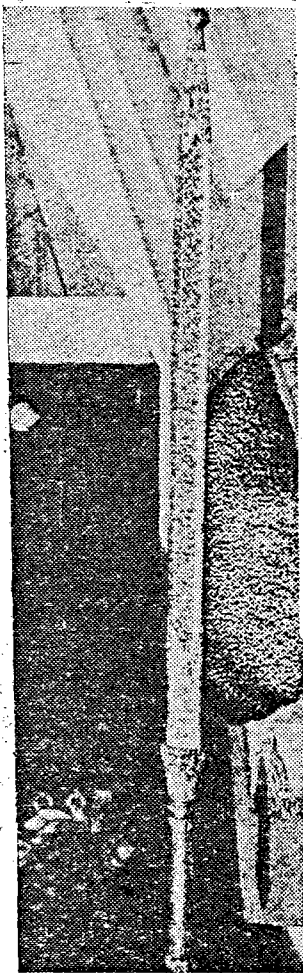
(๓๑) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....

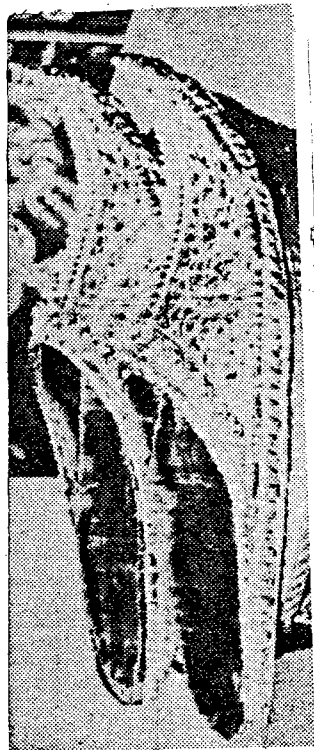
(๓๒) พระที่นั่งอาภรณ์พิโมกข์และ.....จักรีมหาปราสาท.

(๓๓) พระ.....เศวตฉัตร.

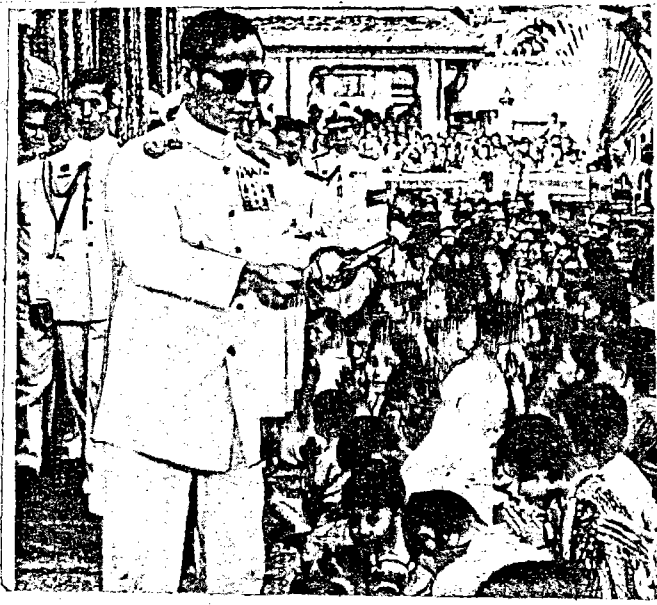
(๓๔) พระ.....ชวรศิขรินทร์

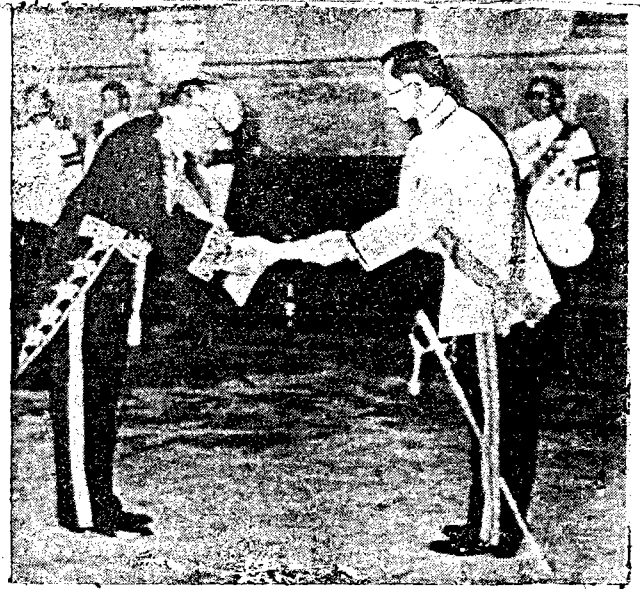
(๓๕).....(ร่องเท้าเจิงอน)

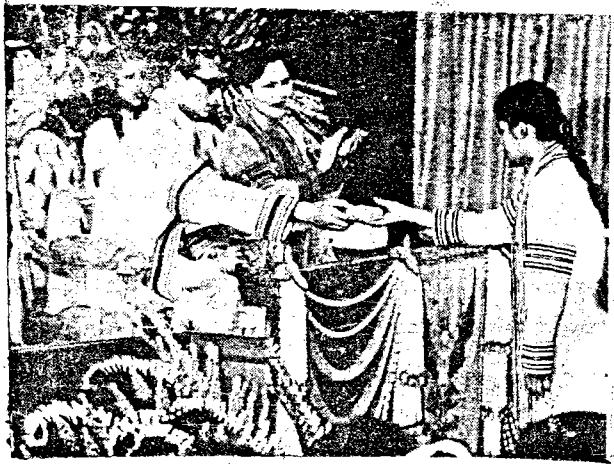
(๓๖) พระ.....มณฑ

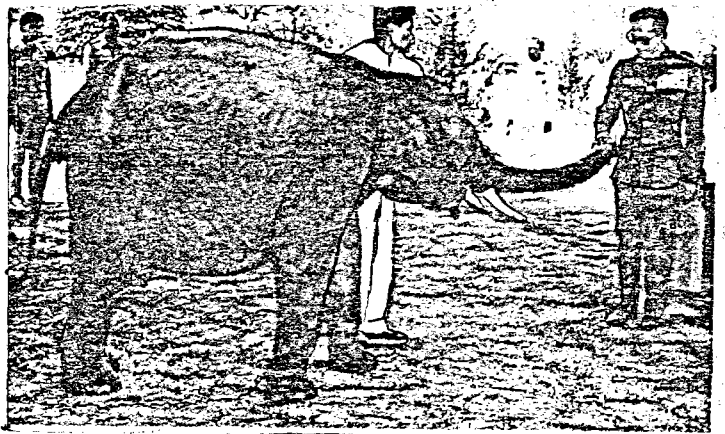
(๓๓) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....สุทราลัย.

(๓๔) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....ออก ณ
ท้องพระโรงกลาง.....จักรีมหาปราสาท.....
กรุณาโปรดเกล้าฯพระราชทาน.....วโรกาส
ให้ฯพณฯ นายบวรธานี เอกอิศร...ทูตอิหร่าน
.....ถวายอักษรสาสน์ตราตั้ง.

(๓๕) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....
รางวัลยอดเยี่ยมแก่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

(๔๐) นายฟุ้ง เพชรแก้ว.....ถวายช้างนอญ
แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

(๔๑) สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช.....(ป้า)

(๔๒) สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช.....

แบบเฉลยของเอกสารฉบับที่ 1 ตอนที่ 1 หน้า 9 - 10

1. ราชศัพท์ คือ ศัพท์หลวงหรือศัพท์ราชการที่ใช้ในภาษาเขียนหรือพูดที่เหมาะสมและไพเราะ และรวมถึงคำสุภาพซึ่งเป็นคำที่บุคคลทั่วไปใช้สำหรับการกล่าวถึงหรือกราบบังคมทูลพระมหากษัตริย์ พระราชวงศ์ และยกย่องบุคคลที่มีคุณงามความดีหรือแสดงความเคารพนับถือต่อบุคคลต่าง ๆ เช่น พระพุทธเจ้า พระสงฆ์ ศาสดาของศาสนา เทพเจ้า พระเจ้าในศาสนาต่าง ๆ เป็นต้น
2. ถือว่าไม่สุภาพ ควรใช้คำพูดแทน เช่น ไม่เป็นไรมิได้ หากไม่พบ ไม่มีเลย ไม่เป็นไรครับ (คะ) ตามแต่กรณี
3. ควรพูดว่า รับประทาน
4. นิด ที่ถูกต้อง ขาดพระพุทธเจ้าไม่ได้รับประทานอาหารมาหลายวันแล้ว พระพุทธเจ้าข้าขอรับ
5. ไม่ใช่ ที่ถูกต้อง ฉันก็ไม่ได้รับประทานอาหารมาเช่นกัน
6. ในรัชกาลของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
7. ไม่ใช่ มาจากภาษาอื่นควยเช่น บาลี สันสกฤต เขมร ขวา เปอร์เซีย และอังกฤษ
8. ใช้มีประโยชน์เช่น ทำให้บรรยากาศในการทำงานแจ่มใส สร้างความเป็นกันเองได้ คือ สุภาพกิจของบุรุษงานก็ทำให้โดยงานก็ เมื่อเรามีความเดือดร้อนก็จะได้รับความช่วยเหลือได้โดยง่าย

9. เจ็บป่วย	- อาพาธ	อาบนํ้า	-	สรงนํ้า
ตาย	- มรณภาพ	ซักผ้า	-	สุผ้า
มอบให้พระ	- ถวาย	โกนผม	-	ปลงผม
เชิญพระ	- นิมนต์พระ	พระแจ้งความนึก	-	ปลงอาบัติ
นอน	- จำวัด	พระแจ้งให้พระสงฆ์ทราบ	-	เผด็จสงฆ์
กิน	- ฉับ	พระรับใช้พระอาจารย์	-	ปฏิบัติพระอาจารย์
ถวายของให้พระ	- ประเคนพระ	จดหมายของพระ	-	ลิขิต

10. ขอบุณ - ขอบใจ - ขอบพระคุณ - กราบขอบพระคุณ - เป็นบุญคุณอย่างสูง
 เชิญ - เรียกเชิญ - กราบเรียกเชิญ - นิมนต์
 ขอโทษ - กราบขอโทษ - ขอประทานโทษ - ขอภัย - กราบขอภัย
 บอก - เรียก - กราบเรียก
 เชอ - ทาน - โยม - ไต่เต้า - พระคุณทาน - พระคุณเจ้า

11. 1. หมอตำแย - แพทย์ผดุงครรภ์ 6. โรคห่า - กาฬโรค
 2. สากกระเปือ - ไม้ศัพริก 7. ชุ่มหรี - เถาชุมหรี
 3. ชีเหนียว - เหนียวแน่น 8. อีแรง - แรง
 4. เอาขาวไสยง - เอาขาวขุ่นยง 9. ชีควาย - มูลกระบือ
 5. ผีคาค - ไชทรพิษ 10. ตัวเมีย - สามีภรรยา

12. ก. สมเด็จพระสังฆราช เราเฝ้า กราบทูลเชิญ
 . สมเด็จพระสังฆราชเจ้า เราเฝ้า กราบทูลเชิญ (เหมือนกัน)
 ข. สมเด็จพระสังฆราช เราเฝ้า กราบทูลลา
 สมเด็จพระสังฆราชเจ้า เราเฝ้า กราบทูลลา (เหมือนกัน)

1. ก. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
ข. เขมร บาลี สันสกฤต ขวา เปอร์เซีย และอังกฤษ
ค. เช่น พระเชนย พระชนง พระศอ พระศก พระเพวา เสวย บรรทม ตรง
เสด็จ ทรัส ประทับ เป็นต้น
ง. เช่น พระสงฆ์ พระแท่น พระที พระอุ พระเกาอี้ เพราะเท่า เป็นต้น
จ. หมอคำแย - แพทย์หญิงกรรภ หมา - สุนัข
คนคำแย - คนเอนกคุณ(เพราะ ดากกระเบือ - ไม้ตีพริก
โง่ทำยาโค) โลงผี - โลงศพ
อึ้ง - แฉก ชี้อ้วน - โรคเรื้อน
ซึ้งไห - น้ำมูกไหล เยี่ยว - ปัสสาวะ
ความ 6 ตัว - กระบือ 3 คู่ ขางเมีย - พัง
ขางผู้ - พลาย
2. สมเด็จพระสังฆราช มีเชื้อสายเป็นกษัตริย์
สมเด็จพระสังฆราชเจ้า มีเชื้อสาย หรือมีฐานันดรศักดิ์ในพระราชวงศ์
3. ก. ขอขอบพระคุณมาก ๆ ค่ะ (ครับ) คุณแม่
ข. คุณจงไปเรียนทานอธิการบดีว่า ผม(ดิฉัน) จะไม่เรียนเชิญท่านมางานของผม(ดิฉัน)
อย่างเด็ดขาด
ค. กระผมขอความกรุณาจากท่าน ขอให้ผมยืมเงินสด 100 บาท จะขอกราบขอบพระคุณ
อย่างสูง เพราะกระผมซัดสนจริง ๆ ครับ
ง. ผมมานิมนต์ท่านมาเพื่อไปสวดพระพุทธรูป และฉันภัตตาหารเพลที่บ้านครับ
4. เชิญ ใ้กับพระสงฆ์ นิมิต
ใ้กับสมเด็จพระสังฆราชว่า กราบพุดเชิญ

5. ก็น ใ้กับพระสงฆ์ว่า ฉัน
ใ้กับสมเด็จพระสังฆราชว่า เสง
6. ลา ใ้กับพระสงฆ์ว่า นมัสการลา
ใ้กับสมเด็จพระสังฆราชว่า กราบทูลลา
7. ภาษาที่สุภาพ คือ พวกเรากู่นั้นสิ ผู้นั้นคนนั้นช่วยมาก
ภาษาที่สุภาพ คือ กูไปไหนมา เมาตามหาคุณทั้งวัน เมาไปคู่นั้นมา เมาไม่อยากพูดเลย
เพราะหนึ่งชวันง่วงเอามาก ๆ
9. ไม่ทรงใ้
10. เมา กระเมา ฉัน คินัน ข้า ข้าพเจ้า ข้าพระพุทธเจ้า เกลากระเมา อาณา
อัว กู
คำสุภาพที่ควรใ้ คือ เมา กระเมา ฉัน คินัน ข้าพเจ้า ข้าพระพุทธเจ้า เกลากระเมา
อาณา
11. ทาน เธอ คุณ พระคุณเจ้า พระคุณเจ้า โยม ไต่เท่า ฝ่าพระบาท.....ลือ มีง
คำสุภาพที่ควรใ้ คือ ทาน เธอ โยม พระคุณเจ้า ไต่เท่า....
12. โยม
อาณา
13. สมเด็จพระมหาพิศร ราชสมภารเจ้า
อาณามาพ
14. เปลี่ยนแปลงชื่อพระราชนาน ถือว่าไม่สมควรอย่างยิ่ง ถ้าจะขอเปลี่ยนได้ก็ต่อเมื่อได้รับ
พระราชนานพระบรมราชานุญาตจากพระองค์เท่านั้น ในกรณีนี้ไม่ควร เปลี่ยนเพราะ
พระองค์เสด็จสวรรคตแล้ว

1. ພຣະເຈົ້າແຜ່ນດິນຜູ້ຫຼົງ
2. ພຣະມເສື້ອງພຣະຣາຊາ
3. ພຣະຄະ ແປວ່າ ຜົວໜຶ່ງ
4. ມີ 2 ພຣະອົງ ຄື ສມເດັ່ຈພຣະສີຣິພັນທຣາບຣມຣາຊິນີນາດ ແລະ ສມເດັ່ຈພຣະນາງເຈົ້າສິຣິກິດ ພຣະບຣມຣາຊິນີນາດ
5.
 1. ສມເດັ່ຈພຣະບຣມໂອຣສາຣິຣາຊ ເຈົ້າຟ້າມຫາວິຣຸນທິສ ສຍາມມະນຸຣາຊກຸມາຣ
 2. ສມເດັ່ຈພຣະບຣມໂອຣສາຣິຣາຊ ເຈົ້າຟ້າມຫາວິຣາວຸ ສຍາມມະນຸຣາຊກຸມາຣ
 3. ສມເດັ່ຈພຣະບຣມໂອຣສາຣິຣາຊ ເຈົ້າຟ້າມຫາວິຣາລງກຸນ ສຍາມມະນຸຣາຊກຸມາຣ
6. ສມເດັ່ຈພຣະເທພຣັຕນຣາຊສຸດາ ເຈົ້າຟ້າມຫາຈັກຣີ ສິຣິນທຣ ຣັຊສີມາ ຄຸນາກຣປິຍາຕິ ສຍາມບຣມຣາຊກຸມາຣີ
7. ພຣະຕຳໜັກຖູພານຣາຊນິເວສັນ
ພຣະຕຳໜັກຖູພິງຄຣາຊນິເວສັນ
ພຣະຕຳໜັກທັກຍິຣາຊນິເວສັນ
8. ຮອງເທົ່າ ໃຫ້ພຣະຣາຊາວາ ຈອງພຣະນາທ
ໃຫ້ພຣະຣາຊວງຄວາ ຮອງພຣະນາທ

๑. คำว่า โอกาส เราใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่าพระบรมราชวโรกาส สมเด็จพระบรมราชชนนี, สมเด็จพระบรมราชินีนาถ, สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช และ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ พระราชวโรกาส, พระราชวงศ์ไชยวาท พระวโรกาส

10.	เกล้า - พระเกล้า	กุศล - พระราชกุศล, พระกุศล
	หวิ - พระสงฆ์	พาหนะ - พระราชพาหนะ
	ข้าง - ข้างทรง	มีด - พระหัตถ์
	มา - มาทรง	เทา - พระบาท
	สวน - สวนหลวง	แวนตา - ฉลองพระเนตร
	อุ - พระอุ	หมวก - พระมาลา
	แทน - พระเมตตา	ตะเกียบ - ฉลองพระหัตถ์ตะเกียบ
	ความเมตตา - พระเมตตา	รถยนต์ - รถยนต์พระที่นั่ง

11.	พระฉาย - กระจก	พระโสรจ - บุหรี่
	พระกรร - ร่ม	พระราชดำริ - ความคิด
	พระเชนย - หมอน	ปรากฏ - กำแพง
	น้ำจันท - เหล้า	พระแสง (พระบัญชา) - หน้าต่าง
	พระกระยาเสว - ข้าว	พระทวาร - ประตู

12. คำสามัญ ว่า ชื่อสำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไชยวาท พระปรมาภิไธย หรือพระบรมนามาภิไธย สมเด็จพระบรมราชินี - พระนามาภิไธย, พระราชวงศ์ - พระนาม

13. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช หรือพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นพระราชโอรสของ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมชนกนาถ

14. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็น พระนัคตา(หลาน) ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

15. ชายผู้หนึ่งทำหมวกถวายตนเองเพื่อขียนทูลเกล้าถวาย ถ้าไชยวาทเขาจะถวายพระมาลา ถูกหรือไม่ ไม่ถูก ที่ถูก คือ เขาจะถวายหมวก

1. จงเปลี่ยนคำสามัญต่อไปนี้ เป็นราชาศัพท์

ขาว	- พระกระยาเสวย	อุ	- พระอุ
น้ำดื่ม	- พระสุธารส	รถยนต์	- รถยนต์พระที่นั่ง
ยารักษาโรค	- พระโอสถ	ชอม	- ฉลองพระหัตถ์ชอม
บ้านเรือน	- พระตำหนัก	ตะเกียบ	- ฉลองพระหัตถ์ตะเกียบ
อาหาร	- พระกระยาหาร	บุหรี	- พระโอสถมวน
เสื้อผ้า	- พระภูษา	เตียงนอน	- พระแท่นบรรทม
ปู	- พระอัยกา	ยา	- พระอัยกี
เหิงอ	- พระเสโท	โคล	- พระเมโท
ความประพฤติ	- พระจริยาวัตร	แขกของพระราช	- พระราชอาคันตุกะ

2. จงเปลี่ยนคำราชาศัพท์เป็นคำสามัญ

พระแท่นบรรทม	- เตียงนอน	พระขำมรงค์	- แหวน
พระราชเสาวนีย์	- คำสั่งพระราชินี	พระสุคนธ์	- น้ำอบน้ำหอม
พระราชดำริ	- ความคิด	พระเชนย	- หมอน
พระปรมาภิไธย	- ชื่อ	พระสุธารสชา	- น้ำชา
พระนารี	- ทอง	เครื่องวาง	- ชองวาง
พระราชกระแสด	- คำพูด	พระอังคาร	- เกากระตุก

3. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระเชษฐภคินีพระองค์หนึ่งคือ สมเด็จพระนางเจ้ารำจลินทร

พระบรมราชชนก คือ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกนาถ และพระอัยกา คือ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

4. บทเพลงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแต่งเรียกว่า บทเพลงพระราชนิพนธ์ หนังสือที่พระองค์ทรงแต่ง เรียกว่า หนังสือพระราชนิพนธ์

5. พระที่นั่งที่ใช้เป็นทิวาสถาปัตยกรรมของบรรดาทูตต่าง ๆ ประจำประเทศไทยคือ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท และพระที่นั่งที่ใช้เป็นที่ประกอบพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา (5 ธันวาคม) คือ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย

1. คำสามัญต่อไปนี้ใช้เป็นคำราชาศัพท์ได้อย่างไร

ชักราง	- ทรงชาง	อาบนํ้า	- สรง
เล่นกีฬา	- ทรงกีฬา	ล้างมือ	- ชำระพระหัตถ์
เป่าแตร	- ทรงแตร	ฟังเทศน์	- ทรงธรรม
สีซอ	- ทรงซอ	ใส่บาตร	- ทรงบาตร
กิน	- เสวย	ยิ้ม	- แยมพระโอษฐ์
ยืน	- ประทับยืน	นั่ง	- ประทับนั่ง
หัวเราะ	- ทรงพระสรวล	นอน	- บรรทม
คิด	- ทรงพระราชดำริ	แต่งตัว	- ทรงเครื่อง - แต่งพระองค์
อ่านหรือเขียนหนังสือ	- ทรงพระราชนิพนธ์	อาเจียน	- ทรงพระอาเจียน

2. จงแปลราชาศัพท์ต่อไปนี้เป็นคำสามัญ

โสกันต์	- โกงจุก	ทรงพวงฟ้าหรือทรงจำเริญพระองค์	- อ้วน
ทรงพระประจวร	- ป่วย	ทรงพระกรรแสง	- ร้องไห้
ทรงผนวช	- บวช	ทรงพระราชมภพ	- เกิด
ทรงพระสุบิน	-ฝัน	เสด็จปรินิพพาน	- ตาย (พระพุทธรเจ้า)

3. จงเปลี่ยนคำนามต่อไปนี้ให้เป็นคำกริยา

พระราชประสงค์	- ทรงมีพระราชประสงค์
พระราชปฏิสันถาร	- ทรงมีพระราชปฏิสันถาร
พระราชดำริ	- ทรง (มี) พระราชดำริ
พระสุหร่าย	- ทรงพระสุหร่าย
พระราชกรณียกิจ	- ทรงประกอบพระราชกรณียกิจ
พระโขนง	- ทรงพระโขนง
พระราชดำรัส	- ทรงมีพระราชดำรัส
พระปรมาภิไธย	- ทรงลงพระปรมาภิไธย

เฉลยแบบฝึกหัดข้อ 3 หน้า 61

1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชสมภพเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2470
2. - เป็นวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
3. - ชาวเจาซาบซังในกระแสดพระราชมหารัฐ - ที่พระราชทานแก่ประชาชน
4. - ทรงลงพระปรมาภิไธยในสมุดเยี่ยม
5. - ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับนายกรัฐมนตรี
6. - ทรงรับของ
7. - พระราชทานเข็มกาชาด
8. - นอมเกดามอมกระหมอมถวายรดแทรกเตอร์
9. - นำคณะเขาเผ่า - เพื่อทูลเกล้าถวายเงิน
10. - พระราชทานเสื้อผาแกชาวเขา
11. - พระราชทานพระบรมราโชวาทแกนิสิต
12. - ทรงพระเกษมสำราญกับพระราชธิดา 2 พระองค์
13. - เสด็จมาเยือนประเทศไทยเป็นการส่วนพระองค์และทรงเป็นพระราชอาคันตุกะของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตลอดเวลาที่ทรงพำนักอยู่ในประเทศไทย
14. - ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล
15. - พระบรมฉายาสาทิสลักษณ์
16. - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถเสด็จไปทรงวางพระศิลาฤกษ์
17. - ภาพฝีพระหัตถ์
18. - ประทับนั่งบนพระเก้าอี้
19. - ทรงพระสรีริโอบมวงงามและทรงศึกษาเล่าเรียนเก่งมาก
20. - ถึงชีพิตักษัย
21. - ทรงมีพระราชโอรสถึง
22. - พระราชทานสม
23. - ทรงศึกษา
24. - พระราชทานพระบรมราชโองการกำหนดวันหยุดเนื่อง

1. คำรับว่า ครับ กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
เราใช้ว่า พระพุทธเจ้าขอรับ ใส่เกล้าใส่กระหม่อม
คำรับว่า ค่ะ เราใช้ว่า พระพุทธเจ้าเพคะ ใส่(ลง)เกล้าใส่(ลง)กระหม่อม
คำแทนตัวเราเองทั้งชายและหญิงใช้ว่า ข้าพระพุทธเจ้า
2. ในการกราบบังคมทูลพระกรุณาอย่างเป็นทางการก่อนที่จะพูดข้อความทั้งหลายใช้คำขึ้นต้นว่า ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม
และใช้คำลงท้ายใช้ว่า ควณเกล้าควนกระหม่อมขอเดชะ
3. คำรับว่า ครับ กับ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช
สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เราใช้ว่า
พระพุทธเจ้าข้าขอรับ
4. ในการกราบบังคมทูลอย่างเป็นทางการก่อนที่จะพูดข้อความใด ๆ ใช้คำขึ้นต้นว่า
ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทูลทวงทราบฝ่าละอองพระบาท และใช้คำลงท้ายว่า
ควนเกล้าควนกระหม่อมขอเดชะ
5. ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสถามว่า "เราชื่ออะไร สบายดีหรือ"
เราสบายดี เราจะกราบบังคมทูลพระกรุณาว่า ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้า
ปกกระหม่อม-ข้าพระพุทธเจ้าชื่อ ควณเดชะพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม
ข้าพระพุทธเจ้าสบายดี พระพุทธเจ้าข้าขอรับ ควณเกล้าควนกระหม่อมขอเดชะ (ถ้า
เป็นหญิงใช้ พระพุทธเจ้าเพคะ)

1. ในการเขียนจดหมายเพื่อส่งทูตเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเราใช้ว่า
ขอเฝ้าฯ ฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้า.....ชื่อตัวเอง...
ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณาทรงทราบฝ่าละอองธุลี
พระบาท.....ขอความ.....
(คำลงทูลว่า) ควรมีควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ขอเฝ้าฯ
ข้าพระพุทธเจ้า..... (ออกชื่อของเรา).....
สำหรับพระบรมราชินีแล้ว มีที่ไรแตกต่างกันเพียงแห่งเดียวคือตรงที่ขอพระราชทานพระ
บรมราชวโรกาส ให้เปลี่ยนเป็น ขอพระราชทานพระราชมารชาวโรกาส
2. คำขึ้นต้นจดหมายของเราใช้กับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
เราใช้คำขึ้นต้นเหมือนกัน แตกต่างกันเฉพาะที่พระนามเท่านั้น เช่น
ขอพระราชทานกราบบังคมทูล สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทราบฝ่าละอองพระบาท
คำลงทูลใช้เหมือนกันว่า ควรมีควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
3. คำขึ้นต้นในการเขียนจดหมายถึงสมเด็จพระสังฆราชเจ้าและสมเด็จพระสังฆราช ใช้
เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร ใช้ต่างกันคือ สมเด็จพระสังฆราชเจ้าใช้ว่า ขอประทาน
กราบทูล สมเด็จพระสังฆราช ใช้ว่า กราบทูล
4. พระสงฆ์เขียนจดหมายถึงญาติโยม ใช้คำขึ้นต้นว่า เจริญพรมายัง.....(ออกชื่อ).....

เจดีย์เอกสารฉบับที่ 3

การเขียนบรรยายรูปภาพ

1. สมเด็จพระนเรศวรทรงกระทำยุทธหัตถีกับพระมหาอุปราชา
2. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานรัฐธรรมนูญ 10 ธันวาคม 2475
3. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรณรงค์คนไม่
4. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปรุงพระกระยาหารถวายพระองค์เอง
5. สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระกระยาหารง่าย ๆ ที่ทรงเตรียมมาในการเสด็จเพื่อทรงเยี่ยมค่าย ค.ช.ค.แห่งหนึ่ง
6. แถวประทับนั่ง - สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรี สิรินครรัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี
แถวประทับยืน - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์
สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
7. สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับนายแพทย์อาสาชนบท
8. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระปริญาบัตรแก่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาทรงรับพระราชทานพระปริญาบัตรจากพระบาทสมเด็จพระ
9. พระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงคบบพระหัตถ์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานปริญาบัตรแก่บัณฑิตคนหนึ่ง บัณฑิตคนหนึ่ง
รับพระราชทานปริญาบัตรจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสร้างเครื่องพระเพอร์นิเจอร์
11. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับหญิงคนหนึ่ง
12. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ทรงกราบสมเด็จพระอัยกี
13. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่บัณฑิต

14. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เสด็จพระกระชาหาร
15. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ทรงรำวง
16. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับไก่ทอง และไก่แดงจากเกษตรกรคนหนึ่ง
เกษตรกรคนหนึ่งมอบเกลาหมกรและหมอนถวายไก่ทองและไก่แดง
17. สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงฉายเรือ
18. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ทรงมีไก่ทอง ค้างองค์พระพุทธรูป
19. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงรับพระราชทานน้ำพระมธุราภิเษกจากพระมหาดังขึ้น
20. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจิมเทียนพรรษา
21. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุ๋กเทียนบูชาพระรัตนตรัย
22. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระอักษร
23. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงชี้มน้ำพระพิพัฒน์สัตยา
24. สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระราชทานการต้อนรับสิ่งแปลก ๆ และควาบาบ
25. สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระราชทานสิ่งของแก่ทหาร
26. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช พระราชทานกระแสพระราชดำรัสหรือ ทรงมีพระราช
คำรัส
27. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงลงพระนามาภิไธย
28. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประเคนเครื่องราชสักการะแด่สมเด็จพระสังฆราช
29. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงชอก
30. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีแกร์เน็ต
31. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเรือใบ
32. พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท
33. พระมหานพพลุ แกะกรัณ
34. พระแสงขรรค์ชัยศรี
35. ฉลองพระบาทเงินทอง
36. พระมหาพิชัยมงกุฎ
37. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่าย

38. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออก ณ ท้องพระโรงกลางพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ฯพณฯอธิบดี เอกอัครราชทูตอิหร่านประจำกรุงเทพฯ กรณียกถวายอักษรสาส์นตราตั้ง
39. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราโชบายแก่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
40. นายฟ่ง เชนรแกว นอมเกตุ นอมกระ นอมถวายจางนอม
41. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ทรงไหว้สมเด็จพระนิตยนา
42. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ทรงพระแสงปืนยาว เอ็ม 16.

เนลยแบบฝึกหัดจากป่ายนิเทศ

1. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานรัฐธรรมนูญ 10 ธันวาคม 2475
2. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จเยี่ยมราษฎรโดยเรือแจวพระที่นั่ง
3. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทรงทราบพระราชชนกและพระราชชนนี
4. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทรงรับดอกไม้จากชายคนหนึ่ง
ชายคนหนึ่งทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายดอกไม้
5. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาทรงมองวง
6. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทางมอชของที่ระลึกแด่เจ้าชายรัชแห่งอิหร่าน
7. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาทรงมีพระราชดำรัสกับผู้บริหารจากโลหิต
8. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทรงบาตร
9. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเสด็จ
พระราชดำเนิน
10. หญิงสาวคนหนึ่งทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายของแด่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
11. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาทรงขับร้องเพลงไทยเดิม
12. สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถทรงจุดเทียน
13. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์
ทรงถือพวงมาลัยจากผู้เฝ้ารับเสด็จทูลเกล้าถวาย
14. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงบาตร
15. หญิงชรา 2 คนก้มกราบถวายบังคมพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
16. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานธงประจำรุ่นแก่ลูกเสือชาวบ้าน
สมเด็จพระบรมราชินีนาถพระราชทานพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
แก่ลูกเสือชาวบ้าน
17. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทักทายกับลูกเสือชาวบ้าน
สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงถือพระถาดและพาน
18. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เสด็จพระราชดำเนิน
ตามห้วยเขาลำเนาไพรอย่างรีบเร่ง

19. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชและพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลีทรงจุดเทียน
20. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมารทรงถือดอกไม้ธูปเทียนที่ประชาชน
ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย
21. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ทหารรักษาพระองค์
22. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินบนผ้าขาวมาที่ผู้เฝ้ารับเสด็จถวาย
การต้อนรับที่ภาคอีสาน
23. หญิงชราคนหนึ่งจับพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
24. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทางมีพระราชดำรัสถามทุกข์สุขของหญิงชราคนหนึ่งที่มา
เฝ้ารับเสด็จฯ
25. ประชาชนจับพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
26. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับยืนบนพรมที่หน้าและโคน เพื่อทอดพระเนตรพิธีไร
ของชาวเขา
27. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงถือธงลูกเสือ
สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงถือพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
28. สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงประนมพระหัตถ์
29. พระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
30. พระบรมรูปทรงมา
31. พระที่นั่งสรรเพชญปราสาท
32. พระมหานพพลเสวตรฉัตร
33. พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท
34. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสถามทุกข์สุขของผู้เฝ้ารับเสด็จฯ
- 35 - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณสยามมกุฎราชกุมาร
 - สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
 - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
 - สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
 - สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
 - สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณฯ รัชทายาท
 - สยามบรมราชกุมารี - สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์

เฉลย เอกสาร เพื่อฝึกทักษะ
หน่วยการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์พิเศษ

1. คำราชาศัพท์ต่อไปนี้ ถูก หรือ ผิด ถ้าผิดให้แก้ไขให้ถูกต้อง และแปลเป็นภาษาสามัญด้วย
 1. ทรงรับสั่ง ผิด - รับสั่ง (คำสั่ง)
 2. ทรงบรรทม ผิด ที่ถูกต้อง บรรทม - นอน
 3. ทรงมีพระราชดำรัส - ถูก - พูด
 4. ทรงตรัส - ผิด ที่ถูกต้อง ตรัส - พูด
 5. เสวย - ถูก - กิน
 6. ประทับนั่ง - ถูก - นั่ง
 7. ทรงสิ้นพระชนม์ - สิ้นพระชนม์ - ตาย
 8. ทรงเสด็จพระราชดำเนิน-เสด็จพระราชดำเนิน
 9. ทรงกอล์ฟ - ถูก - เล่นกอล์ฟ
 10. ทรงสัมผัสพระหัตถ์ - ถูก-จับมือ
 11. พระเกอู้อี้ - ถูก
 12. พระราชโอรส - ถูก
 13. ทรงดนตรี - ถูก - เล่นดนตรี
 14. ทรงเครื่อง - ถูก - แต่งตัว
 15. โอสด - ถูก - ย่า(พระราชวงศ์)
 16. ถวายพระบาท - ถูก - ถวายเท้า
 17. พระสุธารสชา - ถูก - น้ำชา
 18. นรองพระเนตร - ถูก-แนบตา
 19. สร้อยคอ-สร้อยพระคอ-สร้อยคอ
 20. พระที่ - ถูก-ที่นอน(พระราชวงศ์)
2. คำราชาศัพท์ สำหรับพระมหากษัตริย์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชและสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ท่านได้เรียนจากวิทยุ อ่านหนังสือพิมพ์เสมอ ๆ ส่วนมากเป็นคำกริยา เช่น เสด็จพระราชดำเนิน พระราชทาน เสด็จเยี่ยม ทรงมีพระราชดำรัส เสด็จออก ฯลฯ
3. ต่อไปนี้เป็นภาษาที่ไม่เหมาะสม จงแก้ไขใหม่เพื่อให้ถูกต้องและเหมาะสม
 - 3.1 ผมเลี้ยงช้าง 2 ตัว ตัวผู้ตัวหนึ่ง ตัวเมียตัวหนึ่ง วัว 8 ตัว ควาย 1 ตัว และหมู 2 ตัว พระเจ้าข้า (คำกราบบังคมทูลพระมหากษัตริย์)
ข้าพระพุทธเจ้าเลี้ยงช้าง 2 เชือก เป็นช้างพลาย 1 และช้างพัง 1 โค 4 คู่ กระบือ 1 ตัว และสุกร 1 คู่ พระพุทธเจ้าขอรับ
 - 3.2 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชชนนี เสด็จเยี่ยมราษฎรบ้านโนนสูง พระราชทานสิ่งของแล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับกรุงเทพฯ
ทรงมีสมเด็จพระบรมราชินีนาถและสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชจะเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมโรงเรียนของเรา จงไปเรียนพ่อแม่ของพวกเขามารับเสด็จด้วย

เฉลย แบบทดสอบ

หน่วยการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์พิเศษ

จงเติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

หมวดที่ 1

จงเปลี่ยนคำสามัญเป็นราชาศัพท์

1. เสนอ - เสนอพระเจ้า
2. คิว - พระชนง
3. กระพุงแกม - พระกำไบล
4. หนวด - พระมัสสุ
5. หัน - พระพนต
6. ขอสкок - พระกโบริระ
7. รักแร้ - ทวารพระพาหา
8. ท้อง - พระอุทร
9. ไข่ - พระปัทกะ
10. พานหมาก - พานพระศรี
11. หมาก - พระศรี
12. กีบขาว - เครื่องคาว
13. ขาว - พระกระยาเสวย
14. ยา - พระโอสถ
15. น้ำหอม - พระสุคนธ์
16. ฟันนอน - พระแท่นบรรทม
17. พุค - พระราชดำรัส
18. คิด - พระราชดำริ
19. อ่านหนังสือ - ทรงพระอักษร
20. เขียนหนังสือ - ทรงพระอักษร

หมวดที่ 2

จงเปลี่ยนเป็นคำสามัญ

1. เที่ยบเครื่อง - ชิมอาหาร
2. ตั้งเครื่อง - ตั้งของรับประทาน
3. โสกันต์ - โกงจุก
4. ทรงเครื่อง - แต่งตัว
5. หายพระทัย - หายใจ
6. พระบันเหนง - เข็มขัด
7. พระอำมรงค์ - แหวน
8. พาดูรัก - กำไลแขน
9. คลุมบรรทม - ผาหมอน
10. พระกุ่มพล - คุ่ม
11. พระชนน - หมอนอิง
12. พระแท่น - เตียง
13. พระแกล - หนาทาง
14. พระวิสูตร - มุ้งม่าน
15. พระสำอาง - หวี
16. ธารพระกร - ไมเท้า
17. พระปฏ - ฟันนอน
18. พระเพล่า - ตัก
19. พระมังสา - เนื้อ
20. พระอัฐิ - กระดูก

21. ทำบุญ	- ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล	21. พระขงผ	- แฉง
22. โอ	- ทรงพระกระสละ(กาสะ)	22. พระนาถ	- พอง, สะกือ
23. เล่นกีฬา	- ทรงกีฬา	23. พระอรุระ	- อก
24. เกิด	- ทรงพระราชสมภพ	24. พระคอ	- คอ

ประสูติ

หมวดที่ 3

จง เต็มคำที่เฒะสมกับบุคคลต่อไปนี้

1. ผม ใ้กับพระมหากษัตริย์ว่า เสน่พระเจา หรือพระเจา
ใ้กับพระราชวงศว่า พระเกศ่า พระเกศ หรือพระศก
2. พานหมาก ใ้กับพระมหากษัตริย์ว่า พานพระศรี
ใ้กับราชวงศว่า พานหมากเสวย
3. หนาทอง ของพระมหากษัตริย์ใ้ว่า พระบัญญัติ
ของพระราชวงศใ้ว่า พระแกด
4. ฉาอาบน้ํา ของพระมหากษัตริย์ใ้ว่า พระภูษาชุบสรง
ของพระราชวงศใ้ว่า ฉาสรง หรือฉาชุบสรง
5. คำพูด ของพระมหากษัตริย์ใ้ว่า พระราชคำรัส, กระแสพระราชคำรัส
ของพระราชวงศใ้ว่า ทรัส รับตั้ง
6. จดหมาย(ใ้พิมพ์) ของพระมหากษัตริย์ใ้ว่า พระราชหัตถเลขา
ของพระราชวงศใ้ว่า ลายพระหัตถ์
7. ทักทายปราศัย ใ้กับพระมหากษัตริย์ว่า ทรงมีพระราชปฏิสันถาร
ใ้กับพระราชวงศว่า ทรงพระปฏิสันถาร ทรงปฏิสันถาร
8. ศักคณ ใ้กับพระมหากษัตริย์ว่า ทรงพระเครื่องใหญ่
ใ้กับราชวงศว่า เจริญพระเกศ่า
9. เจ็บป่วย ใ้กับพระมหากษัตริย์ว่า ทรงพระประชวร
ใ้กับพระราชวงศว่า ประชวร
10. ทำบุญ ใ้กับพระมหากษัตริย์ว่า ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล
ใ้กับพระราชวงศว่า ทรงบำเพ็ญพระกุศล

การประเมินผลเบื้องต้น

และ

การประเมินผลหลังการเรียนรู้
โดยใช้ข้อทดสอบย่อยเกี่ยวกับความรู้ที่ได้มา

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง ราชาศัพท์และคำสุภาพ ระดับ ป.กศ.สง

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง โดยการกา X ทับตัวอักษร ก ข ค ง จ ในกระดาษคำตอบ
ที่แจกให้
ใช้เวลาในการตอบเพียง 1 ชั่วโมงเท่านั้น

1. ข้อใดถูกต้องเหมาะสม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว _____
_____ พระอาจารย์ฉัน อาจารย์

ก. กราบมิ่งคมทูลลา

ข. กราบถวายบังคมลา

ค. พระราชทานทูลลา

ง. กราบลา

จ. ทรงกราบลา

2. เจ้าของรายขายหมวก จะนำหมวกไปถวาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จงพิจารณาว่า
ข้อใดถูกต้อง

ก. เขาจะทูลเกล้าฯ ถวายพระมาลา

ข. เขาจะนอมเกล้าฯ ถวายพระมาลา

ค. เขาจะพระราชทานพระมาลา

ง. เขาจะทูลเกล้าฯ ถวายหมวก

จ. เขาจะทูลกระหม่อมถวายหมวก

3. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว _____

_____ ประชาชน

ก. ขอบใจ

ข. ทรงขอบใจ

ค. ทรงขอบพระราชหฤทัย

ง. ทรงขอบพระมาหากรุณาธิคุณ

จ. พระราชทานพระราชกระแส

ขอบพระราชหฤทัย

4. มีปรากฏเป็นหลักฐานที่บัญญัติการใช้ถ้อยคำ

ราชาศัพท์เป็นครั้งแรกในสมัยใด

ก. พุทธศตวรรษที่ ๑๖ แห่งมหาวราช

ข. พระเจ้าอู่ทอง

ค. พระบรมไตรโลกนาถ

ง. พระนารายณ์มหาราช

จ. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

5. จงพิจารณาว่าข้อใดถูกต้องที่สุด

- ก. ราชศัพท์มาจากคำไทยแทบทุกคำ
- ข. ราชศัพท์ไว้กับกษัตริย์เท่านั้น
- ค. ราชศัพท์มาจากคำเขมร
- ง. ราชศัพท์มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต
- จ. ราชศัพท์ในปัจจุบันหมายถึงการใช้

ภาษาให้ไพเราะและเหมาะสมกับบุคคล

6. คำ พระสงฆ์ เป็นราชศัพท์มาจาก _____

- ก. คำไทยแท้
- ข. คำเขมร
- ค. คำบาลี
- ง. คำสันสกฤต
- จ. คำชวา

7. คำ พระภรรมา เป็นราชศัพท์มาจาก _____

- ก. คำไทย
- ข. คำเขมร
- ค. คำบาลี
- ง. คำสันสกฤต
- จ. คำเปอร์เซีย

8. คำ พระเชนย เป็นราชศัพท์มาจาก _____

(ดู ก ข ค ง จ ในข้อ 7)

9. คำ พระสุทนต์ เป็นราชศัพท์มาจาก _____

(ดู ก ข ค ง จ ในข้อ 7)

10. คำ พระบันเฑง มาจากภาษาอะไร

- ก. เขมร
- ข. ชวา
- ค. เปอร์เซีย
- ง. อังกฤษ
- จ. มลายู

11. ข้อใดใช้ราชศัพท์ได้ถูกต้อง

- ก. ทรงตรัส
- ข. ทรงเสด็จ
- ค. ทรงเสวย
- ง. ทรงสร่ง
- จ. ทรงถือไว้

12. พระเจ้าแผ่นดินของประเทศอังกฤษในปัจจุบัน
คือใคร

- ก. สมเด็จพระนางเจ้าอลิซาเบธ
- ข. สมเด็จพระราชินีนาถอลิซาเบธ
- ค. พระราชินีอลิซาเบธ
- ง. พระราชินีนาถอลิซาเบธ
- จ. สมเด็จพระบรมราชินีนาถอลิซาเบธ

13. พระราชเมธี เป็นราชทินนามของ _____

- ก. วังหน้า
- ข. วังหลัง
- ค. ขุนนางไทย
- ง. ข้าราชการไทย
- จ. พระภิกษุสงฆ์ไทย

14. คำ ขี้หมู ใช้ในคำสุภาพหรือในราชศัพท์ว่าอะไร

- ก. มูลหมู
- ข. มูลสุกร
- ค. มูลพระสุกร
- ง. มูลของพระสุกร
- จ. พระมูลสุกร

15. เราใช้ "พระมหา" นำหน้าพระสงฆ์
สอบได้เปรียญธรรม _____

ก. 9 ประโยค

ข. 3 ประโยคลงมา

ค. 3 ประโยคขึ้นไป

ง. พระสงฆ์ที่มีอายุโสมภพ

จ. ขึ้นพระครูขึ้นไป

16. คำ อาพาธ ใช้กับพระสงฆ์ ไ้กับ
สมเด็จพระสังฆราชว่า _____

ก. ทรงพระอาพาธ

ข. ทรงอาพาธ

ค. ประชวร

ง. ทรงพระประชวร

จ. ทรงพระโรค

17. คำ กิน ใช้กับพระสงฆ์ว่า ฉัน ใช้กับ
สมเด็จพระสังฆราชว่า _____

ก. เสวย

ข. ทรงเสวย

ค. ทรงฉัน

ง. ทรงรับประทาน

จ. ทรงภักตอาหาร

18. เมื่อเราจะลาพระสงฆ์ เราใช้ภาษาเป็น
ทางการว่า _____.

ก. กราบพูลลา

ข. นมัสการลา

ค. กราบนมัสการลา

ง. ถวายบังคมลา จ. นิมนต์ลา

19. ขอนิมนต์พระคุณเจ้า _____ ที่บ้านครับ

ก. ฉันทาคารเพียง

ข. ฉันทาคารเพียง

ค. เสวยคารเพียง

ง. ฉันทาคารเพอ

จ. เสวยคารเพอ

20. ข้อใดเป็นคำสุภาพ (ใช้ในราชศัพท์)

ก. ขนเงิน

ข. ใสศรวน

ค. ผกบุง

ง. ไ้ทพธิษ

จ. ปลาร้า

21. น้ำชา ใช้ในราชศัพท์ว่าอะไร

ก. พระน้ำชา

ข. พระสุธารส

ค. พระสุธารสชา

ง. สุธารสชา

จ. พระสุธารา

22. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงมีพระราชจริยาวัตร

งดงามมาก. พระราชจริยาวัตร แปลว่าอะไร

ก. นิสัย

ข. ท่าทางเสด็จพระราชดำเนิน

ค. ความประพฤติ

ง. รูปร่าง

จ. หนาคาและทาทาง

23. แพทย์ถวายการผดุงครรภ์พระที่จะ พระที่จะ
แปลว่าอะไร

- ก. ลำไส้
- ข. ท้อง
- ค. ไต
- ง. ผิวหนัง
- จ. กล้ามเนื้อ

24. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2470

- ก. ประสูติ
- ข. ทรงประสูติ
- ค. พระราชสมภพ
- ง. ทรงพระราชสมภพ
- จ. พระบรมราชสมภพ

25. วันที่ 12 สิงหาคม คือวันคล้ายวัน
_____ ของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ

- ก. พระบรมราชสมภพ
- ข. พระราชสมภพ
- ค. ประสูติ
- ง. ประสูติกาล
- จ. เสด็จประพาส

26. หญิงสามัญที่ทำหน้าที่ถวายน้ำนมของตนแก่
พระราชกุมารหรือพระราชกุมารี เรียกว่า

_____.

- ก. แม่ม
- ข. พระนม
- ค. พระกษีระ
- ง. พระถัน
- จ. พระกษีรธารา

27. สตรีผู้เป็นนมเฝ้าพระทวารในพระบรม
มหาราชวัง เรียกว่า _____.

- ก. เสด็จ
- ข. ชะแม
- ค. โขลน
- ง. นางชาหลวง
- จ. ทาวนาง

28. คำสั่งของพระบรมราชินีนาถ ใ้ว่า _____.

- ก. พระบรมราชโองการ
- ข. พระบรมราชบัญชา
- ค. พระบัญชา
- ง. พระรับสั่ง
- จ. พระราชเสาวนีย์

29. กำสั่งสอนของพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวไว้ว่า _____

- ก. พระโอรส
- ข. พระราโอรส
- ค. พระราชโอรส
- ง. พระบรมราโอรส
- จ. พระบรมโอรส

30. ชักน้ำให้กับพระสงฆ์อะไร

- ก. พินทุยา
- ข. สุยา
- ค. ชำระนา
- ง. สรงนา
- จ. ประนา

31. พระองค์เจ้าโสมสวลีทรงเป็น _____ ของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

- ก. พระสุณิสา
- ข. พระราชธิดา
- ค. พระขนิษฐา
- ง. พระนัดดา
- จ. พระภาติไย

32. นก _____ ของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว

- ก. พระรูป
- ข. พระบรมรูป
- ค. พระฉายาลักษณ์
- ง. พระราชฉายาลักษณ์
- จ. พระฉายาลักษณ์

33. ทรมานสำหรับการเสด็จพระราชดำเนิน
ในงานพระราชพิธี เรียกว่า _____

- ก. ลากพระที่
- ข. ลากพระบาท
- ค. รองพระบาท
- ง. รองพระบาท
- จ. ที่รับพระบาท

34. เราเรียกเครื่องพระกับพระเกียรติยศ
อันใดแก่ ฉัตร หัตถ์บัง จามร บังสุริย์
และกลดว่า _____

- ก. พระแก้วมรกต
- ข. เครื่องพระเกียรติยศ
- ค. เครื่องหลวง
- ง. เครื่องสูง
- จ. เครื่องทนต์

35. สมเด็จพระบรมราชินีนาถ _____
ในสมุคเยี่ยม

- ก. ทรงลงพระบรมนามาภิไธย
- ข. ทรงพระนามาภิไธย
- ค. ทรงลงพระนามาภิไธย
- ง. ทรงลงพระนาม
- จ. ทรงลงพระนามาภิไธย

36. พระพุทธเจ้า _____ ที่เมืองกุสินารา
- ปรินิพพาน
 - เสด็จปรินิพพาน
 - เสด็จสวรรคต
 - สิ้นพระชนม์
 - ทิวศต
37. สมเด็จพระสังฆราชของคอง _____
_____ ที่สมุทรปราการ
- มรณภาพ
 - ถึงแก่มรณภาพ
 - สิ้นพระชนม์
 - ปรินิพพาน
 - เสด็จสวรรคต
38. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
_____ เมื่อปี 2489
- สิ้นพระชนม์
 - เสด็จสวรรคต
 - ทิวศต
 - ถึงชีพิตักษัย
 - ถึงแก่อสัญกรรม
39. อานหนังสือ ใช้เป็นราชาศัพท์ว่า _____
- ทรงอ่านพระอักษร
 - ทรงพระอักษร
 - ทรงพระราชนิพนธ์
 - ทรงพระนิพนธ์
 - ทรงอักษร
40. ยืม ราชาศัพท์ใช้ว่า _____
- ทรงพระสรวล
 - ทรงพระกาสะ
 - แย้มพระสรวล
 - แย้มพระโอษฐ์
 - ทรงพระโอษฐ์
41. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา _____
- ทรงพระชออบุ
 - ทรงชออบุ
 - ทรงเลินพระชออบุ
 - ทรงสีพระชออบุ
 - ทรงพระราชชออบุ
42. บอก ใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ว่า _____
- ทูล
 - กราบทูล
 - กราบบังคมทูล
 - กราบถวายบังคมทูล
 - กราบบังคมทูลพระกรุณา
43. ผักทอดยอด คือ _____
- ผักกะเจด
 - ผักกาด
 - ผักชี
 - ผักบุ้ง
 - ผักกะหล่ำปลี

44. ช่างคาย ไช้ว่า _____.

ก. ช่างสิ้นใจ

ข. ช่างคาย

ค. ช่างลม

ง. ช่างซากใจ

จ. ช่างนอนซากใจ

45. คำว่า ทาน เราใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า _____.

ก. ฝ่าพระบาท

ข. ไคฝ่าพระบาท

ค. ไคฝ่าละอองพระบาท

ง. ไคฝ่าละอองธุลีพระบาท

จ. ฝ่าละอองพระบาท

46. ใช้กับสมเด็จพระบรมราชินีนาถว่า _____.
(ก ก ข ค ง จ ในข้อ 45)

47. ใช้กับสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชว่า _____.
(ก ก ข ค ง จ ในข้อ 45)

48. ใช้กับสมเด็จพระบรมราชชนนีฯ _____.
(ก ก ข ค ง จ ในข้อ 45)

49. ใช้กับสมเด็จพระสังฆราชเจ้าว่า _____.
(ก ก ข ค ง จ ในข้อ 45)

50. ใช้กับสมเด็จพระสังฆราชว่า _____.
(ก ก ข ค ง จ ในข้อ 45)

51. เราใช้คำแทนตัวเราเองในการกราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ _____.

ก. ข้าพระพุทธเจ้า

ข. เกลากระหม่อม

ค. กระหม่อมฉัน

ง. ทูลกระหม่อม

จ. เกลากระหม่อมฉัน

52. เราใช้ ครับ กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า _____.

ก. พระพุทธเจ้าข้าขอรับ

ข. พระเจ้าข้า

ค. พะยะคะ

ง. กระหม่อม

จ. ขอรับกระหม่อม

53. เราใช้ครับกับสมเด็จพระบรมราชินีนาถว่า _____.

(ก ก ข ค ง จ ในข้อ 52)

54. พระสงฆ์ใช้คำ ทาน สำหรับพระเจ้าอยู่หัวว่า _____.

ก. ไคฝ่าละอองธุลีพระบาท

ข. ไคฝ่าละอองพระบาท

ค. พระมหาบพิตร

ง. สมเด็จพระมหาบพิตร

จ. พระราชสมภารเจ้า

55. ขอโอกาสจากพระเจ้าอยู่หัว ใ้ใช้ว่า....

- ก. ขอพระราชทานพระวโรกาส
- ข. ขอพระราชทานพระราชมารโກສ
- ค. ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส
- ง. ขอประทานพระวโรกาส
- จ. ขอพระราชวโรกาส

56. ขอโอกาสจากสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ใ้ใช้ว่า.....

- ก. ข. ค. ง. จ. ในข้อ 55

57. ขออนุญาตจากพระเจ้าอยู่หัว ใ้ใช้ว่า....

- ก. ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต
- ข. ขอพระราชทานพระราชนุญาต
- ค. ขอพระราชทานพระอนุญาต
- ง. ขอประทานพระราชนุญาต
- จ. ขอประทานพระอาณัติพณเกล้าฯ

58. ขออนุญาตจากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ใ้ใช้ว่า.... (ก ข ค ง จ ในข้อ 57)

59. คำลงท้ายในการกราบทูลสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณ ใ้ใช้ว่า.....

- ก. เกลากระหม่อม
- ข. ควญเกล้าขอเคชะ
- ค. เกลากระหม่อมขอเคชะ
- ง. ควญเกล้าควญกระหม่อม
- จ. ควญเกล้าควญกระหม่อม ขอเคชะ

60. ในการเขียนจดหมายถึงพระเจ้าอยู่หัว เรา ใ้ใช้คำขึ้นต้นในจดหมายว่า.....

- ก. ขอเคชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชวโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณา ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท
- ข. ขอเคชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณา ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท
- ค. ขอเคชะฝ่าละอองพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานกราบบังคมทูล ทราบฝ่าละอองพระบาท
- ง. ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบบฝ่าละอองธุลีพระบาท
- จ. ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบบไ้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

61. ในการเขียนจดหมายถึงสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ใ้ใช้คำขึ้นต้นจดหมายว่า.....

- ก ข ค ง จ ในข้อ 60

62. การเรียกหม่อมราชวงศ์(ม.ร.ว.)ชายอย่างล้าลอง เราเรียกวว่า.....

- ก. คุณชาย ค. เจ้าชาย
- ข. ทานชาย ง. องค์ชาย จ. ชาย

63. หญิงชราคนหนึ่ง _____ ที่คืนแก่พระเจ้า
อยู่หัวเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

- ก. ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย
- ข. น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวาย
- ค. กราบถวายบังคมทูลกระหม่อมถวาย
- ง. พระราชทานถวาย
- จ. โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมถวาย

64. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็น
_____ ของประธานาธิบดีจอห์น เอฟ.
เคนเนดี

- ก. ราชอาคันตุกะ
- ข. อาคันตุกะ
- ค. พระราชอาคันตุกะ
- ง. องค์อาคันตุกะ
- จ. พระบรมราชอาคันตุกะ

65. วันศุกร์จะพาพวกเราไปแสดงละคร _____
_____ ณ สวนอัมพร

- ก. ถวายทอดพระพักตร์
- ข. เฉพาะพระพักตร์
- ค. หน้าพระที่นั่ง
- ง. ถวายพระพักตร์
- จ. หน้าพระพักตร์

66. พระนามเต็ม "สมเด็จพระเจ้าสุทนต์มณี"
นำหน้า แสดงว่า _____

- ก. เป็นพระราชโอรสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ข. เป็นพระราชมารดาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ค. เป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช
- ง. เป็นสมเด็จพระบรมราชกุมารี
- จ. เป็นพระราชโอรสของพระเจ้ายุคลีวงศ์

67. บุตรี ไซเป็นราชินีท้าวอย่างไร

- ก. พระมณโฑสกล
- ข. พระโอสถบุตรี
- ค. พระโอสถมณ
- ง. พระโอสถนลองค์พระโอบุ
- จ. พระบุตรีมณ

68. ผอม ไซ้เป็นราชาศัพท์ว่า-----

- ก. ชุ่มผอมองค์
- ข. องค์ชุ่มผอม
- ค. ชุ่มพระวรกายองค์
- ง. ชุ่มพระองค์
- จ. ประชวรพระองค์

69. พระฉาย แปลว่าอะไร

- ก. ไฟฉาย
- ข. ดวงไฟ
- ค. แก้ว
- ง. กระจกเงา
- จ. รูปภาพ

70. พระคันทน์ แปลว่าอะไร

- ก. นิ้วหัวแม่มือ
- ข. นิ้วชี้
- ค. นิ้วกลาง
- ง. นิ้วนาง
- จ. นิ้วก้อย

71. สะเฒา ราชาศัพท์ไซ้ว่าอะไร

- ก. พระทนต์
- ข. เฒาพระองค์
- ค. บั้นพระองค์
- ง. บางพระองค์
- จ. พระโสดี

72. พลัปปลา แปลว่าอะไร

- ก. บาน
- ข. พระราชวัง
- ค. ที่แสดงหน้าที่นั่ง
- ง. พระตำหนัก
- จ. ที่พักชั่วคราว

73. ฉาเช็ดตัว ราชาศัพท์ไซ้ว่าอะไร

- ก. ชุบพระองค์
- ข. เช็ดพระองค์
- ค. ซำระพระองค์
- ง. อดองพระองค์
- จ. พระภษาองค์

74. นางข้าหลวงผู้มีหน้าที่โดยเสด็จพระบรมราชินีนาง เรียกว่า _____.

- ก. ทาวนาง
- ข. นางกำนัล
- ค. นางสนองพระโอรส
- ง. ชะแม
- จ. โชลน

75. โรคหา ไซ้เป็นคำสุภาพว่าอะไร

- ก. กาฬโรค
- ข. โรคระบาด
- ค. ไซ้ทรพิษ
- ง. ตกโรค
- จ. จัปไซ้

76. เอาขาว _____.

- ก. ไสยง
- ข. ชนยง
- ค. บรรจยง
- ง. ชนไสยง
- จ. บรรจไสยง

77. ชีตติ ใช้เป็นคำสุภาพว่าอะไร

- ก. ชีเหนียว
- ข. เหนียวแน่น
- ค. มัธยัสถ์
- ง. ประหยัด
- จ. ตระหนี่

78. ขนบไสไสใช้เป็นคำสุภาพว่าอะไร

- ก. ขนบสายสรอย
- ข. ขนบสอไส
- ค. ขนบสอคล้าย
- ง. ขนบสอยไส
- จ. ขนบส่ายไส

79. ทัฬหี ใช้เป็นคำสุภาพว่าอะไร

- ก. ขียาสูบ
- ข. มุลยาสูบ
- ค. มุลบุหร
- ง. มุลโอสถ
- จ. เถาบุหร

80. อังคาร แปลว่าอะไร

- ก. กระจก
- ข. เถากระจก
- ค. เชิงตะกอน
- ง. ชีเภา
- จ. ถาน

81. ภัตตาหารใช้กับใคร

- ก. พระสงฆ์ทั่วไป
- ข. พระราชาคณะ
- ค. สมเด็จพระราชาคณะ
- ง. พระครู
- จ. สามเณรทั่วไป

82. การยกของมอบให้พระเรียกว่าอะไร

- ก. ถวาย
- ข. ประเคน
- ค. ถวายสังฆทาน
- ง. ไถยทาน
- จ. ถวายไทยทาน

83. จดหมายใช้กับพระในภาษาเขียนและเป็นทางการว่าอะไร

- ก. สมณเลขา
- ข. พระสาส์น
- ค. หัตถเลขา
- ง. ลีลิต
- จ. มหาสาส์น

84. นักขี้เหล็ก ไขเป็นคำสุภาพหรือราชาศัพท์
วาระไร

- ก. นักมูลเหล็ก
- ข. นักเหล็ก
- ค. นักหนัก
- ง. นักหอคยอก
- จ. นักสามหา

85. ทวายนอกลูก ไขเป็นคำสุภาพวาระไร

- ก. กระบือออกลูก
- ข. กระบือคลอดลูก
- ค. กระบือกำเนิดลูก
- ง. กระบือตกลูก
- จ. กระบือเลิกลูก

86. ปลายปี่แล้ว พระเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติ
พระราชกรณียกิจมากจนทรงพระประชวร
ด้วยพระโรคปัสสาวะรดน้ คือโรคอะไร

- ก. ไอ
- ข. ไขหัวคิใหญ่
- ค. ท้องร่วง
- ง. ตัวร้อน
- จ. ปวดขม

87. ไขว้า ฟาหึง นั้นไม่ถูก ควรไขว้าอะไร

- ก. หูดกระหม่อมหึง
- ข. พระเจ้าลูกเธอ
- ค. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
- ง. เจ้าฟ้าหึง
- จ. สมเด็จพระเจ้าฟ้าหึง

88. พระเจ้าอยู่หัวทรงตรากตรำในการเสด็จ
เป็นมราชฎร จนฉลองพระองค์เปียกชุ่มคย

- ก. พระเสโท
- ข. พระเมโท
- ค. พระโธมา
- ง. พระม้งสา
- จ. พระศุทธาธาร

89. _____ มักถึงแธ ในลอนดอนของอังกฤษนั้น
ใหญ่โตมาก

- ก. พระราชวัง
- ข. พระบรมมหาราชวัง
- ค. วัง
- ง. พระตำหนัก
- จ. พระที่นั่ง

90. _____ อมรินทร์วิจณย์ ไขเป็นที่ประกอบ
พระราชพิธีสำคัญเสมอ

- ก. พระราชวัง
- ข. พระบรมมหาราชวัง
- ค. วัง
- ง. พระตำหนัก
- จ. พระที่นั่ง

91. คำสั่งของพระเจ้าชาห์แห่งอิหร่าน เราไขว้า_____

- ก. พระบรมราชโองการ
- ข. พระราชโองการ
- ค. รัชสั่ง
- ง. พระบัญชาการ
- จ. พระวรมัญชา

92. สุมบุหรืใช้เป็นราชาศัพท์ว่าอะไร

- ก. ฉลองพระโสมมวน
- ข. สุมพระโสมมวน
- ค. ทรงฉลองพระโสมมวน
- ง. ทรงพระโสมมวน
- จ. ทรงทองพระโสมมวน

93. สวมแว่นตาใช้เป็นราชาศัพท์ว่าอะไร

- ก. ทรงฉลองพระเนตร
- ข. ฉลองพระเนตร
- ค. ตองพระเนตร
- ง. รองพระเนตร
- จ. ฉลองรองพระเนตร

94. ขอใจแปลว่า คำพูด

- ก. พระบรมราชวินิจฉัย
- ข. พระราชดำริ
- ค. กระแสพระราชดำรัส
- ง. พระบรมราโชวาท
- จ. พระราโชวาท

95. ที่ถูกแล้ว พระคุณเจ้าใช้กับพระสงฆ์ที่มี
ราชทินนามใด

- ก. สมเด็จพระสังฆราช
- ข. สมเด็จพระราชาคณะ
- ค. พระราชาคณะ
- ง. พระครู
- จ. พระเทพ

96. โคกวันนี้ไม่ _____ มาหลายวันแล้ว

- ก. ก็น้ำ
- ข. ทานน้ำ
- ค. รับประทานน้ำ
- ง. คมน้ำ
- จ. ก หรือ ง ถูกเช่นกัน

97. ชีควาย ใช้เป็นคำสุภาพว่าอะไร

- ก. มุลควาย
- ข. มุลกระบือ
- ค. อูจจาระควาย
- ง. อูจจาระกระบือ
- จ. ข และ ง ถูกเช่นกัน

98. พริกขี้หนู ใช้ในราชาศัพท์ว่าอะไร

- ก. พริกมุลหนู
- ข. พริกเผ็ด
- ค. พริกเล็ก
- ง. พริกเล็กแต่เผ็ด
- จ. พริกเผ็ดเล็ก

99. อาหาร ใช้เป็นราชาศัพท์ว่าอะไร

- ก. พระกระยาหาร
- ข. พระกระยาเสวย
- ค. พระเครื่องเสวย
- ง. เครื่องค่น
- จ. เครื่องหลวง

100. ข้าว ใช้ในราชาศัพท์ว่าอะไร

- (ก ก ข ค ง จ ในข้อ ๑๐๔)

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง ราชศัพท์และคำสุภาพ

1. จ	26. ก	51. ก	76. ข
2. ง	27. ก	52. ก	77. จ
3. ข	28. จ	53. ก	78. ข
4. ค	29. ง	54. ง	79. จ
5. จ	30. ข	55. ค	80. ข
6. ก	31. ก	56. ข	81. ก
7. ง	32. ข	57. ก	82. ข
8. ข	33. ก	58. ข	83. ง
9. จ	34. ง	59. ง	84. ข
10. ค	35. ค	60. ข	85. ง
11. จ	36. ข	61. ก	86. จ
12. ค	37. ค	62. ก	87. ค
13. จ	38. ข	63. ข	88. ก
14. ข	39. ข	64. ข	89. ก
15. ค	40. ง	65. ข	90. จ
16. ค	41. ข	66. ก	91. ข
17. ก	42. จ	67. ค	92. ง
18. ข	43. ง	68. ง	93. ก
19. ง	44. ค	69. ง	94. ค
20. ง	45. ง	70. ข	95. ข
21. ค	46. ง	71. ค	96. ง
22. ก	47. ค	72. จ	97. ข
23. ง	48. ค	73. ก	98. จ
24. ง	49. ข	74. ค	99. ก
25. ข	50. ก	75. ก	100. ข

คู่มือครู

หน่วยการเรียนรู้การสอน

เรื่อง ราชศัพท์ และ คำสุภาพ ระดับ ป.กท. ชั้นสูง

1. ความมุ่งหมาย

ก. ความมุ่งหมายทั่วไป

1. เพื่อให้นักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาที่สุภาพและราชศัพท์ได้ถูกต้องตามวัฒนธรรมคานภาษา
2. เพื่อให้นักศึกษามีความชำนาญในการใช้ภาษา เช่น สามารถพูด เขียน อ่าน ฟัง ได้ถูกต้องและถูกต้อง
3. เพื่อให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย เรื่องราชศัพท์และคำสุภาพให้รู้ลึกซึ้งแห่งแทน ทำนุบำรุงรักษาไว้เป็นมรดกตกทอดสืบไป

ข. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม หลังจากศึกษาเรื่องนี้แล้ว นักศึกษาควรมีความสามารถต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สามารถบอกความหมายของราชศัพท์และคำสุภาพได้
2. สามารถเล่าประวัติความเป็นมาของราชศัพท์ได้
3. สามารถบอกที่มาของภาษาในราชศัพท์ได้
4. สามารถบอกได้ว่า คำหรือข้อความใดสุภาพหรือไม่ และสามารถเปลี่ยนภาษาที่ไม่สุภาพเป็นภาษาที่สุภาพได้
5. สามารถใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับบุคคลได้
6. สามารถบอกวิธีหรือหลักการเปลี่ยนคำสามัญเป็นราชศัพท์ได้ทั้ง คำนาม สรรพนาม กริยา และการเพิกฐาน
7. สามารถเปลี่ยนราชศัพท์เป็นภาษาสามัญได้
8. สามารถเปลี่ยนภาษาสามัญเป็นราชศัพท์ได้
9. สามารถเขียนและรายงานเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจที่ตนสนใจเป็นพิเศษได้ถูกต้อง ตามเนื้อหาและหลักการใช้
10. สามารถเขียนบรรยายรูปภาพเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจได้

11. สามารถเขียนจดหมายเพื่อให้อภัยโทษเหมาะสมกับบุคคลได้
12. สามารถเขียนชวนและนำกล่าวถวายคำอวยพรได้
13. สามารถแสดงการถวายของและการเข้ารับพระราชทานสิ่งของได้อย่างถูกต้อง

2. เนื้อหา

1. ความหมายของราชาศัพท์และคำสุภาพ
2. ประวัติความเป็นมาของราชาศัพท์
3. ที่มาของภาษาในราชาศัพท์
4. ภาษาที่ใช้กับพระสงฆ์
5. คำนาม คำสรรพนาม คำกริยาราชศัพท์
6. การเพิกทอด
7. การเขียนหนังสือและจดหมาย
8. การนำกล่าวคำอวยพร
9. การถวายสิ่งของและการเข้ารับพระราชทานสิ่งของ

3. กิจกรรมสำหรับครูผู้สอน

1. แจกแบบทดสอบการประเมินผลเบื้องต้น
2. แจกหน่วยการเรียนรู้การสอนให้นักศึกษาไปศึกษาค้นคว้าตนเองจากชั่วโมงที่ 1-6
เวลาว่างช่วงนี้ให้นักศึกษาอยู่ประจำห้องพัก เพื่อให้โอกาสแก่นักศึกษาได้ปรึกษาหารือข้อสงสัยหรือ
มีปัญหาใดก็ตามตลอดเวลา และเตรียมการจัดป้ายนิเทศ รูปภาพเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ และ
รูปภาพคำนามราชาศัพท์ ให้นักศึกษาได้นึกเขียนบรรยายรูปภาพ เสร็จแล้วให้ตั้งแสดงในห้อง
สมุด วิชาภาษาไทย
3. ทำการเฉลยแบบฝึกหัด นำไปคิดไว้ที่ป้ายหรือกระดานที่เห็นได้ชัดให้นำไปคิดใน
ตอนท้ายของชั่วโมงที่ 4
4. ตรวจผลการเขียนที่นักศึกษานำมาส่ง แก้ไขข้อผิดพลาดให้แล้วส่งกลับคืน
5. ชั่วโมงที่ 6 นำหนังสือพิมพ์ วารสารและหนังสือตามที่กล่าวไว้แล้วในหน่วยการเรียนรู้
การสอน วางไวบนโต๊ะยาวในห้องสมุดภาษาไทย เขียนป้ายเฉพาะนักศึกษากลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุมเท่านั้น เพื่อให้นักศึกษาได้อ่านและรวมปรึกษาหารือกันด้วยการใช้เสียงเบา ๆ พอ
ได้ยินทั่วถึงกันเท่านั้น

กรณีกิจ 1 เรื่อง มาส่งคณะ 10 บรรทัด หรือครึ่งหน้ากระดาษ และให้เตรียมฝึกพูดรายงาน หน้าชั้นเรียนในเรื่องที่ได้เขียนรายงานไปนั้น

5. ชั่วโมงที่ 7-8 ชมการพูดหน้าชั้นเรียนเป็นรายบุคคล ชมเชยและแก้ไขข้อบกพร่อง
6. แบ่งกลุ่มทำงาน 6 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน ให้ช่วยกันเขียนรายงานเหมือนในข้อ 2 ความยาว 1 หน้ากระดาษแล้วส่งให้ครูตรวจ แก้ไขข้อบกพร่อง แล้วเตรียมอภิปรายหน้าชั้นเรียน
7. ครูสาธิตการนำกลาถวายเป็นคำอวยพรแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในงานมงคล และงานสโมสรต่าง ๆ แล้วให้นักศึกษาออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน
9. ชั่วโมงที่ 9 และ 10 เป็นการแสดงผลงานของกลุ่ม โดยการจับอภิปรายกลุ่มละ 8 นาที ครูนำชมการพูดและการแสดงของนักศึกษา ชมเชยและแก้ไขข้อบกพร่องแต่ละกลุ่ม
10. ชั่วโมงที่ 11 ครูสาธิตการถวายเป็นคำอวยพรและการเข้ารับพระราชทานสิ่งของให้นักศึกษา และสังเกต จากนั้นให้นักศึกษาออกมาแสดง
11. ตรวจแบบฝึกหัดของนักศึกษาเป็นประจำ
12. แจกข้อทดสอบหลังการเรียน

4. กิจกรรมสำหรับนักศึกษา

1. รับเอกสารประกอบคำบรรยายจากครูแล้วอ่านและทำแบบฝึกหัด
2. พังคำบรรยาย บันทึกย่อประกอบคำบรรยายในสิ่งที่ป็นรายละเอียดที่ไม่มีในเอกสาร
3. เขียนรายงาน จดหมาย เป็นรายบุคคลตามที่ครูกำหนดให้
4. ปฏิภาหารีร่วมกันทำกิจกรรมกลุ่ม แล้วเขียนรายงานเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนร่วมกัน
5. สังเกตการสาธิตของครู และแสดงตามที่ครูกำหนด
6. ชักถามข้อปัญหาและเรื่องที่ตนเองสนใจที่เกี่ยวข้องจากครู

5. การประเมินผล

1. จากการฟังคำบรรยายอย่างตั้งใจออกตั้งใจมากน้อยเพียงใด
2. จากการทำแบบฝึกหัดความถูกต้องมากน้อยเพียงใด
3. จากการทำข้อทดสอบ
4. จากการแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน

6. หมายเหตุ

เวลาจำกัดอยู่ใน 11 ชั่วโมงนี้เท่านั้น เพราะการบรรยายอาจทำได้ช้าหรือเร็วได้โดยง่าย

กัมมกร

การสอนกลุ่มควบคุม

เรื่อง ราชศัพท์ และ คำสุภาพ ระดับ ป.กศ.ชั้นสูง

1. ความมุ่งหมาย

ก. ความมุ่งหมายทั่วไป

1. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาสุภาพและราชศัพท์ ได้อย่างถูกต้องตามวัฒนธรรมค่านิยม
2. เพื่อให้ นักศึกษามีความชำนาญในการใช้ภาษา เช่น สามารถพูด เขียน อ่าน ฟัง ได้ถูกต้อง แคล่วและถูกต้อง
3. เพื่อให้ นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย เรื่องราชศัพท์และคำสุภาพให้รู้สึกห่วงแหน ห่วงบำรุงรักษาไว้เป็นมรดกตกทอดสืบไป

ข. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม หลังจากศึกษาเรื่องนี้แล้ว นักศึกษาควรมีความสามารถต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สามารถบอกความหมายของราชศัพท์และคำสุภาพได้
2. สามารถเล่าประวัติความเป็นมาของราชศัพท์ได้
3. สามารถบอกที่มาของภาษาในราชศัพท์ได้
4. สามารถบอกได้ว่า คำหรือข้อความใดสุภาพหรือไม่ และสามารถเปลี่ยนภาษาที่ไม่สุภาพเป็นภาษาที่สุภาพได้
5. สามารถใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับบุคคลได้
6. สามารถอธิบายหรือหลักเกณฑ์การเปลี่ยนคำสามัญเป็นราชศัพท์ได้ทั้ง คำนาม สรรพนาม กริยา และการเพี้ยน
7. สามารถเปลี่ยนราชศัพท์เป็นภาษาสามัญได้
8. สามารถเปลี่ยนภาษาสามัญเป็นราชศัพท์ได้
9. สามารถเขียนและรายงานเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจที่คนสนใจเป็นพิเศษได้
10. สามารถเขียนบรรยายรูปภาพเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจได้

11. สามารถเขียนจดหมายเพื่อให้คำอวยพรเหมาะสมกับบุคคลได้
12. สามารถเชิญชวนและนำกล่าวถวายคำอวยพรได้
13. สามารถแสดงการถวายของและการเข้ารับพระราชทานสิ่งของได้อย่างถูกต้อง

2. เนื้อหา

1. ความหมายของราชาศัพท์และคำสุภาพ
2. ประวัติความเป็นมาของราชาศัพท์
3. ที่มาของภาษาในราชาศัพท์
4. ภาษาที่ใช้กับพระสงฆ์
5. คำนำม คำสรรพนาม คำกริยารราชาศัพท์
6. การให้ศุภล
7. การเขียนหนังสือและจดหมาย
8. การนำกล่าวถวายคำอวยพร
9. การถวายสิ่งของและการเข้ารับพระราชทานสิ่งของ

3. กิจกรรมสำหรับครู

1. แจกเอกสารประกอบคำบรรยายให้นักศึกษาตามที่แนบมาแล้วนี้
2. บรรยายเนื้อหา ยกตัวอย่างประกอบโดยการพูด ใ้ท่าทางและเขียนกระดานคำด้วย โดยเฉพาะคำศัพท์ที่ยาก ๆ บางครั้งท้วงแวนช่วงจังหวะในการบรรยายบาง เพราะรายละเอียดบางอย่างไม่มี เอกสารประกอบคำบรรยายใช้เวลา 6 ชั่วโมง
3. ตอนกลางของชั่วโมงที่ 5 ให้นักศึกษาเขียนจดหมายถวายคำอวยพรปีใหม่แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือสมเด็จพระบรมราชินีนาถ หรือสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ หรือสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช หรือสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ คนละ 1 ฉบับ ส่งครูแล้วตรวจแก้ไข
4. ตอนท้ายของชั่วโมงที่ 6 ออกคำสั่งให้นักศึกษาอ่านหนังสือพิมพ์ฉบับวันที่ 28 กรกฎาคม (วันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช) 12 สิงหาคม (วันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ) และ 5 ธันวาคม (วันชาติไทยและวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว) ที่จัดไว้แล้ว แล้วให้นักศึกษายอรายงานเกี่ยวกับพระราช-

6. ชั่วโมงที่ 7 ถึง 8 ครูนำชมการพูดของนักศึกษาแต่ละคนชมเชยและแก้ไขข้อบกพร่อง
7. หายชั่วโมงที่ 8 จัดแบ่งกลุ่มการทำงานออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน ให้เลือกเรื่องที่กลุ่มสนใจแต่ไม่ซ้ำกัน ให้นักศึกษาใช้เวลา นอกหรือหลังจากเลิกเรียนปรึกษาหารือกัน เขียนรายงานและการเตรียมเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนร่วมกันแล้วครูนัดวัน เวลา สถานที่ให้เรียนรอบ
8. ชั่วโมงที่ 9 และ 10 ครูนำชมการพูดของกลุ่ม กล่าวชมเชยและแก้ไขข้อบกพร่อง
9. ชั่วโมงที่ 11 ครูแสดงการเชิญชวนกล่าวถวายคำอวยพร แล้วเรียกนักศึกษาออกมาแสดงเป็นรายบุคคล และสมมุติเหตุการณ์ให้นักศึกษาได้แสดงเป็นกลุ่ม เช่น งานมงคลสมรส แล้วมีการกล่าวถวายคำอวยพร เป็นต้น และครูแสดงการถวายของ และการเข้ารับพระราชทานของจากนั้น นักศึกษาออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน นักศึกษาที่เหลือให้ชมและสังเกต
10. ครูนัดวัน เวลาที่จะทดสอบหลังการเรียน
11. ครูแจกแบบทดสอบให้นักศึกษาทำ
12. ครูตรวจคำตอบและแจ้งผลการสอน เรียกผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่าเกณฑ์ มาให้คำปรึกษาและทำลงเกี่ยวกับให้เรียนซ้ำอีกในเนื้อหาเดิมและทำข้อทดสอบเพิ่ม
13. จัดหน่วยการเรียนเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์พิเศษสำหรับผู้เรียนเก่งมาก คือ ให้หนังสือ การให้อวยคำและราชาศัพท์ ของ มล.ปิยะ มาลากุล ราคา 4.50 บาท ซึ่งได้เตรียมไว้แล้วให้อ่านตั้งแต่ หน้า 17-32 และมีกิจกรรมซึ่งได้มอบรายละเอียดในหน่วยการเรียนไว้แล้ว

4. การประเมินผล

1. ดูจากผลงานของนักศึกษา
2. ดูจากการตอบแบบทดสอบ
3. สังเกตจากการแสดงหน้าชั้นเรียน

5. อุปกรณ์การสอน มีตามรายละเอียดที่เสนอไว้แล้วในหน่วยการเรียนการสอนแล้ว

6. หมายเหตุ

เวลาที่กำหนดให้สามารถยืมคืนได้ อาจถึง 12 ชั่วโมงแต่ไม่ควรเกินนั้น ครูควรพูดให้น้อยที่สุด แต่ให้นักศึกษาได้พูดมากที่สุด

แบบประเมินผลการเขียนรายงาน

ผู้เขียน _____ ระดับชั้นการศึกษา _____

รายการประเมินผล	ดีมาก (5)	ดี (4)	พอใช้ (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)
1 เนื้อหาถูกต้อง					
2 ใช้อย่ยคำใดถูกต้อง					
3 จำนวนของภาษาไพเราะ					
4 การเขียนตัวสะกดและวรรคตอน					

รวมคะแนน _____

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมินผล

ตำแหน่ง _____

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

แบบประเมินผลการเขียนจดหมาย

ผู้เขียน _____ ระดับชั้นการศึกษา _____

รายการประเมินผล	ดีมาก (5)	ดี (4)	พอใช้ (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)
1 รูปแบบ วรรคตอนและสวยงาม					
2 การใช้คำ					
3 จำนวนภาษาไพเราะ					
4 การเขียนตัวสะกด					

รวมคะแนน _____

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมินผล

ตำแหน่ง _____

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

แบบประเมินผลการพูดรายงานหน้าชั้นเรียนเป็นรายบุคคล

ชื่อผู้พูด _____ คนที่ _____ ระดับชั้นการศึกษา _____

รายการประเมินผล	ดีมาก (5)	ดี (4)	พอใช้ (3)	ไม่ดี (2)	ไม่ดีเลย (1)
1. พูดด้วยความมั่นใจ					
2. พูดอย่างเป็นธรรมชาติ					
3. ภาษาและถ้อยคำถูกต้องเหมาะสม					
4. ทำนอง ท่วงทำนอง จังหวะและท่าทาง					

รวมคะแนน _____

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมินผล

ตำแหน่ง _____

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

แบบประเมินผลการพูดหน้าชั้นเรียนเป็นกลุ่ม

ชื่อผู้พูด _____ คนที่ _____ ของกลุ่มที่ _____ ระดับชั้นการศึกษา _____

รายการประเมินผล	ดีมาก (5)	ดี (4)	พอใช้ (3)	ไม่ดี (2)	ไม่ดีเลย (1)
1. พูดด้วยความมั่นใจและการเตรียม					
2. พูดอย่างเป็นธรรมชาติ					
3. ภาษาและถ้อยคำถูกต้องและเหมาะสม					
4. ทำนอง ท่วงทำนอง จังหวะและท่าทาง					

รวมคะแนน _____

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมินผล

ตำแหน่ง _____

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

แบบประเมินผลการแสดงการพูดเล่า ถวายและการรับพระราชทานของ

ชื่อผู้แสดง _____ ระดับชั้นการศึกษา _____

รายการประเมินผล	ดีมาก (5)	ดี (4)	พอใช้ (3)	ควรแก้ไข (2)	ควรแก้ไข อย่างยิ่ง ¹
1 แสดงออกด้วยความมั่นใจ					
2 แสดงออกเป็นธรรมชาติ					
3 แสดงไคล่สวยงามและถูกต้อง					
4 ท่วงทีและจังหวะ (ไม่ช้าไม่เร็ว)					
รวมคะแนน					

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมินผล

ตำแหน่ง _____

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

แบบประเมินผล การนำกลาวถวายคำอวยพร

รายการประเมินผล	ดีมาก (5)	ดี (4)	พอใช้ (3)	ควรแก้ไข (2)	ควรแก้ไข อย่างยิ่ง (1)
1 พูดด้วยความมั่นใจ					
2 พูดเป็นธรรมชาติ					
3 ถูกต้องและเหมาะสม					
4 ทำนอง ท่วงที จังหวะและทาทาง					
รวมคะแนน					

ชื่อ _____ ผู้กล่าว

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมินผล

ตำแหน่ง _____

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้การสอน

เรื่อง ราชทัณฑ์และคำสาป

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

หลังจากนักศึกษาได้ศึกษาเรื่องนี้จากหน่วยการเรียนรู้สอนทั้งภาคจนจบแล้ว
ใคร่ขอและคิดว่า มีส่วนใดไม่เหมาะสมสมควรแก้ไขอย่างไร กรุณาให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการ
พัฒนาหน่วยการเรียนรู้สอนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง กาเครื่องหมาย ✓ และให้ข้อเสนอแนะ

1. หลักการและเหตุผล _____ ข้อเท็จจริง _____ กลุ่มเชื้อ
_____ มีคุณค่า _____ ไรคุณค่า
ส่วนที่อ่านแล้วไม่เข้าใจคือ หนา _____ บรรทัดที่ _____ ถึง _____
2. จุดมุ่งหมาย _____ ข้อเท็จจริง _____ สัมพันธ์เข้าใจยาก
_____ เหมาะสม _____ ไม่เหมาะสม

ขอให้อ่านแล้วไม่เข้าใจ _____

จะขอเสนอแนะว่า _____

3. กิจกรรม _____ พอใจที่ให้เลือก _____ ไม่ชอบกิจกรรมที่กำหนดให้
_____ ขาดเกินไป _____ พอที่แล้ว _____ ขาดเกินไป
_____ มีมากเกินไป _____ พอที่แล้ว _____ น้อยเกินไป
_____ สนุกดี _____ น่าเบื่อหน่าย
_____ มีประโยชน์ให้ประสบการณ์ _____ ไม่มีประโยชน์
_____ เหมาะสมกับเนื้อหา _____ ไม่เหมาะสมกับเนื้อหา
_____ คำคมกิจกรรมใดก็ _____ จัดกิจกรรมให้สัมพันธ์
_____ ส่งเสริมให้ฝึกรวบรวมเอง _____ ไม่ส่งเสริมการเรียนรู้
ไม่พอใจต่อกิจกรรมข้อใด _____

จะขอเสนอแนะว่า _____

4. อุปกรณ์ประกอบกิจกรรม

_____ ดี _____ พอใจ _____ ไม่ดี
_____ น่าสนใจ _____ น่าเบื่อ

ต้องการเพิ่มอะไรอีก _____

5. การประเมินผล _____ ชอบชมมากเกินไป _____ พอดี _____ ง่ายมาก

_____ มีมากเกินไป _____ พอดี _____ น้อยเกินไป

_____ ครอบคลุมเนื้อหา _____ ไม่ครอบคลุมเลย

ข้อใดอ่านแล้วไม่เข้าใจ _____

สมควรแก้ไขข้อใดบ้าง _____

อยากเพิ่มเพิ่มอะไรอีก _____

6. โดยส่วนทั้งหมดแล้ว หน่วยงานการเรียนการสอนนี้

_____ ดีมาก _____ ดี _____ พอใช้ _____ ไม่ดี _____ ไม่ดีเลย

7. ขอเสนอแนะทั่วไป

แบบประเมินผลหน่วยการเรียนรู้การสอน

วิชา _____ เรื่อง _____ ระดับชั้น _____ สถานศึกษา _____

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินผลตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ดีมาก 5	ดี 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยมาก 1	รวม
1. เหมาะสมกับผู้เรียนและระดับชั้น						
2. ตรงกับจุดมุ่งหมาย						
3. ครอบคลุมเนื้อหา						
4. ลำดับเนื้อหา						
5. ความเหมาะสมของกิจกรรมกับเนื้อหา						
6. วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน						
7. การประเมินผล						
8. สะดวกแก่การเรียนรู้ใดมาก						
9. ผู้เรียนได้ประสบการณ์มาก						
10. ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้						
11. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้						
12. ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ครบ ทั้ง 3 อย่าง คือ พหุวิธีพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย						
คะแนนรวม						

ขอคิดเห็นและขอเสนอแนะ _____

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมินผล

ตำแหน่ง _____ สถานที่ทำงาน _____

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

แบบสอบถาม

ทัศนคติที่มีต่อวิชาภาษาไทย เรื่อง ราชศัพท์และคำสุภาพ

โปรดเติมคำและขอความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

นักศึกษาระดับป.กศ.ชั้นสูงปีที่ _____ วิชาเอก _____ วิชาโท _____

เพศ _____ อายุ _____ ปี

สถานศึกษา วิทยาลัยครู _____ จังหวัด _____

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการถามเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านที่มีต่อวิชาภาษาไทย เฉพาะเรื่อง ราชศัพท์และคำสุภาพ ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วย คำแสดงคุณลักษณะเป็นคู่ ๆ ที่มีความหมายตรงข้ามกัน
2. ท่านมีความรู้สึกและคิดเห็นต่อเรื่องราชศัพท์และคำสุภาพเป็นอย่างไร โปรดได้แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงอย่างจริงใจที่มีอยู่ในตัวของท่าน เพราะไม่มีคำตอบที่ถูกต้องหรือผิด คำตอบที่ถูกต้องก็คือคำตอบจากความรู้สึกแท้จริงของท่านและเป็นความรู้สึกครั้งแรก

3. ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ทัศนคติต่อวิชาภาษาไทยเรื่องราชศัพท์ และ คำสุภาพ

คัมค่า	3	2	1	0	-1	-2	-3	สูญเปล่า
ท่านรู้สึกว้าวิชาคัมค่าหรือสูญเปล่า(มีประโยชน์หรือไร้ประโยชน์)								
ท่านทำเรื่อง								

หมายเหตุ: พิจารณาคำตอบ

3	หมายความว่า	คัมค่ามากที่สุด
2	"	คัมค่าพอสมควร
1	"	คัมค่าบ้างเล็กน้อย
0	"	รู้สึกกลาง ๆ กำลังกั้นระหว่างคัมค่ากับสูญเปล่า
-1	"	สูญเปล่าบ้างเล็กน้อย
-2	"	สูญเปล่าพอสมควร
-3	"	สูญเปลามากที่สุด

วิชาภาษาไทยเรื่อง ราชาศัพท์และคำสุภาพ

ชอบ	3	2	1	0	-1	-2	-3	เกลียด
เต็มใจ (ยินดี)	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่เต็มใจ
ภูมิใจ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ภูมิใจ
สนใจ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่สนใจ
ถี่	3	2	1	0	-1	-2	-3	เลว
คุณค่า	3	2	1	0	-1	-2	-3	สูญเปล่า
เหมาะสม	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่เหมาะสม
น่าสนใจ	3	2	1	0	-1	-2	-3	น่าเบื่อหน่าย
มีประโยชน์	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไร้ประโยชน์
ง่าย	3	2	1	0	-1	-2	-3	ยาก
ได้ประสบการณ์	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ได้ประสบการณ์
สนุก	3	2	1	0	-1	-2	-3	รำคาญ
ประทับใจ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ประทับใจ
แจ่มแจ้ง	3	2	1	0	-1	-2	-3	สับสน
สบายใจ	3	2	1	0	-1	-2	-3	กังวลใจ
อยากลอง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่อยากลอง
กระตือรือร้น	3	2	1	0	-1	-2	-3	เฉื่อยชา
อยากนำไปใช้	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่อยากนำไปใช้
เห็นเหตุการณ์	3	2	1	0	-1	-2	-3	ล้าสมัย
ซ้ำซาก	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ซ้ำซากเลย